

เมืองอยู่ดี
คนมีสุข
สิ่งแวดล้อมยั่งยืน
องค์กรแห่งการเรียนรู้
และพัฒนา
บริหารจัดการ
ด้วยธรรมาภิบาล

๑ เทศบาล ๑ ตัวอย่างที่ดี

รวบรวมผลงานเทศบาล รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๕

๑ เทศบาล ๑ ตัวอย่างที่ดี

รวบรวมผลงานเทศบาล รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๕

ที่ปรึกษา

ภาวิณี ปุณณกันต์
จตุพร บุรุษพัฒน์
สากล ฐิณะกุล
มาลี หุตะเจริญ
เกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง
วิชัย บรรดาศักดิ์
ศานิตย์ นาคสุขศรี
ปราณีต ถาวร
วิชัย อัมราลิขิต
ขวัญฤดี โชติธนาทวิวงศ์
ศิริชัย ไพโรจน์บริบูรณ์
เบญจมาศ โชติทอง

อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
อดีตนายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
เลขาธิการสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
รองเลขาธิการสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
ประธานคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง และการโยธา
ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
ที่ปรึกษาสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
ผู้จัดการแผนงานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

กองบรรณาธิการ

สมศิริ ใจเปี่ยม
ทองใบ เวชพันธ์
ธนวรรณ ทรงประกอบ
ผการัตน์ เพ็งสวัสดิ์

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

เรียบเรียง

มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
กมลรัตน์ โพธิ์
วิลาวรรณ น้อยภา รัชพร สิงขโรทัย
พวงผกา ขาวกระโทก เฉลิมลักษณ์ ดิษยปัญญา

ข้อมูลและภาพ

เทศบาลที่ได้รับรางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๕

จัดพิมพ์

สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

พิมพ์เมื่อ

กรกฎาคม 2557

จำนวน

2,000 เล่ม

ออกแบบ

momfon@yahoo.com

คำนำ

การประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๕ เป็นความร่วมมือของ ๓ หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ที่ร่วมแรงร่วมใจดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นครั้งที่ ๔ ในการส่งเสริมการนำแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนลงสู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่น โดยพัฒนา**กรอบแนวคิด** และ**ตัวชี้วัด** เพื่อเป็นกลไกและเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความสำเร็จของการพัฒนา ในขณะเดียวกันก็เป็นการค้นหาเทศบาลที่มีแนวคิดและการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดเมืองน่าอยู่ขึ้นมาเป็น **‘ตัวอย่างที่ดี’** ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

เอกสาร ๑ เทศบาล ๑ ตัวอย่างที่ดี ฉบับนี้ ถือเป็นผลผลิตหนึ่งของการดำเนินการประเมินเทศบาล โดยได้รวบรวมผลงานเด่นของเทศบาลทั้ง ๓๘ แห่ง ที่ผ่านการประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๕ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี ให้แก่เทศบาลอื่นๆ ได้นำแนวคิด แนวทางการดำเนินงานมาเรียนรู้และถอดแบบตัวอย่างที่ดีมาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความน่าอยู่อย่างยั่งยืนอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ เนื้อหาของผลงานเด่นได้บรรยายถึงแนวคิด แนวทางการดำเนินงาน ผลสำเร็จ บทเรียน และปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ซึ่งท่านที่สนใจสามารถติดต่อไปยังเทศบาลเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือศึกษาดูงานในเทศบาลนั้นๆ ตามข้อมูลที่ระบุไว้ในตอนท้ายของแต่ละเรื่อง ซึ่งจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน เพราะเป็นการเรียนรู้จากผู้ที่ประสบความสำเร็จ

เอกสารเล่มนี้จะสำเร็จลงมิได้ หากขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารและบุคลากรของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย รวมถึงผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลทั้ง ๓๘ แห่งที่ช่วยเติมเต็มและตรวจทานแก้ไขข้อมูลจนเอกสารฉบับนี้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มและเผยแพร่แก่เทศบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ และคณะกรรมการประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนทุกคณะ ที่ได้สละเวลา มาช่วยเติมเต็มให้การดำเนินโครงการสำเร็จลุล่วง และตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้

สารอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ประกาศยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศโดยน้อมนำหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์มุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปสู่เศรษฐกิจสีเขียว และมีกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนสีเขียว ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเน้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และป้องกัน ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม และปัญหาการขาดแคลนของทรัพยากร เพื่อให้การพัฒนาที่ยั่งยืน ชัดเจน และสามารถวัดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงนำแนวคิดการเติบโตสีเขียว หรือการพัฒนาสังคมสีเขียวมาใช้เป็นกลยุทธ์ เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนานี้มุ่งสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และร่วมมือกับสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับเทศบาลในทุกระดับ เพื่อให้เทศบาลนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจวัดและประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งจัดให้มีคณะกรรมการในการประเมินเทศบาล เพื่อค้นหาเทศบาลที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินงานเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนและยกย่องเชิดชูเกียรติเทศบาลที่พัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน จึงเกิดโครงการประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน

การประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๕ นี้ จัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๔ โดยได้มีการทบทวนปรับปรุงพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อให้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ทำให้มีเทศบาลสนใจส่งผลงานการพัฒนาเมืองสู่ความน่าอยู่อย่างยั่งยืน จำนวน ๑๐๐ แห่ง และพื้นที่มีการคัดค้านนวัตกรรมการพัฒนาเมืองที่น่าสนใจและสามารถนำไปเป็นตัวอย่างหรือประยุกต์ใช้ได้กับทุกเมือง โครงการนี้ได้รวบรวมผลงานต่างๆ จากเทศบาลที่สามารถเป็น “ตัวอย่างที่ดี” ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ และยังเป็นเสมือนแรงผลักดันให้เทศบาลตื่นตัวในการที่จะพัฒนาสู่ความน่าอยู่อย่างยั่งยืนให้ครอบคลุมทุกมิติอย่างต่อเนื่อง

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เกณฑ์และตัวชี้วัดรวมทั้งกลไกในการติดตามตรวจวัดและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลจะนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนได้โดยแท้จริง รวมทั้งขอแสดงความยินดีกับเทศบาลที่ผ่านการประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๕ จำนวน ๓๘ แห่ง และขอขอบคุณเทศบาลที่ส่งโครงการซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีให้เทศบาลอื่น นำไปใช้ในการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ความน่าอยู่อย่างยั่งยืน รวมทั้งเทศบาลทุกแห่งที่ส่งผลงานเข้าร่วมโครงการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าความตั้งใจ และความมุ่งมั่นจะทำให้ท่านสร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการได้ครบถ้วน และครอบคลุมทุกตัวชี้วัดในอนาคต

นางสาวภาวิณี ปุณณกันต์

อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สารนายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

เทศบาล ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและภารกิจมากขึ้นเรื่อยๆ นับตั้งแต่การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ต้องมีการเรียนรู้และพัฒนาองค์กรอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถดำเนินงานจัดบริการสาธารณะและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่พลเมืองที่อยู่อาศัยให้เกิดความอยู่ดีมีสุขได้ท่ามกลางสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับด้านการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ ซึ่งสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยร่วมกับองค์กรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ข้าราชการและบุคลากรจากหน่วยงานภาคีต่างๆ ได้ผลักดันจนเกิดเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนมากขึ้นเรื่อยๆ โดยมีการปรับปรุงมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติจนเกิดเป็นกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมมิติต่างๆ อย่างรอบด้าน อันได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายนำไปเป็นเครื่องชี้นำการพัฒนาเมืองในขณะเดียวกัน เทศบาลต่างๆ ก็น้อมรับในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน โดยสนองตอบต่อนโยบายและแผนพัฒนาต่างๆ ของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นและความเข้มแข็ง รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ

จนปัจจุบัน มีเทศบาลซึ่งมีกรณีตัวอย่างการดำเนินงานที่ดี กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ ซึ่งได้พัฒนาตนเองจากการลงมือทำจริง อาศัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในมิติต่างๆ โดยไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่า ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน ศักยภาพของบุคลากร และผู้นำท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์และสนับสนุนให้การดำเนินงานสำเร็จบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จนนำมาสู่ความภาคภูมิใจของทุกๆ ฝ่าย

ในโอกาสนี้ ใคร่ขอแสดงความยินดีกับทุกเทศบาลที่ได้รับรางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๕ ขอให้มุ่งมั่นในการรักษาผลงาน เหล่านั้นไว้ให้นาน และขอเป็นกำลังใจกับเทศบาลอื่นๆ ในการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

นายเกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง

นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

สารผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

จากแนวโน้มการขยายตัวของเมืองต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ.๒๕๖๐ ประชากรครึ่งหนึ่งของโลกจะอาศัยอยู่ในเมือง ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเริ่มตระหนักและหาแนวทางการรองรับการขยายตัวดังกล่าว เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีว่า “เมือง” เป็นพื้นที่และสังคมที่มีความซับซ้อน หากขาดการวางแผนที่ดีแล้ว อาจนำมาซึ่งปัญหาในด้านต่างๆ

นับเป็นโอกาสอันดีของสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ในฐานะองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานโดยมิได้แสวงหาผลกำไร ในการร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทำการศึกษาวิจัยไปพร้อมๆ กับการส่งเสริมให้เทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการเมืองในประเทศไทย ได้มีทิศทางการพัฒนาตามกรอบแนวคิดเมืองน่าอยู่รวมถึงได้มีโอกาสได้เรียนรู้ตัวอย่างที่ดี ซึ่งเทศบาลต่างๆ ได้ริเริ่มและดำเนินจนเกิดความก้าวหน้า สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจทั้งในและต่างประเทศ

ทั้งนี้ เห็นได้ชัดว่าการพัฒนาของเทศบาลต่างๆ ล้วนดำเนินไปตามกรอบแนวคิดเมืองน่าอยู่ ขับเคลื่อนด้วยองค์กรที่มีศักยภาพ ผ่านกระบวนการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล คำนึงถึงมิติต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผสมผสานกันตามจังหวะและสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังเห็นว่าเทศบาลที่มีผลงานโดดเด่นนั้น ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง สามารถต่อยอดและขยายผลจนเป็นที่ประจักษ์โดยมิได้ยึดติดอยู่กับการทำงานเชิงโครงการหรืองบประมาณมากนัก แต่ได้มีการระดมสรรพกำลังและประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก

ด้วยเมืองยังต้องก้าวเดินไปข้างหน้า และเผชิญกับความท้าทายมากขึ้นในอนาคต ทั้งด้านการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ สังคมแห่งเทคโนโลยี การขาดแคลนพลังงาน การเกิดภัยพิบัติในลักษณะต่างๆ ทำให้เมืองต้องมีเกราะป้องกันที่เข้มแข็งขึ้น เรียนรู้และปรับตัวอย่างไม่หยุดนิ่ง ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่ากรณีตัวอย่างของเทศบาล ที่ได้รวบรวมไว้ในเอกสารนี้ จะช่วยจุดประกายและเป็นแนวทางการบริหารจัดการเมืองในมิติต่างๆ

ดร.ขวัญฤดี โชติชนาทวิวงศ์
ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

รวบรวมผลงานเด่นจาก ๓๘ เทศบาล

รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๕

- รางวัลชนะเลิศ
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับหนึ่ง
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับสอง
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับสาม
- รางวัลชมเชย
- รางวัลด้านสิ่งแวดล้อม

เทศบาลขนาดเล็ก

- เทศบาลตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม
- เทศบาลตำบลจิม จังหวัดพะเยา
- เทศบาลตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี
- เทศบาลตำบลด่านซ้าย จังหวัดเลย
- เทศบาลตำบลวังผาง จังหวัดลำพูน
- เทศบาลตำบลหนองเต็ง จังหวัดบุรีรัมย์
- เทศบาลตำบลชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
- เทศบาลตำบลหนองล่อง จังหวัดลำพูน
- เทศบาลตำบลบ้านสร้าง จังหวัดอยุธยา
- เทศบาลตำบลพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- เทศบาลตำบลหนองแฝก จังหวัดเชียงใหม่
- เทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดอุบลราชธานี

เทศบาลขนาดกลาง

- เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
- เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
- เทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
- เทศบาลตำบลกำแพง จังหวัดสตูล
- เทศบาลเมืองวังสะพุง จังหวัดเลย
- เทศบาลตำบลเขาพระงาม จังหวัดลพบุรี
- เทศบาลตำบลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
- เทศบาลตำบลบางเลน จังหวัดนครปฐม
- เทศบาลตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี
- เทศบาลเมืองตากลิ จังหวัดนครสวรรค์
- เทศบาลเมืองกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
- เทศบาลเมืองท่าข้าม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
- เทศบาลเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

เทศบาลขนาดใหญ่

- เทศบาลเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
- เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา
- เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
- เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
- เทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง
- เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- เทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
- เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
- เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- เทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี
- เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

การพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีรากฐานมาจากแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่มีการผลักดันอย่างจริงจังหลังการประชุมสิ่งแวดล้อมโลก (Earth Summit) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล โดยมีผลลัพธ์สำคัญที่ได้จากการประชุม คือ แผนปฏิบัติการ ๒๑ (Local Agenda 21) ซึ่งมีเนื้อหาที่รวบรวมไว้ในแผนปฏิบัติการจำนวน ๔๐ บท ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ “เมืองยั่งยืน” (Sustainable Cities) รวมถึงการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและความร่วมมือตั้งแต่ระดับรากฐานของสังคม

ประเทศไทย เริ่มต้นการนำแนวคิด “เมืองน่าอยู่” มาสู่การปฏิบัติ โดยเริ่มต้นอย่างเป็นรูปธรรมจากการดำเนินงานภายใต้กรอบงานด้านสาธารณสุข แล้วขยายสู่การดำเนินงานด้านอื่นๆ จนปัจจุบันแนวคิดและหลักการของ “เมืองน่าอยู่” มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเมืองในประเทศไทยมากขึ้น และยิ่งมีความสำคัญ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่เป็น “วาระแห่งชาติ” เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๒ และได้กำหนดให้เมืองน่าอยู่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ปัจจุบันแม้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) จะไม่ได้บรรจุแนวคิดเรื่องเมืองน่าอยู่ไว้อย่างชัดเจน แต่เป้าหมายหลักของการพัฒนาในช่วงนี้ คือ ความอยู่เย็นเป็นสุข และความสงบสุขของสังคมไทย คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะที่ดีขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเป้าหมายทั้งหมดนี้ เป็นองค์ประกอบสำคัญของแนวคิดเมืองน่าอยู่ อย่างยั่งยืนทั้งสิ้น

ในระยะเวลาที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน ด้วยได้รับการถ่ายโอนภารกิจสำคัญๆ และมีความเป็นอิสระในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองด้วยตนเองได้ ประกอบกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย พัฒนา “ตัวชี้วัดเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน” ขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อใช้เป็น “มาตรหรือไม้บรรทัด” สำหรับเทศบาลทุกระดับได้นำไปประเมินผลการพัฒนา รวมทั้งเป็นแนวทางให้เทศบาลนำไปกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาเมืองไปสู่ความน่าอยู่อย่างยั่งยืนได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมในทุกๆ ประเด็น

การประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน จึงเป็นเสมือนช่องทางในการนำแนวคิดและหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่เทศบาล ในขณะเดียวกันยังเป็นการค้นหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีแนวคิดและผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนขึ้นมาเป็น ‘ตัวอย่างที่ดี’ ให้แก่เทศบาล และท้องถิ่นอื่นๆ ดังนั้น การประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน จึงมิได้ให้ความสำคัญเพียงการตัดสินว่าเทศบาลใดดีกว่าเทศบาลใด แต่มุ่งหวังที่จะส่งเสริมให้เทศบาลนำตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นมาขึ้นนี้ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน นโยบายเพื่อการพัฒนาในทิศทางที่ถูกต้อง และครอบคลุมทุกองค์ประกอบของความเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

การประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๕ จัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๔ ซึ่งทางโครงการได้รับความร่วมมือจากผู้แทนหน่วยงานราชการ นักวิชาการสถาบันการศึกษา ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน และบุคลากรเทศบาลที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านเมืองน่าอยู่เข้าร่วมการปรับปรุงตัวชี้วัดเพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากขึ้น

‘ทำเมืองให้เป็นบ้าน ที่ครบครันไปด้วยความน่าอยู่’ คือ เป้าประสงค์ที่กำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองให้เกิดความน่าอยู่อย่างยั่งยืนภายใต้บริบทของเทศบาลไทย ประกอบไปด้วย ๕ องค์ประกอบหลัก คือ

เมืองอยู่ดี คือ เมืองที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองเพื่อให้คนในเมืองอยู่ร่วมกันภายใต้วินัย มีโครงสร้างพื้นฐานในเมืองที่ได้มาตรฐานและเอื้อต่อผู้พิการและด้อยโอกาส มีความพร้อมในการจัดการภัยพิบัติ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย และมีเศรษฐกิจเมืองดี

คนมีสุข คือ การที่คนในเมืองมีสุขภาพที่ดี ซึ่งรวมถึง สุขภาพกาย และสุขภาพใจที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ปกติสุข ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างหลากหลายและเท่าเทียม รวมถึงการได้รับสวัสดิการ และการพิทักษ์สิทธิที่เหมาะสม ครอบครัวมีความอบอุ่น เกิดเป็นชุมชนที่มีความเอื้ออาทรปลอดภัยเสถียรและอบายมุข นอกจากนี้ควรได้รับโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ทางสังคม หรือกิจกรรมที่ช่วยสร้างความรื่นรมย์เพื่อสร้างควมมีชีวิตชีวาให้เกิดขึ้นในเมือง

สิ่งแวดล้อมยั่งยืน คือ เมืองที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองให้คงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่ดี คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน พื้นที่สีเขียว รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณี ต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ของเสียหรือมลพิษที่เกิดขึ้นในเมืองต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีวิถีการใช้ชีวิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เทศบาลแห่งการเรียนรู้และพัฒนา การเรียนรู้และพัฒนาเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน หากเทศบาลเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนาจะช่วยให้องค์กรและบุคลากรมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผล โดยการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรอบรู้ มีสำนึกที่ดีในการทำงาน มีความคิด ความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ รวมถึงการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือทีมทำงานได้มีโอกาสในการตัดสินใจ ได้แสดงความคิดเห็น หรือทัศนคติ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม และสร้างนวัตกรรม ซึ่งจะทำให้องค์กรมีความเข้มแข็งขึ้น

การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารจัดการที่ดี เป็นรากฐานของการพัฒนาคนให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ธรรมาภิบาลจึงถูกนำมาเป็นหลักในการปกครองบ้านเมืองให้เกิดความสงบสุขโดยยึดหลักพื้นฐาน ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรมในการทำงาน หลักคุณธรรมจริยธรรม หลักความรับผิดชอบต่องานและผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ หลักความโปร่งใสในการบริหารงาน หลักการมีส่วนร่วม และหลักการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

ทำเมืองให้เป็น “บ้าน” ที่ครบครันไปด้วยความน่าอยู่

ภาพ กรอบแนวคิดเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ตามบริบทไทย

เอกสาร ๑ เทศบาล ๑ ตัวอย่างที่ดี ฉบับนี้ ถือเป็นผลผลิตหนึ่งของการดำเนินการประเมินเทศบาล โดยได้รวบรวมผลงานเด่นของเทศบาลทั้ง ๓๘ แห่งที่ผ่านการประเมินเทศบาล

น่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๕ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี ให้แก่เทศบาลอื่นๆ ได้นำแนวคิด แนวทางการดำเนินงานมาเรียนรู้และถอดแบบตัวอย่างที่ดีมาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความน่าอยู่อย่างยั่งยืน อย่างครบถ้วน ทั้งนี้เนื้อหาของผลงานเด่นได้บรรยายถึงแนวคิด แนวทางการดำเนินงาน ผลสำเร็จ บทเรียน และปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ซึ่งท่านที่สนใจสามารถติดต่อไปยังเทศบาลเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือศึกษาดูงานในเทศบาลนั้นๆ ตามข้อมูลที่ระบุไว้ในตอนท้ายของแต่ละเรื่อง ซึ่งจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน เพราะเป็นการเรียนรู้จากผู้ที่ประสบความสำเร็จ

เอกสารเล่มนี้จะสำเร็จลงมิได้ หากขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารและบุคลากรของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย รวมถึงผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลทั้ง ๓๘ แห่งที่ช่วยเติมเต็มและตรวจทางแก้ไขข้อมูลจนเอกสารฉบับนี้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มและเผยแพร่แก่เทศบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ และคณะกรรมการประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนทุกคณะ ที่ได้สละเวลามาช่วยเติมเต็มให้การดำเนินโครงการสำเร็จลุล่วง และตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้

สารบัญ

คำนำ

สารอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สภานายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

สารผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

กรณีตัวอย่างเทศบาลขนาดเล็ก

ภาคเหนือ

- + ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพคนพิการ เทศบาลตำบลจิม จังหวัดพะเยา ๑๘
- + ชุมชนลดเผา บรรเทาโลกร้อน เทศบาลตำบลหนองแฝก จังหวัดเชียงใหม่ ๒๓
- + การพัฒนาเด็กตามแนวทางนีโอฮิวแมนนิส เทศบาลตำบลหนองล่อง จังหวัดลำพูน ๒๗
- + การจัดการขยะ การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย เทศบาลตำบลวังผาง จังหวัดลำพูน ๓๒
- + บ้านท้องถิ่นไทย ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย เทศบาลตำบลชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ๓๗

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- + วัฒนธรรมอาหารพื้นบ้านสู่ความมั่นคงทางอาหารของชุมชน เทศบาลตำบลด่านซ้าย จังหวัดเลย ๔๑
- + การควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เทศบาลตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม ๔๕
- + ศูนย์เรียนรู้โครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน... ขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย จังหวัดบุรีรัมย์ เทศบาลตำบลหนองเต็ง จังหวัดบุรีรัมย์ ๕๐
- + วิถีชุมชนเกษตรพอเพียงแบบผสมผสาน ‘ชุมชนเดินแสนสุข’ เทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดอุบลราชธานี ๕๕

ภาคกลาง

- + การบริหารเทศบาลโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
เทศบาลตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี ๕๙
- + ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนบ้านสร้างแบบบูรณาการ
เทศบาลตำบลบ้านสร้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๖๓

ภาคใต้

- + กองทุนสวัสดิการเพื่อคนพนม
เทศบาลตำบลพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๖๗

กรณีตัวอย่างเทศบาลขนาดกลาง

ภาคเหนือ

- + วัฒนธรรมชุมชนลานกระบือ
เทศบาลตำบลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ๗๔
- + การจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน
เทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ๗๙
- + บริการประปาเมืองตากลิ
เทศบาลเมืองตากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ๘๔

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- + หมู่บ้านน้อมอง
เทศบาลเมืองวังสะพุง จังหวัดเลย ๘๙
- + คาร์บอนฟุตพริ้นท์
เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ๙๓

ภาคกลาง

- + กระบือบำบัด
เทศบาลตำบลเขาพระงาม จังหวัดลพบุรี ๙๘
- + ศูนย์บริการร่วมเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เทศบาลตำบลบางเลน จังหวัดนครปฐม ๑๐๒

ภาคตะวันออก

- + บุคลากรสร้างสรรค์สู่นวัตกรรมท้องถิ่น ๑๐๖
เทศบาลตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี
- + ไร่ร้อยต่อเพื่อดูแลผู้พิการ ๑๑๐
เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
- + สืบสานฟื้นฟูประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ๑๑๔
เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ภาคใต้

- + กำแพงสะอาด ถนนปลอดภัย ๑๑๘
เทศบาลตำบลกำแพง จังหวัดสตูล
- + ชมรมเป่าขลุ่ยจันทิมา ๑๒๒
เทศบาลเมืองท่าช้าง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- + มาตรฐาน ๕ อ. ห่วงใย ใส่ใจ ผู้สูงอายุ ๑๒๖
เทศบาลเมืองกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
- + จัดการน้ำเสีย จัดการสิ่งแวดล้อม ๑๓๐
เทศบาลเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

กรณีตัวอย่าง เทศบาลขนาดใหญ่

ภาคเหนือ

- + อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง ๑๓๖
เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
- + สวนแห่งความสุขและแหล่งเรียนรู้มีชีวิต ๑๔๑
เทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง
- + สุขภาวะที่ร่วมสร้าง หนทางที่เป็นไปได้ ๑๔๖
เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- + ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ นวัตกรรมบริการประชาชน ๑๕๐
เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
- + เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่และสภาเมือง ๑๕๕
เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

+ ปรับปรุงภูมิทัศน์และพื้นเมืองเก่า ๑๖๐
เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

+ จัดการขยะแบบผสมผสาน ๑๖๕
เทศบาลนครราชสีห์มา จังหวัดนครราชสีมา

ภาคกลาง

+ สร้างสรรค์คุณภาพชีวิต ๑๗๐
เทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี

+ ประปาคุณภาพ เพียงพอและทั่วถึง ๑๗๕
เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ภาคใต้

+ จัดการน้ำแบบบูรณาการ ๑๘๐
เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

+ ประติมากรรมแต่งเมือง เล่าเรื่องกระบี่ ๑๘๕
เทศบาลเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

+ เมืองมีชีวิต มุ่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ๑๘๙
เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา

ภาคผนวก

รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ ๑๙๕

รายชื่อคณะกรรมการประเมินเอกสารระดับประเทศ (รอบคัดเลือก) ๑๙๖

รายชื่อคณะกรรมการประเมินเอกสารระดับภูมิภาค ๑๙๘

รายชื่อคณะกรรมการประเมินเทศบาล
ด้านการตรวจเยี่ยมพื้นที่จริง (รอบตัดสิน) ๒๐๐

ตัวชี้วัดเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๕
พร้อมคำอธิบายความหมายความสำคัญ ๒๐๒

กรณีตัวอย่าง เทศบาลขนาดเล็ก

ภาคเหนือ

- + ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพคนพิการ
เทศบาลตำบลจิม จังหวัดพะเยา

- + ชุมชนลดเผา บรรเทาโลกร้อน
เทศบาลตำบลหนองแฝก จังหวัดเชียงใหม่

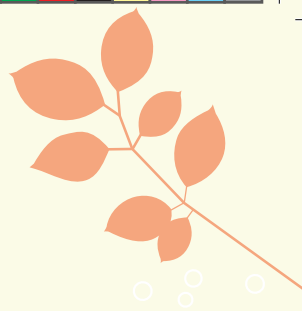
- + การพัฒนาเด็กตามแนวทางนีโอฮิวแมนนิส
เทศบาลตำบลหนองล่อง จังหวัดลำพูน

- + การจัดการขยะ การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
เทศบาลตำบลวังพาง จังหวัดลำพูน

- + บ้านท้องถิ่นไทย ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย
เทศบาลตำบลชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- + อาหารปลอดภัยสู่ความมั่นคงทางอาหารของชุมชน
เทศบาลตำบลด่านซ้าย จังหวัดเลย

- + การควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
เทศบาลตำบลดงภูธร จังหวัดนครพนม

- + ศูนย์เรียนรู้โครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน...
ขยายผลสู่ปวงชนชาวไทยจังหวัดบุรีรัมย์
เทศบาลตำบลหนองเต็ง จังหวัดบุรีรัมย์

- + วิถีชุมชนเกษตรพอเพียงแบบผสมผสาน
'ชุมชนเดินแสนสุข'
เทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดอุบลราชธานี

ภาคกลาง

- + การบริหารเทศบาลโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
เทศบาลตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี

- + ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวบ้านสร้าง
แบบบูรณาการ
เทศบาลตำบลบ้านสร้าง จังหวัดอยุธยา

ภาคใต้

- + กองทุนสวัสดิการชุมชน
เทศบาลตำบลพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพคนพิการ

เทศบาลตำบลจิม จังหวัดพะเยา

วิสัยทัศน์

เกษตรยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ประชากรอยู่ดีมีสุข

พื้นที่

๗ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๗,๒๐๐ คน

ความหนาแน่น

๑,๐๒๙ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๐ ชุมชน

ที่อยู่

๕ หมู่ที่ ๔ ต.จิม อ.ปง จ.พะเยา

๐๕๔-๔๔๘๓๑๙ www.tessabanngim.go.th

นายกเทศมนตรี

นายสมหวัง คำตัน

+ ผู้ด้อยโอกาส...ที่ไม่ด้อยโอกาส

คนพิการ^๑ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญาและการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

จากฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ณ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ พบว่าในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลจิม มีคนพิการอายุ ๒๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๐๔ คน และเป็นเด็กพิการที่อยู่ในวัยเรียน อายุ ๐ - ๑๙ ปี จำนวน ๑๖ คน มีความยากลำบากในการเดินทางเข้ารับบริการ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยาที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองพะเยา แต่คนพิการต้องได้รับการบริการทางการแพทย์ การศึกษา เรียนรู้ สวัสดิการสังคม และการพึ่งพาตนเองตามสิทธิที่พึงได้รับ จึงทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ขาดโอกาสที่เหมาะสม

^๑ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3> (สืบค้นวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗)

เทศบาลตำบลจิมกายได้การบริหารงานของนายสมหวัง คำตัน นายกเทศมนตรีตำบลจิม ซึ่งเห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพผู้พิการ ประกอบกับบทบาทหน้าที่ของเทศบาลที่สามารถจัดการศึกษา รวมถึงตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชน จึงร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา ดำเนินงานโครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพคนพิการขึ้น ซึ่งในการดำเนินงานมุ่งเป้าหมายให้เด็กพิการตั้งแต่แรกเกิด ในเขตพื้นที่อำเภอปงและพื้นที่บางส่วนของเขตอำเภอเชียงม่วน ได้รับการทางการศึกษา ในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของเด็กพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ พร้อมทั้งให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย แก่คนพิการ เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อประสานส่งต่อการเข้ารับบริการเฉพาะทางในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และดำเนินงานสร้างการเรียนรู้ให้กับชุมชนเพื่อพัฒนาคนพิการเชิงรุกแบบองค์รวม ให้คนพิการได้รับการบริการทางการแพทย์ การศึกษา (การเรียนรู้) สวัสดิการทางสังคม และการมีงานทำ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

+ เตรียมพร้อมบริการ...สำหรับผู้พิการ

การเตรียมการวางแผนเริ่มจากเก็บข้อมูลพื้นฐานของคนพิการและสภาพปัญหาอุปสรรคของครอบครัว แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาประชุมหารือร่วมกัน เพื่อวางแผนการดำเนินงานและแก้ไข ปัญหาจากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยให้ครอบครัวมีส่วนร่วมดำเนินการผ่านแนวทางการพัฒนาเด็กเฉพาะบุคคล ที่เรียกว่า “แผนให้บริการเฉพาะครอบครัว หรือ Individualized Family Service Plan (IFSP)” ซึ่งเป็นแนวทางที่จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ครอบครัวลดการพึ่งพานักวิชาชีพ แต่เน้นการเพิ่มหรือพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่ครอบครัวจะสามารถช่วยเหลือ ดูแลเด็กพิการได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง โดยมีวิธีการดังนี้

ทำความเข้าใจ เป็นการชี้แจงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ ให้แก่ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลรับทราบ รวมถึงสอบถามความยินยอมจากครอบครัวในการเข้ารับบริการ หลังจากนั้นจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ปกครอง และผู้ประสานงานเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของเด็ก ซึ่งผู้ปกครองจะได้รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัว และแนวทางในการดูแลเด็กพิการ

กำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาเด็กพิการ โดยจัดทีมสหวิชาการการพัฒนาเด็กพิการ ซึ่งควรประกอบด้วย นักการศึกษา นักจิตวิทยา นักแก้ไขการพูด นักกายภาพบำบัด นักตรวจการได้ยิน พยาบาล แพทย์ ฯลฯ เพื่อรับทราบข้อมูล รวมถึงประเมินผลพัฒนาการของเด็กแต่ละคน เพื่อ

นำข้อมูลที่ได้รับมาวางแผนทางการพัฒนาเด็กพิการ โดยคำนึงถึง ความสะดวกของครอบครัว วัฒนธรรม ลำดับความสำคัญของกิจกรรม และกิจวัตรประจำวันประกอบ

แจ้งผลการประเมินต่อผู้ปกครอง เป็นการแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กพิการให้แก่ผู้ปกครองทราบ โดยถ้าครอบครัวนั้นไม่เห็นด้วย จะต้องดำเนินการส่งต่อเพื่อรับบริการอื่น หรือออกจากบริการ แต่ถ้าครอบครัวนั้นเห็นด้วย จะเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผนให้บริการเฉพาะครอบครัวต่อไป

จัดตั้งทีมดูแล ซึ่งควรประกอบด้วย พ่อ แม่ และคนในครอบครัวที่มีส่วนช่วยในการดูแลเด็ก นักพัฒนาการเด็ก เจ้าหน้าที่เทศบาลซึ่งทำหน้าที่ประสานงาน และผู้ประเมินความสามารถหรือพัฒนาการของเด็ก ที่จะทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กพิการ เช่น การจัดกิจกรรมกระตุ้นการสัมผัส กระตุ้นกล้ามเนื้อ ฝึกการทรงตัวและการรับรู้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย กระตุ้นการสบตา การฝึกทักษะทางสติปัญญา การใช้ภาษา ฝึกการนับ การต่อตัวอักษร การรู้จักสีต่างๆ และการช่วยเหลือตนเอง เป็นต้น

ทบทวนแผน หลังจากได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนให้บริการเฉพาะครอบครัวแล้ว ทีมผู้ดูแลและผู้เกี่ยวข้องจัดการทบทวนผลการดำเนินงานภายใน ๖ เดือน เพื่อประเมินผลพัฒนาการ และถึงแม้พัฒนาการจะดีขึ้นหรือไม่ก็ตามต้องมีการปรับแผนเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ณ ปัจจุบัน

นอกจากเทศบาลจะจัดทำแผนให้บริการเฉพาะครอบครัวแล้ว ยังเปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อคนพิการเทศบาลตำบลจิม เพื่อให้บริการจัดการศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพิการในเขตเทศบาล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กพิการทางสมอง อายุระหว่าง ๐-๙ ปี โดยผู้ปกครองนำเด็กมาส่งในตอนเช้าและรับกลับในตอนเย็น ปัจจุบันมีพี่เลี้ยงเด็ก จำนวน ๔ คน และมีเด็กที่เข้ามาใช้บริการจำนวน ๑๒ คน และให้บริการนอกพื้นที่ ๒๐ คน

+ ผู้ด้อยโอกาสมีสุข สังคมมีสุข

จากการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อคนพิการเทศบาลตำบลงิ้ว และการดำเนินงานโดยใช้แผนให้บริการเฉพาะครอบครัว โดยความร่วมมือของบุคลากรส่วนท้องถิ่น โรงเรียน ประชาชนในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ช่วยดูแลคนพิการทั้งในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลงิ้ว อ.ปง และ อ.เชียงม่วน ได้มีโอกาสเข้ารับบริการ และความช่วยเหลือทางการศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายอย่างสะดวกและทั่วถึง รวมถึงได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นๆ ทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และยังเป็นการส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการดูแลคนพิการมากขึ้น ทำให้คนพิการซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคม ไม่เป็นผู้ด้อยโอกาสอีกต่อไป

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การพัฒนาศักยภาพคนพิการ เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้คนในเมืองมีความสุข โดยมุ่งหวังให้กลุ่มเด็กพิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในอนาคต เพื่อลดภาระของสังคมในภายหน้า ซึ่งมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้เทศบาลสามารถดำเนินโครงการได้อย่างต่อเนื่องดังนี้

- + ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการศักยภาพคนพิการ ทั้งในด้านบุคลากรและสถานที่ ประกอบกับบทบาทหน้าที่ในการให้การศึกษา ได้มีโอกาสพัฒนาทางการศึกษาเรียนรู้ และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายให้กับผู้พิการอย่างเต็มศักยภาพที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล เพื่อให้ผู้พิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้และไม่เป็นภาระต่อสังคมมากเกินไป

- + การเก็บข้อมูลผู้พิการ และการวางแผนให้บริการเฉพาะครอบครัว Individualized Family Service Plan (IFSP) เป็นแนวทางการค้นหาปัญหา และความต้องการของผู้พิการ ช่วยให้ครอบครัวมีความเข้าใจถึงพัฒนาการ และความต้องการของเด็ก รวมถึงครอบครัวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ซึ่งหากเมื่อเด็กโตขึ้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้ก็จะเป็นการลดภาระทางสังคม

- + การดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ในรูปของภาคีเครือข่าย เป็นการหนุนเสริมบทบาทภารกิจให้กับหน่วยงานภาคี ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรของแต่ละหน่วยงานเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งจะสามารถนำผลการเรียนรู้นั้นมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนางานประจำของตนเองได้

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางสาวอุทุมพร แก้วสืบ
นักพัฒนาชุมชน
เบอร์โทร ๐๕๔-๔๔๘๓๑๙
E-mail tessabanngim@hotmail.com

ชุมชนลดเผา บรรเทาโลกร้อน

เทศบาลตำบลหนองแฝก จังหวัดเชียงใหม่

วิสัยทัศน์

หนองแฝกเป็นชุมชนน่าอยู่ คุณภาพชีวิตที่ดี
มีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล สืบสานประเพณี
วัฒนธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

พื้นที่

๘.๘ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๕,๒๙๓ คน

ความหนาแน่น

๖๐๒ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๙ ชุมชน

ที่อยู่

๙ ม.๒ ต. หนองแฝก อ.สารภี จ.เชียงใหม่

๐๕๓-๙๖๘๐๓๓ www.nongfag.go.th

นายกเทศมนตรี

นายถวิล ไชยวุฒิ ๒๐ มี.ค. ๒๕๕๗-ปัจจุบัน

นายอนุชา แสงสว่าง ๓๐ มี.ค.๒๕๕๓ -๗ มี.ค. ๒๕๕๗

+ หมอกควัน ปัญหามลพิษของเชียงใหม่

ปัญหาหมอกควันในเขตภาคเหนือตอนบน เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพภูมิประเทศซึ่งเป็นพื้นที่ภูเขาล้อมรอบ จึงมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ทำให้มลพิษหรือหมอกควันที่เกิดขึ้นไม่สามารถกระจายตัวได้ดี โดยในช่วงหน้าแล้งจะเกิดไฟป่าโดยธรรมชาติ ประกอบกับวิถีชีวิตของคนภาคเหนือที่ใช้วิธีการเผาเศษวัสดุพืชเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก เผาเศษใบไม้ กิ่งไม้ เผาขยะ จึงยิ่งทวีความรุนแรงของปัญหาหมอกควันให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

เทศบาลตำบลหนองแฝกซึ่งตั้งอยู่ที่ อ.สารภี จ.เชียงใหม่ เป็นอีกหนึ่งอำเภอที่ประสบปัญหาหมอกควันเช่นเดียวกับอีกหลายพื้นที่ในภาคเหนือ ตระหนักถึงปัญหาหมอกควันที่ปัจจุบันได้ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เทศบาลจึงได้ดำเนินการรณรงค์ลดการเผาขยะและเศษใบไม้เพื่อลดภาวะปัญหาหมอกควัน โดยนำร่องที่หมู่ ๗ บ้านกู่แดง ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ โดยเริ่มจากผู้นำชุมชน ได้มีการปรึกษาหารือแสดงความคิด

เห็นร่วมกันเพื่อวางแผนลดปัญหาหมอกควัน ซึ่งสรุปประเด็นปัญหาซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญ คือ การเผาขยะ และการเผาเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดปัญหาหมอกควันแล้ว การเผายังส่งผลกระทบต่อสุขภาพอีกด้วย

+ ร่วมแรงร่วมใจ...ลดการเผา ลดหมอกควัน

เทศบาลเริ่มรณรงค์ลดการเผาจากสิ่งใกล้ตัวของประชาชน คือ ลดการเผาขยะ โดยวางระบบการบริหารจัดการขยะของชุมชนภายในหมู่บ้าน เน้นให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อให้ชุมชนได้ตระหนักว่าขยะเป็นปัญหาที่ทุกคนก่อขึ้น ดังนั้นทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยส่งเสริมการคัดแยกขยะอย่างง่ายซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ขยะแห้ง ได้แก่ ถุงพลาสติกที่เกิดจากการซื้อข้าวของเครื่องใช้จากร้านค้า ขวดพลาสติก ขวดแก้ว ซึ่งเป็นภาชนะสำหรับบรรจุอาหารหรือเครื่องดื่มเป็นส่วนใหญ่ และขยะเปียก ได้แก่ เศษพืชผัก ผลไม้ เศษอาหาร รณรงค์ให้ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะที่เป็นขยะแห้งให้ได้มากที่สุด โดยขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ให้รวบรวมไว้และนำออกขาย ซึ่งภายในหมู่บ้านจะมีคนมารับซื้อถึงที่บ้าน ส่วนขยะเปียก เช่น เศษอาหาร ผัก ผลไม้ มีการจัดอบรมให้ความรู้ถึงวิธีการทำน้ำหมักชีวภาพ การนำไปใส่ต้นไม้ พร้อมการใช้สารชีวภาพเพื่อย่อยสลายเป็นปุ๋ยไปตามธรรมชาติ

ส่วนขยะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ เศษวัชพืช ส่วนใหญ่คือ กิ่ง และใบของต้นลำไย คณะกรรมการหมู่บ้านจะมีกระสอบแจกให้แต่ละครัวเรือนเพื่อไว้บรรจุกิ่งไม้ ใบไม้ และวางไว้บริเวณหน้าบ้าน โดยมีคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพจัดเก็บอาทิตย์ละไม่ต่ำกว่า ๒ ครั้ง ขึ้นอยู่กับความมากน้อยของปริมาณวัชพืช ใบไม้ หรือฤดูต่างๆ โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบเป็น ๕ โซนๆ ละ ๒ คน แล้วนำไปรวบรวมไว้ที่โรงผลิตปุ๋ย โดยกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยหมักระบบกองเติมอากาศจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลในการพาไปศึกษาดูงาน และงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต และโรงเรือนสำหรับผลิตปุ๋ยหมักของหมู่บ้าน โดยในครั้งแรกกลุ่มสามารถผลิตปุ๋ยได้จำนวน ๑๐ ตัน ซึ่งปุ๋ยที่ได้ นำมาแบ่งสรรปันส่วนให้กับสมาชิกเกษตรกรนำไปใช้ และร่วมกันรณรงค์ใช้ปุ๋ยหมักทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี นอกจากนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกร ทางกลุ่มจึงได้ส่งปุ๋ยที่ผลิตไปวิเคราะห์ธาตุอาหารที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าปุ๋ยที่ผลิตได้มีธาตุอาหารทั้งไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแตสเซียม ซึ่งเป็นธาตุอาหารหลักที่พืชต้องการ โดยมีปริมาณโปแตสเซียมมากถึงร้อยละ ๘๖.๖

ปัจจุบันกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพมีสมาชิกจำนวน ๓๐ คน ถือหูนๆ ละ ๕๐ บาท และมีเงินทุนหมุนเวียน ๔๐,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการผลิตปุ๋ยปีละ ๖ ครั้งๆ ละไม่ต่ำกว่า ๕๐ - ๖๐ ตัน ซึ่งจะเว้นช่วงการทำปุ๋ยในฤดูฝน และหน้าเก็บเกี่ยวลำไย ปุ๋ยที่ผลิตได้จะนำมาบรรจุกระสอบๆ ละ ๒๐ กิโลกรัม และขายให้แก่เกษตรกรกระสอบละ ๘๐ บาท สำหรับสมาชิกที่มาช่วยในการผลิตปุ๋ยจะได้รับค่าตอบแทนเป็นปุ๋ยชีวภาพ โดยสมาชิกผู้หนึ่งจะได้ค่าตอบแทนวันละ ๒ กระสอบ ผู้ชายได้ค่าตอบแทนวันละ ๓ กระสอบ

+ ผลพลอยได้จากการลดการเผา

จากสภาพปัญหาในพื้นที่บ้านกู่แดง หมู่ที่ ๗ ซึ่งเดิมมีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ปัญหาการเผาขยะ เศษใบไม้ ลำเหมืองมีวัชพืชรุงรัง เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากการใช้สารเคมีอย่างไม่เหมาะสม อีกทั้งเนื่องจากสารเคมีมีราคาสูงขึ้นทุกปี โดยหลังการรณรงค์ส่งผลให้เกษตรกรมีความรู้ในการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักใช้เองสามารถลดต้นทุนการผลิต และช่วยให้ปัญหาการทิ้งขยะ และการเผาในที่โล่งลดน้อยลง

นอกจากนี้ ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ของบ้านกู่แดงซึ่งเป็นแหล่งรวมน้ำจากลำเหมืองต่างๆ ที่รับน้ำมาจากฝายท่าวังตาลโดยมีลำเหมืองสาขาไหลผ่านพื้นที่ทางการเกษตรของบ้านกู่แดงหลายลำเหมือง อาทิ เหมืองใหม่ เหมืองต้นจิว (เหมืองชลประทาน) เหมืองเก่าศอก และเหมืองเสียหวนา เป็นต้น ก่อนจะไหลสู่พื้นที่ตำบลหนองช้างคื่น อ.เมือง จ.ลำพูน ซึ่งการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพช่วยลดสารเคมีที่จะปนเปื้อนลงแหล่งน้ำได้ จึงถือเป็นการเป็นดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่ดีอีกด้วย

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ปัจจุบันบ้านกุ้งแดงพบปัญหาการเผาขยะ การเผาเศษวัชพืชในพื้นที่ลดลง โดยได้รับรางวัลโครงการหมู่บ้านปลอดการเผาบรรเทาโลกร้อน จากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ และได้รับการคัดเลือกเป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดล้อมพื้นที่ปลอดการเผาและการจัดการปัญหาขยะของอำเภอสารภี ซึ่งปัจจัยที่ทำให้บ้านกุ้งแดงประสบความสำเร็จ ได้แก่

- + การพัฒนาคณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่โดยเทศบาลส่งเสริมให้มีการอบรม ศึกษาดูงานจากหน่วยงาน และสถานศึกษาต่างๆ และการนำความรู้จากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้กับชุมชนเพื่อให้กิจกรรมการทำปุ๋ยหมักมีศักยภาพมากขึ้น

- + การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยนอกจากช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรแล้ว การส่งปุ๋ยชีวภาพไปวิเคราะห์ธาตุอาหารจึงเป็นการยืนยันว่าปุ๋ยที่ผลิตขึ้นมานั้นจะเป็นประโยชน์ต่อพืชอย่างแน่นอน เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับเกษตรกร ปุ๋ยที่กลุ่มผลิตได้จึงเป็นที่ต้องการของกลุ่มเกษตรกร

- + การรณรงค์ลดการเผาของบ้านกุ้งแดงไม่ได้รณรงค์เฉพาะในช่วงเดือนธันวาคม – มีนาคมตามกระแสลดการเผาที่หลายๆ ท้องที่มีการรณรงค์เท่านั้น แต่ทางหมู่บ้านได้ดำเนินการรณรงค์เป็นประจำต่อเนื่องตลอดปี

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายศราวุธ นนทิ
นักบริหารงานทั่วไป
โทรศัพท์ ๐๕๓-๙๖๘๐๓๓
E-mail: nongfag@hotmail.com

การพัฒนาเด็กตามแนวทางปฏิรูปโออีวีแมนนิส

เทศบาลตำบลหนองล่อง จังหวัดลำพูน

วิสัยทัศน์

ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี บริหารงานแบบมีส่วนร่วม

พื้นที่

๑๗.๙๒ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๕,๙๓๑ คน

ความหนาแน่น

๓๓๑ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๙ ชุมชน

ที่อยู่

๒๑๙ ม. ๘ ต.หนองล่อง อ.เวียงหนองล่อง จ.ลำพูน

๐๕๓-๕๐๕๐๔๘

www.nonglong.go.th

นายกเทศมนตรี

นายเพลิน วรพงศ์วัฒนา

+ เพราะเด็กคืออนาคตของชาติ

สำนวนไทยที่ว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก” เป็นการเปรียบเทียบถึงการอบรมสั่งสอน ถ้าได้ฝึกหัดตั้งแต่วัยเด็กแล้ว ย่อมจะง่ายกว่าการสั่งสอนอบรมคนที่โตเป็นผู้ใหญ่ เด็กจึงเปรียบเสมือนผ้าขาว เมื่อสั่งสอนอะไรก็สามารถจดจำและปฏิบัติตามไม่ขัดขึ้น ต่อต้าน ผิดกับผู้ใหญ่ ซึ่งมักจะมีความคิด ความเชื่อเป็นของตนเอง ทำให้เกิดคำถามหรือต่อต้านการอบรมสั่งสอนได้ง่าย ดังนั้น การเรียนรู้ในวัยเด็กจึงส่งผลต่อการพัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา ความคิด และลักษณะนิสัย ซึ่งจะหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนเก่ง คนดีของสังคมต่อไป

สำหรับสังคมไทยในปัจจุบัน พ่อ แม่ มีความจำเป็นต้องออกจากบ้านไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาเลี้ยงดูลูกหรือเลี้ยงดูอย่างผิวิธี ประกอบกับส่วนใหญ่เด็กจะมีเวลาอยู่ที่โรงเรียนมากกว่าอยู่ที่บ้าน การเรียนรู้ที่โรงเรียนจึงส่งผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก เทศบาลตำบลหนองล่องในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเล็งเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัวซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย รวมถึงให้ความสำคัญของการศึกษาและการพัฒนาเด็กในชุมชน ซึ่งต้องการพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์แบบ จึงมิได้ให้ความสำคัญทางด้านวิชาการเท่านั้น แต่ต้องเป็นคนดีของสังคมด้วย จึงได้นำทฤษฎีการศึกษานีโอฮิวแมนนิสมาใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองล่อง เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงเพื่อให้ครอบครัวในตำบลหนองล่องได้ตระหนักถึงความสำคัญของความผูกพัน การมีสายใยรัก อีกทั้งยังมุ่งเน้นในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มั่นคงอีกด้วย

+ นีโอฮิวแมนนิส การพัฒนาคนด้วยวิธีการด้านบวก

นีโอฮิวแมนนิส คือ แนวทางการพัฒนาคนแนวใหม่ด้วยวิธีการด้านบวก เพื่อที่จะพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การพัฒนาคนตามแนวทางนีโอฮิวแมนนิสเป็นการพัฒนาคนในทุกด้านให้เป็นคนที่ยั่งยืนได้อย่างสมบูรณ์ ประกอบด้วยคุณลักษณะ ๔ ด้าน คือ มีร่างกายที่แข็งแรง มีจิตใจที่มั่นคงเปิดกว้าง มีจิตสาธารณะ และมีความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพที่ตัวเองถนัดและต้องการได้ โดยมีแนวคิดที่ว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะชนชาติใด ศาสนาใด ฐานะใด จะมีความสำคัญเท่าเทียมกัน มีความสัมพันธ์เหมือนกับพี่น้องร่วมครอบครัวเดียวกัน และยังรวมไปถึงความสัมพันธ์กับพืช สัตว์ และสิ่งไม่มีชีวิตอื่นๆ ด้วย และมนุษย์ในฐานะที่เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีพัฒนาการสูงสุด จึงมีหน้าที่ดูแล พิทักษ์ ปกป้อง เพื่อให้ทุกสรรพสิ่ง (มนุษย์ สัตว์ พืช รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตทั้งหลาย) อยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม สมานฉันท์ และมีความสุข

+ เริ่มที่ผู้สอน...

เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา ตามแนวทางทฤษฎี นีโอฮิวแมนนิส เทศบาลจึงได้จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยมีวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีนีโอฮิวแมนนิส ภายใต้โครงการขยายผลการพัฒนาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลหนองล่อง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดองค์ความรู้ทฤษฎี นีโอฮิวแมนนิส

หลังจากนั้นจัดอบรมถ่ายทอดความรู้จากครูผู้ดูแลเด็กให้แก่ผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีนีโอฮิวแมนนิส เข้าใจพัฒนาการของเด็ก และสามารถนำไปปรับใช้ในการเลี้ยงดูเด็กได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กมีความต่อเนื่องทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

โดยการเรียนการสอนเด็กตามแนวนีโอฮิวแมนนิส เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้เด็กเก่ง ฉลาด แข็งแรง มีความคิดด้านบวก มีน้ำใจ และมีความสุข ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองล่อง ดำเนินกิจกรรมดังนี้

การสร้างบรรยากาศให้คลีนสมองต่ำ จากการศึกษาวิจัย พบว่า เด็กๆ จะมีการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้สูงสุดเมื่อจิตใจอยู่ในสภาวะที่ผ่อนคลายที่สุด ปราศจากความตึงเครียด ความวิตกกังวล ซึ่งกิจกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศให้คลีนสมองต่ำ ได้แก่ กิจกรรมเชยเทียน (น้ำ) กิจกรรมโยคะ กิจกรรมเคลื่อนไหวตามจังหวะเสียงเพลง และการนั่งสมาธิ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะเริ่มกิจกรรมก่อนเข้าสู่บทเรียนในทุกเช้าจะช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

การพัฒนาเซลล์ประสานประสาท ความฉลาดของสมองขึ้นอยู่กับเซลล์ประสานประสาท ซึ่งเป็นตัวเชื่อมระหว่างเซลล์สมอง ยิ่งเซลล์ประสานประสาทนี้เกิดขึ้นมากเท่าใด สมองย่อมจะทำงานดีขึ้น ทำให้สมองฉับไว มีความจำดี จากการศึกษาวิจัยค้นพบว่า การพัฒนาเซลล์ประสานประสาทจะเกิดในช่วงเด็กเล็กๆ และสามารถพัฒนาให้มีมากขึ้นได้ด้วยการทำให้กล้ามเนื้อและกล้ามเนื้อเท้าของเด็กแข็งแรง เนื่องจากฝ่ามือและฝ่าเท้าของคนเรามีเส้นประสาทรวมกันอยู่มาก และเส้นประสาทเหล่านี้จะเชื่อมไปยังสมอง ดังนั้นสมองของเด็กจะดีได้ด้วยการ ให้เด็กๆ มีการใช้มือและเท้าให้มาก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็ก จะให้เด็กได้ทำกิจกรรมโยคะ เดินรำ วิ่ง ปีนป่าย การทำขนม ซึ่งทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เลือกกิจกรรมการทำขนมที่บ้าน เช่น ขนมจอก (ขนมเทียน) ซึ่งเป็นกิจกรรมการใช้มือในการปั้นขนม เป็นต้น

การเรียนรู้ภาพพจน์ของตัวเอง ความรู้สึกของคนเราที่มีต่อตัวเอง จะสามารถส่งไปถึงความรู้สึกที่เรามีต่อคนอื่นด้วย เช่น ถ้าคนรอบข้างพูดเสมอว่าไม่เก่ง ขน โตขึ้นก็จะเป็นคนไม่เก่ง และขน เมื่อภาพพจน์ที่มีต่อตัวเองเป็นด้านลบ พฤติกรรมก็จะเป็นด้านลบด้วย เมื่อภาพพจน์ของตัวเองเป็นด้านบวก จะทำให้คนเรามีความเชื่อมั่นสูง

กล้าแสดงออก พร้อมยอมรับและปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ซึ่งจะทำให้การรับรู้และเรียนรู้ของเด็กดีขึ้น ทั้งนี้คนเราสามารถที่จะรับรู้ความรู้สึกจากประสาททั้ง ๕ ที่เป็นตัวบันทึก ทั้งนี้เพื่อเป็นการเรียนรู้ภาพพจน์ของตัวเอง ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงต้องแสดงพฤติกรรมด้านบวกเสมอ เช่น อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ยอมรับและเข้าใจในตัวของผู้เรียน ให้การยอมรับ ยกย่องชมเชยเมื่อเด็กประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่ทำ รวมถึงการให้ความรู้ใหม่ๆ และจัดให้มีกิจกรรมที่มีความสนุกสนานท้าทาย เป็นต้น

การให้ความรัก เด็กที่เติบโตท่ามกลางรอยยิ้ม คำชมเชย คำพูดให้กำลังใจ ความเข้าใจ การให้อภัย จะช่วยให้เด็กมีกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในชีวิต การให้ความรักแก่เด็กแสดงออกด้วยการกอด การสัมผัส และความเป็นเพื่อนของคนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน รวมถึงการไหว้สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ เด็กสวัสดีครู ครูสวัสดีตอบ ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่า มีคุณค่า เป็นต้น

นอกจากกิจกรรมที่ครูผู้ดูแลเด็กจะจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีนีโอฮิวแมนนิสที่ศูนย์พัฒนาเด็กแล้ว ยังส่งเสริมให้ผู้ปกครองซึ่งได้เข้ารับการอบรมจัดกิจกรรมที่บ้านด้วย โดยการสนับสนุนอุปกรณ์จากทางเทศบาล เช่น ซีดีเพลงที่ช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดคลื่นสมองต่ำ รวมถึงกิจกรรมการเรียนรู้ภาพพจน์ของตนเองด้วยการแสดงออกพฤติกรรมที่ดีและเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น การพูดจาไพเราะ การตรงต่อเวลา การตื่นนอนแต่เช้า และการให้ความรักแก่เด็ก เช่น การกอด การสัมผัส การยิ้ม การชม เป็นต้น

+ ผลลัพธ์ที่ผู้เรียน

จากการจัดกิจกรรมตามแนวทางทฤษฎีนีโอฮิวแมนนิส แม้เทศบาลจะยังไม่มีเก็บข้อมูลหรือติดตามพฤติกรรมเด็กอย่างเป็นรูปธรรม แต่จากการสอบถามผู้ปกครองพบว่า เด็กๆ มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป คือ อยากไปโรงเรียน อยากเรียนหนังสือ กล้าพูด กล้าคิด กล้าแสดงออก พูดจาไพเราะ รู้จักการให้ รู้จักการทำบุญตักบาตร สวดมนต์ก่อนนอน รวมถึงการช่วยเหลืองานบ้านมากขึ้น โดยที่ผู้ปกครองไม่ได้บอกหรือบังคับให้ทำ และยังชวนให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมต่างๆ รวมกันอีกด้วย ซึ่งผลที่เกิดขึ้น สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองเป็นอย่างมาก

จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการพัฒนาบุคลากรที่เป็นอนาคตของชาติ เพื่อให้เป็นทั้งคนเก่ง และคนดีของสังคม ด้วยคาดหวังว่าเมื่อเริ่มต้นด้วยดีแล้ว ย่อมเกิดผลลัพธ์ปลายทางที่ดีด้วยนั่นเอง

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

เทศบาลตำบลหนองล่อง เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรตั้งแต่ในวัยเด็ก ซึ่งเป็นอนาคตของประเทศ โดยไม่ได้มุ่งหวังเฉพาะด้านวิชาการ แต่ยังเน้นเรื่องการพัฒนาด้านจิตใจเพื่อเป็นคนดีของสังคม ซึ่งการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว สำเร็จได้ด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + การให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูผู้สอน เพราะครูคือบุคลากรที่ต้องถ่ายทอดทั้งความรู้ และการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ สู่เยาวชน
- + การส่งเสริมให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมตามแนวทฤษฎีนีโอฮิวแมนนิส โดยการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน
- + การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มจำนวนเยาวชนที่จะเป็นทั้งคนเก่งและคนดีของสังคมให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางสาวนันท์นภัส ใจมะสิทธิ์
ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา
เบอร์โทร. ๐๕๓-๕๐๕๐๔๘ ต่อ ๑๗
E-mail: pook_pook๒๕@hotmail.com

การจัดการขยะ...การพัฒนางานประจำสำนักงานวิจัย

เทศบาลตำบลวังผาง จังหวัดลำพูน

วิสัยทัศน์

เทศบาลตำบลวังผาง ชุมชนร่วมคิดร่วมสร้าง
เน้นแบบอย่างความเป็นประชาธิปไตย ใส่ใจการศึกษา
ศาสนา วัฒนธรรม มุ่งมั่นพัฒนาความเป็นอยู่
คุณภาพชีวิตที่ดี อย่างยั่งยืน

พื้นที่

๒๒.๒๐ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๘,๑๘๒ คน

ความหนาแน่น

๓๖๙ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๐ ชุมชน

ที่อยู่

๙๙ หมู่ ๙ ต.วังผาง อ.เวียงหนองล่อง จ.ลำพูน

๐๕๓-๕๐๔๙๖๖

<http://wangpang.org>

นายกเทศมนตรี

นายจรัญ ดวงสะเกิด พ.ศ.๒๕๕๗ – ปัจจุบัน

นายสืบศักดิ์ ศุภมาส พ.ศ.๒๕๔๘ – พ.ศ.๒๕๕๗

+ การจัดการขยะ...ภารกิจหลักเทศบาล

การรักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล เป็นหน้าที่หลักของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เนื่องจากภารกิจดังกล่าวส่งผลต่อภาพลักษณ์ของเทศบาลในเรื่องการดูแลความสะอาด สวยงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง รวมถึงสุขภาพอนามัยของคนที่อยู่ในเมือง เทศบาลตำบลวังผาง ดำเนินภารกิจด้านการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเช่นเดียวกับทุกเทศบาล โดยให้บริการจัดเก็บ กำจัดขยะและมูลฝอยในพื้นที่รับผิดชอบจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ หมู่บ้าน ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาปัญหาการจัดการขยะยังเป็นปัญหาหลัก เทศบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างเหมาขนขยะ เฉลี่ยปีละประมาณ ๔ - ๗ แสนบาท โดยที่ผ่านมาเทศบาลได้จัดทำโครงการเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะ แต่พบว่าปัญหายังมิได้ลดหรือบรรเทาลง เทศบาลตำบลวังผาง จึงร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายท้องถิ่น และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาเป็นเครื่องมือดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการขยะ โดยเน้นให้เกิดกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนในการค้นหาปัญหาด้านการจัดการขยะ และนำไปเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาอย่างถูกวิธี เพื่อสร้างชุมชนน่าอยู่ และเป็นชุมชนต้นแบบในการจัดการขยะอย่างยั่งยืน โดยให้พื้นที่ของชุมชนบ้านเวียงหนองล่องเป็นพื้นที่ต้นแบบ

+ วิธีวิจัยเพื่อจัดการขยะ

ด้วยการจัดการขยะของเทศบาลตำบลวังผางที่ผ่านมา ไม่สามารถช่วยลดปัญหาขยะในพื้นที่ได้ เทศบาลจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาระบบการทำงานประจำ โดยไม่ยึดติดกับการทำงานแบบเดิมๆ จึงนำแนวคิดการปรับปรุง พัฒนาระบบการจัดการขยะซึ่งเป็นงานประจำของเทศบาลสู่การวิจัย หรือที่เรียกว่า **Routine to Research**

กระบวนการวิจัยเริ่มจากการแต่งตั้งทีมวิจัยทั้งในส่วนของทีมวิจัยเทศบาล^๒ และทีมวิจัยชุมชน^๓ ดำเนินการศึกษาริบทชุมชนและถอดบทเรียนเพื่อทบทวนข้อมูลชุมชนและการจัดการขยะ รวมถึงวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการจัดการขยะ โดยใช้เทคนิค SWOT ปัญหาที่พบ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะของเทศบาลที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ทั้งในเรื่องการจัดซื้อวัสดุรองรับขยะมูลฝอย ค่าพนักงานเก็บขนที่เพิ่มขึ้นตามค่าแรงงานขั้นต่ำ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมแซมรถ สำหรับในส่วนปัญหาที่พบในชุมชน คือ ไม่มีการคัดแยกขยะ ปริมาณถังรองรับขยะบริเวณตลาดมีจำนวนน้อย ปัญหาขยะจากนอกพื้นที่ และการเผาขยะกลางแจ้ง

^๒ ทีมวิจัยเทศบาล ประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล พนักงานกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

^๓ ทีมวิจัยชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อสม. และแกนนำในชุมชน

เมื่อทราบถึงสาเหตุของปัญหาการจัดการขยะในพื้นที่ เทศบาลได้ส่งเสริมให้ทั้งทีมวิจัยเทศบาล และทีมวิจัยชุมชนได้มีโอกาสเพิ่มเติมทักษะและความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะ ทักษะการสร้าง จิตสำนึกของทั้งชุมชนและเจ้าหน้าที่เทศบาลโดยเชิญวิทยากรและตัวอย่างบุคคลต้นแบบ ในชุมชนมาให้ความรู้ และการจัดศึกษาดูงานพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการขยะที่ดี

หลังจากเก็บเกี่ยวความรู้ และประสบการณ์ด้านการจัดการขยะแล้ว ทางทีมวิจัยได้จัดเวที เพื่อระดมความคิดเห็นและหาแนวทางการจัดการขยะในพื้นที่ แม้ในเบื้องต้นจะไม่ได้รับ ความร่วมมือจากชุมชนเท่าที่ควร ทีมวิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เป็นการจัดประชุมหารือ ในช่วงเย็นหลังจากที่ชุมชนเสร็จภารกิจจากงานประจำ รวมถึงการเข้าไปทำความเข้าใจ แบบเคาะประตูบ้าน ทำให้มีเสียงตอบรับต่อการระดมความคิดเห็นดีขึ้น และเกิดกิจกรรมการ จัดการขยะในพื้นที่ ได้แก่ การพัฒนาความสะอาดพื้นที่ทางสาธารณะในหมู่บ้าน การคัดแยก ขยะในครัวเรือน และการจัดประกวดหมวด^๔ ต้นแบบ/บ้านต้นแบบในการจัดการขยะ

^๔ รูปแบบการปกครองรูปแบบหนึ่ง โดยใน ๑ ชุมชน จะแบ่งการปกครองออกเป็น ๔ หมวด

+ กิจกรรมจากการวิจัย...การประกวดหมวดต้นแบบการจัดการขยะ

กิจกรรมประกวดหมวดต้นแบบการจัดการขยะ กิจกรรมหนึ่งที่มาจากการระดมความคิดเห็น และถือว่าประสบความสำเร็จโดยได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน และคัดแยกขยะในครัวเรือน กิจกรรมนี้สามารถปลุกกระแส สร้างความตื่นตัวให้กับประชาชนในแต่ละหมวดได้เป็นอย่างดี โดยเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ การดูแลความสะอาดทั่วไปภายในหมวด การไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การคัดแยกขยะ การนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ ลดการเผา การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และความร่วมมือของคนในหมวด

ถึงแม้เกณฑ์การประกวดหมวดต้นแบบฯ จะไม่แตกต่างจากเกณฑ์การประกวดหน้าบ้าน นามองที่หลายๆ เทศบาลดำเนินการ แต่กิจกรรมที่มีความแตกต่างและโดดเด่นของบ้านเวียงหนองล่อง คือ การนำวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในชุมชนมาทำให้เกิดประโยชน์ เช่น การนำถังสี กระสอบปุ๋ย ต่างเมือง^๕ มาเป็นภาชนะรองรับขยะที่คัดแยกภายในบ้าน การนำวัสดุเหลือใช้มาทำป้ายสัญลักษณ์จราจรในหมู่บ้าน ป้ายซอย ป้ายบอกสถานที่ หรือแม้แต่ป้ายคำขวัญณรงค์ รวมถึงการจัดแบ่งพื้นที่ในบริเวณบ้านสำหรับทำปุ๋ยหมักจากเศษใบไม้ เศษอาหารในครัวเรือน ซึ่งนอกจากจะได้ปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใส่ต้นลำไยแล้ว ยังเป็นการลดการเผาในพื้นที่อีกด้วย

+ ผลลัพธ์ของการวิจัย

แม้เทศบาลยังไม่ได้ประเมินผลการวิจัยเรื่องการจัดการขยะของชุมชนบ้านเวียงหนองล่องว่า สามารถช่วยลดปัญหาขยะได้มากน้อยเท่าไร แต่สิ่งที่ทีมวิจัยค้นพบ คือ ทศนคติต่อการจัดการขยะของชุมชนบ้านเวียงหนองล่องเปลี่ยนแปลงไป โดยเห็นว่าการจัดการขยะเป็นหน้าที่ของคนทุกคน และควรเริ่มที่ตัวเราก่อน

^๕ มีลักษณะเป็นตะกร้าไม้ไผ่สาน ภาชนะนี้ใช้สำหรับการตากใบชา

นอกจากนี้ กระบวนการวิจัยยังเป็นการพัฒนาความรู้ให้กับทีมวิจัยเทศบาลและชุมชน ในการจัดการขยะเพิ่มมากขึ้น สร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา การหาแนวทางแก้ไข และการสรุปผลร่วมกัน ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ชุมชนบ้านเวียงหนองล่อง เกิดความรัก และความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน จากการที่ร่วมกันดูแลถนนภายในหมู่บ้านให้มีความสะอาด สวยงาม ไม่มีขยะทิ้งเกลื่อนกลาด ภายในบริเวณบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นสัดส่วน และที่สำคัญเกิด ความสามัคคีกันมากขึ้นภายในหมวด ระหว่างหมวด และภายในชุมชน ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีของการเริ่มต้นจัดการขยะโดยตัวชุมชนเอง

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การที่เทศบาลตำบลวังผางนำกระบวนการวิจัยเข้ามาเป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการขยะ โดยให้ชุมชนบ้านเวียงหนองล่องเป็นต้นแบบนั้น สิ่งสำคัญที่ทำให้การดำเนินการดังกล่าวประสบความสำเร็จและได้รับความร่วมเป็นอย่างดีจากทั้งเจ้าหน้าที่เทศบาลและชุมชน ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

+ **การให้ความสำคัญ** และการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมจากผู้บริหารอย่างเต็มที่ รวมถึงการทำความเข้าใจทั้งเจ้าหน้าที่เทศบาลผู้ปฏิบัติงานว่าการวิจัยดังกล่าวไม่ใช่ภาระงานที่เพิ่มขึ้น แต่เป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพตนเอง และงานวิจัยที่ทำนั้นก็เป็นการกิจที่ต้องรับผิดชอบ

+ **การรวบรวมข้อมูลขยะ** ตั้งแต่อัตราการเกิดขยะ จนถึงการกำจัด นำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ในการวางแผนเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการทำงานรวดเร็วขึ้น หรือลดภาระการทำงานลง

+ **การบูรณาการทำงานร่วมกันของเทศบาล ชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนแล้วยังทำให้สามารถหาแนวทางการจัดการขยะได้อย่างครบวงจร และครอบคลุม ส่งผลให้การบริหารจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
น.ส.อรพรรณ จุตตะโน
นักวิชาการสุขาภิบาล
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลวังผาง
โทร ๐๕๒-๐๓๐๒๑๕
E-mail: orapun41@hotmail.com

บ้านท้องถิ่นไทย...ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย

เทศบาลตำบลชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

วิสัยทัศน์

ระบบสาธารณูปโภคดี บริหารจัดการอย่างมีระบบ
เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา
และวัฒนธรรม

พื้นที่

๐.๗๐๘ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๓,๖๘๒ คน

ความหนาแน่น

๕,๒๐๐ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๒ ชุมชน

ที่อยู่

หมู่ที่ ๔ ต.ชนแดน อ.ชนแดน จ.เพชรบูรณ์

๐๕๖-๗๖๑๓๒๔

www.chondaen.org

นายกเทศมนตรี

นายประวิทย์ ฉัตรศรีสุวรรณ

+ การกิจที่ถ่ายโอน สู่การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุ ๘๐ พรรษา และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย ให้อยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของความสมดุลพอดีและความพอประมาณอย่างมีเหตุผลภายใต้ปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสนองนโยบายของภาครัฐ ประกอบกับเทศบาลตำบลชนแดน ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างเพียงพอ รวมถึงได้รับการถ่ายโอนภารกิจในด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการเคหะแห่งชาติ ในการปรับปรุงชุมชนแออัด การจัดการที่อยู่อาศัย และการบริการสาธารณะ เทศบาลจึงออกสำรวจชุมชนต่างๆ ซึ่งพบว่า ‘ชุมชนแสนสุข’ ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ปลุกบ้านเรือนบนที่สาธารณะ (ที่ราชพัสดุ) โดยการบุกรุกเป็นระยะเวลานานกว่า ๒๐ ปี และในฤดูน้ำหลาก น้ำจะล้นตลิ่งจากลำคลอง ท่วมที่อยู่อาศัย และเมื่อหลังน้ำลด พื้นที่บริเวณที่อยู่อาศัยและรอบชุมชน จะมีสิ่งสกปรกตลอดจนน้ำทิ้งจากอาคารพาณิชย์ และบ้านเรือนใกล้เคียงถูกน้ำท่วมขังอยู่ตลอดเวลา ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อการอยู่อาศัยของประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน นอกจากนี้แล้วยังก่อให้เกิดโรคระบาดจากชุมชน สภาพแวดล้อมของเมืองไม่น่าอยู่ เทศบาลจึงได้จัดตั้งงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชุมชนแสนสุขให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยดำเนินการปลูกสร้างบ้านเอื้ออาทรให้กับประชาชนในชุมชน

+ สร้างบ้าน สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

จากการสำรวจสภาพเศรษฐกิจของคนที่อยู่อาศัยในชุมชนแสนสุข ถึงแม้จะมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิตแต่ก็ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออมและการเพิ่มมูลค่าของสินค้าหรือหลักทรัพย์ ทำให้ประชาชนในชุมชนไม่มีเงินออมกับสถาบันการเงิน ส่วนใหญ่นำรายได้ที่เหลือจากรายจ่ายไปใช้เกี่ยวกับสิ่งของฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น เช่น การซื้อโทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ ตลอดจนการดื่มสุรา ทำให้เกิดความสูญเสียเงินตราโดยไม่มีประโยชน์แก่ครอบครัว และขาดหลักประกันในอนาคต

เทศบาลตำบลชนแดนจึงมีแนวคิดที่จะส่งเสริมให้คนในชุมชนมีหลักประกันของครอบครัว จึงดำเนินการจัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนโดยการให้เช่าซื้อบ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการผ่อนชำระในราคาถูก และกำหนดระยะเวลาในการผ่อนชำระโดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงิน (การผ่อนชำระค่าอาคารให้กับเทศบาลตำบลชนแดนเดือนละ ๑,๕๐๐ บาท/เดือน ระยะเวลา ๑๐-๑๕ ปี) เพื่อส่งเสริมการออมของภาคประชาชนในรูปของอสังหาริมทรัพย์ ทำให้ประชาชนสามารถมีทรัพย์สินอาคารพร้อมที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง และเป็นทรัพย์สินที่สามารถเพิ่มมูลค่าของราคาทรัพย์สินในอนาคตได้ ซึ่งผลจากการจัดประชาคม ชุมชนแสนสุขก็มีมติเห็นชอบต่อแนวคิดดังกล่าว

หลังจากผ่านการทำประชาคม เทศบาลดำเนินการประสานนารักษ์พื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อจัดสรรที่ดินให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยเดิม โดยมีสัญญาเช่าที่ถูกต้องและเป็นธรรม สำหรับตัวอาคารเทศบาลก่อสร้างเป็นอาคารพาณิชย์ขนาด ๑๕๐ ตารางเมตร ด้วยมุ่งหวังให้ผู้อยู่อาศัยใช้ประกอบอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว นอกจากนี้อาคารที่ปลูกสร้างสามารถใช้เป็นหลักทรัพย์ในการกู้ยืมเงินเพื่อนำมาลงทุนในอาชีพได้ด้วย แต่ไม่สามารถขายบ้านหรือโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้อื่น ยกเว้นแต่ตกทอดแก่รุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป

+ บ้านพร้อม สาธารณูปโภคพร้อม

จากสภาพแวดล้อมเดิม ซึ่งเป็นชุมชนแออัด เป็นแหล่งมั่วสุมของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยที่ต้องศึกษาเล่าเรียน จึงเป็นจุดกำเนิดของปัญหาสังคมตามมา ประกอบกับสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ทั้งปัญหาขยะและน้ำเสีย เทศบาลจึงจัดระเบียบชุมชนแสนสุข โดยใช้หลักการวางผังเมือง พร้อมเสริมระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า ระบบระบายน้ำ

นอกจากนี้ยังปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบชุมชน พร้อมสร้างสวนสาธารณะ ลานกีฬา เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่ออกกำลังกายในชุมชน บนพื้นที่ ๑,๖๐๐ ตารางเมตร รวมถึงจัดระบบในการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเพื่อให้ได้รับการบำบัดอย่างถูกวิธี จึงมีผลให้สิ่งแวดล้อมไม่ถูกทำลาย ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นชุมชนที่น่าอยู่และสวยงาม

ในช่วงแรก เทศบาลดำเนินการก่อสร้างบ้านจำนวนทั้งสิ้น ๕ หลัง โดยประชาชนที่ได้รับมอบบ้าน ต้องผ่านการพิจารณาคัดเลือกโดยมีเกณฑ์การพิจารณาคือ เป็นต้นแบบของบุคคลในชุมชน ปฏิบัติตนเป็นบุคคลที่มีจิตใจสาธารณะเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หรือดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด หรือผู้ที่ได้ลด ละ เลิก อบายมุขแล้ว เป็นบุคคลที่ไม่ทอดทิ้งผู้บุพการีและบุตร เป็นบุคคลที่ยืนยันเข้มแข็งในการประกอบอาชีพ หรือมีความอดทนต่อสู้กับความยากลำบาก

+ บ้านมั่นคง ประชาชนเป็นสุข

โครงการบ้านทอถิ่นไทย เทิดไท้องค์ราชัน ๘๐ พรรษา ที่เทศบาลตำบลชนแดนร่วมกับนารักษ์พื้นที่จังหวัดพิษณุโลก เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น มีระบบสาธารณูปโภคพร้อมมูล มีสัญญาเช่าที่ถูกต้องเป็นธรรม ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่าอยู่น่าอาศัย ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรคต่างๆ

นอกจากสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว สภาพเศรษฐกิจของคนในชุมชนก็ได้รับการส่งเสริมโดยการให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการออมในรูปแบบของอสังหาริมทรัพย์ เพื่อใช้เป็นหลัก

ประกันของครอบครัว นอกจากนี้การออกแบบตัวบ้านในลักษณะของอาคารพาณิชย์ ยังเอื้อให้ประชาชนสามารถหารายได้เพิ่มจากอาคารดังกล่าว

สิ่งสำคัญ คือ กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนา ซึ่งนอกจากจะทำให้โครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จแล้ว ยังก่อให้เกิดความรักสามัคคีและความสมานฉันท์ของคนในชุมชน เกิดเป็นชุมชนน่าอยู่ สังคมแห่งความเอื้ออาทร

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

โครงการบ้านท้องถิ่นไทย เทิดไท้องค์ราชัน ตามที่เทศบาลตำบลชนแดนดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาคาราคาเขินที่อยู่อาศัย ปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้มีรายได้น้อยในพื้นที่บริการให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้นั้น มีปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

+ **การพัฒนาท้องถิ่น** เทศบาลจำเป็นต้องทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เมื่อปัญหาของประชาชนได้รับการตอบสนองแก้ไข ทำให้ภาคประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่น จึงได้รับความร่วมมือร่วมใจของภาคประชาชนในการช่วยแก้ไขปัญหาย่างไม่มีอุปสรรค

+ **การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** ในรูปแบบเครือข่าย เป็นการเพิ่มโอกาสในการจัดการปัญหา เพราะแต่ละหน่วยงานก็จะมีบทบาทและภารกิจเฉพาะที่แตกต่างกัน หากมีการประสานความร่วมมือจะช่วยหนุนเสริมภารกิจของหน่วยงานเครือข่ายให้บรรลุเป้าหมายได้

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางธาดากรณ์ วัลลภ
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทะเบียน
และบัตร ๕
โทร ๐๕๖-๗๖๑๓๒๔
E-mail: thadakorn@hotmail.com

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัฒนธรรมอาหารพื้นบ้าน สู่ความมั่นคงทางอาหารของชุมชน

เทศบาลตำบลด่านซ้าย จังหวัดเลย

วิสัยทัศน์

เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นของประเทศ

พื้นที่

๗.๓ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๓,๖๙๕ คน

ความหนาแน่น

๕๐๗ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๕ ชุมชน

ที่อยู่

๓๒๑ หมู่ที่ ๑ ต.ด่านซ้าย อ.ด่านซ้าย จ.เลย ๓๒๑๒๐

๐๔๒-๘๘๑๒๓๑

<http://tessabandansai.go.th/public/>

นายกเทศมนตรี

นายสันติภาพ เชื้อบุญมี

+ สังคมเปลี่ยน วิถีคนเปลี่ยน

ระบบการผลิตอาหารของคนด่านซ้ายเดิมพึ่งพิงอาหารจาก ๒ ส่วน คือ อาหารจากธรรมชาติ ได้แก่ อาหารจากป่า ลำน้ำ และที่ดินหัวไร่ปลายนา โดยป่าเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ มีพันธุ์พืช สมุนไพร และสัตว์ป่าหลากหลาย เช่น ห้วยข้าวเย็น แก่นคุณ หน่อไม้ ผักหวาน ต้นสะทอน เห็ด ไก่ป่า กบภูเขา เก้ง ฯลฯ ส่วนตามแหล่งน้ำ ห้วย หนอง คลองและบึงก็พบกุ้ง หอย ปู ปลา ท้องถิ่นและตัวอุปม เป็นต้น ทรัพยากรทางธรรมชาติเหล่านี้ได้รับการกล่าวขานว่าเป็น “ซูเปอร์มาร์เก็ต” ของชุมชน และอาหารอีกส่วนมาจากการเกษตรกรรม คือ การปลูกข้าว การทำไร่ และการปลูกพืชผัก เป็นต้น

แต่การพัฒนาประเทศที่เจริญรุ่งเรืองมากขึ้น ทำให้ค่านิยมตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม เช่น รูปแบบการทำงานที่รัดตัว การเข้ามาของพืชผักต่างถิ่น และอาหารสำเร็จรูป เช่น อาหารถุง อาหารจานด่วนของ และอาหารจากร้านสะดวกซื้อ การกินอยู่ของคนด่านซ้ายก็ปรับเปลี่ยนตาม

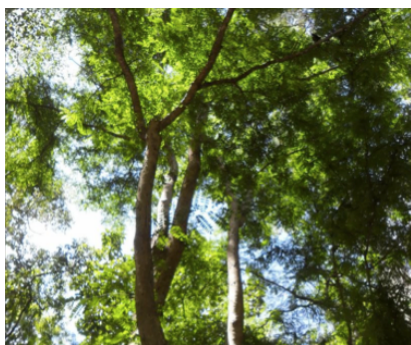

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของอาหารพื้นบ้าน ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมการกินที่เป็นเอกลักษณ์ของคนด่านซ้าย รวมถึงการให้ความสำคัญในเรื่องของรสชาติ สุขภาวะ หลักโภชนาการ และการประหยัดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน เทศบาลตำบลด่านซ้าย จึงได้ส่งเสริมการนำผักพื้นบ้าน ‘ผักสะทอน’ มาใช้ในการประกอบอาหาร เพื่อสืบสานภูมิปัญญาและอนุรักษ์วัฒนธรรมการกินอย่างคนด่านซ้าย และเผยแพร่ถึงคุณประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการที่มีอยู่ในน้ำปรุงรสจากผักสะทอนให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย รวมทั้งส่งเสริมการป้องกันดูแลผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัยจากการบริโภคอาหารไปพร้อมๆ กัน

+ ผักสะทอน ผักพื้นบ้านชาวด่านซ้าย

"ต้นสะทอน" หรือที่รู้จักกันในชื่อ "สะทอน"^๒ เป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยืนหลายร้อยปี ลักษณะทรงพุ่ม โดยจะแตกยอดอ่อนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ชาวบ้านในท้องถิ่นนิยมนำใบมาหั่นและเคี้ยว ด้วยกรรมวิธีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษนับร้อยปี เพื่อนำน้ำจากใบสะทอนมาปรุงรสอาหาร ใช้ทดแทนน้ำปลาร้า เพิ่มรสชาติอาหารให้อร่อยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านด่านซ้าย

^๒ ชื่อทางวิทยาศาสตร์ Millettia utilis Dunn. วงศ์ PAPILIONACEAE (ศ.ดร.เต็ม สมิตินันท์, 2544)

น้ำปรุงรสที่ได้จากการหมักใบสะทอน มีกลิ่นและสีคล้ายน้ำปลา เป็นอาหารพื้นบ้านที่มีการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เป็นวัตถุดิบที่มีเฉพาะในท้องถิ่นด้านซ้ายและเกิดตามฤดูกาลเป็นวัตถุดิบธรรมชาติปลอดสารเคมีปราศจากการปรุงแต่ง สิ่งที่ทำให้ น้ำผักสะทอนแตกต่างจากผักชนิดอื่น คือ ผักสะทอนมีสารกันบูดอยู่ในตัวเอง ซึ่งมีการทดลองโดยเอาไปใส่ในน้ำพริกแจ่วด้า สามารถช่วยยืดอายุ น้ำพริกอย่างน้อย ๖ เดือน โดยไม่ขึ้นรา ไม่เสีย และสารที่ว่าก็ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายอีกด้วย (ผลวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหิดล)

นอกจากนี้ น้ำปรุงรสจากผักสะทอนยังมีคุณประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการอีกมาก อาทิ ป้องกันโรคท้องอืด ท้องเฟ้อ ป้องกันพยาธิ แก้กษัยเส้น กระษัยลม ซึ่งหากนำมาแปรรูปเป็น น้ำปรุงรสผักสะทอนแล้วจะมีกรดมิโนที่จำเป็นต่อร่างกาย ได้แก่ ไอโซลิวซีน อาร์จินีน ลูซีน ไลซีน เมไทโอนีน เบนิลอะลานีน ธรีโอนีน ทรีปโตเฟน วาลีน ฮีสทิดีน เป็นต้น

+ สุขภาพดีจากอาหารปลอดภัย

นอกจากเทศบาลจะส่งเสริมการนำผักพื้นบ้านมาประกอบอาหารแล้ว การดูแลเรื่องความปลอดภัยจากการบริโภคอาหารก็นับเป็นเรื่องสำคัญ ด้วยวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป อาหารสำเร็จรูปเข้ามามีบทบาทมากขึ้น และเพื่อให้คนด้านซ้ายมีความปลอดภัยจากการบริโภคอาหารสำเร็จรูป เทศบาลจึงจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสารปนเปื้อนในอาหาร และการป้องกัน รวมถึงจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจวิเคราะห์ ได้แก่ นักเรียนชมรมอ.น้อย, อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน, คณะกรรมการตลาดสดเทศบาล ซึ่งจะทำหน้าที่ในการตรวจเฝ้าระวังตัวอย่างอาหารในตลาดสด วิเคราะห์หาสารปนเปื้อน ประเมินสุขาภิบาลในร้านอาหาร และแผงลอยจำหน่ายอาหาร ตรวจประเมินสุขาภิบาลร้านจำหน่ายอาหารในโรงเรียน โดยจะทำการวิเคราะห์สารปนเปื้อน ๕ ชนิด ได้แก่ ยาฆ่าแมลง สารบอแรกซ์ สารกันรา สารฟอกขาว (สารโซเดียมไฮโดรซัลไฟด์) และสารฟอร์มาลิน

+ ครว้ด้านซ้าย...สู่สาธารณสุข

เพื่อเป็นการยืนยันว่าอาหารที่ผลิตในอำเภอด้านซ้ายมีประโยชน์ และมีความปลอดภัย เทศบาลจึงได้จัดงานมหกรรมอาหารสะอาด รสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste) เพื่อณรงค์ประชาสัมพันธ์ร้านอาหารพื้นบ้านของชาวด้านซ้าย มีการสาธิตการทำอาหารพื้นบ้าน เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงกรรมวิธีในการประกอบอาหาร และเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสได้ทดลองทำและชิมรสชาติของอาหารพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่ข้อมูลด้านอาหารปลอดภัย ป้ายสัญลักษณ์ ที่แสดงว่าร้านอาหารภายในงานผ่านการตรวจประเมินว่าปลอดภัยจากการปนเปื้อน ที่สำคัญภายในงานดังกล่าวยังมีการรณรงค์ให้ใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปราศจากการใช้โฟม ซึ่งผู้ประกอบการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นอกจากนี้เทศบาลยังได้จัดงานเสวนาทางวิชาการ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในอำเภอด่านซ้าย เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร เกษตรอำเภอด่านซ้าย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย และประธานกลุ่มเกษตรกร ร่วมพูดคุยในประเด็น “ความมั่นคงทางอาหาร ในบริบทด่านซ้าย: เคมีทางการเกษตร, เกษตรอินทรีย์, และสุขภาวะชุมชน: ทางเลือกและทางรอด” และ “ข้อเสนอแนะจากท้องถิ่น” โดยภายในงานได้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาหารของคนด่านซ้าย มีหลายภาคส่วนมาจัดซุ้มสาธิตอาหารพื้นบ้านและภูมิปัญญาในการถนอมอาหารของแต่ละตำบลแต่ละพื้นที่

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การที่ผักสะท้อน รวมถึงอาหารพื้นบ้านของชาวด่านซ้าย เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน รวมถึงการสร้างความมั่นใจว่าอาหารของชาวด่านซ้ายมีคุณค่าทางอาหาร และมีความปลอดภัยนั้น มีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

+ **การรวบรวมองค์ความรู้** ในกระบวนการผลิตน้ำปรุงรสจากผักสะท้อนให้คงอยู่สืบไป รวมถึงเผยแพร่ถึงคุณประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการที่มีอยู่ในน้ำปรุงรสจากผักสะท้อน ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

+ **การให้ความรู้** และการตรวจเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหาร พบว่า สถิติผู้มารับบริการที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้ายด้วยโรคอุจจาระร่วง ประเภทผู้ป่วยนอก ณ ปี ๒๕๕๕ มีจำนวนลดลงจากปี ๒๕๕๒ คิดเป็นร้อยละ ๕๖ จึงเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้มาเยือน อ.ด่านซ้ายว่าได้บริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัย จากการเกิดโรคทางเดินอาหารที่มีอาหารและน้ำเป็นสื่อ ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางมนัสวี บุญมี
ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ ๕
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทร. ๐๔๒-๘๙๑๒๓๑
E-mail: manusawee@yahoo.co.th

การควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

เทศบาลตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม

วิสัยทัศน์

เมืองน่าอยู่ เคียงคู่คุณธรรม

พื้นที่

๒.๔ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๔,๘๐๔ คน

ความหนาแน่น

๒,๐๐๑ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๙ ชุมชน

ที่อยู่

๓๒๖ หมู่ ๙ ต.โพธิ์ทอง อ.เรณูนคร จ.นครพนม ๔๘๑๓๐

๐๔๒-๕๗๙๒๓๙

www.tessabanrenu.go.th

นายกเทศมนตรี

นายศรีสุข แสนยอดคำ

+ ความไม่มีโรค คือลาภอันประเสริฐ

โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง คือ กลุ่มของโรคที่เป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุขและมีความสำคัญต่อการป่วย พิการ และเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ได้แก่ โรคหัวใจขาดเลือด โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง อัมพฤกษ์ อัมพาต ซึ่งโรคไม่ติดต่อเรื้อรังนี้ไม่ได้มีผลกระทบเฉพาะบุคคลผู้ที่เป็นโรคเท่านั้น แต่ยังส่งผลไปถึงครอบครัว ชุมชน รวมถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยพบว่าการสูญเสียรายได้จากผลผลิตประชาชาติ (GDP) ของประเทศไทย จากผู้ป่วยที่เป็นโรคหัวใจ อัมพาต และเบาหวาน ในปี พ.ศ.๒๕๔๙ ประมาณ ๔,๒๐๐ ล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ คาดว่าจะมีการสูญเสียสะสมประมาณ ๕๒,๑๕๐ ล้านบาท แต่หากมีการป้องกันควบคุมโรคดังกล่าวได้ จะลดการสูญเสียรายได้ผลผลิตประชาชาติ ร้อยละ ๑๐-๒๐ จากการสูญเสียทั้งหมด^๓

โรงพยาบาลเรณูนครในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการสาธารณสุขของนครเรณูนคร ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลประชาชนในตำบลเรณูนคร โดยพบว่ามีอัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคความดันโลหิตสูงร้อยละ ๘.๐๖ โรคเบาหวานร้อยละ ๔.๔๘ รวมทั้งอัตราการเข้ารับบริการสูงสุดในโรงพยาบาลก็เป็นกลุ่มโรคเดียวกัน โรงพยาบาลเรณูนครจึงนำข้อมูลดังกล่าวปรึกษากับคณะผู้บริหารเทศบาลเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข

^๓ (นางนิตยา พันธุเวทย์ และนางสาวนุชรี อาบสุวรรณ [http://thaincd.com/document/file/download/knowledge/download/๑๓๐๑๘%doc ๙/๕/๕๗](http://thaincd.com/document/file/download/knowledge/download/๑๓๐๑๘%doc%๙/๕/๕๗))

ปัญหา ซึ่งเทศบาลตำบลเรณูนคร ภายใต้การนำของนายศรีสุข แส নয়อดคำ นายกเทศมนตรี เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จึงจัด กระบวนการคืนข้อมูลอัตราการป่วย อันตรายจากการเป็นโรคให้ประชาชนทราบผ่านเวทีต่างๆ ทั้งการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ การประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน และกิจกรรมเทศบาลพบ ประชาชน ทำให้ชุมชนและองค์กรภาคีเกิดความตระหนัก โดยท่านนายกเทศมนตรีได้ประกาศ เป็นวาระและนโยบายของเทศบาลในการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รวมถึงการลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกันกับโรงพยาบาลและ ๙ ชุมชน เพื่อลดอัตราการเกิด โรครายใหม่ ลดการเกิดโรคแทรกซ้อนในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และเพิ่มการ ดูแลให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

+ ประเมินศักยภาพชุมชน... เพื่อควบคุมและป้องกันโรค

หลังจากการประกาศวาระและนโยบายการดำเนินงานด้านสาธารณสุข เพื่อควบคุมและป้องกัน การเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังนั้น ได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์และแผนกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงาน รวมถึงการวิเคราะห์ส่วนขาดเพื่อนำมาพัฒนา สนับสนุนให้ชุมชนทุกแห่งได้ จัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหา เกิดแผนงานโครงการที่ครอบคลุม ๓ อ. คือ อาหาร อารมณ์ ออกกำลังกาย และ ๒ ส. คือ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อควบคุม และป้องกันการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังดังนี้

ประเมินศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขและนักเรียนมัธยม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงส่วนขาดด้านสมรรถนะของทีมงาน เทศบาลตำบลเรณูนครจึงร่วมกับโรงพยาบาลจัดอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเชี่ยวชาญด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังขึ้น ซึ่งเป็นการติดต่อหารือให้กับกลุ่มอาสาสมัครในการให้คำแนะนำในการดูแล รักษาสุขภาพสำหรับผู้ป่วยและกลุ่มเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยมีสมาชิกกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขเชี่ยวชาญด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังหมู่บ้านละ ๘ คน และนักเรียน ๙๐ คน โดยมีหน้าที่ในการดูแล ตรวจวัดสุขภาพ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยงในชุมชน

ส่งเสริมการออกกำลังกาย เป็นกิจกรรมหนึ่งในการควบคุมและป้องกันการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยเทศบาลได้สนับสนุนการออกกำลังกาย เช่น การเดินแอโรบิก ซึ่งช่วงแรกได้รับความนิยมอย่างมาก แต่ต่อมาจำนวนคนเดินเริ่มน้อยลง เทศบาลตำบลเรณูนครจึงได้จัดทำ SWOT ในเวทีประชาคม ค้นหาจุดอ่อน,จุดแข็ง,โอกาสและอุปสรรค จนได้คำตอบคือ การเดินแอโรบิกไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวเรณู ซึ่งเป็นคนชอบฟ้อน ชอบรำ ชุมชนจึงเสนอการออกกำลังกายโดยการเต้นบาสโลป ซึ่งเทศบาลตำบลเรณูนครรวมถึงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดก็ให้การสนับสนุน และมีสมาชิกการเต้นบาสโลปเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มสตรีผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีการออกกำลังกายด้วยการปั่นจักรยานสำหรับกลุ่มผู้ชาย การรำไม้พลองสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ การปรับปรุงสวนสาธารณะให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการดูแลสุขภาพ โดยจัดหาอุปกรณ์การออกกำลังกายสำหรับแต่ละหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังได้มีการประเมินเพื่อค้นหาชุมชนต้นแบบในการออกกำลังกายและสัญจรไปแลกเปลี่ยนเรื่องการดูแลสุขภาพ โดยเฉพาะการออกกำลังกาย ทั้ง ๙ ชุมชน

ทบทวนการขึ้นทะเบียนโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ จากสถิติการขึ้นทะเบียนกลุ่มผู้เสี่ยงสูงต่อการเป็นโรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูงใน ๓ ปีก่อนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขเชี่ยวชาญด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังร่วมกับโรงพยาบาลเรณูนครจึงมีการจัดการเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด โดยอาสาสมัครแต่ละคน จะทำการวัดรอบเอว ชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต ในประชากรกลุ่มเสี่ยงที่อยู่ในหลังคาเรือนที่รับผิดชอบและพูดคุยปรึกษาทุกเดือน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อดูแนวโน้ม ทุก ๓ เดือน มีการจัดทำแฟ้มคู่มือการให้คำแนะนำเรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้กับอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อใช้ในการให้คำแนะนำกลุ่มเสี่ยง รวมถึงจัดทำเอกสารสัญญาณเตือนภัยโรคหลอดเลือดหัวใจและสมองติดไว้ที่บ้านผู้ป่วยทุกราย เพื่อเพิ่มระยะเวลาการเข้าถึงบริการ ลดอัตราการเสียชีวิตและพิการ

จัดทำ Mapping เพื่อชี้จุดบ้านผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและหัวใจ พร้อมดำเนินการอบรมอาสาสมัครกู้ชีพ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการได้ทันเวลา

ค้นหาบุคคลต้นแบบ ที่มีการดูแลทั้งในเรื่องอาหาร อารมณ์และสุขภาพจนสามารถควบคุมโรคได้ ซึ่งในปัจจุบันมีบุคคลต้นแบบประมาณ ๒๐ คน นอกจากนี้เทศบาลยังเชิญบุคคลต้นแบบร่วมเป็นวิทยากรเพื่อเล่าประสบการณ์การดูแลรักษาสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้กับกลุ่มเสี่ยงและผู้ป่วยคนอื่นๆ กิจกรรมนี้ไม่เพียงแต่เป็นการค้นหาตัวอย่างที่ดีเพื่อให้คนอื่นได้ถอดแบบเท่านั้น แต่ยังเป็นการยกย่อง เชิดชู และสร้างคุณค่าให้กับบุคคลต้นแบบอีกด้วย

คืนข้อมูลสู่เทศบาล จากการทำนิตตาม เฝ้าระวังการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขเชิงวิชาชีพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ซึ่งพบทั้งปัญหา อุปสรรค และความสำเร็จ โดยทุกๆ ๓ เดือนจะมีการประชุมเพื่อคืนข้อมูลให้กับเทศบาลได้รับทราบ เพื่อหาแนวทางในการสนับสนุนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

+ เรียนรู้ร่วมกัน...เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของคนเรณู

จากการดำเนินกิจกรรมเพื่อควบคุมและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของชาวเรณูนคร พบว่าผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการได้ทันเวลาร้อยละ ๗๒ (เป้า ≥ ร้อยละ ๖๐) ทำให้ไม่พบอัตราการเสียชีวิตจากทั้งสองโรค กลุ่มเป้าหมายได้รับการเฝ้าระวังและคัดกรองโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ร้อยละ ๑๐๐ อัตราการขึ้นทะเบียนรายใหม่ความดันโลหิตสูงร้อยละ ๐.๗๕ (เป้า ≤ ร้อยละ ๘) เบาหวานร้อยละ ๒.๒๔ (เป้า ≤ ร้อยละ ๔) ชุมชนเริ่มมีการดำเนินการงานศพปลอดเหล้า และชุมชนปลอดบุหรี่ มีโครงการปลูกผักรับประทานในบ้านอย่างน้อย ๓ - ๕ รายการต่อครัวเรือน

และมีการบูรณาการนำตัวชี้วัดการดำเนินงานต่างๆ เข้ามาในเกณฑ์การประกวดชุมชน ทำให้การพัฒนาเกิดความยั่งยืน ต่อเนื่อง เกิดวิธีการแลกเปลี่ยนฝึกปลอดสารพิษรับประทาน ในชุมชน จากการดำเนินการทำให้มีบุคคลต้นแบบด้านสุขภาพ เช่น ผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูงที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจนแพทย์พิจารณาให้ลดยา และหยุดยาได้ รวมถึง การได้รับเชิญเป็นวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในคลินิกเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ของแผนกผู้ป่วยนอกด้วย

ในส่วนการดำเนินการเพื่อลดการเกิดโรคแทรกซ้อนในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูง พบว่า ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการเฝ้าระวังได้ร้อยละ ๘๙ (๓๕๙ คน) มีการดำเนินการให้ผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไตวายเรื้อรังตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไปเข้าสู่ระบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ผลพบว่าไตของผู้ป่วยมีระดับการกรองดีขึ้น ร้อยละ ๕๘.๔ (๒๑๐ คน) และลดอัตราผู้ป่วยไตวายระดับ ๕ จากร้อยละ ๖.๗ เหลือเพียง ร้อยละ ๒.๗๘

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จของการควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เทศบาลตำบลเรณูร่วมกับหน่วยงาน ภาครัฐในพื้นที่ทั้งโรงพยาบาลเรณูนคร และภาคประชาชน ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + การบูรณาการและการหาภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน ช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
- + การนำสถิติข้อมูลมาวิเคราะห์ ทำให้ทราบสถานการณ์ผู้ป่วย หรือกลุ่มเสี่ยงเพื่อนำมาวางแผนป้องกันการเกิดโรค หรือหาแนวทางให้ผู้ป่วยเข้าถึงการรักษาได้อย่างทั่วถึง และยังสามารถประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นเพื่อการรักษาพยาบาลได้
- + การคืนข้อมูลให้แต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทราบ ทำให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกันการเกิดโรคให้มากขึ้น รวมถึงภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถให้การสนับสนุน ช่วยเหลือในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเติมเต็มและทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางเยาวลักษณ์ เขจรฤทธิ์
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทร ๐๔๒-๕๗๙๒๓๙
E-mail yaowalak_aom@hotmail.com

ศูนย์เรียนรู้โครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน ขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย จังหวัดบุรีรัมย์

เทศบาลตำบลหนองเต็ง จังหวัดบุรีรัมย์

วิสัยทัศน์

ถนนปลอดฝุ่น คุณภาพชีวิตดีถ้วนหน้า การศึกษาได้มาตรฐาน
สืบสานวัฒนธรรม ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล

พื้นที่

๗๑.๑๗ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๒,๒๒๐ คน

ความหนาแน่น

๑๗๑ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๘ หมู่บ้าน/ ๒๔ ชุมชน

ที่อยู่

หมู่ที่ ๑๔ ต.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์

๐๔๔-๖๖๖๔๖๖

www.nongteng.go.th

นายกเทศมนตรี

นายประสพ บวรรัตนกุล

+ พื้นฐานมั่นคงจากหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์เรียนรู้โครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการตามแนวทางและขั้นตอนของโครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย กระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา และบรรเทาทุกข์ ให้กับประชาชนในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ โดยเน้นให้มีการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเข้มแข็งและยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด ซึ่งพื้นที่ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการคัดเลือกเป็นพื้นที่นาร่องของการนำแนวพระราชดำริไปขยายผลเป็นจุดศึกษาดูงานในพื้นที่ให้มีการจุดประกายให้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นแบบอย่างและขยายผลต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางในการนำไปปรับใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้นมีครอบครัวที่อบอุ่น สังคมเข้มแข็งและดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

+ จากภารกิจที่ได้รับมอบหมาย...ลงสู่การปฏิบัติ

หลังจากเทศบาลตำบลหนองเต็งได้รับมอบหมายภารกิจในการจัดทำศูนย์เรียนรู้ฯ นั้น เทศบาลได้ทำการศึกษาด้านต่างๆ ในชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลลักษณะภูมิศาสตร์ ลักษณะของสังคมภายในเทศบาลตำบลหนองเต็ง การเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาอุปสรรคในพื้นที่ รวมถึงการศึกษาแนวทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริว่ามีแนวทางการศึกษาพัฒนาในส่วนใดที่สอดคล้องกับปัญหา อันจะนำมาใช้แก้ปัญหาในพื้นที่ได้ พร้อมทั้งคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานตามกลุ่มปัญหา โดยวิเคราะห์จากสภาพชุมชน สภาพปัญหา ความต้องการ และปัจจัยสนับสนุนของชุมชนที่เอื้อต่อการดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จ เพื่อเป็นพื้นที่นำร่องต่อไป

นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ ที่ประกอบไปด้วยบุคคลในชุมชน เช่น คณะผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลหนองเต็ง ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงจัดหาพื้นที่ก่อตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านต่างๆ โดยมีพื้นที่จำนวน ๒ ไร่ ๑ งาน เพื่อดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงและงานตามแนวพระราชดำริ อันจะสร้างแหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรในชุมชน และผู้สนใจทั่วไป โดยภายในศูนย์มีกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้เรื่องต่างๆ ดังนี้

การเพาะชำกล้าไม้ ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ เพื่อแจกจ่ายให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ พันธุ์ไม้ที่เพาะชำมีทั้งไม้ยืนต้น ไม้ดอก พืชผักสวนครัว และพืชสมุนไพร เป็นต้น

การปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกพืชหมุนเวียนตามฤดูกาล เพื่อเป็นการอนุรักษ์ดิน รักษาธาตุอาหารให้สมดุล และเป็นการสร้างธาตุอาหารใหม่ในดินอยู่เสมอ

งานปศุสัตว์ ส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงปศุสัตว์แบบอินทรีย์ โดยการให้ความรู้อย่างถูกต้อง เพื่อลดต้นทุนทางอาหาร

งานประมง ส่งเสริมการเลี้ยงกบและปลาในบ่อซีเมนต์ การทำร่องน้ำแบบขั้นบันไดเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้

งานปรับปรุงดินตามสภาพ ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชเพื่อบำรุงดิน เช่น การปลูกพืชตระกูลถั่ว การใช้ใบไม้ หญ้า ฟาง แกลบเป็นวัสดุคลุมดิน เป็นต้น

งานพลังงานทดแทน การให้ความรู้เรื่องการนำพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์) มาทดแทนการใช้พลังงานไฟฟ้าในด้านเกษตรกรรม เช่น การสูบน้ำ

งานปู้หมักชีวภาพ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมักจุลินทรีย์ชีวภาพ เช่น การสร้างสุขาชาย เพื่อทำน้ำหมักจุลินทรีย์จากปัสสาวะชาย

งานข้อมูลวิชาการ เป็นแหล่งเรียนรู้ อบรม และส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการในด้านต่างๆ

งานภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริม สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของชุมชน

งานบริหารจัดการน้ำ สนับสนุนให้เกษตรกรเรียนรู้ในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนมาใช้ในการบริหารจัดการน้ำ

ซึ่งภารกิจหลักทั้ง ๑๐ ด้าน ได้ดำเนินการเป็นตัวอย่างให้ประชาชนในพื้นที่ได้ศึกษาเรียนรู้ และนำไปปรับใช้ในชุมชนของตนเอง อีกทั้งมีการขยายผลสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง และตามความสนใจของกลุ่มเกษตรกร โดยแบ่งออกเป็น ๗ กลุ่ม คือ กลุ่ม ๑ การปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม โค และกระบือ กลุ่ม ๒ การปลูกยาง ถั่วเขียว กลุ่ม ๓ การทำไร่นาสวนผสม กลุ่ม ๔ การปลูกผักปลอดสารพิษ เลี้ยงไก่พื้นเมือง ปลาในกระชัง บ่อปลาซีเมนต์ กลุ่ม ๕ การฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ พืชสมุนไพร ไม้ดอก ไม้ประดับ กลุ่ม ๖ การเลี้ยงกบ และ กลุ่ม ๗ การปลูกข้าวอินทรีย์ (นาปี นาปรัง)

+ ความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้...มุ่งสู่การขยายผล

ปัจจุบันศูนย์เรียนรู้โครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแหล่งเรียนรู้ ทดลอง สาธิต วิจัย และแสวงหาความรู้วิชาการด้านการเกษตร ของกลุ่มเกษตรกรในตำบลหนองเต็งและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจสามารถนำไปดำเนินการเองได้ ด้วยวิธีที่ประหยัด เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและการประกอบอาชีพของประชาชนซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในส่วนของแกนนำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ เห็นความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและตระหนักในปัญหาภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น จึงให้ความร่วมมือที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยยึดหลักการพึ่งตนเอง อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรม และสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างยั่งยืนในระดับต่อไป

ปัจจุบันศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งดำเนินการโดยเทศบาลตำบลหนองเต็งไม่ได้ดำเนินงานอย่างโดดเดี่ยว มีหน่วยงานภาคีพันธมิตร ได้แก่

สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ โครงการชลประทานบุรีรัมย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ ร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมถึงสำนักงานขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตำบลหนองเต็ง (สปพ.ต.) ได้จัดตั้งชุดปฏิบัติการแก้จนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือแนะนำทั้งด้านการดำเนินงาน เงินทุน โดยดำเนินการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ถือเป็นการทำงานขับเคลื่อนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเตรียมความพร้อมต่อการเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกร ประชาชน และผู้ที่สนใจ

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับความสนใจจากกลุ่มเกษตรกรทั้งในเขตเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียง ในการเข้ามาศึกษาเรียนรู้ และนำแนวคิดที่จัดแสดงที่ศูนย์ไปประยุกต์ใช้กับแปลงเกษตรของตนเองนั้น มีปัจจัยความสำเร็จ ดังนี้

+ การศึกษาข้อมูลลักษณะภูมิศาสตร์และลักษณะของสังคมภายในเทศบาลตำบลหนองเต็ง ทำให้รู้สภาพแวดล้อม ณ ปัจจุบัน รวมถึงความต้องการของกลุ่มเกษตรกร เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนจัดเตรียมองค์ความรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของคนในพื้นที่

+ การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมจากภาคีในพื้นที่ เป็นการบูรณาการองค์ความรู้จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อถ่ายทอดให้แก่กลุ่มเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเทศบาลและภาคีต่างๆ ด้วย

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
ว่าที่ พ.ต.พูนศักดิ์ โชติกัมพลพงศ์
ปลัดเทศบาลตำบลหนองเต็ง
โทร ๐๔๔-๖๖๖๔๖๖

วิถีสวนเกษตรพอเพียงแบบผสมผสาน 'ชุมชนเดินแสนสุข'

เทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดอุบลราชธานี

วิสัยทัศน์

เมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมแรงพัฒนา
ชาวประชาปลอดภัย ก้าวไกลการพัฒนาอย่างยั่งยืน

พื้นที่

๓๒.๔๕ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๒๒,๘๘๑ คน

ความหนาแน่น

๗๐๖ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๒๐ ชุมชน

ที่อยู่

๘๘ ถนนเลียงเมือง ต.แสนสุข อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี
๐๔๕-๔๒๕๐๔๘

www.saensukubon.go.th

นายกเทศมนตรี

นายทรงกรด ไกรกังวาร

+ รัฐให้โอกาส ประชาชนจึงมีที่ทำกิน

เดิมชุมชนเดินแสนสุขเป็นที่สาธารณประโยชน์ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๔,๒๑๖ ไร่ ๑ งาน ครอบคลุมพื้นที่ของหมู่ที่ ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๑๒, ๑๔, ๑๖ ของเขตเทศบาลตำบลแสนสุข สมัยก่อนได้ใช้เป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และมีระดับน้ำใต้ดินอยู่ในระดับตื้นโดยลึกจากพื้นดินไม่ถึง ๑ เมตร ทำให้มีน้ำขังอยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา และเนื่องจากมีสภาพภูมิศาสตร์เป็นแอ่งกระทะ จึงเป็นสถานที่รองรับน้ำจากชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาล พื้นที่ดังกล่าวจึงเหมาะสำหรับการเกษตรปลูกพืชผักสวนครัวในฤดูแล้ง และทำอาชีพประมงในฤดูฝน

เมื่อชุมชนเจริญขึ้น เกิดการขยายตัวของเมืองเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนเมืองมีคนอพยพมาอยู่เพิ่มมากขึ้น เกษตรกรเกิดปัญหาที่ดินทำกินไม่เพียงพอกับการอุปโภคบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น การผลิตไม่เพียงพอ ทำให้ต้องนำเข้าสินค้าจากต่างท้องถิ่นซึ่งมีราคาแพง ปี ๒๕๔๗ กรมที่ดินเห็นชอบให้ อ.วารินชำราบนำที่สาธารณประโยชน์ คือบริเวณบ้านเดินมาจัดสรรให้ประชาชนเช่าอยู่อาศัยและทำกิน จำนวน ๗๗๗ แปลง โดยใช้วิธีประชาคม มีผู้ผ่านประชาคมทั้งสิ้น ๗๑๙ แปลง จึงได้ออกใบอนุญาตฯ ให้แก่ราษฎรเพื่อเป็นที่ดินทำกิน เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๑ ปัจจุบัน มีผู้เช่าอยู่อาศัยและมีทะเบียนบ้านจำนวน ๗๕ หลังคาเรือน

ด้วยลักษณะภูมิประเทศบ้านเดิมที่เหมาะสมกับการทำอาชีพการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดสรรที่ดินทำกินของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบกับเทศบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ลดการพึ่งพาจากภายนอก จึงได้ส่งเสริมชาวบ้านในการทำเกษตรผสมผสานตามแนวทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

+ เดินตามรอยเท้าพ่อหลวง

หลังการจัดสรรที่ดินทำกินเรียบร้อยแล้ว ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาเป็นแนวทางในการจัดผังพื้นที่ โดยพื้นที่ที่แต่ละครอบครัวครอบครองจะจัดสรรเพื่อใช้ประโยชน์ โดยเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัย ร้อยละ ๑๐ พื้นที่ทำนาปลูกข้าวร้อยละ ๓๐ พื้นที่ทำประมงและเก็บกักน้ำร้อยละ ๓๐ และพื้นที่ปลูกพืชสวนและเลี้ยงสัตว์ร้อยละ ๓๐ สำหรับการปรับพื้นที่ เทศบาลช่วยประสานบริษัทในการส่งรถขุด รถตักที่มีราคาถูกเข้ามาให้บริการ โดยแต่ละบ้านจะทำเกษตรของตัวเอง

ต่อมาจึงได้เกิดแนวความคิดการรวมตัว จัดตั้งกลุ่มประมงเดินแสนสุขขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการพัฒนาอาชีพประมง ทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ ในเขตชุมชนเดินแสนสุข ให้มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ เป็นเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยทางกลุ่มเน้นการปลูกทดลองเชิงเปรียบเทียบ และรักษาระบบความสมดุลของระบบนิเวศธรรมชาติได้แก่

+ ทดลองเลี้ยงสัตว์แบบธรรมชาติ ได้แก่ การปล่อยให้สัตว์ เช่น เป็ด ไก่ ปลาชนิดกินพืช ปลาชนิดกินสัตว์ ปลามีเกล็ด และปลาไม่มีเกล็ด เลี้ยงรวมกัน เป็นการเลี้ยงแบบพึ่งพากันเอง ระหว่างพืชและสัตว์ สัตว์และพืช เช่น การนำมูลไก่มาเป็นปุ๋ย และมูลเป็ดเป็นอาหารของปลา ทำให้เกิดการขยายพันธุ์เพิ่มมากขึ้น และช่วยรักษาระบบนิเวศธรรมชาติ

+ ทดลองทำสวนผสมผสานใช้แนวคิดของสวนขี้เกียจ โดยการหว่านเมล็ดพืชผัก ลงไปและทิ้งไว้ให้ขึ้นเอง เป็นการปลูกพืชเน้นการพึ่งพาธรรมชาติ

+ พัฒนา ปรับปรุงและทดลองปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ทดลองปลูกมะนาว มะยมชิด แก้วมังกร ด้วยกรรมวิธีต่างๆ ได้แก่การทดลองปลูกในท่อแบบปิด การทดลองปลูกแบบท่อเปิด เพื่อให้ได้กรรมวิธีการปลูกพืชที่ให้ผลผลิตดีที่สุด การทดลองปลูกเงาะ ทุเรียน มังคุด ด้วยการทดลองปลูกหลายๆ สายพันธุ์ เพื่อที่จะได้สายพันธุ์ที่เหมาะสมกับดินของพื้นที่

ด้านการดูแลรักษา กลุ่มประมงเดินแสนสุขส่งเสริมการจัดทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองโดยการนำเศษใบไม้ เศษผักและผลไม้ที่เหลือจากการบริโภคมาหมักกับเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ และการนำมูลสัตว์มาทำเป็นปุ๋ยคอก ยาปราบศัตรูพืชจัดทำเองโดยการนำน้ำที่สกัดจากสะเดาและน้อยหน่า มาฉีดป้องกันแมลงที่มารบกวนพืช

+ เกษตรทฤษฎีใหม่...สู่สังคมเดินแสนสุข

ปัจจุบันชุมชนเดินแสนสุข ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของตำบลแสนสุข ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจทั่วไป และเยาวชนในพื้นที่ได้เข้ามาเรียนรู้ถึงการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ควบคู่กับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเอง ใช้ชีวิตแบบพอเพียง ปลูกพืชผลไว้กินเองในครัวเรือน แล้วนำไปแบ่งปันให้เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ที่เหลือแล้วจึงนำออกจำหน่าย จึงช่วยลดรายจ่าย ช่วยเพิ่มรายได้ นอกจากนี้คนในชุมชนมีสุขภาพดีเนื่องจากอาหารมาจากธรรมชาติปราศจากสารเคมี จึงช่วยประหยัดค่ารักษาพยาบาลอีกทางหนึ่ง

+ **ก้าวสู่ความสำเร็จ**

ปัจจุบันชาวชุมชนเดินแสนสุขประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีสมดุล โดยชุมชนมีการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีปัญหาปรึกษาแบ่งปันกันเป็นการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน จนได้รับการยอมรับจากอำเภอวารินชำราบให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของตำบลแสนสุข ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ชุมชนเดินแสนสุขประสบความสำเร็จ ได้แก่

+ ทำงานในรูปเครือข่ายมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของเกษตรกรในพื้นที่ ก่อเกิดเป็นเครือข่ายที่สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีปัญหาปรึกษาแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความรักความสามัคคี คนในชุมชนสามารถพึ่งตนเองในการทำเกษตรผสมผสานโดยไม่พึ่งพิงจากภายนอก ทุกครัวเรือนหาเลี้ยงครอบครัวด้วยการประกอบอาชีพเกษตรกรรมปลูกพืช ทำประมง เลี้ยงสัตว์ หมุนเวียนตลอดปี

+ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบ่วงรัก เพื่อช่วยเหลือสมาชิก ที่เจ็บป่วยและ เสียชีวิต รวมถึงการตั้งกองทุนเงินกู้สวัสดิการกลุ่มประมงเดินแสนสุข เพื่อให้สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน หรือเพื่อการลงทุนด้านการประมง ทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางสาวศุภลักษณ์ บุญคล้าย
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
โทรศัพท์ ๐๔๕-๔๒๕๐๔๘
E-mail: tik4455@hotmail.com

การบริหารเทศบาลโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

เทศบาลตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี

วิสัยทัศน์

หนองบัวเมืองน่าอยู่ เชิดชูวัฒนธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการบริหารโปร่งใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม พร้อมสนับสนุนการท่องเที่ยว

พื้นที่

๘.๕ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๕,๖๗๘ คน

ความหนาแน่น

๖๖๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนหมู่บ้าน

๔ หมู่บ้าน

ที่อยู่

หมู่ที่ ๑ ต.หนองบัว อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี

๐๓๔-๖๓๕๖๗๙

www.nongbuakan.go.th

นายกเทศมนตรี

นายปัญญา สัตยกาญจน์

+ การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล ถือเป็นหลักการบริหารที่ให้ความสำคัญกับหลักของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และให้ความสำคัญกับประชาชน ซึ่งประกอบด้วยหลักพื้นฐาน ๖ ประการคือ นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม รับผิดชอบ และความคุ้มค่ามาเป็นหลักพื้นฐานในการบริหารจัดการบ้านเมือง เพื่อบู่มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ คุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมถึงมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

เทศบาลตำบลหนองบัว ในฐานะหน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น ได้ยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการพัฒนาและปฏิบัติงาน โดยตั้งเป็นวิสัยทัศน์เพื่อให้มีการบริหาร และปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส บริหารงบประมาณให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซื่อตรงโปร่งใส ตรวจสอบได้ เน้นการมีส่วนร่วม และเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักการบริหารจัดการที่ดี เทศบาลจึงได้ดำเนินโครงการกิจกรรม รวมทั้งคิดค้นนวัตกรรมเพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่เทศบาลในการปฏิบัติงาน

+ การจัดซื้อจัดจ้าง...ความซื่อตรงโปร่งใสการบริหารงานพัสดุ

ปัญหาการคอร์รัปชันในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีให้เห็นกันอยู่เสมอ ด้วยตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เทศบาลตำบลหนองบัวจึงได้กำหนดขั้นตอนเพื่อป้องกันการทุจริต ในการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างของเทศบาล โดยให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณของตนเองให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซื่อตรงโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการสร้างความเข้าใจในการดำเนินการ และกำหนดมาตรการการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างร่วมกัน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความชำนาญ พร้อมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดการคำนวณราคากลาง และคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งนอกจากเจ้าหน้าที่ของเทศบาลแล้ว ยังกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ จัดจ้างด้วย ซึ่งคณะกรรมการชุมชนต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกจากเวทีประชาคม

จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มาขอรับเอกสารประกวดราคา โดยจัดทำรายชื่อเฉพาะราย ไม่จัดทำบัญชีรายชื่อรวมอยู่ในใบเดียวกัน เพื่อป้องกันการเผยแพร่ข้อมูลผู้ซื้อเอกสารว่ามีผู้ใดบ้าง ซึ่งอาจจะทำให้มีการสมยอมราคา (ฮั้ว) ได้

ประทับตราหน่วยงานของเทศบาลบนใบเสนอราคา โดยประทับตราเทศบาลบนใบเสนอราคาทุกใบ และตราประทับของเทศบาลจะมีการทำดำเนิน โดยปลัดเทศบาล และผู้อำนวยการกองคลัง คนละ 1 จุดและเป็นความลับ เพื่อป้องกันการสมยอมในการเสนอราคา (ฮั้ว) และจะไม่รับเอกสารที่ถ่ายสำเนามายื่น โดยจะรับพิจารณาเฉพาะเอกสารที่ซื้อจากเทศบาลเท่านั้น

จัดประชุมให้ความรู้แก่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการ ในระเบียบต่างๆ ให้ตรงกัน

ทั้งนี้ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน และทุกภูมิภาคจะต้องถ่ายภาพพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างแบบติดภูมิภาคทุกครั้ง เพื่อความโปร่งใสในการตรวจสอบ

แนวทางการดำเนินการจัดซื้อ- จัดจ้างที่เทศบาลตำบลหนองบัวกำหนดไว้นั้น ก่อให้เกิดคุณธรรมในการจัดซื้อ - จัดจ้างเป็นอย่างมาก โดยใช้หลัก “ความซื่อตรง โปร่งใส” เพราะการจัดซื้อ - จัดจ้างจะมีวิธีการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นโดยไม่ขัดต่อระเบียบกฎหมาย เป็นเพียงกรอบแนวทางให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติด้วยความซื่อตรง ทำให้ไม่มีการสมยอมราคา (ฮั้ว) หรือใช้กลวิธีต่างๆ ในการเสนอราคาที่เกิดจากการคดโกง หรือหลีกเลียง มีการเสนอราคาบนความเป็นจริงและผู้ที่ต้องการดำเนินงานกับองค์กรก็จะสามารถดำเนินงานได้ไม่ถูกบีบบังคับจากขบวนการที่ไม่ชอบธรรม

+ วัฒนธรรมการแต่งกาย กับการป้องกันการทุจริต

เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม จัดเป็นปัจจัย ๔ ในการดำรงชีวิต เพื่อใช้ปกคลุมร่างกาย ป้องกันความหนาวเย็น ป้องกันความร้อนจากแสงแดด รวมถึงส่งเสริมบุคลิกภาพให้กับผู้สวมใส่ นอกจากนี้ เสื้อผ่ายังมีประโยชน์ในการสร้างความแตกต่าง สร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับผู้สวมใส่อีกด้วย

เทศบาลตำบลหนองบัวได้นำประโยชน์ของการแต่งกายในประเด็นการสร้างความแตกต่าง และการสร้างเอกลักษณ์ให้กับผู้สวมใส่มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริต หรือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยกำหนดให้ผู้บริหารเทศบาล พนักงานข้าราชการ และพนักงานลูกจ้างทุกคนแต่งกายในลักษณะเดียวกันมาปฏิบัติงานในวันราชการ ดังนี้ วันจันทร์ พนักงานที่เป็นข้าราชการแต่งกายด้วยชุดเครื่องแบบข้าราชการสี kaki และพนักงานลูกจ้างที่ไม่ใช่ข้าราชการ แต่งกายด้วยการใส่เสื้อสีเหลือง วันอังคาร แต่งกายด้วยเสื้อสีชมพู วันพุธ แต่งกายด้วยเสื้อสีเขียว วันพฤหัสบดี แต่งกายด้วยเสื้อสีแดงหรือสีส้ม และ วันศุกร์ แต่งกายด้วยเสื้อสีฟ้า

นอกจากนี้ ในการเข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาล หากมีการกำหนดให้แต่งกายตามรูปแบบของเสื้อและสีเดียวกัน จะต้องใส่เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมเหมือนกันทุกคน โดยจะมีการประชุมกำหนดทุกครั้ง ส่วนในวันปกติวันจันทร์ถึงวันศุกร์ก็จะแต่งกายตามสีประจำวันดังกล่าวข้างต้น

การกำหนดการแต่งกายสำหรับผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานเทศบาลตำบลหนองบัวในลักษณะเดียวกันทำให้เกิดความสะดวกต่อการติดต่องานของประชาชน เนื่องจากการแต่งกายสีเดียวกันสามารถแยกแยะได้ว่าใครคือบุคลากรของเทศบาลที่ประชาชนสามารถสอบถามได้ทันที นอกจากนี้ยังทำให้ภาพลักษณ์องค์กรมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในส่วนของพนักงานสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายด้านเครื่องแต่งกาย และผลประโยชน์ได้จากการกำหนดการแต่งกาย คือ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการทุจริต

+ สมุดการบ้าน สมุดบันทึกความรับผิดชอบ

การบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน โดยเฉพาะบุคลากรในองค์กร เป็นการสร้างความมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน ซึ่งในแต่ละวันหากมีการจดบันทึกว่าทำอะไรบ้าง นอกจากเป็นการทบทวนการปฏิบัติงานแล้ว ยังสามารถย้อนกลับมาพิจารณาปรับปรุงการทำงานในแต่ละกิจกรรมได้ และใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงว่าภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้ปฏิบัติเสร็จลุล่วงหรือไม่อย่างไร รวมถึงยังสามารถใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานได้อีกด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว เทศบาลตำบลหนองบัวจึงกำหนดให้พนักงานลูกจ้างมีการบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน หรือที่เรียกว่า ‘สมุดการบ้าน’ เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุม ดูแล การปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ชื่อตรงต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยบันทึกผลการปฏิบัติงานประจำวัน และส่งให้ปลัดเทศบาลทราบและลงนามในทุกเช้าวันจันทร์ โดยผู้ที่มีสิทธิ์อ่านและบันทึก คือเจ้าของสมุดกับปลัดเทศบาลเท่านั้น ยกเว้นแต่ใช้เป็นกรณีศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา จึงจะมีการหยิบยกการดำเนินงานมาแจ้งให้แก่พนักงานคนอื่นๆ ทราบ

สมุดการบ้าน นอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามการปฏิบัติงาน ยังช่วยกระตุ้นให้พนักงานและลูกจ้างเกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างพนักงานกับปลัดเทศบาล เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

เทศบาลตำบลหนองบัวให้ความสำคัญกับการบริหาร และปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลจนได้รับรางวัลคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ จากศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) และได้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๕๙ จากสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ

+ เทศบาลตำบลหนองบัว คิดค้นนวัตกรรมง่ายๆ เช่น การจัดทำสมุดการบ้านของพนักงานซึ่งสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบต่อ การใส่เสื้อสีตามวันใช้ในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ซึ่งทั้งผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานสามารถปฏิบัติงานตามหลักพื้นฐานของธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นกลไกสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อตรงไปสู่เด็กและเยาวชน โดยนำผู้สูงอายุ ที่เป็นต้นแบบคนดีในชุมชน มาเล่าประสบการณ์การทำความดีถ่ายทอดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กนำไปปฏิบัติตาม มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกันเรื่องการทำ ความดีในรูปแบบต่างๆ

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางสาวสนา สันะกุล
ตำแหน่งปลัดเทศบาล
เบอร์โทร ๐๓๔-๖๓๕๖๗๙
E-mail: nongbua_kan@hotmail.com

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวบ้าน สร้างแบบบูรณาการ

เทศบาลตำบลบ้านสร้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิสัยทัศน์

บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พัฒนาคุณภาพชีวิต
เน้นประชาชนคิดมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลบ้านสร้างเป็น
ชุมชนเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

พื้นที่

๗.๐๖ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๖,๖๙๐ คน

ความหนาแน่น

๙๔๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๕ ชุมชน

ที่อยู่

๙๙๙ ม. ๗ ต.บ้านสร้าง อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา

๐๓๕-๒๓๐๕๖๗

www.bansangcity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายมานิช หัทธยามาศย์

+ ความปลอดภัยสร้างได้จากความร่วมมือ

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือ การมีระบบ ดูแล รักษา ไม่ให้คนที่อาศัยในชุมชน
เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ไม่ได้รับความรุนแรงจากการถูกทำร้าย อาชญากรรม ภัยพิบัติ/อุบัติเหตุ
รวมถึงไม่ให้เกิดการล่องละเมิดทรัพย์สินจากกรณีใดๆ ก็ตาม ด้วยเหตุนี้ความปลอดภัยจึงเป็น
สิ่งที่ทุกคนปรารถนา เพราะหากชุมชนใดมีความปลอดภัยย่อมส่งผลต่อสวัสดิภาพในการ
ดำรงชีวิตของคนในชุมชนนั้น และส่งผลให้ชุมชนมีความสุขและเป็นชุมชนที่น่าอยู่ น่าอาศัย
ความปลอดภัยจึงเป็นความต้องการลำดับต้นๆ และเป็นหลักสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนมีสิทธิ
ได้รับอย่างเท่าเทียม

เทศบาลตำบลบ้านสร้าง ซึ่งตระหนักและให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมความปลอดภัย
ในชุมชน ซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐานด้านความปลอดภัยที่ควรดำเนินการในชุมชน ประกอบ
กับการให้ความสำคัญกับการทำงานอย่างมีส่วนร่วม ระหว่างเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แกน
นำของทุกชุมชน ภาคเอกชนในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรบางปะอิน
ทั้งการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมกันจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้เกิดความปลอดภัย
เพื่อสร้างความอุ่นใจ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่ประชาชนที่พักอาศัย

ด้วยการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เทศบาลจึงมีรูปแบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชนที่หลากหลายทั้งอาศัยเทคโนโลยีทันสมัยและความเฝ้าระวัง สอดส่องดูแลของคนในชุมชนประกอบกัน

+ รูปภาพแสดงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ในชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

+ ปกป้องด้วยเทคโนโลยีทันสมัย

มาตรการในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือ การติดตาม เฝ้าระวัง สอดส่อง ควบคุมและดูแลในจุดหรือสถานที่ที่เป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตราย ซึ่งในปัจจุบันได้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย คือ กล้องโทรทัศน์วงจรปิด ที่เปรียบเสมือนตาคอยสอดส่อง ดูแลความเรียบร้อยให้กับคนในชุมชน

การนำเทคโนโลยีกล้องวงจรปิดมาใช้ในการรักษาความปลอดภัยนั้น เทศบาลได้ประสานความร่วมมือระหว่าง บริษัท กัลป์ เจพี ยูที จำกัด, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน และแกนนำชุมชนในตำบลบ้านสร้าง เพื่อร่วมกันกำหนดจุดในการติดตั้งให้ครอบคลุมพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น ๙๒ จุด ได้แก่ ทางเข้า-ออกชุมชนทั้ง ๑๕ ชุมชน เส้นทางจราจรในถนนสายหลัก และจุดเสี่ยงอันตรายของชุมชน รวมถึงการแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วย พนักงาน

เทศบาล, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน และแกนนำในชุมชนต่างๆ ให้เป็นผู้รับผิดชอบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในแต่ละชุมชน เพื่อให้บริการแก่ประชาชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ

โดยเทศบาลจัดให้มีศูนย์ควบคุมกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่สำนักงาน ซึ่งจะแสดงภาพสถานการณ์ที่กล้องทั้ง ๙๒ จุดบันทึกไว้ สำหรับจุดที่ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดของชุมชน เครื่องบันทึกภาพและจอมอนิเตอร์แสดงผลจะติดตั้งที่บ้านของผู้นำชุมชน และด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีภาพสถานการณ์ที่กล้องบันทึกได้ยังสามารถแสดงผลไปยังโทรศัพท์มือถือของคณะทำงานที่รับผิดชอบกล้องวงจรปิดได้อีกด้วย ทำให้การติดตามเหตุที่เกิดขึ้นมีความสะดวกรวดเร็ว และสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ เทศบาลยังจัดให้มีการประชุมคณะผู้บริหารเทศบาล, สมาชิกสภาเทศบาล, คณะกรรมการชุมชน, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของเทศบาล ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นประจำทุกเดือน เพื่อรายงานผลและสรุปเหตุการณ์ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน

+ ปลอดภัยด้วยการเฝ้าระวัง

การที่เทศบาลนำเทคโนโลยีทันสมัยเข้ามาช่วยในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากช่วยลดภารกิจของบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านดังกล่าวลงแล้ว ยังช่วยให้บุคลากรสามารถสร้างสรรคงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินด้วยวิธีการอื่นๆ ได้มากขึ้น ดังนี้

กำหนดเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยเทศบาลได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่เทศบาลที่รับผิดชอบดูแลด้านการรักษาความปลอดภัยทำงานร่วมกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่เทศบาล ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านสร้าง ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง โดยกำหนดเขตพื้นที่ความรับผิดชอบในการออกตรวจตราดูแลความสงบเรียบร้อย ตั้งแต่เวลา ๒๑.๐๐-๐๕.๐๐ น. ทุกวัน

ฝากบ้านไว้กับเทศบาล เพื่อสร้างความอบอุ่นใจในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลซึ่งจะมีวันหยุดติดต่อกันหลายวันและเป็นช่วงที่ประชาชนเดินทางไปต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ เพื่อท่องเที่ยว เยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่ ทำให้เจ้าของบ้านปล่อยบ้านทิ้งไว้โดยไม่มีผู้ดูแล จึงเป็นจุดอ่อนแหลมที่อาจเปิดโอกาสให้โจรผู้ร้ายเข้าไปลักทรัพย์สินในบ้านเรือนของประชาชนได้ โดยให้เจ้าหน้าที่เทศบาลและอปพร. ร่วมกันออกตรวจตรา

เพื่อดูแลความปลอดภัยตามบ้านเรือนของประชาชนที่แจ้งความประสงค์ฝากบ้านไว้กับเทศบาล
ทั้งในช่วงกลางวันและกลางคืน

+ ชีวิตและทรัพย์สินปลอดภัย...ประชาชนอุ่นใจ

ความสำเร็จที่เทศบาลได้รับจากความร่วมมือในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
คือ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพราะการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ ร่วมกับการมี
คณะทำงานซึ่งประกอบด้วยบุคลากรจากทุกภาคส่วนในพื้นที่อย่างชัดเจนทำให้การเฝ้าระวัง
สอดส่อง ควบคุม และดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่
มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหากเกิดเหตุด่วน เหตุร้ายก็สามารถให้ข้อมูลกับทางเจ้าหน้าที่
ตำรวจในการติดตามแก้ไขปัญหาได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งไม่เพียงแต่เหตุที่เกิดขึ้นใน
พื้นที่เท่านั้น แต่ยังสามารถให้ข้อมูลประกอบสำหรับเหตุที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียงได้อีกด้วย

จากความร่วมมือของบุคลากรชาวบ้านสร้างประกอบกับความสามารถทางด้านเทคโนโลยี
นอกจากจะลดปัญหาอาชญากรรมในเขตเทศบาลลงแล้ว ยังช่วยลดปัญหาการแพร่ระบาดของ
ของยาเสพติดในพื้นที่ให้น้อยลง ลดปัญหาการมั่วสุมในเด็ก เยาวชน และกลุ่มเสี่ยงที่ก่อให้เกิด
ปัญหาต่างๆ ผลลัพธ์และความภาคภูมิใจคือ ประชาชนมีความอุ่นใจ และทำให้ชุมชน
ในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างเป็นชุมชนที่น่าอยู่มากขึ้น

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลบ้านสร้างประสบความสำเร็จและโดยได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากของคน
ในชุมชน มีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + การทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมระหว่าง เทศบาล, เจ้าหน้าที่ตำรวจ,
กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, คณะกรรมการชุมชน, แกนนำชุมชน และประชาชนในเขตเทศบาล ซึ่ง
เป็นการแก้ไขปัญหาตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

- + การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ร่วมกับการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแลของเจ้าหน้าที่
เทศบาล และอปพร. ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางสาวรัตนา กลัดกลีบ
ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง
โทร ๐๓๕-๒๓๐๕๖๗
E-mail: ratta04@hotmail.com

ภาคใต้

กองทุนสวัสดิการเพื่อคนพนม

เทศบาลตำบลพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์

เกษตรยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ประชากรอยู่ดีมีสุข

พื้นที่

๗๕ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๕,๐๖๘ คน

ความหนาแน่น

๖๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๐ ชุมชน

ที่อยู่

๘๙ หมู่ที่ ๑ ต.พนม อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี

๐๗๗-๓๙๙๑๔๐

www.phanommini.go.th

นายกเทศมนตรี

นายปราโมทย์ ชูเพชร

+ ระบบสวัสดิการชุมชน...เพื่อชุมชน

ระบบสวัสดิการของสังคมไทยปัจจุบันสามารถให้บริการประชาชนได้เพียงบางกลุ่ม ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ แม้รัฐจะจัดสวัสดิการให้บางส่วน เช่น สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล แต่ยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้การให้สวัสดิการยังอยู่ภายใต้กฎระเบียบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับปัญหาและความจำเป็นของพื้นที่

เทศบาลตำบลพนมซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและมีฐานะยากจน จึงไม่สามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลพนม จึงเกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม สร้างหลักประกันความมั่นคงของชุมชนฐานราก ผู้ด้อยโอกาส รวมถึงการฟื้นฟูทุนทางสังคม การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการดูแล ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และเปิดโอกาสให้ทุกพื้นที่สามารถจัดตั้งและพัฒนาคุณภาพสวัสดิการชุมชนอย่างทั่วถึง ภายใต้แนวคิด ‘ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี เพื่อสร้างความมั่นคงให้ชีวิตคน’

+ ระบบสวัสดิการชุมชน...หลักประกันความมั่นคง

กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลพนม เป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชนท้องถิ่น ที่ร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงของชีวิตเพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชน เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ด้วยความสมัครใจ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนเป็นภาพ ของตำบล ที่ประสงค์จะดูแลซึ่งกันและกันตั้งแต่เกิดจนตาย บนพื้นฐานของความเอื้ออาทร ต่อกัน พึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับวัฒนธรรม ตามหลักศาสนาและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

กองทุนสวัสดิการฯ เริ่มจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรในหลายๆ กลุ่ม โดยในช่วงแรกเทศบาล ให้งบประมาณอุดหนุนแบบให้เปล่า ต่อมากลุ่มเกษตรกรมีการระดมทุนจากการนำผลกำไร ของกลุ่มมาจัดตั้งกองทุน และให้สมาชิกสมทบเงินเข้ากองทุนวันละบาท เพื่อจัดสวัสดิการ ช่วยเหลือสมาชิกที่เจ็บป่วยและเสียชีวิต โดยเทศบาลได้ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เพื่อให้ความรู้เรื่องการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน

จากการเริ่มต้นดำเนินกิจกรรมกองทุนสวัสดิการฯ เพื่อประชาสัมพันธ์ขยายสมาชิกกองทุนฯ คณะกรรมการจะใช้โอกาสเมื่อมีงานศพของสมาชิก ก็จะไปร่วมงานเพื่อให้ชาวบ้านที่มาร่วม งานได้เห็นว่ากองทุนฯ ช่วยเหลือสมาชิกจริง ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญ และประโยชน์ ที่จะได้รับจากกองทุนฯ ส่งผลให้ปัจจุบัน กองทุนสวัสดิการฯ มีสมาชิกถึง ๒,๓๕๔ คน (เริ่มขึ้น เมื่อปี ๒๕๕๓ จนถึงปี ๒๕๕๕) โดยเปิดรับสมาชิกทุกเพศ ทุกวัย และกระจายครอบคลุม ทั้ง ๑๐ ชุมชนในเขตเทศบาล โดยได้รับการสนับสนุนจาก ๒ ภาคส่วนคือ รัฐบาล และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับในส่วนของสมาชิกรวมกลุ่มกันในรูปแบบต่างๆ เช่น สมาชิก กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพชุมชน กลุ่มผู้สูงอายุ/คนพิการ กลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มสหกรณ์ทุกประเภท โดยแต่ละกลุ่มร่วมสมทบกองทุนสวัสดิการ เป็นส่วนที่ ๓

+ ๘สวัสดิการ เพื่อคุณภาพชีวิตที่มั่นคง

จากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลพนม ที่ประสงค์จะดูแลซึ่งกันและกันตั้งแต่เกิดจนตาย บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกัน โดยใช้กระบวนการชุมชนเป็นเครื่องมือในการดูแล มีความรักเอื้ออาทรต่อกัน เป็นเรื่องของคุณค่ามากกว่าเงินทอง โดยมีสวัสดิการที่จัดให้สมาชิก ๑๑ ประเภท ได้แก่

๑) **สวัสดิการเกิด** สำหรับเด็กแรกเกิด ๕๐๐ บาท และแม่ที่นอนโรงพยาบาลคืนละ ๑๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๐ คืน

๒) **สวัสดิการผู้สูงอายุ** สำหรับสมาชิกครบ ๑๕ ปี อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป ได้บำนาญเดือนละ ๓๐๐ บาท สูงสุดเป็นสมาชิกครบ ๖๐ ปี ได้บำนาญเดือนละ ๑,๒๐๐ บาท

๓) **สวัสดิการรักษาพยาบาล** นอนโรงพยาบาลได้คืนละ ๑๐๐ บาท และเพิ่มขึ้นตามอายุการเป็นสมาชิก แต่ไม่เกินคืนละ ๓๐๐ บาท

๔) **สวัสดิการเสียชีวิต** เป็นสมาชิกครบ ๑ ปี ได้ค่าทำศพ ๕,๐๐๐ บาท และเพิ่มขึ้นตามอายุสมาชิกสูงสุด ๑๕ ปี ได้ค่าทำศพ ๓๐,๐๐๐ บาท

๕) **สวัสดิการผู้พิการ** กองทุนฯ จ่ายให้นำไปสมทบ โดยชมรมคนพิการได้นำเงินกองทุนจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ลงทุนปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ของเทศบาล และให้สมาชิกในชมรมช่วยกันดูแล ทำให้ทุกคนมีงานทำไม่เครียด และอีก ๓ ปีก็สามารถตัดขายได้ เมื่อมีรายได้ก็จะนำเงินมาใช้ดูแลสมาชิก ไม่ต้องรอเงินช่วยเหลือจากภายนอกเพียงอย่างเดียว

๖) **สวัสดิการคนทำงานและสาธารณประโยชน์** เช่น กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) คณะกรรมการชุมชน พนักงานอาสา การบำรุงพระพุทธศาสนา และการศึกษาดูงาน กองทุนฯ จ่ายให้ตามความเหมาะสม

๗) **สวัสดิการทุนการศึกษาและอาชีพ** ให้ยืมโดยไม่มีดอกเบี้ย

๘) **สวัสดิการด้านการดูแลรักษาต้นไม้ธรรมชาติ** โดยมูลค่าต้นไม้สมทบเข้ากองทุนฯ คำนวณจากอัตราการเจริญเติบโตของเส้นรอบวง (๑๐ เซนติเมตร คิดเป็น ๑๐๐ บาท) พร้อมกันนี้มูลค่าของต้นไม้ใช้ค้ำประกันเงินยืม ๕ เท่าของเงินสมทบต่อปี โดยไม่มีดอกเบี้ย

+ ผลสำเร็จและการขยายผล

จากการดำเนินการกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลพนม จนถึงปัจจุบัน มีสมาชิก ๒,๓๕๔ คน เมื่อเทียบกับประชากรในเขตเทศบาลทั้งหมด ๕,๐๖๘ คน หรือคิดเป็นสมาชิกประมาณ ร้อยละ ๕๐ ของประชากรในเขตเทศบาล ที่มีระบบสวัสดิการชุมชน ดูแลกันเองได้อย่างทั่วถึง สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลลงได้

สิ่งสำคัญคือ เกิดระบบความเอื้ออาทรของชุมชนและสังคมให้เกิดการดูแลช่วยเหลือกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น ผู้สูงอายุ เด็กถูกทอดทิ้ง และคนพิการ และเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถทำความดีแทนการสมทบเงินเข้ากองทุนฯ เช่น การดูแลรักษาความสะอาดไหลถนนเทศบาล การคัดแยกขยะในครัวเรือน เพื่อลดภาระของเทศบาล และการทำความดี ไม่ติดอบายมุข เพื่อลดปัญหาด้านสังคม เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการขยายผลของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลพนม เมื่อสร้างรากฐานกองทุนโดยการจัดสวัสดิการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย การศึกษาให้มีความแข็งแรงมั่นคงแล้ว ยังได้ดำเนินการต่อยอดสวัสดิการ นำจุดแข็งของเทศบาล คือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการดูแลรักษาต้นไม้และธรรมชาติแลกกับการรับสวัสดิการจากกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลพนม เพราะไม่เพียงแต่จะได้รับสวัสดิการเท่านั้น

แต่ยังเป็นการร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ต้นไม้ ป่าชุมชน การอนุรักษ์ลุ่มน้ำ ชายฝั่ง นำมาซึ่งความมั่นคงของแหล่งอาหารและสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งเป็นตัวอย่างของกองทุน สวัสดิการชุมชน ที่พัฒนารูปแบบของสวัสดิการแบบใหม่

การดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลพนมไม่เพียงแต่ประชาชนเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากกองทุนฯ แต่ยังรวมถึงเทศบาล และจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ได้รับประโยชน์ คือ ได้สร้างระบบการบริหารเศรษฐกิจ จากฐานรากท้องถิ่น ได้พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาการเมือง การบริหาร จากฐานรากท้องถิ่นอีกด้วย

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลพนม สามารถดูแลสมาชิกได้ตั้งแต่เกิดจนตาย และมีความสอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง มีปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

- + เทศบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสวัสดิการอย่างสมดุลทั่วถึง ระหว่างเทศบาลกับชุมชน และพร้อมให้การหนุนเสริมเพื่อให้กองทุนฯ มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน

- + ความพยายามในการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งเริ่มจากกองทุนสวัสดิการชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ท้องถิ่น และภาคประชาชน

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายณรรษพล สิทธิกุล
นักพัฒนาชุมชน
เบอร์โทร ๐๙๗-๓๙๕๑๔๐
E-mail -

กรณีตัวอย่าง เทศบาลขนาดกลาง

ภาคเหนือ

- + **วัฒนธรรมชุมชนลานกระบือ**
เทศบาลตำบลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

- + **การจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน**
เทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

- + **บริการประปาเมืองตากลิ**
เทศบาลเมืองตากลิ จังหวัดนครสวรรค์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- + **หน้าบ้านน่ามอง**
เทศบาลเมืองวังสะพุง จังหวัดเลย

- + **คาร์บอนฟุตพริ้นท์**
เทศบาลเมืองสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา

ภาคกลาง

+ กระบือบำบัด

เทศบาลตำบลเขาพระงาม จังหวัดลพบุรี

+ ศูนย์บริการร่วมเพื่อบรรเทาและป้องกันสาธารณภัย

เทศบาลตำบลบางเลน จังหวัดนครปฐม

ภาคตะวันออก

+ บุคลากรสร้างสรรค์สู่นวัตกรรมท้องถิ่น

เทศบาลตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี

+ ไร้รอยต่อเพื่อดูแลผู้พิการ

เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

+ สืบสานฟื้นฟูประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ภาคใต้

+ กำแพงสะอาด ถนนปลอดภัย

เทศบาลตำบลกำแพง จังหวัดสตูล

+ ชมรมเปาบุ้นจิ้นจ้าว

เทศบาลเมืองท่าช้าง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

+ มาตรฐาน ๕ อ. ห่วงใย ใส่ใจ ผู้สูงอายุ

เทศบาลเมืองกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

+ จัดการน้ำเสีย จัดการสิ่งแวดล้อม

เทศบาลเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

วัฒนธรรมชุมชนลานกระบือ

เทศบาลตำบลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

วิสัยทัศน์

ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาอาชีพ สร้างคุณภาพชีวิต
ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง

พื้นที่

๘.๕ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๔,๔๓๙ คน (ปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๕๒๒ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๖ ชุมชน

ที่อยู่

๙/๙ ม. ๒ ต.โนนพลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร ๖๒๑๗๐

๐-๕๕๗๖-๙๒๙๕

www.lankrabue.go.th

นายกเทศมนตรี

นายอรรค์ จั่นคง

+ วัฒนธรรมกำลังจะเลือนหาย

วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นลานกระบือ มีจุดเด่นด้านภาษาถิ่นลานกระบือที่ใช้ภายในชุมชน และมีวิถีชีวิตที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง อาทิ วัดแก้วสุริย์ฉาย ที่มีหลวงพ่อบ้าง หลวงพ่อกลับ และหลวงพ่อไสว ซึ่งในอดีตเป็นพระอริยสงฆ์ที่ชาวบ้านทั้งในจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดใกล้เคียงให้ความเคารพนับถือ ประชาชนก็ใช้วัดเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมของชุมชนในเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ก็จะมีประเพณีรดน้ำดำหัว และแห่พระสงฆ์ด้วยเกวียนโบราณ เพื่อให้ประชาชนขอพรจากผู้สูงอายุ

ปัจจุบันนี้วัฒนธรรมชุมชนที่มีอยู่เหล่านี้กำลังจะเลือนหายไปกับความทันสมัย และลดระดับความสำคัญลง ทำอย่างไรจึงจะให้ประชาชนได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญคุณค่าวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ภาษาถิ่นลานกระบืออีกครั้ง

+ ใช้แผนและยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือ ร่วมฟื้นฟูทางสังคม

ด้วยเหตุนี้เองทำให้เทศบาลตำบลลานกระบือ จึงได้นำเอาจุดเด่นทางวัฒนธรรมของชุมชนที่มีร่วมกันมาอย่างยาวนาน นำเข้าสู่กระบวนการวางแผนพัฒนาและบริหารงานของเทศบาล โดยมอบนโยบายให้พนักงานนำไปแปลงสู่โครงการในการปฏิบัติ และเพิ่มความเข้มข้นของกระบวนการจัดทำแผนด้วยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และถูกกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมด้านกีฬา นันทนาการ ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี และยุทธศาสตร์การพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว กำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว

จากนโยบายและยุทธศาสตร์ดังกล่าว เทศบาลตำบลลานกระบือได้แปลงโครงการสู่แผนพัฒนาสามปี ที่ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน และนำเข้าเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของเครือข่ายการทำงานด้านวัฒนธรรมชุมชนลานกระบือ เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูวิถีชีวิต ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นลานกระบือ เกิดการสืบสานกันมา

+ การขับเคลื่อน..สู่การปฏิบัติ

การดำเนินงานเพื่อแปลงนโยบายไปสู่โครงการนั้น มีการดำเนินงานหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่สำรวจข้อมูลวัฒนธรรม รวบรวมข้อมูล จัดตั้งเครือข่าย จัดทำแผนการปฏิบัติงาน ดำเนินงาน และสรุปผลงานเครือข่าย

สำรวจข้อมูลทางวัฒนธรรม ศิลปะ และประเพณี เป็นกิจกรรมแรกๆ ที่เจ้าหน้าที่เทศบาลต้องประสานผู้นำชุมชนและลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลทางวัฒนธรรมลานกระบือ โดยการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มและชมรมต่างๆ นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ของเทศบาลยังต้องร่วมกับเจ้าหน้าที่วัฒนธรรมของอำเภอ ในการลงพื้นที่สำรวจโบราณสถาน โบราณวัตถุ ภายในตำบลลานกระบือด้วย

รวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรม เทศบาลทำการรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมของชุมชน โดยจัดทำประชาคมหมู่บ้าน ทั้ง ๖ ชุมชน เพื่อสอบถามข้อมูลที่แน่นอน ตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เทศบาลได้รวบรวมข้อมูลไว้ จากนั้นเทศบาลก็แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้พนักงานในแต่ละกองได้รับทราบ

จัดตั้งเครือข่ายวัฒนธรรม ในขั้นตอนนี้ เป็นการประชุมจากหลายภาคส่วน ทั้งผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มชมรมต่างๆ และวัด เพื่อนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมของลานกระบือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แต่งตั้งคณะทำงาน และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานด้านเครือข่ายด้วย

จัดทำแผนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญ เพราะเป็นการนำข้อมูลทั้งหมดมาทำเป็นแผนพัฒนาเทศบาล โดยการจัดประชุมประชาคมทุกชุมชน และจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล หลายครั้ง เพื่อให้ได้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็นกรอบในการทำงาน และแปลงยุทธศาสตร์เป็นโครงการ จากนั้นนำโครงการมาแปลงสู่งบประมาณรายจ่ายประจำปี จนให้ได้ปฏิทินหรือแผนปฏิบัติการประจำปีในที่สุด ขั้นตอนนี้ นายกเทศมนตรีจะเป็นคนอนุมัติและประกาศใช้ เพื่อให้ประชาชนและเครือข่ายทราบ

เครือข่ายดำเนินการ หลังจากมีการประชุมคณะทำงานเครือข่ายแล้ว ก็จะมีการแบ่งหน้าที่การทำงานในแต่ละชุด คือ ฝ่ายจัดสถานที่ ฝ่ายจัดหาการแสดง ฝ่ายต้อนรับ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ก่อนถึงวันจัดงานโครงการก็จะมีการประชุมเพื่อสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น และหาทางช่วยกันแก้ปัญหาของแต่ละฝ่ายกันก่อน จากนั้นก็ประชาสัมพันธ์การจัดงาน ทั้งเสียงตามสาย วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เว็บไซต์เทศบาล และร่วมกับเครือข่ายวัฒนธรรมชุมชน จัดกิจกรรม อาทิ โครงการจัดงานวันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันวิสาขบูชา งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานวันออกพรรษา งานอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ การอนุรักษ์ภาษาถิ่น การอนุรักษ์

ศิลปะและอาหารพื้นบ้าน โดยเมื่อเสร็จกิจกรรม เทศบาลก็มีการจัดประชุมเพื่อสรุปผลการทำงานอีกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

สรุปและประเมินผล เมื่อสิ้นปีงบประมาณ เทศบาลตำบลลานกระบือจะเรียกประชุมคณะทำงานภาคีเครือข่ายวัฒนธรรมชุมชนลานกระบือ เพื่อสรุปผลการทำงานทั้งปีที่ผ่านมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมชุมชน และจัดทำเป็นองค์ความรู้ของชุมชนด้วยการจัดทำเป็นเล่มรายงาน การลงเว็บไซต์ และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ตามลำดับ

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

วัฒนธรรมชุมชนลานกระบือเริ่มเป็นที่ปรากฏเชิงประจักษ์ ด้วยมิติทางวัฒนธรรมที่สร้างร่วมกันอย่างชัดเจนมากขึ้น โดยเทศบาลตำบลลานกระบือ มีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่กำลังจะเลือนหาย ให้กลับมาคงอยู่ได้ โดยมีปัจจัยสำคัญดังนี้

+ **กระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมร่วมกัน** ได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และมีเป้าหมายร่วมกัน

+ **การนำไปสู่แผนปฏิบัติการของเทศบาล** อันเป็นแรงหนุนให้เกิดการปฏิบัติด้านต่างๆ ทั้งการเสริมสร้างแหล่งการเรียนรู้และถ่ายทอดวิถีชีวิต ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม

+ **การสวดเทรทหลักคุณธรรม** จริยธรรมของพระพุทธศาสนา มาสร้างจิตสำนึกรักและความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด มาช่วยแก้ปัญหาภายในชุมชนและสังคมให้เป็นสุข

+ **การมีส่วนร่วมของประชาชน** ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานเครือข่ายวัฒนธรรมชุมชน ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ติดตามประเมินผลในแผนพัฒนาเทศบาล และการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้เกิดความภาคภูมิใจของประชาชนตำบลลานกระบือที่มีวัฒนธรรมชุมชนเป็นของตนเอง

+ **การรวบรวมองค์ความรู้** และเผยแพร่ให้ลูกหลานในชุมชนมีความรู้เรื่องวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีการปลูกฝังเยาวชนโดยให้เข้าร่วมกิจกรรม และนำองค์ความรู้ไปบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนในสังกัดโดยเรียกว่า “หลักสูตรชุมชน” อีกด้วย

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายธีระชน สุขประเสริฐ
รองปลัดเทศบาลตำบลลานกระบือ
เบอร์โทร ๐๘-๓๐๒๓-๐๘๕๗
E-mail pall๒๐๐๘๑@Hotmail.com

การจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน

เทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

วิสัยทัศน์

เมืองพิจิตรน่าอยู่ นายกเทศมนตรี บริหารจัดการ
มีประสิทธิภาพ ประชาชนพอใจ

พื้นที่

๑๒.๐๑๗ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๒๓,๖๓๒ คน (ปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๑,๙๖๗ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๒๕ ชุมชน

ติดต่อ

๕๘๖ ถ.บุษบาภิรมย์ประสิทธิ์ผล อ.เมือง จ.พิจิตร ๖๖๐๐๐
๐๕๖-๖๑๑๒๘๗

www.phichitmuni.go.th

นายกเทศมนตรี

นายประกาศิต ยูวะเวส

+ ปัญหาขยะของเมือง

ขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองพิจิตร ส่วนใหญ่จะเป็นขยะประเภทรีไซเคิลได้ ซึ่งมีอยู่มากถึงร้อยละ ๔๓ ประกอบด้วย ขวดแก้ว ขวดน้ำปลา กระดาษหนังสือพิมพ์ พลาสติก ขวดน้ำดื่ม เศษเหล็ก และเศษทองแดง ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าประเภทขยะอินทรีย์ที่มีสัดส่วนร้อยละ ๔๒ ได้แก่ เศษอาหาร เปลือกผลไม้ และเศษผัก ส่วนที่เหลืออีกประมาณ ร้อยละ ๑๕ เป็นขยะที่ไม่สามารถนำไปขายได้ ต้องกำจัดทิ้งลงหลุมฝังกลบ จากสัดส่วนดังกล่าวเห็นได้ว่ายังมีขยะที่ยังใช้ประโยชน์ได้อยู่มากแต่ได้ถูกทิ้งไป

เทศบาลจึงได้เริ่มต้นด้วยการรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอยในระดับบ้านเรือน เพื่อช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางก่อนที่จะนำไปกำจัดยังหลุมฝังกลบให้น้อยลง ยึดอายุการใช้งานของหลุมฝังกลบเพิ่มประสิทธิภาพและให้ใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยให้เต็มที่ก่อนทิ้ง

+ ทางเลือกหลากหลาย เริ่มได้ทีละก้าว

รูปแบบการทำงานของเทศบาลเมืองพิจิตร ได้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจดังนี้

ธนาคารขยะชุมชนปากทาง เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ด้วยการสนับสนุนงบประมาณ เริ่มต้น ๓,๕๐๐ บาท จากกองทุนอสม. ในการรับซื้อขยะ โดยการดำเนินการในครั้งแรกเกิดผลตอบรับดีเกินคาด มีผลกำไรเกิดขึ้นให้กับธนาคารขยะ และสร้างประโยชน์ต่อชุมชนตามมาอีกมากมาย อาทิ สร้างลานกีฬาสำหรับเยาวชน มอบทุนการศึกษา จัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ สนับสนุนการสร้างศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน เปิดร้านค้าชุมชน (เปิดเมื่อปี ๒๕๔๕) จำหน่ายสินค้าราคาถูก จุดเด่นธนาคารที่สำคัญคือ **ธนาคารเปิดโอกาสให้ผู้สนใจ ว่างาน หรือไม่มีรายได้ได้เข้ามาฝึกการคัดแยกขยะ** เมื่อชำนาญก็สามารถออกไปรับซื้อขยะได้ และยังมีเงินทุนให้ยืมเพื่อไปดำเนินการอีกด้วย

การผลิตปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ ขยะประเภทเศษอาหาร เปลือกผลไม้ เศษผัก จากตลาดสด และจากบ้านเรือน ที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองพิจิตร มีปริมาณวันละ ๒-๔ ตัน เทศบาลเล็งเห็นประโยชน์ของขยะอินทรีย์ จึงมีรถเก็บขนขยะอินทรีย์โดยเฉพาะที่เก็บขนทุกวัน โดยนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์ ปุ๋ยน้ำชีวภาพคุณภาพดี และยังมีบ่อหมักสิ่งปฏิกูลอีก ๓๐ บ่อ ที่สามารถนำมาผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์เพิ่มเติมได้อีกด้วย

จุดเด่นของโครงการนี้ ก็คือ เทศบาลได้เน้นช่วยพนักงานจ้างที่มีเงินเดือนน้อยโดยได้ยึดเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดี ทดลองทำแปลงผักแบบปลอดสารพิษโดยใช้ปุ๋ยหมักอินทรีย์ของเทศบาล และใช้น้ำจากระบบบำบัดน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้ว ทำให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน นอกจากนั้นเทศบาลยังสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก สำหรับประชาชนที่สนใจอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมดีๆ แบบนี้กำลังจะขยายผลต่อไปยังชุมชนต่างๆ ทั้ง ๒๕ ชุมชน ของเทศบาลเมืองพิจิตรในอนาคต

กระดาดหาร ๒ เพิ่มมูลค่าขยะ เมื่อคัดแยกขยะรีไซเคิลที่มีสัดส่วนอยู่มากออกแล้ว เทศบาลฯ ได้ให้การสนับสนุนวิธีการเพิ่มมูลค่าให้กับขยะอีกหลายวิธีให้กับภาคประชาชน พนักงานจ้าง และแม่บ้านของเทศบาล กิจกรรมกระดาดหาร ๒ เป็นการนำกระดาดที่ใช้แล้วมาทำดอกไม้ ทำภาพปูนจากกระดาดรีไซเคิล งานกระดาดเลียนแบบโลหะ เป็นวิธีที่เป็นที่นิยมและประสบความสำเร็จในการเพิ่มมูลค่าขยะ และเป็นที่ยอมรับของตลาด จนกลายเป็นแหล่งสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน และขยายผลต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นยังมีการแปรรูปขวดน้ำพลาสติกและถุงพลาสติกที่หลากหลายใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป อาทิ แจกัน อุปกรณ์สำหรับประดับตกแต่งบ้าน ทำเป็นกระเป๋าสะพาย กระป๋องน้ำอัดลมหรือกระป๋องเปียร์ก็นำมาทำเป็นกล่องใส่ของ สร้างรายได้เสริมให้แก่คนในชุมชนได้มาก

+ **ปรับเปลี่ยนวิธีการกำจัดขยะ**

เดิมการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองพิจิตร ในช่วงก่อนปี ๒๕๔๒ เป็นการกำจัดแบบเทกองแล้วเผา โดยการจัดเก็บขยะตามบ้านเรือนที่อยู่ภายในเขตของเทศบาล รวบรวมได้ก็นำมาเทกองแล้วเผา ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ ดำเนินการใช้ประโยชน์อยู่ถึง ๑๘ ปี ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมามากมาย รวมทั้งปัญหาด้านสุขภาพ อนามัยของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบๆ พื้นที่ด้วย

หลังจากนั้นเทศบาลเมืองพิจิตร ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้ริเริ่มการก่อสร้างระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบฝังกลบที่ถูกหลักสุขาภิบาลขึ้น (SANITARY LANDFILL) บนเนื้อที่กว่า ๑๐๗ ไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของบ้านบึงช้างของตำบลท่าหลวง ห่างจากอำเภอเมืองพิจิตร ๖.๕ กิโลเมตร

ขยะมูลฝอยในแต่ละวันที่ถูกเก็บรวบรวมมาที่นี่ จะใช้รถเก็บขนแบบอัดท้าย จำนวน ๔ คัน เก็บขนขยะจากอาคารบ้านเรือนภายในเขตเทศบาล โดยที่ในย่านชุมชนหนาแน่นหรือย่านธุรกิจการค้า เก็บวันละ ๒ รอบ ในช่วงเช้า และช่วงบ่าย ส่วนในย่านที่ไม่ใช่ย่านการค้า ก็จะเก็บขนวันละ ๑ รอบ นอกจากนั้นเทศบาลให้ความสำคัญกับเรื่องการคัดแยกขยะ จึงมีจัดให้มีรถเก็บขนที่เก็บเฉพาะขยะอินทรีย์เก็บวันละ ๑ รอบ ซึ่งรวบรวมได้จากตลาด และร้านค้าที่เข้าร่วม

โครงการ เพื่อนำขยะเหล่านั้นไปทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยน้ำชีวภาพใช้ประโยชน์ต่อไป
ตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย ลดขยะให้ได้ครึ่งหนึ่ง

จากความพยายามที่เทศบาลได้พยายามรณรงค์และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เดินหน้าทำ
กิจกรรมที่หลากหลายในการจัดการขยะจากต้นทางสู่ปลายทาง ทำให้ปริมาณขยะของเทศบาล
เมืองพิจิตรลดลงอย่างชัดเจน ซึ่งเดิมในช่วงปี ๒๕๔๒ มีปริมาณมากถึงวันละ ๒๔-๒๖ ตัน และ
ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการถึงตันละเกือบ ๒,๐๐๐ บาท ซึ่งก็ต้องจัดสรรงบประมาณ
ด้านอื่นๆ มาดำเนินการจัดการเรื่องขยะด้วย ล่าสุดในปี ๒๕๕๖ ปริมาณขยะของเมืองพิจิตร
ก็ลดลงจนเหลือแค่ ๑๖-๑๘ ตันต่อวัน

ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยของเมืองพิจิตรลดลงอย่างต่อเนื่อง มีถนนหลายสายที่ปลอดถัง
แบบนัดเก็บนัดทิ้ง เกิดความสะอาดของเมืองโดยรวม ระเบียบเรียบร้อยเชิงประจักษ์ ปริมาณ
ขยะของเทศบาลลดลง ลดการดำเนินการจัดการมูลฝอยที่ต้องฝังกลบ ประหยัดงบประมาณ
ของเทศบาลได้ถึงเดือนละ ๒๑๐,๐๐๐ บาท หรือรวมปีละกว่า ๒ ล้านบาท นอกจากนั้นประชาชน
ยังเกิดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกับเทศบาลฯ มากขึ้นด้วยเกิดรายได้เพิ่มขึ้น เกิดการ
กระจายงานระหว่างกัน มีความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง

เทศบาลก็ไม่ได้หยุดอยู่เพียงเท่านั้น ยังได้ตั้งเป้าหมายไว้ในปี ๒๕๕๙ อีกด้วยว่า จะลดปริมาณ
ขยะให้เหลือเพียง วันละ ๑๒ -๑๕ ตัน ซึ่งถือว่าเป็นปริมาณขยะครึ่งหนึ่งของปี ๒๕๔๒ นั่นเอง

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ผลงานที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในการจัดการขยะ ตั้งแต่การคัดแยกขยะ การลดขยะ การเก็บ และขนส่ง รวมไปถึงการกำจัดขยะอย่างถูกวิธีนั้น เกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

+ **การวางแผนบนพื้นฐานของข้อมูล** ซึ่งได้ทำการสำรวจปริมาณขยะและองค์ประกอบ ขยะประเภทต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์เห็นว่ายังมีขยะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทั้งขยะ รีไซเคิลได้ และขยะอินทรีย์อยู่เป็นจำนวนมาก จึงได้ร่วมกันวางแผนและดำเนินการ

+ **การจัดการทั้งระบบและการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน** สร้างความเข้าใจกันในองค์กร มีการขับเคลื่อนโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยมีผู้บริหารคอยสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

+ **การมุ่งมั่นและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง** ด้วยวิธีดำเนินงานที่หลากหลาย สามารถปรับ ใช้งบประมาณและชุมชนที่อาจมีสภาพแวดล้อมและสังคมแตกต่างกัน

+ **ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการขยะ** ทั้งในด้านรายได้แก่กลุ่มผู้มีรายได้น้อยและ พนักงานเทศบาล ด้านความสะอาดและความเป็นระเบียบ รวมทั้งการลดค่าใช้จ่ายในการจัดการ ขยะของเทศบาล ทำให้ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือดำเนินงาน

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายสุรพล เทียวตระกูล
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข
และสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองพิจิตร
โทร. ๐๕๖- ๖๑๓๐๙๗
E-mail : surapon๕๕๑๓@hotmail.com

บริการประปา เมืองตากลิ

เทศบาลเมืองตากลิ จังหวัดนครสวรรค์

วิสัยทัศน์

ตากลิ เมืองแห่งความสุข

พื้นที่

๑๖ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๒๔,๗๒๗ คน (ปี ๒๕๕๗)

ความหนาแน่น

๑,๕๔๕ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๒๒ ชุมชน

ที่อยู่

ถนนสารนิธิ ต.ตากลิ อ.ตากลิ จ.นครสวรรค์

๐-๕๖๒๖-๑๓๒๐

www.takhlicity.go.th

นายกเทศมนตรี

นางเพลินพิศ ศรีภพ

+ จัดสรรน้ำประปาสู่ผู้ใช้

“จัดสรรน้ำสู่ผู้ใช้ มั่นใจบริการ ลดการสูญเสีย เพิ่มรายได้ เพื่อคุณภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดี”
เป็นกรอบการทำงานที่กองการประปาของเทศบาลเมืองตากลิได้กำหนดไว้

ผู้รับผิดชอบจึงมุ่งมั่นผลิตและจำหน่ายน้ำประปาให้บริการประชาชนผู้ใช้น้ำประปาทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ภายในรัศมี ๓ กิโลเมตร ให้ได้รับบริการน้ำประปาที่สะอาด มีคุณภาพและถูกต้องตามมาตรฐานน้ำบริโภคของกรมอนามัย ด้วยระบบการผลิตน้ำประปาที่ได้มาตรฐาน มีแหล่งน้ำดิบที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ภายใต้การบริหารจัดการที่ดี ทั้งระบบการผลิตน้ำประปาที่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน ระบบจำหน่าย การจัดเก็บ ที่ชัดเจน และเป็นธรรม ระบบการซ่อมบำรุงที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้ใช้น้ำประปาอย่างเพียงพอและทั่วถึง พร้อมทั้งยังคำนึงถึงการรองรับการขยายตัวของประชาชนที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

+ สร้างความมั่นใจในคุณภาพ

การประปา เทศบาลเมืองตากลิ เป็นการประปาแบบผิวดิน มีระบบการผลิตน้ำประปาแบบกรองเร็ว มีกำลังการผลิตประมาณ ๓๘๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง โดยแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา คือ คลองอนุศาสนนันท์ เป็นแหล่งน้ำดิบที่สามารถผลิตน้ำประปา

จำหน่ายให้แก่ประชาชนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง โดยเสียค่าจัดซื้อน้ำดิบประมาณ เดือน ละ ๖๖,๘๗๕ บาท มีโรงสูบน้ำดิบและสระเก็บน้ำดิบบริเวณริมคลองอนุศาสนนันท์ จำนวน ๑ แห่งสูบน้ำดิบเข้าสู่กระบวนการผลิตน้ำประปาที่โรงกรองน้ำประปาและการสูบน้ำประปาที่ได้มาตรฐาน

ทำให้สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ที่นับวัน ประชากรของเมืองตากลีจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันนี้มีประชาชนใช้บริการน้ำประปาของเทศบาลอยู่ทั้งหมด ๘,๑๔๕ ราย

ผู้ให้บริการน้ำประปาของเทศบาลฯ มีความมั่นใจในคุณภาพของน้ำประปาที่ผลิตได้ เพราะ มีการควบคุมคุณภาพการผลิตในทุกขั้นตอนและได้มาตรฐานสากล โดยมีการตรวจสอบ คุณภาพน้ำดิบและความขุ่นของน้ำด้วยการใช้สารเคมี (สารส้ม ปูนขาว) ในอัตราที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการตกตะกอนอย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ส่วนระบบการกรองน้ำเทศบาลก็มี โรงกรองน้ำ จำนวน ๓ แห่ง ที่สามารถกรองน้ำได้ในอัตรา ๓๘๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

คุณภาพน้ำที่ผ่านการกรองได้มาตรฐานของกรมอนามัย คือ ความขุ่นของน้ำไม่เกิน ๕ NTU สำหรับขั้นตอนของการฆ่าเชื้อมีการเติมสารคลอรีนในอัตราส่วนที่เหมาะสมด้วยเครื่องจ่าย สาร ค่าคลอรีนอิสระคงเหลือประมาณ ๐.๒- ๐.๕ PPM และสุดท้ายการสูบน้ำประปา เทศบาลใช้เครื่องสูบน้ำประปา ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าสูบน้ำประปาได้ในอัตรา ๒๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงเข้าสู่ระบบท่อเมนหลัก ขนาด ๔๐๐ มิลลิเมตร ๓๐๐ มิลลิเมตร ๒๐๐ มิลลิเมตร และ ๑๐๐ มิลลิเมตร ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการน้ำประปาอย่างทั่วถึง

ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี		ใบกำกับภาษี/ใบเสร็จรับเงิน	
เลขที่ใบกำกับภาษี	57021522	เลขที่ใบกำกับภาษี	57021522
วันที่ออกใบกำกับภาษี	25/06/2557	วันที่ออกใบกำกับภาษี	25/06/2557
ชื่อลูกค้า	บริษัท...	ชื่อลูกค้า	บริษัท...
ชื่อผู้ประกอบการ	บริษัท...	ชื่อผู้ประกอบการ	บริษัท...
เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	...	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	...
เลขประจำตัวผู้ประกอบการ	...	เลขประจำตัวผู้ประกอบการ	...
มูลค่ารวม	...	มูลค่ารวม	...
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	...	ภาษีมูลค่าเพิ่ม	...
รวม	...	รวม	...

+ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เทศบาลเมืองตากลิ้มมุ่งหวังที่จะผลิตน้ำประปาให้บริการประชาชนที่มาติดต่อรับบริการได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เทศบาลมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาอย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้บริการน้ำประปาที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน

การจัดการบริการน้ำประปาเพื่อให้ประชาชนผู้ใช้น้ำประปาของเทศบาลเมืองตากลิ้ม ได้มีน้ำประปาที่สะอาดปลอดภัย ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค เทศบาลจึงได้ดำเนินการพัฒนาระบบการจัดบริการน้ำบริโภคระดับพื้นฐาน ร่วมกับศูนย์อนามัยที่ ๘ จังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำประปา โดยมีขั้นตอนการดำเนินโครงการที่สำคัญคือ

กำหนดผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารท้องถิ่น/หน่วยงาน กำหนดผู้รับผิดชอบกระบวนการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภค ในรูปคณะทำงาน/บุคคลที่ได้รับมอบหมาย

สำรวจข้อมูลแหล่งน้ำบริโภคของครัวเรือน สำรวจข้อมูลแหล่งน้ำบริโภคของครัวเรือนในพื้นที่
รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีความครอบคลุม จำนวนหลังคาเรือน และ
แหล่งน้ำบริโภคได้แก่ น้ำประปา น้ำบาดาล น้ำบ่อตื้น น้ำฝน และน้ำบรรจุขวด

เก็บตัวอย่างน้ำบริโภค การเก็บตัวอย่างน้ำโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ หรือผ่านการอบรม
การเก็บตัวอย่างน้ำบริโภคเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ทางด้านกายภาพ เคมี และแบคทีเรีย
ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำบริโภคของกรมอนามัย ปี ๒๕๕๕ อย่างสม่ำเสมอ

รณรงค์ประชาสัมพันธ์ อบรม รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเพื่อ
ให้เกิดความตระหนักเกี่ยวกับความสะอาดปลอดภัยของน้ำบริโภค และอบรมอาสาสมัคร
เฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคในชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความ
ตระหนักเกี่ยวกับน้ำบริโภคสะอาดปลอดภัย ตลอดจนส่งเสริมให้มีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ
บริโภคในชุมชนและครัวเรือน

ประเมินคุณภาพน้ำบริโภค ประเมินคุณภาพน้ำตามเกณฑ์คุณภาพน้ำบริโภคของกรมอนามัย ปี ๒๕๕๕ เพื่อประเมินระดับบริการน้ำบริโภคตามตัวชี้วัด

เฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค มีการดูแลระบบน้ำบริโภคของครัวเรือนให้สะอาดและเก็บตัวอย่างน้ำบริโภคตรวจวิเคราะห์ทางกายภาพ เคมี และแบคทีเรีย อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี และสุ่มตรวจคุณภาพน้ำทางด้านแบคทีเรียด้วยชุดตรวจสอบโคลิฟอร์มแบคทีเรีย

รายงานผลการดำเนินงาน มีการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภค ได้แก่ น้ำประปา และน้ำในภาชนะบรรจุปิดสนิท โดยรายงานคุณภาพน้ำบริโภค ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอยู่ในระหว่างรอผลการตรวจสอบเพื่อให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การประปาของเทศบาลเมืองตากลี สามารถยกระดับคุณภาพและการบริการได้ เนื่องจากมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

+ **พัฒนาระบบการผลิตให้มีมาตรฐาน** โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถยกระดับการผลิตน้ำประปาให้ได้มาตรฐานน้ำบริโภคของกรมอนามัย

+ **การเฝ้าระวัง ตรวจสอบคุณภาพน้ำ และการรายงานอย่างสม่ำเสมอ** ทำให้ประชาชนได้มีน้ำประปาที่มีคุณภาพสะอาดและปลอดภัย ประชาชนผู้ใช้น้ำประปาก็มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของน้ำประปา

+ **กำหนดแนวทางการทำงานที่ชัดเจน** ในการให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน และการพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดหารายได้และบูรณาการร่วมกับการพัฒนาทรัพยากรของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายไพรัตน์ คล้ายบุญ
ปลัดเทศบาลเมืองตากลี
โทรศัพท์ ๐๕๖-๒๖๑๓๒๐
E-mail : tuk_tiks๑๙๗๖@hotmail.com

หน้าบ้าน นามอง

เทศบาลเมืองวังสะพุง จังหวัดเลย

วิสัยทัศน์

เมืองน่าอยู่ เมืองคนดีมีวินัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

พื้นที่

๖.๐๗ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๒,๐๖๙ คน (ปี ๒๕๕๗)

ความหนาแน่น

๑,๙๘๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๒๐ ชุมชน

ที่อยู่

๓๐๓ ถ.ประชาเสรี ต.วังสะพุง อ.วังสะพุง จ.เลย ๔๒๑๓๐

๐๔๒-๘๔๑๓๙๓ โทรสาร ๐๔๒-๘๔๑๓๒๗

www.wangsaphung.go.th

นายกเทศมนตรี

นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล

+ เริ่มต้นที่บ้านตัวเอง

“หน้าบ้านสะอาด กันสาดเรียบร้อย ไม่ล้าแนวขอบ รับผิดชอบบาทวิถี ขยะไม่มี ต้นไม้ไม่กร รุงรั้ง” เป็นกรอบการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองวังสะพุงให้น่าอยู่ และเป็นที่มาของโครงการ หน้าบ้าน นามอง เทศบาลเมืองวังสะพุงได้เริ่มการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนเจ้าของ บ้านเรือน ที่พักอาศัย ช่วยกันปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทั้งบริเวณในบ้านและนอกบ้านให้ถูกหลัก สุขาภิบาล สะอาด สวยงาม น่าอยู่ นามอง ไม่เป็นอันตรายต่อผู้อยู่อาศัย

เทศบาลมองว่าถ้าคนในชุมชนร่วมแรงร่วมใจ ปรับปรุงบ้านเรือนให้น่าอยู่ ด้วยความร่วมมือ ของประชาชนทุกคนในชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ในการพัฒนาชุมชนของตนด้วยความสมัครี แล้ว ทุกๆ คน ก็จะได้ร่วมภาคภูมิใจในความสวยงามและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน ของตน

+ มีส่วนร่วมและบูรณาการ

โครงการหน้าบ้าน นามอง ถือเป็นแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมที่สำคัญและเสริมสร้าง สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ด้านกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการ พัฒนาชุมชน ทำให้เกิดการบูรณาการงานด้านต่างๆ มาไว้ด้วยกัน ทั้งด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและ ด้านการสาธารณสุข เช่น การดูแลรักษาความสะอาดการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค เป็นต้น

จากการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ และทำอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีการประกวดชุมชนหมู่บ้าน นามอง ในช่วงเดือนมกราคมถึงกันยายน เพื่อให้แต่ละชุมชนมีความกระตือรือร้น และสนใจและต้องการส่งชุมชนตนเองเข้าประกวด ด้วยแรงจูงใจส่วนหนึ่งก็คือเงินรางวัล ซึ่งจะ ทำให้ประชาชนทุกคนในชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ช่วยกันพัฒนาศักยภาพของชุมชนของตนด้วยความเข้มแข็ง ความสามัคคี และร่วมภาคภูมิใจในความเป็นชุมชนของตน

+ กิจกรรม สักคุด สิ่งแวดล้อม

ในการสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ เทศบาลเมืองวังสะพุง และคณะกรรมการชุมชน ได้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมรับประโยชน์จากการดำเนินงานร่วมกันในทุกขั้นตอน โดยจะมีการประชุมร่วมกับประชาชนในชุมชนทุกเดือน เพื่อรับทราบความก้าวหน้าการพัฒนาชุมชน รับทราบข่าวสารจากทางเทศบาลร่วมกันแล้ว ยังได้ร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนในอนาคตด้วย เน้นย้ำการดูแลและรักษาความสะอาดครัวเรือน ชุมชนที่สะอาด

นอกจากจะเป็นการรักษาความสะอาดบ้านเรือน ยังต้องช่วยกันดูแลถนน ตรอก ซอยภายในชุมชนกำหนดวัน BIG CLEANING DAY เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันทำความสะอาดพื้นที่ชุมชนของตนร่วมกันอย่างพร้อมเพียง คิดค้นและริเริ่มโครงการขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ที่นำไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือนและในชุมชน โดยมีพนักงานเทศบาลเป็นที่ปรึกษาให้แต่ละชุมชน และร่วมกันประเมินทุก ๓ เดือน พร้อมทั้งมอบรางวัลเป็นขวัญกำลังใจ

เทศบาลยังได้มีการรณรงค์ ส่งเสริมกิจกรรมหน้าบ้าน นามอง อย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงให้ครบระบบ อาทิ การปรับภูมิทัศน์หน้าบ้าน ควบคู่ไปกับการจัดการเรื่องขยะมูลฝอย การจัดการกับแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การติดตั้งบ่อดักไขมัน การปลูกผักสวนครัว รั้วกินได้ มีการทำน้ำหมักชีวภาพ

ขยะ..จัดการได้ เทศบาลรณรงค์ในเรื่องของการลดขยะ โดยหลักการ 4 Rs และมีแนวคิดที่ว่า ปัญหาขยะจะหมดไป ด้วยจิตสำนึกไทยรีไซเคิล และเทศบาลให้ความสำคัญกับการคัดแยกขยะ โดยให้คัดแยกขยะออกเป็น 4 ประเภท คือ ขยะย่อยสลายได้ ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป และขยะมีพิษ โดยส่งเสริมให้นำขยะย่อยสลายได้มาทำปุ๋ยหมัก ขยะรีไซเคิลก็นำไปขายและเป็นรายได้ให้ครัวเรือนอีกทางหนึ่งด้วย และจัดให้มีธนาคารขยะรีไซเคิลในชุมชนเพื่อรับซื้อขยะ

กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เป็นอีกหนึ่งในกิจกรรมภายใต้โครงการฯ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค โดยการรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และขอความร่วมมือกับประชาชนให้ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกด้วยตนเอง เช่น ปิดฝาโอ่งน้ำกินน้ำใช้ เทน้ำในภาชนะต่างๆ ๗ วัน และเทศบาลฯ จะสนับสนุนการพ่นสารเคมีกำจัดยุงลาย (แบบหมอกควันและแบบฝอยละออง-ULV) การแจกทรายกำจัดลูกน้ำ (ทรายอะเบท) ในจุดที่มีน้ำขัง

ติดตั้งบ่อดักไขมัน เพื่อป้องกันท่อระบายน้ำอุดตัน และไม่ให้น้ำเสียจากครัวเรือนไหลลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะโดยปราศจากการบำบัด ด้วยการติดตั้งบริเวณท่อระบายน้ำทิ้งของอ่างล้างจาน

เมื่อติดตั้งแล้วก็ให้มีการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากต้องหมั่นตัดไขมันออก เพื่อให้ถึง
ดักไขมันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผักสวนครัว..รั้วกินได้ เทศบาลนครฯให้ปลูกผักสวนครัวทั้งในกระถาง ในแปลงผัก และทำ
เป็นรั้วบ้าน เพื่อประโยชน์การได้บริโภคในครัวเรือนและการมีสุขภาพที่ดีจากพืชผักที่ปลอดภัย
อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แถมยังมีภูมิทัศน์หน้าบ้านที่
สวยงามอีกด้วย

น้ำหมักชีวภาพ การทำน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ประโยชน์ในครัวเรือน นอกจากจะเป็นการลด
ปริมาณขยะอินทรีย์ที่ทางเทศบาลพยายามรณรงค์แล้ว ยังเป็นการใช้ประโยชน์ในการนำมา
ผสมกับขยะอินทรีย์เพื่อใช้ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ และใช้ผสมน้ำฉีดพ่นกำจัดวัชพืชได้อีกด้วย

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

กิจกรรมหน้าบ้านน่ามอง เป็นกิจกรรมที่มีความก้าวหน้าและได้รับการตอบรับจากประชาชน
เป็นอย่างดี เนื่องจากมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

+ **ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือ** อีกทั้งสมาชิกชุมชนได้มีส่วนร่วมคิดและวางแผน ทำให้เกิด
ความเข้าใจและเป็นเจ้าของโครงการ โดยได้ชักชวนสมาชิกทั้งในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงให้
ร่วมทำกิจกรรม

+ **มีตัวอย่างจากชุมชนที่ประสบความสำเร็จ**จากการเข้าร่วมโครงการฯ เพราะสมาชิก
ในชุมชนสามารถนำเอาความรู้มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

+ **มีแรงจูงใจจากการประกวดและรางวัล** ทำให้กระตุ้นให้เกิดการแข่งขันกับชุมชน
อื่นๆ จึงทำให้โครงการหน้าบ้าน เกิดผลงานที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อครอบครัว ชุมชน และ
การพัฒนาเมือง

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยสำคัญจากผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลตำบลวังสะพุง ซึ่งให้ความสำคัญ
ทั้งกระบวนการดำเนินงานและผลจากการดำเนินงาน ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาและ
เพิ่มการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมากขึ้น ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จอย่างสูง และ
ตอบสนองกับเป้าหมายที่เทศบาลตั้งไว้ด้วยดี

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายเดชา จำปาภา
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ
สิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองวังสะพุง
โทรศัพท์ ๐๔๒-๘๔๑๓๙๓
E-mail: decha-๒๕๐๗@hotmail.com

คาร์บอนฟุตพริ้นท์

เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

วิสัยทัศน์ เมืองพิจิตรน่าอยู่ นายกเทศมนตรี บริหารจัดการมีประสิทธิภาพ
ประชาชนพอใจ

พื้นที่	๑๑.๖๓ ตารางกิโลเมตร
ประชากร	๑๘,๒๕๙ คน (ปี ๒๕๕๕)
ความหนาแน่น	๑,๕๗๐ คนต่อตารางกิโลเมตร
จำนวนชุมชน	๑๙ ชุมชน
ที่อยู่	๘๘๘ ถ.เทศบาล ๑ ต.มิตรภาพ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ๓๐๑๔๐ ๐๔๔-๙๘๖๐๔๓ www. sikhiucity.go.th
นายกเทศมนตรี	นายปรีชา จันทร์รวงทอง

+ ขับเคลื่อนสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ที่มุ่งขับเคลื่อนให้ประเทศไทยให้ไปสู่การเป็นเศรษฐกิจสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามข้อความในวัตถุประสงค์ตอนหนึ่งที่ว่า เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ คุณภาพ และยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการผลิตสินค้าและบริการบนฐานปัญญา นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในภูมิภาคอาเซียน มีความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การผลิต และการบริโภคเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ ได้ต่อยอดขึ้นสู่การให้ความสำคัญกับการรับมือการเปลี่ยนแปลงของประเทศจากภาวะเรือนกระจกที่ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มมากขึ้นทุกวัน ทุกภาคส่วนจึงต้องร่วมมือกันเพื่อลดผลกระทบดังกล่าว

+ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมบรรเทาวิกฤตโลกร้อนได้

ในฐานะที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็นหน่วยงานแรกที่ต้องรับมือกับผลกระทบของภาวะดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทสำคัญในการช่วยบรรณรค์เพื่อบรรเทาวิกฤตโลกร้อน ด้วยการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรมภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่การลดต้นทุนการบริหารจัดการด้วยการใช้พลังงานและทรัพยากรต่างๆ อย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ที่สำคัญก็คือยังเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อชั้นสูงของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

+ เข้าร่วมประเมินคาร์บอน

เทศบาลเมืองสีคิ้วได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และลงนามความร่วมมือกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) เพื่อเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อทราบแหล่งที่มาและปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเทศบาลเมืองสีคิ้ว และเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีเหตุมีผล

หลังจากลงนามความร่วมมือกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก เพื่อเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำแล้ว เทศบาลก็มีการรับฟังแนวทางการดำเนินงานโครงการจากผู้เชี่ยวชาญจาก ๒ มหาวิทยาลัย คือ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

+ เก็บข้อมูล วิเคราะห์พลังงาน

การประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรนั้น จำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูลการใช้พลังงานภายในองค์กร เทศบาลจึงแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์การใช้พลังงานและนำมาเทียบเป็นข้อมูลการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยในเทศบาลเมืองสีคิ้ว เก็บข้อมูลการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง การเติมน้ำยาแอร์ การใช้พลังงานไฟฟ้า การใช้กระดาษ การใช้น้ำประปา การเดินทางมาทำงานของพนักงานและเจ้าหน้าที่เทศบาล และข้อมูลจำนวนไม้ยืนต้น จากนั้นนำข้อมูลเหล่านี้มาคำนวณหาคาร์บอนฟุตพริ้นท์ โดยได้รับการอบรมให้ความรู้จากอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ทำให้ได้ทราบแหล่งที่มาและปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเทศบาลเมืองสีคิ้วในปี ๒๕๕๓ เท่ากับ ๖๒๕.๐๐๙ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

+ ร่วมใจลดคาร์บอน

เมื่อเทศบาลได้ทราบถึงการใช้พลังงานและผลการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเทศบาลฯ ขององค์กรแล้ว อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงมีข้อเสนอแนะพร้อมแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจก และยังเพิ่มเติมข้อเสนอแนะในการเลือกปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจก ไม่ว่าจะเป็นในหมู่บ้าน พื้นที่ว่างสองข้างทางเกาะกลางถนน หรือที่ปลูกในสวนสาธารณะ การช่วยกันปลูกต้นไม้เหล่านี้ต่างก็ช่วยดูดซับก๊าซเรือนกระจกทั้งสิ้น

โดยการจัดทำแนวทางและกำหนดนโยบายร่วมกันในการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ภายใต้ข้อมูลการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่ได้จากการดำเนินโครงการฯ เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มเติม การวางแผนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างถูกจุด โดยมุ่งเน้นด้านการจัดการขยะ เพื่อลดก๊าซเรือนกระจกจากกองขยะ และลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงตลอดจนพลังงานไฟฟ้า ที่เป็นกิจกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินกิจกรรมของเทศบาล

+ ถ่ายทอดสู่ชุมชน

การนำแนวคิดการหาค่าคาร์บอนฟุตพริ้นท์มาใช้กับเทศบาลเมืองสีคิ้วนั้น ทำให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ในเรื่องการคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์และภาวะโลกร้อน โดยเจ้าหน้าที่สามารถเป็นวิทยากรที่เลี้ยงในการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ตลอดจนเป็นทีมผู้ทวนสอบการดำเนินงานประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของเทศบาล ที่ดำเนินการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในองค์กร และที่สำคัญคือเทศบาลถือว่าเป็นองค์กรท้องถิ่นหลักที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

การให้ความรู้ ความเข้าใจ การปลูกฝังและความตระหนักถึงการบริโภคและกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณน้อยที่สุด โดยใช้การหาค่าคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการสำรวจพฤติกรรม และลักษณะการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกปริมาณเท่าใด เพื่อเป็นแรงผลักดันให้คนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในชุมชนได้ช่วยกันหาแนวทาง วิธีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่บรรยากาศในรูปแบบการใช้ และการบริโภคทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

เทศบาลเมืองสีคิ้วได้รับความรู้เรื่องการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ และนำมาใช้ประโยชน์ภายในเขตเทศบาลมากมาย จนประสบความสำเร็จ เนื่องจาก

+ **เก็บเกี่ยวความรู้และมุ่งมั่นดำเนินงานอย่างจริงจัง** จนทำให้เทศบาลเมืองสีคิ้วเป็น ๑ ใน ๔ แห่ง ของเทศบาลทั่วประเทศที่ได้เป็นเทศบาลนำร่อง ของการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์

+ **ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง** จนได้รับรางวัลชมเชยจากการประกวดโครงการเทศบาลไทยใสใจลดโลกร้อนขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.)

+ ในปี ๒๕๕๖ เทศบาลได้เดินหน้าประกาศนโยบายและเป้าหมายเพื่อมุ่งสู่การเป็นเมืองคาร์บอนต่ำอย่างต่อเนื่อง ด้วยยุทธศาสตร์สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์เมืองแห่งต้นไม้ โดยสำรวจและปลูกเพิ่มไม้ยืนต้น ยุทธศาสตร์เมืองไร้มลพิษ โดยโครงการชุมชนปลอดขยะและการจัดการน้ำเสียในชุมชน ยุทธศาสตร์เมืองพิชิตพลังงาน

+ เทศบาลดำเนินโครงการลดพลังงานการใช้ไฟฟ้าในทุกระดับ เพื่อเป็นเทศบาลคาร์บอนต่ำต่อไปอย่างยั่งยืน

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางพิมพ์ภรณ์ โพธิ์ทอง
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลเมืองสีคิ้ว
โทรศัพท์ ๐๔๔-๙๘๖๐๔๑-๔๓
E-mail: pimkapak@hotmail.com

กระบือบำบัด

เทศบาลตำบลเขาพระงาม จังหวัดลพบุรี

วิสัยทัศน์

ประเพณีล้ำค่า การศึกษาเป็นเลิศ ชูขีดแหล่งท่องเที่ยว
ในค่ายทหาร ธรรมชาติบารมีวิทย์ ทุกภาคร่วมคิด
คุณภาพชีวิตยั่งยืน ร่มรื่นสิ่งแวดล้อม

พื้นที่

๒๑.๐๑ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๒๙,๑๔๙ คน (ปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๑,๓๘๗ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๒๔ ชุมชน

ที่อยู่

๑๐๓ ม. ๓ ต.เขาพระงาม อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๑๖๐

๐๓๖-๔๘๗๓๗๒-๓

www.khaoprangam.go.th

นายกเทศมนตรี

นายพลสวัสดิ์ ถือคง

+ จากพระราชเสาวนีย์..สู่การอนุรักษ์และบำบัด

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ในเรื่องของการอนุรักษ์กระบือไทย ด้วยต้องการใช้กระบือไทยให้เป็นประโยชน์ ลดมลพิษสิ่งแวดล้อมจากการใช้เครื่องจักรกล พระองค์ทรงมอบกระบือไทยให้แก่เกษตรกร และหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อนำไปใช้ทดแทนเครื่องจักรกล ทางศูนย์การทหารปืนใหญ่ จึงได้ดำเนินการไถ่ชีวิตกระบือไทยต่อมา เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของทุกปี โดยเริ่มกิจกรรมครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑

+ ริเริ่มกิจกรรม กระบือบำบัด

เริ่มจากการไถ่ชีวิตกระบือของศูนย์การทหารปืนใหญ่จนเมื่อสิ้นปี ๒๕๕๕ สามารถรวบรวมกระบือจากการบริจาคได้ทั้งหมด ๒๑๔ ตัว โค ๓ ตัว เมื่อได้จำนวนกระบือมากมาย ทางศูนย์การทหารปืนใหญ่จึงจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์กระบือไทย และทำการมอบกระบือให้กับประชาชนทั่วไป และหน่วยงานทางราชการที่ต้องการใช้งานกระบือในทางการเกษตรกรรม จนถึงปัจจุบันรวมมอบกระบือไปแล้วจำนวน ๑๔๙ ตัว คงเหลือในศูนย์การทหารปืนใหญ่ จำนวน ๖๒ ตัว

จึงริเริ่มและนำกระป๋องที่เหลืออยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้แนวคิดในการนำกระป๋องมาบำบัดเด็กออทิสติกในชื่อ “กระป๋องบำบัด” ที่พัฒนามาจากอาชาบำบัด เพื่อส่งเสริมพัฒนาการในด้านร่างกายและจิตใจให้แก่เด็กออทิสติก ประกอบกับในจังหวัดลพบุรีมีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนให้กับเด็กพิเศษอยู่ด้วย และด้วยลักษณะพิเศษของกระป๋องเป็นสัตว์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคน มีนิสัยเชื่องช้า รู้ภาษา มีความแข็งแรง ทนต่อสภาพอากาศ และมีความปลอดภัยต่อเด็กๆ

โครงการกระป๋องบำบัดจึงได้รับความร่วมมือจากจากภาคีที่เกี่ยวข้อง อาทิ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ เทศบาลตำบลเขาพระงาม โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล โรงพยาบาลอานันทมหิดล และผู้ประกอบการของเด็กๆ ในการช่วยกันประเมินและเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กออทิสติกก่อนและหลังการบำบัด ซึ่งเด็กที่ได้รับการบำบัดอย่างต่อเนื่อง ๒๐ สัปดาห์ และอยู่กับกระป๋องอย่างใกล้ชิด เด็กจะมีพัฒนาการดีขึ้นทั้งด้านร่างกาย สมาธิ และจิตใจ

+ กระป๋อง..บำบัดได้อย่างไร

โครงการกระป๋องบำบัด ได้รับความร่วมมือจากแพทย์หรือวิทยากรจากโรงพยาบาลอานันทมหิดล มาอบรมให้ความรู้ รวมทั้งประเมินผู้เข้ารับการบำบัดร่วมกับนายทหารที่ร่วมโครงการ ณ สนามกีฬาเอมพันธ์ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ กำหนดหลักสูตรกระป๋องบำบัดออกเป็น ๓ ขั้นตอน รวมระยะเวลาทั้งหมด ๑๒๐ นาที คือการใช้แนวทางของการบำบัดทางเลือก ได้แก่ ศิลปะบำบัด ดนตรีบำบัด และการบำบัดด้วยกระป๋อง แต่เริ่มแรกครูฝึกเองก็ต้องทำความเข้าใจกับเด็กด้วย เริ่มตั้งแต่ลงไปรับเด็กจากรถ เพื่อให้เด็กมีความคุ้นเคยและเชื่อใจครูฝึกก่อน

๓๐ นาทีแรกก่อนการบำบัด นำแนวคิดบางอย่างของวิธีการศิลปะ และดนตรีเพื่อใช้ในการบำบัด เช่น การวาดภาพกระป๋อง การระบายสีกระป๋อง การต่อภาพกระป๋อง การเล่นเกม การฟังเพลงดนตรีบำบัด ร้องเพลง และการถาม-ตอบจากวิดีโอ เป็นต้น เพื่อการเสริมสร้างพัฒนาการ ส่งเสริมจินตนาการ และแก้ไขข้อบกพร่องทางร่างกายของเด็ก

ขั้นตอนนี้เป็นการเตรียมเด็กก่อนเข้าขั้นตอนที่ ๒ ได้แก่ การฝึกกายบริหารเพื่ออบอุ่นร่างกาย และการสร้างความคุ้นเคยกับกระป๋อง เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับกระป๋อง เช่น การให้หญ้า ให้อาหาร การลูบหัว ลูบตัวก่อนที่จะให้เด็กทำการนั่งบนหลังกระป๋อง

๕๐ นาทีต่อมาเริ่มการบำบัดด้วยกระป๋อง ขั้นตอนนี้ หลังจากให้เด็กเริ่มทำความรู้จักและทำความคุ้นเคยกับกระป๋องไปแล้ว ก็ถึงขั้นตอนที่ให้เด็กๆ ได้รับการบำบัดจากกระป๋อง คือ จะมีการฝึกการทรงตัว เช่น การขึ้นขี่หลังกระป๋องเพื่อฝึกปฏิบัติในท่าต่างๆ ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการฝึกสมาธิเด็ก การปฏิบัติตามคำสั่ง เช่น การกางแขน การยกมือซ้าย-ขวา การตบบอลด้วยมือซ้าย-ขวา การโยนบอลให้ลงตะกร้า และมีการผ่อนคลายร่างกายและการปฏิบัติด้านจิตวิทยา

เช่น การพาเด็กเดินเที่ยว เป็นการสังเกตเด็กๆ ในด้านพัฒนาการต่างๆ และถาม-ตอบ ขั้นตอนนี้เป็น **การส่งเสริมจินตนาการ** ของเด็ก

๔๐ นาทีหลังการบำบัด ขั้นตอนนี้เป็นการตรวจหาข้อบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาของเด็ก จากแบบคัดกรองบุคคลออทิสติก และการสังเกตพฤติกรรมเด็กของนายทหารวิจัยในโครงการฯ และแพทย์ได้แก่

- การพบแพทย์ (เฉพาะในสัปดาห์ที่ ๑ และสัปดาห์ที่ ๑๐)
- การตรวจพัฒนาการเด็กจากแบบคัดกรองบุคคลออทิสติก
- การฝึกพัฒนาการเด็กจากอุปกรณ์เสริมในห้องเรียนสำนักงานโครงการกระป๋องบำบัด
- การวิเคราะห์เพื่อการวิจัยของนายทหารวิจัยโครงการกระป๋องบำบัด

นอกจากนี้เมื่อเด็กๆ กลับบ้านไป ผู้ปกครองก็จะมีส่วนร่วมในการช่วยบำบัดด้วย นั่นคือ คอยสังเกตพัฒนาการของเด็กระหว่างที่อยู่ที่บ้านและช่วงที่เข้ามาเข้าโครงการว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เด็กมีพัฒนาการอย่างไรบ้างหลังเข้ารับการบำบัด และคอยสังเกตเมื่อการบำบัดผ่านไปแล้ว ๒๐ สัปดาห์

+ พัฒนาการ..ก้าวหน้า

หลังจากเด็กๆ เข้าร่วมโครงการกระป๋องบำบัดที่ใช้เวลาเพียงไม่นาน ก็พบว่าเด็กทุกคนค่อยๆ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ เด็กสื่อสารกับครูฝึกมากขึ้น มีความเป็นกันเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก เด็กๆ อยากขึ้นหลังกระป๋อง อยากอยู่กับครูฝึก แสดงให้เห็นว่าเด็กอยากเข้าร่วมการบำบัด และที่สำคัญคือเด็กๆ มีความสุขขึ้น ผู้ปกครองเองก็มีความสุข ครูฝึกก็พลอยมีความสุขไปด้วยที่ได้เห็นพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความร่วมมือกันของทั้งครูฝึก และผู้ปกครอง

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

โครงการกระป๋องบำบัด ได้รับความสนใจจากหลากหลายหน่วยงาน เนื่องจากสามารถทำให้เด็กๆ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้ และประสบความสำเร็จเนื่องจาก

+ **เป็นองค์ความรู้ใหม่** และได้หลักสูตรฉบับสมบูรณ์ในเรื่องการพัฒนาของเด็กออทิสติก โดยใช้การบำบัดด้วยกระป๋อง ผลการบำบัดทำให้เด็กเกิดประสิทธิผลใกล้เคียงกับเด็กปกติ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

+ โครงการนี้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย **จากการดำเนินนโยบายสาธารณะที่ไม่เสียค่าบริการ** ทั้งลงหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ สื่อโทรทัศน์รายการ VIP รายการโลกใบเดียวกัน และได้รับการประชาสัมพันธ์ในโรงพยาบาลต่างๆ ถึงความสำเร็จในการบำบัด จึงเป็นความภาคภูมิใจของเทศบาลตำบลเขาพระงามเรื่อยมา

+ เทศบาลตำบลเขาพระงาม และทางศูนย์การทหารปืนใหญ่ พร้อมด้วยภาคีมีความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนช่วยให้โครงการกระป๋องบำบัดประสบความสำเร็จ และเปิดรับผู้สนใจที่มีบุตรหลานที่มีปัญหาความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา หรือออทิสติก เข้าร่วมโครงการ โดยมีการเปิดสอนทุกวันพุธ เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อช่วยเหลือสังคมและชุมชนให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
ส.อ.สุรศักดิ์ ปูนเอื้อง
ปลัดเทศบาลตำบลเขาพระงาม
นางภพริตา สุวรรณโณ
กองสาธารณสุข เทศบาลตำบลเขาพระงาม
นางขวัญเรือน สุทธิศักดิ์
กองสาธารณสุข เทศบาลตำบลเขาพระงาม
โทรศัพท์ ๐๘๕ ๔๒๐๗๓๒๙
e-mail : Offkwan@hotmail.com

ศูนย์บริการร่วม เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เทศบาลตำบลบางเลน จังหวัดนครปฐม

วิสัยทัศน์

เทศบาลตำบลบางเลนเป็นเมืองน่าอยู่ มีสภาพแวดล้อม
ที่สะอาดสวยงาม ประชาชนมีความเอื้ออาทรต่อกัน
มีคุณภาพชีวิตที่ดี สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ชุมชน
มีความเข้มแข็ง เป็นแหล่งอุตสาหกรรมเกษตร ระบบ
สารสนเทศทันสมัยก้าวไกลด้านการศึกษาพัฒนาแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

พื้นที่

๑๓.๕ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๘,๐๑๒ คน (ปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๕๙๓ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๐ ชุมชน

ที่อยู่

๑/๘ หมู่ ๘ ถ.พหลดารีห์ ต.บางเลน อ.บางเลน จ.นครปฐม

๐๓๔-๓๙๑๒๑๒

[www.nmt.or.th /nakhonpathom/ banglen](http://www.nmt.or.th/nakhonpathom/banglen)

นายกเทศมนตรี

นายอภิวัฒน์ คำภูไทย

+ การป้องกัน..และบรรเทาสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรายงานเมื่อเร็วๆ นี้ว่า แนวโน้มในการที่จะเกิดสาธารณภัย
เช่น พายุหมุนเขตร้อน พายุฝนฟ้าคะนองหรือพายุฤดูร้อน คลื่นพายุซัดฝั่ง ดินโคลนถล่ม
อุทกภัย ภัยแล้ง ไฟป่าและหมอกควัน แผ่นดินไหว และคลื่นยักษ์สึนามิ ดูเหมือนจะเกิดถี่
และมีความรุนแรงมากขึ้น โดยมีเหตุการณ์สาธารณภัยที่สร้างผลกระทบขนาดใหญ่กับประเทศ
หลายครั้ง เช่น เหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ที่ซัดถล่มชายฝั่งอันดามันของประเทศไทยในปี ๒๕๔๗
ทั้งยังมีสาธารณภัย เช่น การเกิดอุทกภัยขนาดใหญ่อย่างมหาอุทกภัยในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
ปี ๒๕๕๔ และเหตุการณ์อุทกภัยในเขตภาคตะวันออกในปี ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา รวมทั้งการเกิด
อุทกภัยซ้ำซากในภาคใต้ของประเทศไทย และดูเหมือนจะรุนแรงมากขึ้นทุกวัน ในแต่ละครั้งที่
เกิดสาธารณภัยเหล่านี้ขึ้นนั้น ทำให้ความสูญเสียทั้งต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนอยู่เป็น
จำนวนมาก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๐ ทั้งในด้านการจัดอัตรากำลังบุคลากร เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และสำหรับเครื่องมือ อุปกรณ์ ก็นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งเดียวในการปฏิบัติงาน เพราะศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งก็ย่อมมีความแตกต่างกัน นั่นคือ บางแห่งก็มีความพร้อมของเครื่องมือ แต่ในขณะที่อีกแห่งยังขาดแคลน ส่วนสภาพพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่นก็มีความเสี่ยงในการเกิดภัยพิบัติที่ไม่เหมือนกันอีก นี่คือข้อจำกัดในการดำเนินงานที่ทำให้งานบรรเทาสาธารณภัยค่อนข้างมีความยุ่งยาก

รูปแบบการบริหารจัดการเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ ด้านสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้ให้จังหวัดนครปฐมเพื่อให้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครื่องจักรกลสาธารณภัย และให้กำหนด การจัดตั้งกลุ่ม

พื้นที่ (Zoning) โดยมีมติให้แบ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดออกเป็น ๒ กลุ่ม โดยอำเภอบางเลนมีรหัส นฐ. ๐๕ และแบ่งย่อยออกเป็น ๓ กลุ่ม สำหรับกลุ่มที่ ๒ รหัส นฐ. ๐๕ - ๐๒ จะประกอบด้วย ๖ องค์กรปกครองท้องถิ่น ก็คือ เทศบาลตำบลบางเลน อบต. บางเลน อบต.บางปลา อบต.บางไทรป่า อบต.ดอนตูม และอบต.ไผ่หู้ช้าง

+ เพิ่มความมั่นใจ..ให้ประชาชน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลบางเลน ให้ความสำคัญและเตรียมความพร้อมในการรับมืออยู่เสมอ กลุ่มพื้นที่จึงได้ร่วมกันจัดตั้งศูนย์บริการร่วมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่ร่วมกันกับ ๖ องค์กรปกครองท้องถิ่นข้างต้นขึ้น เพื่อที่จะเตรียมความพร้อมในการรับมือสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น และเป็นการเฝ้าระวังเหตุตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในเขตเทศบาลตำบลบางเลน และอีก ๕ องค์กรปกครองท้องถิ่นที่เหลือ นอกจากนั้นประชาชนและภาคโรงงานอุตสาหกรรม ต่างๆ จะเกิดความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น นอกจากนั้นยังเป็นการบูรณาการร่วมกันในการร่วมกันใช้เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ ด้านสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพในนามของกลุ่มพื้นที่ที่ ๒ อีกด้วย

หลังจากที่จัดตั้งศูนย์บริการร่วมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแล้ว ทางกลุ่มพื้นที่ นฐ. ๐๕ - ๐๒ ก็มีการประชุมร่วมกันเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการประจำศูนย์ และจัดสรรงบประมาณในการบริหารงาน ซึ่งมีการรวบรวมงบประมาณทั้ง ๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีงบประมาณในปี ๒๕๕๔ ทั้งสิ้น ๓๘๐,๐๐๐ บาท โดยเป็นค่าจัดซื้อน้ำยาเคมี จำพวกโฟม ผงเคมีแห้ง ผงคาร์บอนไดออกไซด์ จัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น นอกจากนั้นก็ทำบันทึกข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน มีการวางแผนงานในการดำเนินงานและวางแผนการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม และที่สำคัญต้องมีการประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ร่วมกันเพื่อวางแผนงานและสรุปผลงานทุกๆ เดือน เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา แก้ไขสิ่งที่บกพร่อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานให้ดีขึ้น

+ ป้องกันเหตุ บรรเทาภัย..๒๔ ชั่วโมง

การทำงานของศูนย์บริการร่วมฯ นั้น มีพนักงานผลัดกันอยู่เวรยามเพื่อรักษาการณ์ประจำอยู่ที่ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลบางเลน ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และมีการเตรียมความพร้อมสำหรับเครื่องจักรกลให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ประกอบด้วยรถยนต์เคลื่อนที่เร็วพร้อมอุปกรณ์กู้ภัย รถบรรทุกน้ำ มี ๓ ขนาด คือ ขนาด ๕,๐๐๐ ลิตร ขนาด ๖,๐๐๐ ลิตร และขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตร นอกจากนั้นยังมีรถดับเพลิงอาคาร รถตรวจการณ์ และเครื่องสูบน้ำแบบหาบหาม ที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

จากการดำเนินงานของศูนย์บริการร่วม ประสบผลสำเร็จและมีประโยชน์อย่างมากจากการรวมกลุ่มกัน ด้วยเหตุผลดังนี้

+ **จากการจัดตั้งศูนย์บริการร่วม**การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของ ๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เมื่อมีเหตุสาธารณภัยเกิดขึ้น ทางศูนย์บริการร่วมฯ สามารถระงับเหตุได้ทันทั่วทั้ง สามารถป้องกันเหตุสาธารณภัยได้ อย่างเช่น เหตุอัคคีภัย ลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ลดการทำงานและช่วยเหลือด้านสาธารณภัยของกลุ่มพื้นที่เป้าหมาย

+ **การช่วยเหลือ**หรือการแจ้งข่าวสารด้านสาธารณภัยต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีการบูรณาการการใช้เครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ ได้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะดูแล ป้องกัน และรักษาพื้นที่ให้เข้มแข็งอีกด้วย

+ **การเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์บริการร่วมฯ** นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๖ มองว่าการรวมกลุ่มกันทำงานในนามของกลุ่มพื้นที่นั้น ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานทั้งเจ้าหน้าที่และองค์กรมากขึ้น เนื่องจากกระบวนการทำงานมีการวางแผนงาน รายงานผลการดำเนินงานร่วมกันเป็นระยะ และทบทวนบทเรียน จึงมีการแก้ไขสิ่งที่บกพร่องเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ และยังมีการบูรณาการการใช้เครื่องจักรกลร่วมกัน ทำให้สามารถระงับได้ทันทั่วทั้ง ด้วยมีเครือข่ายการทำงานในวงกว้าง

+ **การรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ทำให้บางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังขาดแคลนเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการดำเนินงานยังไม่มีความพร้อม สามารถดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ของตนได้อย่างทันทั่วทั้ง

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางปัญยาพร แสนศรีจันทร์
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลบางเลน
โทรศัพท์ ๐๓๔-๓๙๑๒๑๒
E-mail: tangkwab๕๕๗@hotmail.com

บุคลากรสร้างสรรค์..สู่นวัตกรรมท้องถิ่น เทศบาลตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี

วิสัยทัศน์

สังคมเมืองน่าอยู่ สู่รัฐสวัสดิการ ท่องเที่ยวระดับสากล
พลเมืองเป็นมิตร จิตแจ่มใส ส่งออกวัฒนธรรมแดนไกล
วัฒนธรรมใฝ่รู้ สู้สิ่งยาก บากบั่นองค์กรแห่งนวัตกรรม
ผู้นำวิจัยและพัฒนาคุณยักพาเป็นอาชีพ เร่งรับพลังงาน
ทดแทน สู่แดนผู้นำด้านการบริหารจัดการท้องถิ่นระดับ
ประเทศ

พื้นที่

๗.๕ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๓,๖๒๙ คน (ปี ๒๕๕๖)

ความหนาแน่น

๑,๘๑๗ คนต่อตารางกิโลเมตร

ที่อยู่

๙๙/๙ หมู่ ๑๐ ถนนสุขุมวิท ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
๐๓๘-๓๕๗๙๙๙

www.bangphrachon.go.th

นายกเทศมนตรี

นายสมเจตน์ เกตุวัฒนา

+ ตามรอย วิสัยทัศน์

ส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ที่ผู้บริหารของเทศบาลตำบลบางพระมอบไว้ให้ ก็คือ “เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นนำด้านการบริหารจัดการระดับประเทศ” เกิดคำถามขึ้นว่าจะออกแบบองค์กรอย่างไรให้เป็นเทศบาลแห่งการเรียนรู้และพัฒนา เทศบาลมองว่าจะเป็นองค์กรชั้นนำด้านการบริหารจัดการได้ ต้องเริ่มจากการวางระบบงานและระบบคน และต้องพุ่งเป้าไปที่การปรับปรุงกระบวนการบริหารให้มีประสิทธิผล สิ่งนั้นถึงจะทำให้เกิดผลการดำเนินงานขององค์กรที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไปได้ จากนั้นทางเทศบาลจึงประชุมเพื่อระดมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการพุ่งไปสู่เป้าหมายการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นนำ

+ จัดการผลงาน จัดการตัวชี้วัด

การจัดการผลการปฏิบัติงาน ได้ถูกริเริ่มขึ้นจากแนวคิดของผู้บริหารเทศบาล โดยการจัดทำระเบียบผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ที่เรียกกันว่า **การจัดการผลการปฏิบัติงาน** หรือ Performance Management โดยจัดทำเป็นตัวชี้วัด (KPI) จำนวน ๑,๐๐๐ คะแนน มีตัวชี้วัด ๓ ประเภท รวม ๓๕ ตัวชี้วัด เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โดยที่ครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมด ทั้งการวางแผน การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน รวมไปถึงการให้

รางวัลและการจ่ายค่าตอบแทน เทศบาลมองเห็นว่าเครื่องมือที่ดีที่สุดในการปรับปรุงผลการดำเนินงานของเทศบาลให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่

- ตัวชี้วัดเพิ่มทุนทางปัญญาพัฒนาตนเอง ๖ ตัวชี้วัด
- ตัวชี้วัดกระบวนการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล ๑๕ ตัวชี้วัด
- ตัวชี้วัดผลงาน ๑๔ ตัวชี้วัด

+ สร้างทีม..สู่ความเป็นเลิศ

การสร้างทีมงาน สู่ความเป็นเลิศเพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์กรโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และองค์กรแห่งนวัตกรรมให้ได้นั้น ต้องอาศัยแนวคิดเชิงระบบ (System theory) ในการจัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๓-๒๕๕๕ โดยแบ่งบทบาทการทำงานตามภารกิจประจำ สามารถสร้างบุคลากรและเพิ่มขีดความสามารถบุคลากรของเทศบาลซึ่งมีผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงด้านการทำงานเป็นทีม ลดขั้นตอนการทำงาน มีความคล่องตัวมากขึ้นได้แก่

ทีมภารกิจ การทำงานแบบทีมภารกิจ จะมีลักษณะการทำงานแบบข้ามสายงาน หรือ Cross Functional Team หากมีการทำอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงอยู่เสมอ จะทำให้บุคลากรมีทักษะของการทำงานเป็นทีม รู้จักกล้าคิด กล้าทำ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังทำให้ทีมมีความเข้มแข็ง ในการช่วยสร้างผลงานให้แก่องค์กรอีกด้วย โดยในแต่ละฝ่าย แต่ละกอง จะมีการแบ่งกลุ่มกันทำงานเป็นทีมตามภารกิจของฝ่ายตนเอง ทุกๆ คนในระดับปฏิบัติการต้องเข้ากลุ่ม ทำงานเป็นทีม ทีมภารกิจมีหลายทีม อาทิ สำนักปลัด มีทีมเมืองสร้างสรรค์ และทีมเมืองปลอดภัย กองคลัง มีทีมเมืองเป่าตุ้ง กองช่าง มีทีมเมืองสีเขียว กองสาธารณสุขฯ มีทีมเมืองน่าอยู่ และทีมเมืองสุขภาพ กองการศึกษา มีทีมเมืองกีฬา กองวิชาการและแผนงาน มีทีมเมืองแผน กองสวัสดิการสังคม ก็จะมีทีมเมืองสวัสดิการ เป็นต้น

ทีมทั้งหมดจะต้องช่วยกันและร่วมกันตั้งเป้าหมายและวิธีการทำงานว่าทำอะไรให้สำเร็จได้ โดยทางเทศบาลจะตั้งวัตถุประสงค์หลักและงานตามอำนาจหน้าที่มาให้ โดยใช้เครื่องมือ คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ หรือ Plan Do Check Act: PDCA เป็นตัวขับเคลื่อนการทำงาน

ทีมนวัตกรรม สำหรับทีมนวัตกรรม ก็จะมีการแบ่งกลุ่มกันทำงานเช่นเดียวกันกับทีมภารกิจ แต่อาจไม่ครบทุกกอง ทุกฝ่าย เพราะทีมนี้จะอยู่ในรูปแบบของความสมัครใจ โดยแต่ละทีมในกลุ่มงานของทีมนวัตกรรมจะส่งผลงาน ๑ โครงการหรือ ๑ กิจกรรม ด้านการบริการประชาชน ที่ต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน เป็นประโยชน์สุขแก่ประชาชน และต้องทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ ซึ่งอาจจะเป็นทางด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พลังงานทดแทน เศรษฐกิจพอเพียง การซ่อมบำรุง การลดต้นทุนค่าใช้จ่าย การเผยแพร่ข้อมูล

ข่าวสาร เป็นต้น โดยสมาชิกในทีมต้องช่วยกันคิด ช่วยกันทำด้วยแนวคิดที่สร้างสรรค์ มีคุณค่า ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มเติมความรู้ และความเข้าใจจากกรณีตัวอย่างที่ดีและน่ากลับมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์

วิธีการทำงานของทีมนี้ก็ใช้เครื่องมือแบบเดียวกันกับเครื่องมือของทีมภารกิจ นั่นคือ PDCA แต่เพิ่มเติมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การไปดู best practice ที่อื่นๆ สำหรับงานของทีมนี้จะมีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ผู้บริหารของบริษัทเอกชน และผู้บริหารจากองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ มาเป็นกรรมการตัดสินให้ด้วย

การทำงานของทีมนวัตกรรม จะต้องเตรียมความพร้อมกันตั้งแต่การเตรียมหาข้อมูล การติดตามความคืบหน้า ต้องมีความเข้มแข็งและความสามัคคีภายในกลุ่ม ที่สำคัญของทีมนี้คือสมาชิกของทีมต้องมีแนวความคิดที่สร้างสรรค์ เพื่อให้งานออกมามีจุดเด่น และมีคุณภาพ รวมทั้งได้งานที่มีประโยชน์ต่อองค์กรและประชาชน

+ ผลงาน..สร้างสรรค์และความภูมิใจ

ผลงานของทีมนวัตกรรม เป็นผลงานเชิงสร้างสรรค์และมืออยู่มากมาย เพราะเทศบาลดำเนินกิจกรรมแบบนี้มากกว่า ๑๐ ปีแล้ว โดยที่เริ่มทำมาตั้งแต่ ปี ๒๕๔๗ ผลงานที่น่าภาคภูมิใจ ได้แก่

งานหนังสือย้อนรอยบางพระ เพื่อเป็นการเผยแพร่งานด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ได้รับการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มพร้อมจำหน่ายและเผยแพร่แก่ผู้สนใจทั่วไป

งานบล็อกรู้น้ำจากเปลือกหอย พื้นที่ในเขตเทศบาลมีบางส่วนติดทะเล ประชาชนจึงมีอาชีพทำการประมง เลี้ยงหอยแมลงภู่และหอยนางรม เปลือกหอยก็เลยมีจำนวนมาก เทศบาลมองว่าเปลือกหอยยังมีประโยชน์เพราะมีความแข็ง จึงนำเปลือกหอยเอามาแปรรูปทำอิฐบล็อกปูถนน เมื่อทดสอบการดูดซับน้ำและการคายน้ำระหว่างบล็อกรู้น้ำจากตลาดกับบล็อกรู้น้ำจากเปลือกหอย ผลปรากฏว่ามีการดูดซับน้ำและคายน้ำได้ดีกว่า จึงได้ดำเนินการอบรมและเผยแพร่แนวคิดนี้ให้กับนักเรียนและประชาชนที่สนใจได้นำไปประกอบอาชีพต่อไป

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

เทศบาลตำบลบางพระ มองว่าการทำงานให้ประสบความสำเร็จนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ แต่สำหรับเทศบาลมีแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ คือ

+ เทศบาลตำบลบางพระได้ให้ความสำคัญกับการสร้างบุคลากร โดยการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรให้มีสมรรถนะและมีประสิทธิภาพสูงนั้นมีความสำคัญกว่าสิ่งอื่น โดยเฉพาะการมีแนวคิดเชิงระบบ

+ การทำงานเป็นทีม และทำงานแบบทีมข้ามสายงานได้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ การมีบุคลากรที่มีทักษะที่แตกต่างกันมาทำงานร่วมกันจะทำให้เกิดการเติมเต็มการทำงานระหว่างกัน และทำให้บรรลุเป้าหมายได้รวดเร็วและดีขึ้น

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
รตต.เชิดชัย คงวัฒนกุล
ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ
โทรศัพท์ ๐๓๘-๓๕๗๙๙๙ ต่อ ๑๐๕
E-mail : k_cherd@bangphra.go.th

ไรรอยต่อเพื่อดูแลผู้พิการ

เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

วิสัยทัศน์

เทศบาลเมืองบ้านบึงเป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมี
สุขภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็ง วัฒนธรรมโดดเด่นมุ่งสู่
ความเป็นเมืองกีฬา ดินแดนอาหารอร่อย และสังคม
ที่มีความสุขอย่างยั่งยืน

พื้นที่

๘.๐๒ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๘,๖๐๘ คน

ความหนาแน่น

๒,๓๒๐ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๕๙ ชุมชน

ที่อยู่

๓๓๕ ถนนชลบุรี-บ้านบึง อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี

๐-๓๘๔๔-๔๖๔๖

www.banbung.in.th

นายกเทศมนตรี

นายสมเจตน์ เกตุวิธธา

+ ผู้พิการของประเทศ

สำนักงานสถิติแห่งชาติรายงานตัวเลขจำนวนผู้พิการในประเทศไทยในปี ๒๕๕๐ พบว่าประเทศไทย
มีผู้พิการอยู่ประมาณ ๑.๗๔ ล้านคน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๔๕ ที่มี
ผู้พิการ ๑.๖๗ ล้านคน และเมื่อคิดสัดส่วนคนพิการต่อประชากรทั้งหมดของประเทศไทย พบว่า
มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ ๒.๗ และพบความพิการในกลุ่มผู้สูงอายุมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ หรือคิดง่ายๆ
ก็คือ จากผู้สูงอายุทั้งสิ้น ๑๐๐ คน จะพบผู้สูงอายุที่มีความพิการประมาณ ๑๕ คน และยิ่งพบว่า
เด็กมีโอกาที่จะเป็นผู้พิการน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่มีความ
ทันสมัย และประชาชนก็สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้น รวมทั้งภาครัฐมีนโยบาย
ที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความอยู่ดีมีสุขมากขึ้นเช่นกัน แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ประชากรที่มี
ความพิการก็มีความยากลำบากในการดูแลตนเอง ความพิการที่พบมากที่สุดคือ ความพิการทาง
ด้านการเคลื่อนไหวและทางกาย และ ๑ ใน ๓ เป็นผู้พิการซ้ำซ้อน

คนพิการเป็นบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วม
ทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางร่างกาย มีความจำเป็นพิเศษที่ต้องได้รับการ
ช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่งเพื่อปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม
ได้เหมือนกับคนอื่นๆ การดูแลจึงมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้พวกเขามีความแข็งแรง
ทั้งทางกายและใจ

+ ดูแลถึงบ้าน ทำงานเชิงรุก

ในจำนวนประชากร ๑๘,๖๐๘ คน ของเทศบาลเมืองบ้านบึง ที่มีจำนวนชุมชนมากถึง ๕๙ ชุมชน ในประชากรเหล่านั้นมีจำนวนผู้พิการ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๑.๐๔ และพบว่าปัญหาความพิการทางด้านการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ความพิการทางสติปัญญา การได้ยิน และความพิการทางสายตา ตามลำดับ การดำเนินงานเชิงรุกของเทศบาลที่สำคัญ ก็คือ **เน้นการดูแลผู้พิการที่บ้าน** เพราะผู้พิการเหล่านี้จะขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาลขาดการสื่อสาร และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบบริการสุขภาพและอื่น ๆ มีความล่าช้า การเข้าถึงจิตใจความรู้สึกของผู้พิการที่ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากผู้พิการด้วยกันเอง จะไม่สามารถเข้าถึงในความเป็นอยู่ของผู้พิการเหล่านี้ได้เลยหากพวกเขาไม่ได้รับการดูแลในเชิงรุก

ชมรมคนพิการของเทศบาลเมืองบ้านบึงได้พูดคุยสะท้อนถึงแนวคิดปัญหาความต้องการดังกล่าว จึงทำให้มีโครงการนี้เกิดขึ้น เพื่อตอบสนองและแก้ปัญหาให้ผู้พิการ ซึ่ง**ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการแก้ไข้ปัญหา** โดยเฉพาะภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือคนพิการในด้านสุขภาพและปัจจัยพื้นฐาน และให้ผู้ที่จะดูแลคนพิการมีทักษะในการดูแลช่วยเหลือฟื้นฟูคนพิการให้เหมาะสมกับสภาพความพิการในแต่ละคน นอกจากนั้นผู้ดูแลคนพิการต้องมีทัศนคติที่ดีต่อคนพิการ และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้การบริหารและพัฒนาคนพิการให้แก่ทั้งในครอบครัวและชุมชน

+ จัดตั้ง ทีมดูแล

หลังจากได้รับอนุมัติโครงการแล้ว เทศบาลก็เริ่มประชุมแต่งตั้งคณะทำงานและจัดตั้งทีมสหวิชาชีพ จากนั้นประชาสัมพันธ์โครงการฯ พร้อมทั้งจัดหารับสมัครคนดูแลผู้พิการโดยมีสมุดคู่มือสำหรับบันทึกการดูแลผู้พิการ เมื่อได้จำนวนผู้ดูแลผู้พิการแล้ว ก็ถึงเวลาในการต้องอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะการดูแลผู้พิการก่อน เพื่อให้มีความรู้เพียงพอที่จะดูแลผู้พิการได้ กล่าวคือ

- ทำความเข้าใจถึงบทบาทของผู้ดูแลคนพิการ
- ความรู้เบื้องต้นและการประเมินสภาพปัญหาของผู้พิการ
- ฝึกเทคนิคการช่วยเหลือตามประเภทความพิการ ให้ผู้พิการสามารถช่วยเหลือตนเอง

ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้เอง

หลังจากได้รับการฝึกอบรมเรียบร้อยแล้ว ผู้ดูแลก็สามารถลงปฏิบัติงานดูแลผู้พิการได้เลย และในช่วงเวลาหลังจากนั้น เทศบาลก็ยังมีการติดตามผลการดูแลผู้พิการถึงบ้าน และสรุปผลการดำเนินการเพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในครั้งต่อไปอีกด้วย

+ จากประสบการณ์ตรง สู่ความรู้ให้กับคนในชุมชน

หลังจากที่ได้ดำเนินการโครงการนี้ไปสักระยะหนึ่ง เทศบาลก็ได้ให้การติดตามผล ความก้าวหน้า ทั้งติดตามผู้พิการเอง และผู้ดูแลผู้พิการ ก็พบว่าสำหรับผู้พิการจะได้รับการดูแลเอาใจใส่ จากครอบครัวและชุมชนมากขึ้น สามารถที่จะเข้าถึงงานระบบสุขภาพที่ทันต่อเหตุการณ์ได้เร็ว ขึ้น โดยมีผู้ดูแลคอยแจ้งข่าวและแนะนำให้ และสำหรับผู้ดูแลคนพิการเอง ก็มีความรู้ ทักษะ ในด้านการดูแลช่วยเหลือผู้พิการได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นความรู้ที่ได้ ทั้งจากการฝึก อบรม การฝึกเทคนิคการช่วยเหลือตามประเภทความพิการให้สามารถช่วยเหลือตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและจากประสบการณ์ตรงในการดูแลและช่วยเหลือผู้พิการ จะเป็นองค์ ความรู้ที่ดีในการนำไปถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะและให้บริการ แก่คนพิการต่อไป

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

เดิมที่ผู้พิการที่อยู่ที่บ้านจะขาดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ กับทางเทศบาลฯ ขาด การสื่อสาร และขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารระบบบริการสุขภาพและอื่นๆ เพื่อเติมเต็มช่องว่าง ที่ขาดหายไปเหล่านั้น เทศบาลจึงนำวิธีการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จเหล่านี้มาปรับใช้

+ **การทำงานเชิงรุก** ซึ่งมีความสำคัญมาก การเข้าไปหา เข้าไปดูแลพวกเขาถึงบ้าน เป็นการสร้างกำลังใจที่ดี ให้พวกเขาสามารถที่จะดูแลตัวเองเบื้องต้นได้

+ **การถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากผู้พิการด้วยกันเอง** จะทำให้เข้าถึงจิตใจความรู้สึกของผู้พิการได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้พิการมีความกล้าที่จะเล่าประสบการณ์ของตนเองให้เพื่อนๆ ได้รับฟัง และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

+ **การให้ความสำคัญกับผู้ดูแลผู้พิการ** มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการดูแลผู้พิการ เพราะการดูแลที่ถูกต้อง เหมาะสมจะช่วยให้ผู้พิการสามารถดำเนินชีวิตได้ปกติในชีวิตประจำวัน

+ **การติดตามผล** มีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะเป็นการสรุปถึงผลการดูแล เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขความผิดพลาด และเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้พิการในครั้งต่อไป โดยที่สามารถนำมาเล่าสู่กันฟังถึงประสบการณ์ของแต่ละคนที่ได้มาดูแลผู้พิการ แล้วนำผลสำเร็จมาปรับใช้ในครั้งต่อไป

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางวรรณวิมล ศรีไย
กองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลเมืองบ้านบึง
โทรศัพท์ ๐๓๘-๔๔๖๔๖
E mail: ox_aom@hotmail.com

สืบสานฟื้นฟูประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

วิสัยทัศน์

พัฒนาเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนด้วยหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการมีส่วนร่วม
ของประชาชน ทุกภาคส่วน ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้

พื้นที่

๒.๗๖ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๑,๓๑๒ คน (ปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๔,๐๙๙ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๐ ชุมชน

ที่อยู่

๒๒/๗ ถ.เมืองเก่า ต.พนัสนิคม อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี

๐๓๘ - ๔๖๑๑๔๔

www.nmt.or.th/chonburi/phanatmuni

นายกเทศมนตรี

นายวิชัย อัมราลิขิต

+ สืบทอด สืบสานมายาวนาน

เมืองพนัสนิคมในอดีตกว่า ๑,๐๐๐ ปี เป็นเมืองเก่ามีชุมชนที่มาจากเชื้อชาติต่างๆ มาอยู่รวมกัน ทั้งคนไทยซึ่งอพยพมาตั้งแต่คราวกรุงศรีอยุธยาแตก ที่วัดโบสถ์ วัดหลวง และบ้านสวนตาล นอกจากนี้ ชุมชนเชื้อสายลาวซึ่งมาอยู่อาศัยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ ปัจจุบันคือบริเวณหมู่บ้านศรีวิชัย สำหรับชุมชนชาวจีนนั้นมาอยู่ในคราวเมื่อมีการค้าขายแลกเปลี่ยนกันจึงเป็นเมืองหนึ่งที่เคยรุ่งเรืองด้านวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน หัตถกรรมท้องถิ่น มีบรรพบุรุษผู้คนอาศัยอยู่หลากหลายรวมกันทั้งชาวไทย ชาวลาว ชาวจีน ดังปรากฏหลักฐานพระธาตุเจดีย์ ชากำแพง คูเมืองโบราณ พระพุทธรูป เครื่องปั้นดินเผา รางหิน เป็นต้น อันแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรม และประเพณีพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน

เทศบาลเมืองพนัสนิคม เล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน หัตถกรรมท้องถิ่น และมองว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและเยาวชนจะช่วยกันสืบสานและส่งเสริมให้ประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานของชนชาวไทย ลาว จีน ได้คงอยู่คู่บ้านคูเมือง จึงกำหนดจัดโครงการจัดงานประเพณีต่างๆ ขึ้นเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองให้ลูกหลานได้สืบทอดเป็นมรดกต่อไปในอนาคต โดยได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในเทศบาล และหน่วยงานภายนอก รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียง ได้มาร่วมกันจัดงานประเพณีให้ประชาชนได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

อันแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านั้นยังคงดำรงอยู่
คู่กับเมืองพนัสนิคมต่อไป

+ ประเพณี..ที่เลื่องชื่อ

ประเพณีงานบุญกลางบ้านและเผยแพร่เครื่องจักสานพนัสนิคม ประเพณีไหว้พระจันทร์
ประเพณีกองข้าว ถือประเพณีที่มีชื่อเสียงของเมืองพนัสนิคม ซึ่งได้สืบทอดและจัดงานกันมา
อย่างต่อเนื่องทุกๆ ปี เป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไปในวงกว้าง รวมถึงนักท่องเที่ยวจาก
ทั่วประเทศต่างก็ให้ความสนใจเข้ามาเยี่ยมชมเมืองพนัสนิคมมากขึ้น สำหรับประเพณี
ที่ถือได้ว่าเป็นจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของที่นี่ ก็คือ

ประเพณีงานบุญกลางบ้านและเครื่องจักสานพนัสนิคม เป็นการทำบุญเพื่อรำลึกถึงญาติเทวดา เพื่อจะได้อยู่เย็นเป็นสุข มีการสะเดาะเคราะห์ เพื่อเป็นสิริมงคลของคนในเมือง มีกิจกรรมทำบุญตักบาตร กราบไหว้ เจ้าที่ เทวดา บรรพบุรุษ มีขบวนแห่การแต่งกายไทย แต่งกายลาว แต่งกายจีน และจัดให้มีขบวนแห่เครื่องจักสาน เครื่องใช้ประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามร่วมกันของผู้คนในเมืองแล้ว ยังเป็นการแสดงออกถึงความสามัคคี การพบปะพูดคุย ได้ถามสารทุกข์สุขดิบซึ่งกันและกันอย่างพร้อมเพรียง ดังนั้นการจัดกิจกรรมงานในวันดังกล่าว จึงเต็มไปด้วยบรรยากาศความสุขของผู้คนที่มาร่วมงาน

ประเพณีกองข้าว ผู้สูงอายุหลายท่านกล่าวว่าได้ปฏิบัติสืบทอดประเพณีนี้กันมาช้านานแล้ว กล่าวคือ เมื่อดวงอาทิตย์เคลื่อนย้ายราศีเข้าสู่ปีใหม่หรือเรียกว่า “สงกรานต์” จึงมักกระทำกันประมาณหลังช่วงสงกรานต์ ๑ สัปดาห์ และกำหนดจัดออกเป็น ๓ จุดสำคัญของเมือง คือ กองข้าวทางทิศตะวันออก กองข้าวทางทิศเหนือ และกองข้าวทางทิศตะวันตก พิธีกรรมจะเริ่มในเวลา ๑๘.๐๐ น. เป็นต้นไป โดยชาวบ้านจะออกเดินทางพร้อมอาหารคาว-หวาน ธูป เทียน กระดาษ กิมจั้ว ตู๊กตาจำลอง เมื่อได้เวลาก็ร้องเชิญพวงผีไร้ญาติให้มารับเครื่องเซ่นไหว้ที่ได้จัดตั้งไว้ จากนั้นร่วมกันรับประทานอาหารให้หมด งานประเพณีกองข้าว ส่งเสริมให้เกิดมิตรไมตรีจิต มิตรภาพที่ดีระหว่างกันของผู้คนที่มาร่วมงาน ด้วยจิตใจเป็นสุข เพราะได้ร่วมกันทำบุญอันแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้คนที่มาร่วมงานก็ได้ร่วมพบปะพูดคุย ร่วมรับประทานอาหารกันด้วยบรรยากาศแบบพี่น้อง

การแสดงเอ็งกอในประเพณีไหว้พระจันทร์ ประเพณีนี้มีความโดดเด่น น่าสนใจ เนื่องจากผู้แสดงส่วนใหญ่เป็นน้องๆ เยาวชน ที่มีใจรัก กล้าแสดงออก และได้รับการสนับสนุนกิจกรรมอย่างเต็มที่จากทั้งผู้ปกครองและเทศบาล ทางเทศบาลเมืองพนัสนิคม จัดงานประเพณีไหว้พระจันทร์เต็มดวง ซึ่งเป็นวันข้างขึ้นตรงกับขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี โดยมีการจัดโต๊ะไหว้พระจันทร์ และมีขบวนการแสดงเอ็งกอ ซึ่งเป็นการไหว้เทพเจ้าโดยการเต้น ร่ายรำประกอบจังหวะ การแสดงเอ็งกอผู้แสดงต้องเป็นชายมีอายุ ๑๗ – ๓๕ ปี แต่ปัจจุบัน มีน้องๆ เด็กนักเรียนให้ความสนใจมากขึ้น ด้วยการแสดงมีจังหวะสนุกสนาน ล่าสุดมีน้องๆ อายุเพียง ๔ ขวบ ก็สามารถแสดงเอ็งกอได้แล้ว เนื่องจากเทศบาลให้ความสำคัญ โดยมีการฟื้นฟู สืบสานตำนานเอ็งกอมาโดยตลอด สิ่งที่ได้จากการแสดงเอ็งกอในประเพณีไหว้พระจันทร์คือ นอกจากได้ออนุรักษ์ สืบทอดประเพณีแล้ว น้องๆ ยังได้รู้จักการทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี พัฒนาทักษะได้ออกกำลังกาย และพัฒนากล้ามเนื้อด้วย นอกจากนี้การมีส่วนร่วมจากเยาวชน ทำให้การแสดงนี้มีความน่าสนใจ ผู้ชมก็รู้สึกสนุกสนานตามไปด้วย

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

งานประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพนัสนิคมที่ดั่งามเหล่านี้ มีการสืบทอดกันมาจากร้อยปีและขับเคลื่อนมาได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งๆ ที่เมืองพนัสนิคมมีจุดอ่อนในเรื่องของตำแหน่งที่ตั้งเป็นเพียงหัวเมืองทางผ่านไปท่องเที่ยวของชายทะเล กลับกลายเป็นเมืองเป้าหมายของใครหลายคนที่ต้องแวะเวียนเข้ามาเที่ยวชมประเพณีและร่วมกิจกรรมที่ดั่งาม และได้สัมผัสกับความเรียบง่ายของผู้คนท่ามกลางความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นใกล้เคียง ทั้งนี้ก็เป็นเพราะ

+ **ความร่วมมือของทุกฝ่าย** ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงในการพัฒนาเมืองให้บูรณาการคุณค่าของประเพณีที่ดั่งามของท้องถิ่นให้อยู่ในกระบวนการพัฒนาเมืองและคงอยู่ในวิถีชีวิต เชื่อมโยงบทบาทการทำงานขององค์กรร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กันอย่างพร้อมเพรียง

+ **ผู้บริหารให้ความสำคัญ** โดยการประชาสัมพันธ์และจัดงานอย่างต่อเนื่องทุกๆ ปี ทำให้ผู้คนในชุมชนต่างๆ สัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่นไปในตัว

+ **เด็กๆ เยาวชนมีส่วนร่วม** ผ่านกิจกรรมที่ประเพณีที่ดั่งามท้องถิ่น อันเป็นการสืบทอดของรุ่นต่อรุ่น ผู้ใหญ่มีหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกับภาคต่างๆ ผู้คนในเมืองพนัสนิคมส่วนใหญ่จึงสามารถบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ประเพณีให้ผู้คนที่สนใจได้รับทราบถึงความสำคัญและคุณค่าของของประเพณี ส่งผลดีต่อการเผยแพร่กันในวงกว้างในระดับประเทศ จนเป็นความภาคภูมิใจของชาวเมืองพนัสนิคมจนถึงทุกวันนี้

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางสาวองค์อร วงศ์เวียน
กองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลเมืองพนัสนิคม
โทรศัพท์ ๐๓๘-๔๖๑๑๔๔
E-mail: phanatmuni@gmail.com

กำแพงสะอาด ถนนปลอดภัยขยะ

เทศบาลตำบลกำแพง จังหวัดสตูล

วิสัยทัศน์

เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนที่ประชาชนทุกคนมีความสุข และมีส่วนร่วมประชากร

พื้นที่

๒.๖๑ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๕,๐๕๑ คน (ปี ๒๕๕๖)

ความหนาแน่น

๑,๙๓๕ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๘ ชุมชน

ที่อยู่

๑๑๑๘ ม. ๓ ต.กำแพง อ.ละงู จ.สตูล ๙๑๑๑๐

๐-๗๔๗๐-๑๕๕๗

www.kumpangcity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายวิจิต แซ่ลิ้ม

+ ประตุ..สู่แหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลตำบลกำแพงเป็นที่ราบ มีคลองละงู คลองปากปิง และลำห้วยต่างๆ ล้อมรอบอยู่ทั้ง ๔ ด้าน ทำให้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตร การประมง และการปศุสัตว์ได้ตลอดทั้งปี ส่วนใจกลางเมืองก็เป็นย่านธุรกิจการค้า การพาณิชย์ และการบริการต่างๆ นอกจากนั้นเทศบาลตำบลกำแพงยังเป็น “ประตุสู่แหล่งท่องเที่ยว” หลายแห่งของจังหวัดสตูล ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวที่ต้องการไปเที่ยวยังเกาะต่างๆ ของทะเลอันดามันเป็นจำนวนมาก เลยทำให้มีชุมชนหนาแน่นบริเวณริมถนนสายหลัก และกระจายออกไปบริเวณรอบนอก ผู้คนในเขตเทศบาลมีทั้งนับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธปะปนกันไป

+ คมเยอะ..ขยะเยอะ..เกิดแนวคิด

ด้วยประชากร ๕,๐๕๑ คน บนพื้นที่ ๒.๖๑ ตร.กม. ถือว่าค่อนข้างหนาแน่น ทั้งประชากรในพื้นที่เองและประชากรแฝง ทำให้เกิดขยะจากการดำรงชีวิตประจำวันที่มีปริมาณมาก ประกอบกับพ่อค้าแม่ค้าจากที่อื่นที่มาจับจ่ายใช้สอยในตลาดสดของเทศบาล ก็มักจะเอาขยะจากบ้านมาทิ้งด้วย ซึ่งปกติเทศบาลได้จัดวางถังขยะไว้หน้าบ้าน/ร้านค้า บนถนนสายหลัก คือ ถนนสายละงู-ฉลุง ถนนสายละงู-ทุ่งหว้า และถนนสายละงู-ปากบารา แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนด้วยกันมาตลอด ต่างคนต่างไม่ต้องการให้วางถังขยะไว้หน้าบ้านตัวเอง เพราะขยะส่งกลิ่นเหม็นนั่นเอง การวางถังไม่เป็นระเบียบ ทำให้ขยะตกหล่นตามถนน และเมื่อขยะล้นถัง พวกสัตว์ก็มาคุ้ยเขี่ย บางครั้งการวางถังก็รูกล้ำช่องทางจราจร ทำให้ถนนดูไม่สะอาดตา เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ เทศบาลตำบลกำแพงจึงมีแนวคิดที่จะทำให้เทศบาลตำบลกำแพง เป็นถนนปลอดถังขยะ และที่สำคัญช่วยลดปริมาณขยะ จึงริเริ่มโครงการกำแพงสะอาด ถนนปลอดถังขยะขึ้น

+ นัดทั้ง..นัดเก็บ

เริ่มต้นจากศึกษาสภาพปัญหาและความเหมาะสมของโครงการ มีการพบปะพูดคุย จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินโครงการก่อน จำนวน ๓ ครั้ง จากนั้นก็จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ จุดประกายความคิดและสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชน รวมทั้งเดินสายชี้แจงทำความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม หลังจากเข้าใจกิจกรรมแล้วก็เชิญตัวแทนประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ มาร่วมประชุมปรึกษาหารือ กำหนดเส้นทางและเป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการ จากนั้นก็กำหนดวัน เวลา ในการจัดเก็บขยะ กำหนดถนนสายต่าง ๆ ที่เป็นพื้นที่เป้าหมายของโครงการ มี ๓ สาย ด้วยกัน คือ ถนนสายละงู-ฉลุง ถนนสายละงู-ทุ่งหว้า ถนนสายละงู-ปากบารา ให้เป็นถนนปลอดถังขยะ และกำหนดช่วงเวลาทิ้งขยะมูลฝอยของถนนแต่ละสาย โดยช่วงเวลากำหนดมาจากการที่มาจากความคิดเห็นร่วมกันของตัวแทนประชาชนในถนนแต่ละสาย จนในที่สุดก็เก็บถังขยะออกจากถนนทั้งหมด

+ สำเร็จได้ ด้วยความร่วมมือ

ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วนต่อการดำเนินงานของโครงการของเทศบาล ทั้งประชาชน ร้านค้า ต่างก็ช่วยกันคัดแยกขยะที่ยังขายได้จากครัวเรือนของตนเองออก แล้วนำขยะส่วนที่เหลือบรรจุใส่ถุงดำมัดปากถุงให้มิดชิด หรือหากไม่ได้ใส่ถุง ก็อาจใส่ภาชนะรองรับขยะประจำครัวเรือน แล้วนำออกมาวางไว้รอการเก็บขนของพนักงานเทศบาล ตามช่วงเวลาที่มีการตกลงไว้ของถนนแต่ละสาย นอกจากนี้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแลรักษาความสะอาดบริเวณหน้าบ้านหรือร้านค้าของตนเองอีกด้วย

ทุกวันนี้ถนนทั้ง ๓ สาย ที่เข้าร่วมโครงการ มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย เมืองดูสะอาดตา การร้องเรียนเรื่องความขัดแย้งของประชาชนด้วยกันเองก็ลดลงไปมาก ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนก็ราบรื่น เกิดภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่เทศบาลด้านการจัดการขยะ และยังประหยัดงบประมาณของเทศบาลในการจัดซื้อถังขยะ ที่ต้องจัดซื้อถึงปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาทเลยทีเดียว

งานนี้ต้องขอขอบคุณผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับนโยบายในด้านการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งให้ความสนใจเป็นพิเศษกับปัญหาขยะ โดยให้การสนับสนุนติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ทำให้โครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากนั้นไปเทศบาลตำบลกำแพงกลับมาเป็นประตูสู่แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างงดงาม สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาแวะพัก ก่อนที่จะมุ่งหน้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายอื่นๆ ต่อไป

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

เทศบาล มองว่าการดำเนินงานจะสำเร็จได้ด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

+ **การทำโครงการใดๆ ก็ตามบนพื้นฐานของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่น จะช่วยสร้างการยอมรับต่อโครงการจากประชาชนได้เป็นอย่างดี** เพราะการที่จะให้ประชาชนยอมรับโครงการและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการนั้น จำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการขั้นแรกๆ ของโครงการ

+ **การสำรวจความต้องการของประชาชนก่อนเริ่มดำเนินโครงการ** และให้ตัวแทนประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดรูปแบบโครงการ กำหนดสิ่งที่เป็นรายละเอียดโครงการ เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนลงความเห็นเกี่ยวกับถนนเป้าหมายที่จะร่วมโครงการ การกำหนดช่วงเวลา que เทศบาลจะมาเก็บขยะจากที่ครัวเรือนนำมาวางไว้หน้าบ้าน สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้โครงการได้รับการยอมรับและประชาชนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เนื่องจากประชาชนจะรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการด้วย

+ **ผู้บริหารให้ความสำคัญ** โดยกำหนดนโยบายสำคัญด้านการจัดการขยะมูลฝอย และให้ความสนใจการดำเนินโครงการอย่างใกล้ชิด พร้อมติดตามผลมาโดยตลอด

+ **ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ** ทั้งประชาชน ร้านค้า ต่างก็ช่วยกันคัดแยกขยะ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ และทำให้สภาพแวดล้อมดูสะอาดตาขึ้น พร้อมรับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม

+ **เมื่อดำเนินโครงการมาระยะหนึ่งจำเป็นต้องมีการติดตามประเมินผล** โครงการว่าเกิดผลอย่างไร ประชาชนมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโครงการให้ดีขึ้นอย่างไร ทั้งหมดล้วนสามารถนำไปเป็นบทเรียนสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายสมศักดิ์ เหมรา
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลกำแพง
โทรศัพท์ ๐๙๔-๗๐๑๕๙๗ ต่อ ๑๐๘
E-mail : som.sak.๒๕๑๔@hotmail.com

ชมรมปาบันจันจัว

เทศบาลเมืองท่าข้าม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์

สังคมแห่งการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน
ประชาชนมีส่วนร่วม สร้างเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

พื้นที่

๑๔.๑๐ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๒๐,๒๑๘ คน

ความหนาแน่น

๑,๔๓๔ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๒๓ ชุมชน

ที่อยู่

๑๖๘ ต.ท่าข้าม อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี

๐๗๗-๓๑๑๘๓๓

www.takhamcity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายอนุวัตร รจิตานนท์

+ ยึดแนว..พระราชดำริ

จากพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ “ยึดหลักการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล มีความพอประมาณ รู้จักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ใช้ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อนำไปสู่สังคมที่ดี ยั่งยืน มีความสมดุล ประชาชนมีความสุข” ทำให้เทศบาลเมืองท่าข้ามยึดเป็นหลักในการทำงานมาตลอด โดยมีแนวคิดที่ว่า การปฏิบัติงานทุกอย่าง หากดำเนินงานไปอย่างโปร่งใส โดยประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบแล้ว ก็จะเปรียบเสมือนเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง สกัดกั้นการทุจริต อันเป็นผลประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชน และจะส่งผลต่อหลักธรรมาภิบาลขององค์กรและของชุมชนที่จะถือปฏิบัติสืบต่อไป

+ สถานการณ์..สร้างต้นกล้าของสังคม

วิธีการหนึ่งที่จะปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ จำเป็นต้องดำเนินการในประชาชนทุกระดับ ทั้งเด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป และต้องดำเนินการแบบต่อเนื่อง จำเป็นต้องใช้ระยะเวลา ซึมซับผ่าน กระบวนการของกิจกรรมต่างๆ โดยให้เด็ก เยาวชน เป็นต้นกล้าของสังคม ช่วยสร้างสังคม ที่ดีงาม ส่วนผู้สูงอายุก็ต่อยอดด้วยการเป็นแหล่งความรู้ จากชุดประสบการณ์ที่มีอยู่นำมา ถ่ายทอดสู่ลูกหลาน รวมถึงการเป็นต้นแบบและที่ปรึกษาที่ดีของเด็กๆ ช่วยสืบสานวัฒนธรรม ความโปร่งใสมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี

ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสื่อสารเรียนรู้และปรับใช้ในชีวิตประจำวันง่ายๆ ของเด็กๆ การสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรมให้แก่เด็ก และเยาวชน การสร้างความเคารพ รัก ผูกพัน ระหว่างกัน กิจกรรมเหล่านี้ หากถูกถ่ายทอดส่งต่ออย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอก็จะทำให้เด็กมีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม และหากดำเนินการด้วยความคิดที่ดี และการกระทำที่ดี เด็กจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีจิตใจที่ดีไปด้วย และน้องๆ เหล่านี้ก็จะ ร่วมกันสร้างสังคมที่เป็นสุขต่อไป

+ ก่อร่าง.. สร้างชมรมเปาบุ้นจิ้นจ้าว

ด้วยการยึดแนวคิดที่ว่า เปาบุ้นจิ้น เป็นขุนนางจีนผู้มีความซื่อสัตย์ยุติธรรม ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อความผาสุกของประชาชน เทศบาลตำบลท่าข้ามเห็นความสำคัญในการสร้างฐานสังคม ที่ดี จึงร่วมกันริเริ่มชมรมเปาบุ้นจิ้นจ้าว ขึ้น ในปี ๒๕๕๐ เริ่มจากแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการชมรมเปาบุ้นจิ้นจ้าว รับสมัครสมาชิกเพื่อสร้างเครือข่าย ซึ่งจะเป็น เด็ก นักเรียน เยาวชน อายุ ๗-๑๕ ปี จากชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาล ตามด้วยการจัดประชุม อบรม และทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกเป็นระยะๆ พร้อมทั้งกับประสานความร่วมมือไปกับ หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อขยายโอกาสให้ได้รับความรู้ ประสบการณ์ มากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีชมรมเปาบุ้นจิ้นน้อยมีสมาชิกมากกว่า ๒๐๐ คนแล้ว เมื่อได้สมาชิก กิจกรรมหลักๆ ที่ชมรมได้ร่วมกันทำ อาทิ

การเรียนรู้ศึกษาชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองท่าข้าม ทำให้น้องๆ เยาวชน ถูกปลูกฝังความรัก ในท้องถิ่น รู้จักชุมชนอย่างแท้จริง มีความรัก และหวงแหน ชุมชนมากขึ้น

กิจกรรมผู้เฒ่าเล่า ผู้เยาว์เขียน น้องๆ สมาชิกได้รับการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ต่างๆ จากผู้สูง อายุในชุมชน น้องๆ ได้สืบทอดสิ่งดีงามที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ให้คงอยู่เป็นมรดก สืบทอดต่อๆ กันไป

การทำบุญชียารับ-รายจ่าย และมีสมุดบันทึกการทำความดี ทำให้น้องๆ ได้รับการปลูกฝังให้ทำความดี และใช้ชีวิตอย่างพอเพียงในชีวิตประจำวันอย่างง่าย

นอกจากนั้น ในวันสำคัญและเทศกาลต่างๆ เช่น วันเด็ก วันสงกรานต์ วันผู้สูงอายุ วันเยาวชน งานประเพณีแข่งเรือยาวขึ้นโขงชิงธง เทศบาลจะจัดให้มีการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและการเข้ามามีส่วนร่วมสอดแทรกเนื้อหาผ่านกิจกรรมต่างๆ ทำให้น้องๆ ถูกปลูกฝังให้เกิดการซึมซับไปด้วย การเพิ่มขวัญกำลังใจและเป็นแรงจูงใจโดยมอบของขวัญ ของรางวัล เกียรติบัตร ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การตอบปัญหา แสดงความคิดเห็น การประกวดคำขวัญ เรียงความ ประกวดวาดภาพ และยังร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ด้วยกิจกรรมขายผ้าเหลืองเยี่ยมบ้าน เป็นการนำส่งธรรมะ และความห่วงใยไปยังผู้สูงอายุที่ต้องอยู่กับบ้าน ให้มีกำลังใจที่ดีในการดำเนินชีวิต

+ เรียนรู้กิจกรรมทำดี.. เพื่อสังคม

สมาชิกชมรมเปาบุ้นจิ้นจิว ยึดมั่นแนวคิด “เด็กดี ทำดีเพื่อแผ่นดิน” และมุ่งมั่นถือข้อปฏิบัติ ๙ ข้อที่กำหนดไว้ร่วมกัน น้องๆ ได้รับการปลูกฝังค่านิยมของความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม การเสียสละเพื่อส่วนรวมร่วมกิจกรรมทำความดีเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้บทบาทหน้าที่ช่องทางและขั้นตอนการให้บริการของเทศบาลเมืองท่าข้ามด้วยการศึกษาดูการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของเทศบาล การใช้บริการได้อย่างถูกต้อง น้องๆ สามารถแนะนำผู้ปกครองและเพื่อนๆ

ได้ และยังเป็นการสร้างความใกล้ชิดระหว่างเทศบาล สมาชิก และชุมชนให้ผูกพันกันมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ช่วยลดช่องว่างระหว่างองค์กรและประชาชนได้ทางอ้อม นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมกีฬา นันทนาการต่างๆ ที่หนุนเสริมตามความสนใจตามวัย ได้มีการสอดแทรกคุณธรรมด้านความสามัคคี มีน้ำใจนักกีฬา เข้าไปในกิจกรรมด้วย ทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมทางคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำชุมชน รวมถึงผู้ปกครองของสมาชิก หรือประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่จัดกิจกรรม จะมาร่วมกันแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ให้แก่เด็กๆ ด้วย ทั้งนี้สมาชิกชมรมฯ ที่ได้ร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจะได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นสมาชิกดีเด่นในวันเด็กแห่งชาติของทุกปีอีกด้วย

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ชมรมเปาบุ้นจิ้นจิวก้าวย่างเข้าสู่ปีที่ ๖ ได้ด้วยหลายๆ สิ่งประกอบกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ชมรมเปาบุ้นจิ้นจิวดำเนินโครงการมาได้อย่างต่อเนื่องทุกๆ ปี ก็เนื่องมาจาก

+ **ความมุ่งมั่นของคณะผู้บริหาร** สมาชิกสภาเทศบาล เจ้าหน้าที่เทศบาล ที่ร่วมกันสร้างการบริหารงานท้องถิ่นแบบโปร่งใส ตรวจสอบได้ และประชาชนมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน และที่สำคัญคือเทศบาลยึดหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดโดยตลอด

+ **ได้รับความร่วมมือและแรงสนับสนุน**จากผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกที่มาร่วมกันส่งเสริมให้ลูกหลาน เยาวชนเมืองท่าข้ามเป็นเยาวชนผู้มีความซื่อสัตย์ รักความยุติธรรม มุ่งทำความดีเพื่อสังคม ดังเช่น เปาบุ้นจิ้น ขุนนางผู้มีความซื่อสัตย์ยุติธรรม ปฏิบัติหน้าที่เพื่อความผาสุกของประชาชน และการให้ผู้สูงอายุในชุมชนช่วยถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังทำให้ผู้สูงอายุและน้องๆ เยาวชน มีความรัก ความผูกพันกันมากขึ้นด้วย

+ **เน้นจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง** เทศบาลเน้นการจัดกิจกรรมทุกๆ วันสำคัญ และสอดแทรกเนื้อหาสาระด้านคุณธรรมผ่านการทำกิจกรรม ทำให้เด็กๆ ซึมซับและจดจำได้อย่างง่ายดาย

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายพรชัย กายทอง
กองคลัง เทศบาลเมืองท่าข้าม
โทรศัพท์ ๐๙๗-๓๑๑๐๗๔
E-mail: p.kaythong@windowslive.com
Fanpage ชมรมเปาบุ้นจิ้นจิว เทศบาลเมืองท่าข้าม

มาตรฐาน ๕ อ. ห่วงใย ใส่ใจ ผู้สูงอายุ

เทศบาลเมืองกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

วิสัยทัศน์

กะทู้เมืองน่าอยู่ อย่างยั่งยืน

พื้นที่

๓๔.๘๑ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๒๔,๒๖๗ คน

ความหนาแน่น

๖๙๗ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๙ ชุมชน

ที่อยู่

๑๒ หมู่ ๒ ต.กะทู้ อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต

๐๗๖-๓๒๑๕๐๐

www.kathucity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายชัยอนันต์ สุทธิกุล

+ สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ภาวะความเจ็บป่วยเพิ่มขึ้น

เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ จะมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมายที่ผู้สูงอายุและครอบครัวต้องเผชิญ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุบางคนรับไม่ได้ต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น บางคนคับข้องใจในตนเอง บางคนมีความขัดแย้งกับลูกหลานหรือคนใกล้ชิด จึงเป็นที่มาของความเครียด อาการซึมเศร้า และการไม่มีความสุข

จำนวนและสัดส่วนของประชากรไทยในวัยเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ลดลง ในขณะที่จำนวนของประชากรในวัยแรงงานที่มีอายุ ๑๕-๒๔ ปี ยังคงเพิ่มขึ้น สำหรับประชากรสูงอายุหรือประชากรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปนั้น มีจำนวนและสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน และยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคตอีกด้วย หรือจะอธิบายเป็นตัวเลขได้ก็คือ ประชากรสูงอายุจะเพิ่มจากประมาณ ๕ ล้านคนในปัจจุบันเป็นประมาณ ๑๐ ล้านคนในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า และเป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราเพิ่มของประชากรสูงอายุ จะเร็วกว่าประชากรโดยรวมทั้งหมด

เมื่อลองมองถึงสภาวะสุขภาพในผู้สูงอายุไทย ก็พบว่า การที่ประชากรมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้นนั้น มิได้หมายถึงประชากรผู้สูงอายุมีสุขภาพดีขึ้น แต่ดูเหมือนว่าช่วงชีวิตที่ยืนยาวขึ้นนั้น จะเป็นช่วงชีวิตที่มีการเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นเป็นลำดับด้วย จากสภาพเหตุการณ์ปัจจุบัน ผู้สูงอายุในชุมชนส่วนใหญ่ต้องประสบปัญหาความเจ็บป่วยทางด้านสุขภาพ และจิตใจ ขาดความรู้

ความเข้าใจในการปฏิบัติตัว เพื่อให้มีสุขภาพที่ดีทั้งกายและจิตใจ ดังนั้นประชากรผู้สูงอายุ จึงถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งที่ต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่อย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติตัวเพื่อให้มีสุขภาพกายและจิตใจให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

+ สุขภาพดี..ทั้งกาย ใจ

เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุในชุมชน ชมรมผู้สูงอายุได้ร่วมกับเทศบาลเมืองกะทู้ จึงหาแนวทางการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนของตนเอง เพื่อให้มีสุขภาพที่ดี ด้วยมาตรฐานที่ดี คือ โดยมาตรฐาน ๕ อ. คือ ๑) อาหาร ๒) ออกกำลังกาย ๓) อากาศบริสุทธิ์ ๔) อารมณ์ ๕) อุจจาระ เป็นแนวทางในการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนเบื้องต้น

เทศบาลเมืองกะทู้ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเป็นพิเศษ จึงมีการจัดกิจกรรมขึ้นมากมาย เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ได้พบปะ พูดคุย คลายเครียดและไม่เหงา และยังได้นำความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ได้แก่

การอบรมให้ความรู้ เทศบาลจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ ในเรื่องของการดูแลสุขภาพตามมาตรฐาน ๕ อ. มีกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลกะทู้และจัดให้มีอาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุร่วมอบรม ซึ่งการจัดอบรมให้ความรู้แบบนี้จะดำเนินการเดือนละ ๒ ครั้ง

การออกกำลังกาย ผู้สูงอายุในตำบลกะทู้เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมกับอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ๓๐ คน โดยจะจัดให้มีการออกกำลังกายอาทิตย์ละ ๓ วัน

การเข้าวัดฟังธรรม ผู้สูงอายุในตำบลกะทู้จะเข้าร่วมฟังเทศน์ฟังธรรมร่วมกับอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ เทศบาลจัดกิจกรรมนี้เดือนละ ๑ ครั้ง

การเยี่ยมผู้สูงอายุ ณ สถานสงเคราะห์คนชรา ผู้สูงอายุในตำบลกะทู้จะเข้าร่วมกิจกรรมการเยี่ยมผู้สูงอายุร่วมกับอาสาสมัครดูแลโดยเทศบาลจัดกิจกรรมนี้เดือนละ ๑ ครั้ง

+ ดูแล..อย่างต่อเนื่อง

เทศบาลมองว่าประชากรที่เข้าสู่วัยผู้สูงอายุนั้น จะต้องมีความรู้ในการดูแลตนเองเบื้องต้นเอง ด้วย มาตรฐาน ๕ อ. จึงมีความสำคัญ ก็คือ อาหาร ออกกำลังกาย อากาศบริสุทธิ์ อารมณ์ อูจจาระ สิ่งเหล่านี้เป็นหลักการเบื้องต้นในการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุให้เป็นผู้สูงอายุที่มีสุขภาพที่แข็งแรง ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ

จากหลักการนี้เอง ที่เทศบาลถ่ายทอดความรู้ในการดูแลตัวเอง ทำให้ผู้สูงอายุในตำบลกะทู้สามารถดูแลตัวเองตามมาตรฐาน ๕ อ. ปัจจุบันนี้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิต และสุขภาพกายที่ดีขึ้น ผู้สูงอายุมีความหวังใจซึ่งกันและกัน ทุกวันนี้ผู้สูงอายุในตำบลกะทู้ จะมีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมการออกกำลังกายตามจังหวะเพลง ซึ่งจะมีการออกกำลังกายทุกวัน กิจกรรม ปู ยา ตา ยาย พาลูกจุ่งหลานหิ้วปิ่นโตเข้าวัด ทำให้ผู้สูงอายุได้มีการพบปะ พูดคุยกันทุกวัน เทศบาลเมืองกะทู้จัดกิจกรรมเหล่านี้ทุกเดือนเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ทำบุญร่วมกับผู้สูงอายุกับตำบลอื่นๆ ซึ่งจัดอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

นอกจากเทศบาลจะดูแลใส่ใจเรื่องสุขภาพแล้ว ยังดูแลไปถึงระบบสาธารณสุขอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุอีกด้วย เช่น จัดพื้นที่สาธารณะรองรับทั้งผู้สูงอายุและผู้พิการ และยังจัดให้มีทางลาดขึ้นลงอาคารสำนักงานของเทศบาล มีห้องน้ำสาธารณะหรือห้องน้ำในสำนักงานที่เหมาะสม มีพื้นที่ที่สะดวกในการใช้เก้าอี้ล้อเลื่อนเดินทางเข้าสู่สำนักงานของรัฐ ห้องน้ำมีราวจับสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ โดยสถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ ก็จะมีอยู่ที่อาคารสำนักงานเทศบาลเมืองกะทู้ และอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ทำให้เป็นสถานที่ราชการที่ได้มาตรฐาน เอื้ออำนวยความสะดวก เป็นมิตรแก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยอีกด้วย

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การดูแลผู้สูงอายุมีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะช่วยให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ในบั้นปลายชีวิต เทศบาลเมืองกะทู้ให้ความสำคัญกับการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุ รวมทั้งผู้พิการ เป็นอย่างมาก เทศบาลมีเคล็ดลับความสำเร็จที่สำคัญดังนี้

+ ไม่เพียงแต่สุขภาพกาย เทศบาลยัง**ดูแลไปถึงจิตใจของผู้สูงอายุด้วย** การเน้นให้ผู้สูงอายุได้พบปะ ทำกิจกรรมร่วมกัน ผ่อนคลายความเครียด ความกังวลต่างๆ โดยเฉพาะการพาผู้สูงอายุไปสถานสงเคราะห์คนชราเพื่อเยี่ยมเยียน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน โดยเทศบาลเน้นการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

+ **ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง** ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกะทู้ให้ความสนใจและตอบรับเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางเทศบาลจัดขึ้นอยู่เสมอ เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกถึงคุณค่าในตนเอง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

+ **ติดตามผล** เมื่อดำเนินกิจกรรมไประยะหนึ่ง เทศบาลมีการติดตาม ประเมินผลทุกๆ กิจกรรม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือบอกต่อสำหรับกิจกรรมที่ทำแล้วประสบความสำเร็จ ถ่ายทอดประสบการณ์เล่าสู่กันฟังถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางปริมปภัสร งานวงศ์พาณิชย์
ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลเมืองกะทู้
โทรศัพท์ ๐๗๖-๓๒๑๕๐๐ ต่อ ๒๒๔
E-mail: prim๑๕๙@hotmail.com

จัดการน้ำเสีย จัดการสิ่งแวดล้อม

เทศบาลเมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต

วิสัยทัศน์

เมืองแห่งการท่องเที่ยวที่น่าอยู่และยั่งยืน บนพื้นฐานของ
ความเป็นไทยและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

พื้นที่

๑๖.๔ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๙,๓๔๖ คน

ความหนาแน่น

๑,๑๘๐ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๗ ชุมชน

ที่อยู่

๑๒/๓ ถ.ราชปาทานสุรณี ต.ปาดอง จ.ภูเก็ต ๘๓๑๕๐

๐๗๖-๓๔๕๓๓๑

www.patongcity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายเปียน กี่สัน

+ ปาดอง.. เมืองท่องเที่ยว

“หาดปาดอง” เป็นแหล่งท่องเที่ยวชื่อดังของเมืองภูเก็ตที่นักท่องเที่ยวหลายๆ คนเคยมาเยี่ยมเยือน ปีๆ หนึ่ง มีนักท่องเที่ยวเข้ามาพักผ่อนและชมความงามของหาดปาดองจำนวนมาก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเติบโตอย่างรวดเร็ว เมืองเกิดการขยายตัว สถานประกอบการก็มีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ทำให้เมืองปาดองเกิดมลพิษมากมาย ทั้งขยะมูลฝอย มลพิษทางเสียง มลพิษทางน้ำ แต่สำหรับเมืองปาดองแล้ว เทศบาลมองว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดตอนนี้ก็คือ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรน้ำ ปัญหามลพิษทางน้ำ มีแหล่งน้ำเน่าเสียมากขึ้น และมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นด้วย ซึ่งหากปล่อยน้ำเสียเหล่านี้ลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ก็จะทำให้แหล่งน้ำนั้นเน่าเสียตามไปด้วย เหตุนี้เองทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียจึงเข้ามามีความสำคัญในการกำจัดสิ่งปนเปื้อนที่มากับน้ำเสียให้หมดไปหรือให้เหลือในปริมาณน้อยที่สุด ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะนั่นเอง

+ ดูแล..ระบบให้มีประสิทธิภาพ

ระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองปาดองเดิมสร้างไว้แล้วตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ ยังคงใช้งานได้จนถึงปัจจุบัน แล้วยังสามารถใช้งานร่วมกับระบบบำบัดน้ำเสียที่สร้างขึ้นใหม่ในปี ๒๕๔๓ ได้ แต่จากปัญหาการมีนักท่องเที่ยวและสถานประกอบการที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีแรงงานที่ย้ายเข้ามา ทำให้ต้องเพิ่มประสิทธิภาพของระบบขึ้นไปอีก เทศบาลจึงจัดหาผู้รับจ้างเข้ามาดำเนินการดูแล บำรุงรักษา ระบบบำบัดน้ำเสียประเภทตะกอนเร่ง (Activated Sludge) แบบคลองวนเวียน (Oxidation Ditch) และแบบ ไนตริฟิเคชันแบบขั้นเดียว (Single Stage Nitrification) ที่ตอนนี้บำบัดน้ำเสียรวมทั้งอัตราการไหลเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๓,๒๕๐ ลบ.ม.ต่อวัน ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลฯ ไม่น้อยกว่า ๑๒.๓ ตร.กม. การดูแล และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย จะรวมไปถึงอาคารดักน้ำเสีย สถานีสูบน้ำเสีย รวมทั้งโรงปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วย

+ ดูแลสิ่งแวดล้อม..ให้คงอยู่

การดูแล และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย ไม่ได้หมายถึงดูแลแค่ระบบหรือโครงสร้างเพียงเท่านั้น เทศบาลยังคำนึงถึงสิ่งอื่นๆ ที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน นั่นก็คือ

สภาพแวดล้อม นอกจากการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ รวมทั้งการจัดหาวัสดุสิ้นเปลือง ดูแล รักษาชิ้นส่วนสำรองของเครื่องจักรให้มีสภาพดี มีประสิทธิภาพ และยืดอายุการทำงานของระบบและเครื่องจักรอุปกรณ์ให้นานขึ้นแล้ว งานรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สภาพแวดล้อม รวมทั้งพื้นที่สีเขียวในบริเวณโรงบำบัด และรอบๆ โรงปรับปรุงคุณภาพน้ำ เทศบาลฯ ก็ได้ให้ความสำคัญเช่นกัน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับสถานที่บำบัดน้ำเสีย และยังทำให้ภูมิทัศน์โดยรวมมีความสวยงามขึ้นด้วย

ติดตามตรวจสอบ การติดตามตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพน้ำที่เข้าและออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำธรรมชาติโดยรอบพื้นที่โครงการ ก็ต้องทำเป็นประจำเช่นกัน เพราะเป็นการยืนยันว่าน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดออกจากระบบไปนั้น มีคุณภาพน้ำที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน

ใช้ประโยชน์กากตะกอน มีการศึกษาวิจัยถึงการนำกากตะกอนน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์แทนที่จะกำจัดทิ้งเพียงอย่างเดียว ก็จะได้ประโยชน์จากกากตะกอน เช่น นำไปเป็นส่วนหนึ่งของวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ย ซึ่งเทศบาลเมืองปาดองมีการวางแผนเพื่อดำเนินการทำโรงปุ๋ยในอนาคต

สร้างจิตสำนึก งานให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรม เพื่อสร้างจิตสำนึก ให้กับประชาชน เยาวชน และผู้ศึกษาดูงาน ตลอดจนงานถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้กับบุคลากรของเทศบาล ก็ต้องทำเป็นประจำอย่างต่อเนื่องด้วย เพื่อให้มีการช่วยกันรักษาและดูแลสิ่งแวดล้อมของ เมืองป่าตองไปด้วยกัน

นอกจากนั้น เทศบาลฯ ยังมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งอ้างอิงค่าธรรมเนียม จากประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยมีเทศบัญญัติเทศบาลเมืองป่าตอง เรื่อง การควบคุมและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบำบัดน้ำเสีย ในปี ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัดและสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ทั้งอาคาร บ้านเรือน หน่วย งานราชการ โรงเรียน โรงพยาบาล สถานประกอบการทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ โดยใน ปีแรกจะจัดเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราต่ำสุด และจะค่อยๆ เพิ่มขึ้นในปีถัดๆ ไป ซึ่งประชาชน ในเขตเทศบาลให้การยอมรับและให้ความร่วมมือด้วยดี

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

น้ำเสียที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลเมืองปาดองถูกรวบรวมเข้าโรงปรับปรุงคุณภาพน้ำ หลังการบำบัดแล้ว น้ำมีคุณภาพผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน สามารถปล่อยออกสู่ลำคลองสาธารณะได้

นอกจากนั้นเทศบาลเมืองปาดองได้นำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อีก อย่างเช่น ใช้สำหรับรดน้ำต้นไม้ และฉีดล้างทำความสะอาดถนนในเขตเทศบาลเมืองปาดอง ด้วย นอกจากนี้เป็นการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและเป็นการใช้ซ้ำแล้ว ยังช่วยประหยัดงบประมาณของเทศบาลได้อีกทางหนึ่งด้วย

ระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองปาดอง จึงนับว่าช่วยแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรน้ำได้เป็นอย่างดี ลดปัญหาการปล่อยน้ำเสียที่สกปรกก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ทำให้น้ำไม่เน่าเสีย ผู้คนในเมืองก็สามารถใช้น้ำอุปโภคได้ สัตว์น้ำก็อาศัยอยู่ได้ ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จคือ

+ **การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม** ไม่เพียงแต่ใช้งานระบบบำบัดน้ำเสียเพียงอย่างเดียว เทศบาลยังสร้างจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงานของเทศบาลด้วย โดยทำให้พื้นที่ภายในดูสดชื่นไปด้วยการปลูกต้นไม้ ทั้งยังเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่เมืองไปด้วย

+ **ใช้ประโยชน์ให้เต็มประสิทธิภาพ** สิ่งที่เหลือและออกจากระบบบำบัด เทศบาลไม่ปล่อยให้เป็นของเสียอย่างเช่น กากตะกอนของเสีย หรือน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อีกโดยไม่ปล่อยทิ้ง

+ **การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด** เทศบาลมีการออกเทศบัญญัติของเมืองปาดองในเรื่องการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบำบัดน้ำเสีย โดยมีการชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบตั้งแต่เริ่มดำเนินงาน ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในกฎระเบียบและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายศุภกร มีแก้ว นักบริหารงานช่าง
กองช่างสุขาภิบาล เทศบาลเมืองปาดอง
โทรศัพท์ ๐๗๖-๓๔๕๓๗๑
Email: patong_sanitary@hotmail.com

กรณีตัวอย่าง เทศบาลขนาดใหญ่

ภาคเหนือ

- + อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง
เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

- + ศูนย์แห่งความสุขและแหล่งเรียนรู้มีชีวิต
เทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

- + สุขภาวะที่ร่วมสร้าง ถนนที่เป็นไปได้
เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- + นวัตกรรมบริการประชาชน
เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

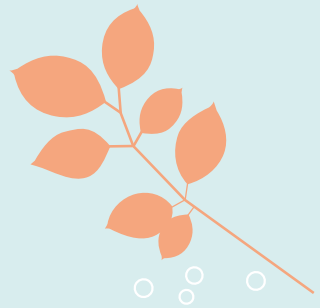
- + เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่และสภามือง
เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

- + ปรับปรุงภูมิทัศน์และฟื้นฟูเมืองเก่า
เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

- + จัดการขยะแบบผสมผสาน
เทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ภาคกลาง

- + สร้างสรรค์คุณภาพชีวิต**
เทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี

- + ประปาคุณภาพ เพียงพอและทั่วถึง**
เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ภาคใต้

- + จัดการน้ำแบบบูรณาการ**
เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- + ประติมากรรมแต่งเมือง เล่าเรื่องกระบี่**
เทศบาลเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

- + เมืองมีชีวิต มุ่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์**
เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา

อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง

เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

วิสัยทัศน์

เชียงรายเมืองน่าอยู่ นครแห่งความสุข

พื้นที่

๖๐.๘๕ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๖๙,๖๑๘ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๑,๑๔๔ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๖๒ ชุมชน

ที่อยู่

๕๙ ถ.อุตรกิจ ต.เวียง อ.เมือง จ.เชียงราย ๕๗๐๐๐

๐๕๓-๗๑๑๓๓๓

www.chaingraicity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายวันชัย จงสุทธานิ

+ คุณทางธรรมชาติ

ด้วยสภาพพื้นที่ของเมืองเชียงราย ซึ่งพื้นที่ราบแอ่งกระทะอยู่ระหว่างภูเขาสูง มีเนินเขาโดดเล็กๆ กระจายอยู่ในพื้นที่ เช่น ดอยสะเก็น ดอยพระบาท เป็นต้น รวมทั้งมีแม่น้ำกกและแม่น้ำกรณ์ไหลผ่าน ทำให้เกิดทิวทัศน์ที่สวยงาม สภาพพื้นที่มีความชุ่มชื้น อุดมไปด้วยพืชพรรณและสัตว์ตามธรรมชาติ อีกทั้งเหมาะสำหรับการเพาะปลูก ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของชาวเมืองเชียงรายนาน

แต่การขยายตัวของเมืองด้วยแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการเพิ่มประชากรได้ทำให้พื้นที่ทางธรรมชาติทั้งบนบกและแหล่งน้ำลดลงไป เนื่องจากถูกแปรเปลี่ยนสภาพไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ทั้งที่อยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ โรงแรม ที่พัก และถนน ทำให้พืชและสัตว์ตามธรรมชาติขาดแหล่งที่อยู่อาศัย จึงลดจำนวนลงไปอย่างเห็นได้ชัด ทั้งทำให้แหล่งอาหารแหล่งสมุนไพร และแหล่งวัฒนธรรมของชุมชนได้รับผลกระทบไปด้วย

+ เริ่มสืบค้นและเล่าขานตำนานดอยสะเก็น

ด้วยความตระหนักถึงสภาพปัญหาข้างต้น เทศบาลนครเชียงรายได้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ จัดเวที “ล้อมวง เล่าขานตำนานดอยสะเก็น” ขึ้นเมื่อ ๔-๕ ปีก่อน ข้อมูลและประวัติของดอยสะเก็นซึ่งเป็นพื้นที่สีเขียวผืนใหญ่ของเมืองเชียงรายได้รับการสะท้อนออกมา รวมทั้งความคิดเห็นต่อการจัดการพื้นที่ ซึ่งทุกฝ่ายเห็นพ้องว่าจะต้องมีการจัดการดอยสะเก็นเพื่อให้ยังคงคุณค่าและเป็นแหล่งเรียนรู้คู่กับเมืองเชียงราย

ในช่วงนั้น นักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลและแกนนำชุมชนรอบๆ พื้นที่ ได้ร่วมสำรวจชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในพื้นที่ดอยสะเก็น โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ (เชียงใหม่) และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยเป็นที่ปรึกษา ให้ความรู้ก่อนลงมือสำรวจจริง หลังจากนั้นก็มีการนำผลการสำรวจมาพูดคุยและเผยแพร่ผ่านกิจกรรมที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทำให้ได้รับความสนใจจากชุมชนและกลุ่มผู้สนใจกว้างขวางขึ้น

+ สำรวจพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่เกษตร

ความสนใจต่อการอนุรักษ์ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของเมือง ได้ค่อยๆ ขยายมากขึ้น ประกอบกับผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่ทางธรรมชาติให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ก้าวสู่สังคมคาร์บอนต่ำ ทำให้มีการดำเนินกิจกรรมและขยายไปสู่พื้นที่อื่นๆ

+ ป่าดอยสะเก็น ป่าเบญจพรรณพื้นที่ประมาณ ๖๐ ไร่ มีชุมชนต่างๆ ล้อมรอบ แกนนำชุมชนและเยาวชน ได้สำรวจพบพืชสมุนไพรกว่า ๗๐ ชนิด อีกทั้งพบพันธุ์ไม้หายากอีกหลายชนิด นก ๒๐ ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๓ ชนิด แมลงที่รับประทานได้ ๓๓ ชนิด ซึ่งได้บันทึกไว้อย่างเป็นระบบ

+ ป่าดอยพระบาท ป่าเบญจพรรณอีกแห่งหนึ่ง พื้นที่ประมาณ ๖๐ ไร่ นับเป็นแหล่งที่อยู่ของนกนานาชนิด ซึ่ง “กลุ่มนกน้อยดอยพระบาท” โรงเรียนเทศบาล ๖ ร่วมกับเจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย ได้ทำการสำรวจพบนก ๒๓ ชนิด และคอยเฝ้าระวังและดูแลสภาพธรรมชาติในพื้นที่

+ **หนองบึง** หนองน้ำธรรมชาติพื้นที่ประมาณ ๙๐ ไร่ ซึ่งชุมชนโดยรอบใช้น้ำเพื่อการเกษตรและประมง แต่หนองบึงได้มีสภาพเสื่อมโทรมลงไป เนื่องจากรับน้ำเสียจากเมือง คณะกรรมการชุมชนหนองบึงจึงร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ทำการสำรวจพบพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำพบ ๓๐ ชนิด ต่อมาได้ร่วมกันปลูกไม้ยืนต้น จัดกิจกรรมเรียนรู้ปรับพื้นที่เป็นแหล่งนันทนาการและการออกกำลังกาย

+ **ลำกนกน้อย**(สายใน) ความยาวประมาณ ๒ กิโลเมตรถูกเปลี่ยนสภาพจนต้นเงินและเสื่อมโทรม น้ำมีคุณภาพต่ำ แต่ก็พบพืชน้ำขึ้นสูงที่เอื้อให้สัตว์น้ำได้อาศัย ซึ่งมีปลาน้ำจืด ๙ ชนิด หอย ๒ ชนิด กุ้ง ๑ ชนิด ปู ๑ ชนิด สัตว์หน้าดิน ๓ ชนิด สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ๔ ชนิด พรรณพืชชายน้ำ ๔๗ ชนิด ในจำนวนนี้เป็นพืชอาหารและนำไปใช้ประโยชน์ ๑๑ ชนิด จึงได้จัดทำแผนขุดลอกและฟื้นฟูระบบนิเวศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และภูมิสังคม

+ **พื้นที่เกษตรเมือง** ซึ่งร่วมกับเครือข่ายรักษาสภาพ ทั้งโรงพยาบาล โรงเรียน ชุมชน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเชียงราย ส่งเสริมการปลูกผักหลากหลายชนิด ลดการใช้สารเคมี เพื่อความปลอดภัยของสุขภาพและระบบนิเวศ รวม ๕๐ ไร่ รวมทั้งส่งเสริมเกษตรกรผู้ทำนาใช้จุลินทรีย์สลายตอซังข้าว แทนการเผาได้กว่า ๔๐๐ ไร่ เทศบาลนครเชียงรายยังได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ แหล่งเพาะชำกล้าไม้ท้องถิ่น รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรเมืองและเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ยังมีแผนจะอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งธรรมชาติอื่นๆ อาทิ พื้นที่วัดพระธาตุวังฆางหนองแสนตอ ถ้ำตุ้ม วัดดอยเขาควาย เป็นต้น

+ **สำรวจและประกวดต้นไม้ใหญ่**

ต้นไม้ใหญ่มีคุณค่าหลายประการดังที่ทราบกันดี โดยเฉพาะความสามารถในการดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์และการปล่อยออกซิเจน แต่สำหรับพื้นที่เทศบาลนครเชียงรายแล้ว ต้นไม้ใหญ่ยังได้ช่วยบรรเทาผลกระทบจากหมอกควันที่ส่งผลกระทบแทบทุกปีด้วย

การสำรวจต้นไม้ใหญ่ของเทศบาลนครเชียงราย ได้กำหนดเอาต้นไม้ที่มีเส้นรอบลำต้นไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร (วัดที่ความสูงจากพื้นดิน ๑.๕๐ เมตร) โดยให้เยาวชนที่ผ่านการอบรมทำการสำรวจและเก็บข้อมูลต้นไม้ใหญ่ใน ๔๘ ชุมชน ผลการสำรวจพบว่าต้นไม้ใหญ่ ๑๔๓ ชนิด รวม ๑,๘๓๒ ต้น ส่วนใหญ่เป็นจำพวก จามจุรี ก้ามปู ไทร มะม่วง สัก หางนกยูง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของวัดและหน่วยงานต่างๆ นอกจากนี้ ยังได้จัดทำระบบข้อมูลและขึ้นทะเบียนพันธุ์ไม้ใหญ่โดยมีรหัสแสดงชนิดพันธุ์ แหล่งที่พบ และการครอบครอง

ต่อมา ได้ริเริ่มการประกวดต้นไม้ใหญ่ เพื่อรณรงค์ให้เห็นคุณค่าและช่วยกันรักษาไว้ มีต้นไม้ใหญ่ที่ส่งเข้าประกวด ๕๐ กว่าต้น ทั้งที่ครอบครองโดยบุคคล วัด และหน่วยงาน โดยมี ๑๒ ต้นที่ได้รับรางวัลไม้ใหญ่ทรงคุณค่า ตามเกณฑ์ที่ได้ร่วมกันพัฒนาขึ้น

+ แปลงร่างใบไม้แห้งลดการเผา ลดหมอกควัน

ในช่วงฤดูแล้ง ต้นไม้ยืนต้นบางประเภทโดยเฉพาะประเภทผลัดใบ ได้สร้างภาระในการเก็บกวาดและกำจัดใบไม้ที่ร่วงหล่น ซึ่งส่วนใหญ่ใช้วิธีการเผา ก่อให้เกิดควันที่ไปซ้ำเติมปัญหาภาวะหมอกควันจากไฟป่าและการเผาวัชพืชในไร่ทำให้มีความรุนแรงมากขึ้น คณะครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๘ ได้ช่วยกันคิดค้นการแก้ไขปัญหาใบไม้แห้ง ด้วยการนำไปประดิษฐ์เป็นกระถางสำหรับเพาะชำกล้าไม้ ที่สามารถนำลงหลุมพร้อมกับกล้าไม้ที่ปลูกโดยจะย่อยสลายไปตามธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยเป็นปุ๋ยบำรุงดินได้อีกทางหนึ่ง

วิธีการทำไม้ซัปซ็อนนั้ก เริ่มจากการรวบรวบใบไม้แห้ง นำมาเข้าเครื่องย่อยหรือฉีกให้ละเอียด แล้วผสมกาวแป้ง ในอัตราส่วนใบไม้แห้ง ๑๐๐ กรัม ต่อกาวแป้ง ๑ ถ้วยตวง คลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วเทใส่ลงในแท่นพิมพ์ที่เตรียมไว้ อัดให้แน่น เมื่อถอดออกจากแม่พิมพ์ก็นำมาก็ตกแต่ง ขอบให้เรียบร้อย การทำกิจกรรมนี้ ได้คำนวณแล้วว่าการนำใบไม้แห้งมาทำกระดาษ ๑ ใบ สามารถลดก๊าซเรือนกระจกจากการเผาได้ ประมาณ ๒ กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ปัจจุบันคนเมืองเชียงรายได้เข้าใจและคุ้นเคยกับคำว่า “ความหลากหลายทางชีวภาพ” มากขึ้น ตลอดจนเห็นคุณค่าและรู้สึกหวงแหน เพราะตระหนักดีว่าหากถูกทำลายหรือเสื่อมโทรมลงไปแล้ว ก็ยากที่จะฟื้นคืนกลับมาได้เช่นเดิมความก้าวหน้าในเรื่องนี้เกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + จากการลงมือทำและค่อยๆ สร้างการเรียนรู้อย่างไม่หยุดนิ่งของเทศบาลนครเชียงราย
- + ความเข้าใจและตระหนักในสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพของคนในท้องถิ่น แม้จะได้รับการกระตุ้นจากหน่วยงานภายนอกในระยะแรก แต่ปัจจุบันก็สามารถเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนได้เอง จนปรากฏความสำเร็จเป็นรูปธรรม
- + อาศัยชุมชน โรงเรียน และเทศบาลฯ ที่เปิดใจรับและปรับตัวในการเรียนรู้แง่มุมใหม่ๆ ของสิ่งที่มีอยู่ โดยใช้นวัตกรรมต่างๆ มาผสมผสานเพื่อเป้าหมายในการรักษาทุนทางธรรมชาติในท้องถิ่น

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายอนุรักษ ชลัมพูช นักวิชาการสุขาภิบาล
โทร. ๐๕๓-๗๑๑๓๓๓ ต่อ ๔๐๗
E-mail: anid27968@gmail.com

สวนแห่งความสุขและแหล่งเรียนรู้มีชีวิต

เทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

วิสัยทัศน์

นครน่าอยู่ ผู้คนเป็นสุข สังคมดีงาม มรดกวัฒนธรรมล้ำค่า

พื้นที่

๒๒.๑๗ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๕๕,๘๕๒ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๒,๕๑๙ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๔๒ ชุมชน

ที่อยู่

ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง ๕๒๐๐๐

๐๕๔-๒๓๓๗๒๓๗

www.lampangcity.go.th

นายกเทศมนตรี

ดร.กิตติภูมิ นามวงษ์

+ มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน

เทศบาลนครลำปาง มีการขยายตัวของเมืองเช่นเดียวกับเมืองใหญ่อื่นๆ ประชากรเพิ่มขึ้น ในขณะที่พื้นที่และทรัพยากรมีอยู่จำกัด การพัฒนาพื้นที่สีเขียวและพื้นที่นันทนาการ จึงนับเป็นภารกิจที่ท้าทาย โดยเฉพาะเขตเมืองชั้นในหรือพื้นที่ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น

เช่นเดียวกับกรณีพื้นที่เมืองเก่าตำบลเวียงเหนือในเขตเทศบาลนครลำปาง ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นกว่าหมื่นคน โดยไม่มีพื้นที่สีเขียวหรือสวนสาธารณะมาก่อน เทศบาลนครลำปางจึงได้สำรวจพื้นที่และพบว่าในตำบลเวียงเหนือ มีพื้นที่ซึ่งเคยเป็นสถานประกอบกิจการ โรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลนครลำปาง แต่ได้ยกเลิกกิจการไป เนื่องจากได้สร้างความรำคาญแก่ชุมชนที่ขยายเข้ามาใกล้ขึ้น

นับเป็นโอกาสในการพัฒนาพื้นที่แห่งนี้ สำหรับการพักผ่อน การออกกำลังกาย และการทำกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

+ มอบ เปลี่ยนพื้นที่โรงฆ่าสัตว์เดิม เป็นสวนสาธารณะ

เมื่อได้พบว่าพื้นที่โรงฆ่าสัตว์เดิม กว่า ๓ ไร่ อันเป็นที่ราชพัสดุ ในความดูแลของกรมธนารักษ์ หลังได้เลิกกิจการโรงฆ่าสัตว์แล้ว ยังไม่ได้ถูกพัฒนาและใช้ประโยชน์ใดๆ เทศบาลนครลำปาง จึงได้ขออนุมัตินำพื้นที่นั้น ใช้อบรมรับการจัดสร้างสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา (สวนสาธารณะประตูเวียง) เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและเอื้ออำนวยให้ประชาชนในเขตเมืองเก่า

ตำบลเวียงเหนือ ได้มีสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนให้ดีขึ้น

หลังจากจังหวัดลำปางได้พิจารณาและเห็นชอบในการขอใช้ที่ราชพัสดุดังกล่าว จึงมีการลงนามในบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างกรมธนารักษ์ กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ในฐานะผู้อนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุ กับเทศบาลนครลำปาง โดยนายกเทศมนตรีนครลำปาง ในฐานะผู้ใช้ที่ราชพัสดุ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการจัดทำแผนและดำเนินการพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสมต่อไป

+ สวนสรรค์สร้างสังคม สภาพแวดล้อมสะท้อนวัฒนธรรม

สวนสาธารณะประตูเวียง ได้ถูกออกแบบและดำเนินการก่อสร้างไปตามลำดับขั้นตอน จนแล้วเสร็จ ในกลางปี ๒๕๕๕ โดยมีองค์ประกอบสำคัญๆ เพื่อให้ได้สวนสาธารณะที่ได้มาตรฐานและสะท้อน เอกลักษณ์ของเมือง ได้แก่ การเปิดโล่งของพื้นที่ เพื่อเห็นอาคารหลักที่สะท้อนวัฒนธรรม ท้องถิ่นได้อย่างโดดเด่น โดยยังคงรักษาต้นไม้ใหญ่ไว้ในบริเวณโดยรอบ มีการตกแต่งและประดับ สถานที่ด้วยสิ่งอันเป็นเอกลักษณ์ เช่น พื้นกระเบื้องเซรามิค ไม้ประจําจังหวัด ลวดลายโบราณ หลังคาและรูปทรงอาคาร เป็นต้น

สวนสาธารณะแห่งนี้ได้กลายมาเป็นพื้นที่สำคัญและสร้างประโยชน์แก่ชุมชนและเมืองลำปาง ซึ่งสะท้อนผ่านความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่เทศบาลนครลำปางได้ทำการสำรวจความคิดเห็น พบว่า มีความพึงพอใจ ร้อยละ ๘๐ และเห็นว่ามีประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้แก่ เกิดประโยชน์ โดยตรงต่อผู้ที่เข้ามาใช้เป็นหน้าตาและเกิดภาพลักษณ์ที่ดีของเมือง เป็นสถานที่พักผ่อน หย่อนใจสร้างภูมิทัศน์ที่ดี น่านันทนรมย์แก่ผู้พบเห็นที่ผ่านไปมา เป็นพื้นที่สีเขียวและเป็นปอดของ เมือง เป็นพื้นที่และมีอุปกรณ์เอื้อต่อการออกกำลังกาย เป็นสถานที่พบปะและทำกิจกรรม ร่วมกันตามลำดับ

+ แหล่งเรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชน

การขยายตัวของเมืองยังได้ส่งผลกระทบต่อสังคมของเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ วิถีเดิมที่กล่าวกันว่า “พริกบ้านเหนือ เกลือบ้านใต้” ซึ่งหมายถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แทบจะหาได้ยากมากขึ้นทุกวันหัวหน้าฝ่ายสังคมสงเคราะห์ กองสวัสดิการชุมชน ของเทศบาลนครลำปาง จึงได้ปรึกษาหารือปัญหานี้กับผู้นำชุมชนต่างๆ โดยตกลงกันที่จะใช้กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นเครื่องมือในการรวมคนและทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อฟื้นฟูให้ความสัมพันธ์ที่ดีของคนในชุมชนได้กลับมาอีกครั้งชุมชนสิงห์ชัย เป็นชุมชนหนึ่งที่มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อต้องการให้คนในชุมชนได้รู้จักมักคุ้นและช่วยเหลือกัน โดยการออมเงินวันละ ๑ บาท เริ่มจากสมาชิก ๔๕ คน ในปี ๒๕๕๒ จนสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น ๕๐๔ คน ในปี ๒๕๕๗ มีการจัดสรรเงินออกเป็น ๖ กองทุน ได้แก่ การบริหารจัดการ (๑๐%) เงินออมทรัพย์ (๒๐%) สมทบกองทุนหลักประกันสุขภาพ (๕%) สวัสดิการคลอดบุตร (๑๐%) สวัสดิการเจ็บป่วย (๒๐%) และสวัสดิการเสียชีวิต (๔๐%)

กองทุนสวัสดิการชุมชนสิงห์ชัยมีความก้าวหน้า และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนต่างๆ ที่สนใจ ด้วยกระบวนการจัดการที่เข้มแข็งโดยคณะกรรมการกองทุน ๑๒ คน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างทั่วถึง การจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยมีเทศบาลนครลำปาง และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง ให้การสนับสนุนด้านการอบรมและคอยเป็นที่ปรึกษา

+ แหล่งเรียนรู้ลดโลกร้อนด้วยมือเรา

เมื่อไม่อาจปฏิเสธว่ากิจกรรมในเมืองเป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนหลายฝ่ายจึงลุกขึ้นมาปฏิบัติการณ์ลดโลกร้อนด้วยมือเรา

คณะครูและบุคลากรโรงเรียนเทศบาล ๕(บ้านศรีบุญเรือง) ก็ตระหนักในเรื่องนี้ และไม่ปล่อยให้ความสนใจผ่านไป แต่ได้มีการประชุมและวิเคราะห์ปัญหา จนได้ข้อสรุปว่ามีปัญหาสำคัญๆ ที่เกิดจากเราเองก็ต้องแก้ไขด้วยมือเรา ก็คือ ปัญหาขยะ ปัญหาด้านพลังงาน และการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง จึงร่วมกันวางแผนแบ่งงานกันอย่างเป็นระบบและชัดเจน แล้วดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่างๆ อันประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ร่วมแรงร่วมใจลดภัยโลกร้อน เป็นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมและช่องทางต่างๆ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กำจัดมลพิษพิชิตโลกร้อน เน้นการคัดแยกขยะ ธนาคารขยะ และการนำวัสดุต่างๆ กลับมาใช้ใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าลดปัญหาเมืองร้อน ด้วยการประดิษฐ์และแปรสภาพขยะเพื่อให้เกิดประโยชน์ ในรูปแบบต่างๆ มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่

- + การบูรณาการเรื่องโลกร้อนในกลุ่มสาระการเรียนรู้
- + การลดปริมาณขยะในห้องเรียน และการนำขยะกลับไปใช้ใหม่
- + สวนหย่อม สวนสมุนไพร สวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน
- + ฐานเรียนรู้เรื่องลดการใช้พลังงาน
- + ฐานเรียนรู้เรื่องกระดาษจากกระดาษใช้แล้ว
- + ฐานเรียนรู้เรื่องการทำอิฐบล็อกจากกระดาษใช้แล้ว

การดำเนินงานยังได้เชื่อมโยงไปสู่ชุมชน ทำให้ปริมาณขยะในโรงเรียนและชุมชนรอบๆ ลดลงร้อยละ ๙๐ ธนาคารขยะชุมชนบ้านดงหมอนกระตังมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานจนได้รับรางวัลระดับประเทศ และได้มีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ต่างๆ อันเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของเมือง

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

เทศบาลนครลำปางยังคงขับเคลื่อนการพัฒนาเมือง ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + การปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อการอยู่อาศัยของคนและให้เกิดประโยชน์ในการใช้สอย การรักษาประเพณีวัฒนธรรม การเสริมสร้างการเรียนรู้ของทุกกลุ่มทุกวัย เป็นเรื่องใกล้ตัว เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างชัดเจน

- + นำไปสู่ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่ได้รับประโยชน์ จึงมีพลังในการขับเคลื่อนกิจกรรม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ที่ต้องการรูปแบบการเรียนรู้อย่างมีความสุข กลุ่มชุมชน ซึ่งได้มีส่วนออกแบบและตัดสินใจในการดำเนินงานแต่ละเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสภาพแวดล้อม สุวีถีการ และการบริหารจัดการในชุมชนก็ตาม

- + บทบาทในการหนุนเสริมและเป็นพี่เลี้ยงของเทศบาลนครลำปาง นับว่ามีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงการริเริ่มและการเรียนรู้ในการดำเนินงานต่างๆ รวมทั้งการประสานกับหน่วยงานข้างนอกให้เข้ามาสนับสนุนเพื่อต่อยอดและขยายผลให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจน จนพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดคุณภาพการต่อชุมชนและสังคมทั้งภายในและภายนอกได้อย่างยั่งยืน

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายสันต์ สุวรรณวงศ์
โทร ๐๕๔-๒๓๗๒๓๗ ต่อ ๗๗๓๑
E-mail: vasantra๙๕๒๘@gmail.com
นางประนอม สายโกสุม
โทร ๐๘๑-๗๐๖๓๒๘๔
E-mail: tb5lp@hotmail.com

สุขภาวะที่ร่วมสร้างหนทางที่เป็นไปได้

เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

วิสัยทัศน์

ภูมิทัศน์สวยงาม ประชาชนมีความสุข

พื้นที่

๑๘.๒๖ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๗๑,๕๐๑ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๓,๙๑๖ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๖๔ ชุมชน

ที่อยู่

๑๒๙๙๘.บรมไตรโลกนารถ ๒ อ.เมือง จ.พิษณุโลก ๖๕๐๐

๐-๕๕๙๘-๓๒๒๑ ถึง ๓๐

www.phsmun.go.th

นายกเทศมนตรี

นายบุญทรง แทนธานี

+ เมืองเติบโต สุขภาวะเปลี่ยนแปลง

เมืองพิษณุโลกมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ประชากรสูงอายุมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น และประชากรวัยแรงงานกลับลดลง ส่งผลต่อภาคการผลิตและเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ ยังมีสถานการณ์กลุ่มผู้สูงอายุขาดความเท่าเทียมและไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร

อีกทั้งพฤติกรรมบริโภคของคนยุคนี้ เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังพบว่าชาวพิษณุโลกเสียชีวิตจากโรคมะเร็งเป็นอันดับแรก อาหารที่รับประทานนับเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญต่อการเกิดโรคมะเร็ง เนื่องจากตรวจพบการใช้น้ำมันทอดซ้ำ และการปนเปื้อนของโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Coliform bacteria) ในอาหาร ทั้งในตลาดสด ตลาดนัด และห้างสรรพสินค้า และยังมีผลการตรวจสอบเคมีกำจัดศัตรูพืชในเลือดเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลกที่อยู่ในระดับเสี่ยงอันตราย สิ่งเหล่านี้ต้องการผลักดันให้เกิดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพที่ดีขึ้น

+ บริการหลักประกันสุขภาพที่ต่อเนื่องและได้มาตรฐาน

ที่จริงแล้ว เทศบาลนครพิษณุโลกได้มีกระบวนการจัดการด้านสุขภาพ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่องกว่า ๑๐ ปี โดยกำหนดเป็นแผนงานระยะต่างๆ และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนในทุกมิติ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ โดยประชาชนเป็นศูนย์กลาง นับเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งแรกในประเทศไทย ที่มีการดำเนินงานสร้างหลักประกันสุขภาพ

ปัจจุบัน มีศูนย์สุขภาพชุมชน ๔ แห่ง แบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบอย่างทั่วถึงและครอบคลุมพื้นที่ในลักษณะสี่มุมเมือง รวมทั้งมีการพัฒนาการให้บริการหลักประกันสุขภาพเป็นแบบ “จุดเดียวเบ็ดเสร็จ” บริการทั้งในสถานบริการและบริการเชิงรุกในชุมชน ครอบคลุมมิติทั้งด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสภาพ ซึ่งมีคุณภาพและผ่านมาตรฐานการประเมินของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) มาอย่างต่อเนื่อง

+ ใช้ “แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์” นำทาง

ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผน เทศบาลนครพิษณุโลกได้ให้ความสำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนภายในแนวคิดการมีส่วนร่วม โดยนำปัญหาและแนวทางแก้ไขมาสะท้อนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเวทีประชาคม ซึ่งจัดขึ้นหลายครั้งจนได้แนวทางที่เหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับสังคมและสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ (Strategic Route Map) ได้ได้รับการยอมรับและนำมาใช้ เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและบริหารจัดการที่เชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางทั้งหมด อีกทั้งได้ช่วยให้มองเห็น ‘จุดหมายปลายทาง’ และ ‘เส้นทางหรือกลยุทธ์’ ที่จะไปสู่จุดหมายได้และยังใช้ในการคอยติดตามและควบคุมความก้าวหน้าของงาน พร้อมคอยชี้ให้เห็นว่ากำลังก้าวไปในทิศทางที่ควรจะไปหรือไม่

+ ก่อร่างสร้างสมัชชาสุขภาพเทศบาลนครพิษณุโลก

การก่อตั้งสมัชชาสุขภาพเทศบาลนครพิษณุโลก เป็นอีกความภาคภูมิใจหนึ่งเพราะเป็นสมัชชาแห่งแรกในประเทศไทย ที่ก่อตั้งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อปลายปี ๒๕๕๕ ภายใต้เจตนารมณ์ร่วมกันว่า “สุขภาพที่ร่วมสร้าง หนทางที่เป็นไปได้” (Healthy, it's possible) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตรของทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐท้องถิ่น และภาควิชาการ จนกระทั่งตกผลึกความคิดกลายเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ๓ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) ด้านการแก้ปัญหาโภชนาการเกิน (หวานเกิน เค็มเกิน มันเกิน)
- ๒) ด้านผลกระทบจากพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น (สารเสพติด เพศสัมพันธ์ การแต่งกาย สื่อ เกมส์ และอื่นๆ)
- ๓) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการเกิดโรคไข้เลือดออก

แรงบันดาลใจของกลุ่มแกนนำที่ได้ใช้เครื่องมือนี้ เกิดขึ้นจากการได้เห็นคุณค่าของสมาชิก เมื่อนำไปปรึกษาหารือกับผู้บริหารเทศบาลก็ได้รับการสนับสนุน จึงนำสมาชิกสุขภาพไปขับเคลื่อนอย่างเข้มแข็งในพื้นที่ เพียง ๑ ปีกว่า ได้เป็นที่ยอมรับจากหลายๆ ฝ่าย ได้รับรางวัลพระปกเกล้าประจำปี ๒๕๕๖ ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม และได้รับความสนใจจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศเข้ามาศึกษาดูงาน รวมทั้งเชิญผู้แทนชุมชนไปถ่ายทอดประสบการณ์ในโอกาสต่างๆ

+ สามเหลี่ยมหัวกลับ เริ่มจากเล็กไปหาใหญ่

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม อันเป็นหัวใจสำคัญของการส่งเสริมคุณภาพชีวิต จึงได้ปรับกระบวนการทัศน์และวิธีคิดใหม่ ว่าทุกคนเป็นเจ้าของปัญหาสุขภาพ หากต้องการสุขภาพดีก็ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยปฏิบัติตนให้ดีที่สุด

ดังแนวคิดที่เครือข่ายต่างๆ ในสมาชิกสุขภาพเทศบาลนครพิษณุโลก ได้เห็นพ้องตรงกันว่าต้องใช้รูปแบบ “สามเหลี่ยมหัวกลับ” อันเริ่มจากจุดเล็กๆ ไปหาสู่จุดใหญ่ๆ ซึ่งหมายถึงเริ่มที่ตัวเรา แล้วค่อยขยายสู่ชุมชนและสังคม โดยเทศบาลนครพิษณุโลกคอยจัดทีมให้คำปรึกษา และประสานกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนเข้ามาเสริม ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม นับเป็นการพัฒนาที่หลุดพ้นจากวิธีคิดแบบพึ่งพาและรอความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือหน่วยงานต่างๆ มาเป็นการพึ่งตนเอง

+ ผสมผสานบริการแพทย์แผนไทย

เทศบาลนครพิษณุโลกได้พัฒนาพื้นที่บริเวณด้านข้างหอสมุดเทศบาลนครพิษณุโลก เพื่อเปิดเป็นศูนย์สุขภาพเวชการไทยเมื่อปลายปี ๒๕๕๔ เพื่อเป็นทางเลือกในการให้บริการตรวจสุขภาพเบื้องต้น ให้บริการหลังการฉายา นวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า นวดประคบ และการอบตัวด้วยสมุนไพรแก่ประชาชนในเขตเทศบาล โดยเชื่อมโยงกับศูนย์สุขภาพชุมชนทั้ง ๔ แห่งพร้อมให้บริการดูแลสุขภาพมารดาหลังคลอดบุตรโดยเปิดให้บริการตั้งแต่วันจันทร์-เสาร์

นอกจากนี้ ยังมีการให้บริการเชิงรุกที่เรียกว่า OPD-แพทย์แผนไทยที่บ้าน โดยการผสมผสานการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์แผนปัจจุบันในการดูแลรักษาผู้ป่วยและกลุ่มเป้าหมายให้ทั่วถึงมากขึ้น ทั้งด้านหัตถกรรมและการฉายา รวมทั้งการปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการ

ดำรงชีวิตของผู้ป่วย ผู้สูงอายุ และคนพิการ ทำให้ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่องมีสุขภาพที่ดีขึ้นตามลำดับ สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ญาติผู้ป่วยมีความเข้าใจที่ถูกต้องในการดูแลผู้ป่วย

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ความก้าวหน้าและผลงานต่างๆ ที่เทศบาลนครพิษณุโลกได้ริเริ่มขึ้นจนประสบความสำเร็จ พบว่ามีปัจจัยสำคัญดังนี้

+ ทำให้ไปเรียนรู้ไป อาศัยความต่อเนื่องและบูรณาการกับการดำเนินงานอื่นๆ อย่างรอบด้านไม่ว่าด้านการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน การเดินทางเพิ่มพื้นที่สีเขียวและปรับภูมิทัศน์เมืองจนเกิดประโยชน์ที่ชัดเจนต่อเมืองพิษณุโลกและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้สนใจทั่วไป

+ การดำเนินงานด้านสุขภาพก็เช่นกัน เทศบาลนครพิษณุโลกได้ริเริ่มและก้าวไปก่อนเมืองอื่นๆ ในด้านการสร้างหลักประกันสุขภาพซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวทุกคน จึงเป็นโอกาสที่ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์

+ เน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดให้การดูแลสุขภาพให้เป็นเรื่องของทุกคน ที่ต้องหันกลับมาดูแลตนเอง เนื่องจากเป็นเจ้าของสุขภาพ ในขณะที่เทศบาลนครพิษณุโลกจะให้บริการเชิงรุกในชุมชนครอบคลุมทุกมิติ โดยเฉพาะการส่งเสริมสุขภาพ ดังนั้น เมื่อต่างก็ทำหน้าที่ของตนกันเป็นอย่างดีแล้ว เรื่องสุขภาพจึงไม่ได้เป็นภาระหรือปัญหาของเมืองอีกต่อไป

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางสุกัญญา จันทรสิงห์
ผู้อำนวยการ สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทร ๐๘๑-๙๗๓๕๕๕๙
E-mail: junsingha04@hotmail.com

นวัตกรรมบริการประชาชน

เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

วิสัยทัศน์

ศูนย์กลางการพัฒนา เมืองน่าอยู่คู่คุณธรรม
บริการอย่างมีคุณภาพ เสริมสร้างमानฉน

พื้นที่

๔๗.๗ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๓๔,๔๕๕ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๒,๘๑๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๐๑ ชุมชน

ที่อยู่

๑ ถ.อธิบดี ต.หมากแข้ง อ.เมือง จ.อุดรธานี ๔๑๐๐๐

๐-๔๒๓๒-๕๑๗๖ ถึง ๘๕

www.udoncity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายอิทธิพนธ์ ตรีวัฒนสุวรรณ

+ ปรับกลยุทธ์การให้บริการ

จากเดิม การยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนกับเทศบาลนครอุดรธานีมีอยู่หลากหลายช่องทาง ทั้งโทรศัพท์สายด่วน จดหมาย ผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ ศูนย์ดำรงธรรม แต่ละช่องทางมีกระบวนการจัดการที่แตกต่างกันออกไป ยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ไม่เป็นระบบ บางครั้งผู้บริหารก็ไม่สามารถติดตามผลการแก้ไขปัญหาข้อร้องทุกข์ของประชาชนได้ ช่องทางที่ประชาชนนิยมมาก คือ สายด่วน ๑๙๙ เพราะจำง่าย รับเรื่องราวร้องทุกข์ได้ทุกเรื่อง เมื่อประชาชนร้องทุกข์เข้ามาเจ้าหน้าที่รับเรื่องแล้วก็ส่งงานด้วยวิทยุสื่อสารถึงผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง ปฏิบัติงานทันที ไม่ต้องผ่านการบันทึกงานด้านสารบัญ อย่างเช่นกรณีไฟไหม้หรือพายุถล่ม แต่บางครั้งช่องสัญญาณ ๑๙๙ ก็เต็ม ทำให้ประชาชนไม่สามารถติดต่อเข้ามาได้ ทำให้เกิดปัญหาระหว่างเทศบาลและประชาชน จึงมีการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อยกระดับการบริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เทศบาลนครอุดรธานี มีแนวคิดที่จะจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อที่จะจัดการกับเรื่องราวร้องทุกข์ที่ยังขาดประสิทธิภาพ โดยจัดตั้งหน่วยงานย่อยเพื่อที่จะจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารและภารกิจหน้าที่ที่ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน และมีการพัฒนารูปแบบในการจัดการอยู่เสมอ อย่างเช่น การรับเรื่องราว

ร้องทุกข์ การพิจารณาคัดกรองและส่งต่อเรื่องราวร้องทุกข์ การปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งการตรวจสอบ ติดตามประเมินผล หลังจากนั้นเมื่อได้รูปแบบการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ที่มีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะต้องมีการเขียนรายงานผลการศึกษาเพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงานในแต่ละครั้งอีกด้วย

+ ตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์

จากแผนหรือกลยุทธ์ที่ได้จัดทำขึ้นมา ได้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนต้องมีกลไกกลางเป็นหน่วยบริหารจัดการ เทศบาลฯ จึงจัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ขึ้น ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าระดับกอง เป็นศูนย์ปฏิบัติงานเฉพาะกิจรูปแบบพิเศษ ที่รับเรื่องราวร้องทุกข์จากทุกช่องทาง ไม่ว่าจะเป็น Call center หรือ Hot line ๑๙๙ ทางโทรศัพท์ เว็บไซต์ ศูนย์บริการประชาชนตามพื้นที่ต่างๆ ซึ่งเมื่อได้รับเรื่องราวร้องทุกข์แล้ว ก็จะจัดการโดยส่งต่อกระบวนการแก้ปัญหาไปให้กับหน่วยงานย่อยที่รับผิดชอบโดยตรง รวมถึงติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารทราบด้วย ภายในศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ก็จะประกอบไปด้วยโครงสร้างองค์กรที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและกระจายงานเพื่อบริการประชาชน

+ **งานรับเรื่องราวร้องทุกข์** สำหรับงานในส่วนนี้ก็จะเป็นการรับฟังปัญหาในเบื้องต้น คอยให้คำปรึกษา บริการข้อมูล คลายปัญหาความไม่พอใจในระดับพื้นฐาน แล้วบันทึกข้อมูลรายละเอียดปัญหาต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาแล้วส่งต่องานไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบให้รวดเร็วและถูกต้อง

+ **งานจัดการเรื่องราวร้องทุกข์** งานในส่วนนี้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาตามข้อร้องทุกข์ ซึ่งจะมีฝ่ายปฏิบัติการแก้ไขปัญหาในพื้นที่คอยจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ด้วยความรวดเร็ว

+ **งานพัฒนากลไกกลาง** งานในส่วนนี้จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น อย่างเช่น การเพิ่มประสิทธิภาพระบบสายด่วนเทศบาลให้บริการในรูปแบบของ Call center ซึ่งจะเพิ่มระบบบริการข้อมูลข่าวสาร ถามตอบปัญหา และยังเพิ่มช่องทางทางเว็บไซต์ “คุยกับนายกเทศมนตรี” เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และพร้อมส่งตรงข้อมูลให้ผู้รับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการต่อไป

+ **งานติดตามและประเมินผล** เมื่อมีการแก้ไขปัญหาของประชาชนแล้ว ก็มีการติดตามประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องโดยมอบหมายให้ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเป็นผู้รับผิดชอบ

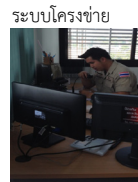
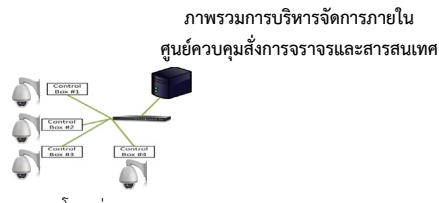
สำหรับระบบการร้องทุกข์ที่คืนให้เป็นเอกเทศแยกจากระบบอื่นเพื่อติดตามอย่างใกล้ชิด จัดทำเอกสารรวมระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานที่คืนให้เจ้าหน้าที่เพื่อเข้าใจและแก้ปัญหาได้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ปรับปรุงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาจังหวัดมากขึ้น ประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ให้ประชาชนรับทราบทุกหมู่บ้าน ปรับปรุงระบบการส่งบัตรสนเท่ห์ให้ผู้ร้องเรียนลงชื่อและที่อยู่จริง และให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นเรื่องลับทุกขั้นตอน

+ **ตั้งศูนย์ควบคุมสั่งการจราจรและสารสนเทศ**

“ศูนย์ควบคุมการจราจรและสารสนเทศ” ขึ้นในปี ๒๕๔๙ และได้หยุดดำเนินการในระยะหนึ่งเนื่องจากอาคารสำนักงานเทศบาลนครอุดรธานีได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ จึงย้ายไปอยู่อาคารป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นการชั่วคราว ต่อมาในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ เทศบาลปรับปรุงอาคารสำนักงานแล้วเสร็จจึงได้ย้ายกลับมา อยู่บริเวณชั้น ๗ โดยมีงานสารสนเทศภูมิศาสตร์ ควบคุมดูแลศูนย์ฯ เพื่อเฝ้าระวังความปลอดภัยของเมืองด้วยระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) ตรวจสอบภาพและอำนวยการจราจรด้วยระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) และระบบควบคุมสัญญาณไฟจราจรแบบเป็นพื้นที่ (Area Traffic Control : ATC)

นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางในการรับเรื่องราวร้องเรียน ร้องทุกข์ รับแจ้งเหตุ การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร รับฟังข้อเสนอแนะและข้อแนะนำต่างๆ จากประชาชนรวมถึงใช้เป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร ผ่านทางศูนย์วิทยุแม่ข่าย “ศูนย์ศรีเมือง” และศูนย์บริการข้อมูลทางโทรศัพท์ (Call Center) รวมทั้งเพื่อให้เกิดการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารของเทศบาลนครอุดรธานี

ศูนย์วิทยุสื่อสาร
“ศูนย์ศรีเมือง”

HOT LINE
1132

Social
Network

+ พัฒนารูปแบบและมาตรฐาน Call Center

Call center เปรียบเป็นศูนย์บริการข้อมูลรวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านระบบโทรศัพท์ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้รับสายจะต้องมีข้อมูลและสามารถสื่อสารข้อมูลให้เข้าใจได้ง่าย นอกจากนี้ การรับสายผู้ร้องทุกข์ในกรณีต่างๆ จะต้องรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนและเข้าใจถึงความเดือดร้อนของผู้ร้องทุกข์

เทศบาลนครอุดรธานี จึงได้มีการพัฒนารูปแบบและมาตรฐานของ Call center โดยมีการรับโทรศัพท์โดยอัตโนมัติทันทีเมื่อมีเสียงเรียกเข้า ซึ่งมีการบันทึกเสียงกล่าวคำทักทายที่สุภาพและยินดีให้บริการ พร้อมแจ้งหมายเลขภายในที่ต้องการติดต่อ หากเป็นกรณีนอกเวลาทำการ จะมีการให้บริการ ๓ เรื่อง ได้แก่ การรับฟังข้อมูลบริการของเทศบาล การขอรับบริการข้อมูลเอกสาร และการติดต่อกับโอเปอเรเตอร์ (Operator)

ทำให้ประชาชนสามารถกดหมายเลขติดต่อเพื่อร้องทุกข์หรือขอข้อมูลข่าวสารได้ ๒๔ ชั่วโมง อาทิ การให้สาระความรู้ในเรื่องของงานทะเบียนราษฎร การขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร งานบริการสาธารณสุข งานสวัสดิการสังคม รวมทั้งงานภาษีและค่าธรรมเนียม เพื่อเป็นข้อมูลไว้ด้วย

+ ใช้ระบบสารสนเทศจัดการเรื่องราวร้องทุกข์

ในการจัดระบบข้อมูลและโครงข่ายให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพได้มีการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพโทรศัพท์ให้เป็นศูนย์รวมบริการข้อมูลข่าวสาร โดยที่สามารถเชื่อมโยงกับระบบโทรศัพท์พื้นฐานเดิมของหน่วยงานเทศบาล ให้ไปรวมไว้ที่ศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารของเทศบาลโดยอัตโนมัติ โดยการจัดเตรียมความพร้อมของบุคลากร และสถานที่ปฏิบัติการรวมถึงระบบ call center เพื่อปฏิบัติงานประจำตลอดทุกวัน

อย่างไรก็ตาม ความพร้อมเกี่ยวกับระบบและอุปกรณ์ต่างๆ ย่อมมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน ซึ่งจะประกอบด้วยระบบ call center (PABX) ระบบคอมพิวเตอร์รับสาย (PC Operator) ระบบกระจายสายอัตโนมัติ (ACD) ระบบโทรศัพท์ตอบรับอัตโนมัติ ระบบการบันทึกเสียงสนทนา บริการผ่านโทรศัพท์ ระบบบันทึกสถานะการโทรติดตาม และระบบรายงานสถานะการโทรติดตาม

นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาโปรแกรมจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ Web Service มาใช้ในการบันทึกข้อมูลจากทุกช่องทาง เพื่อส่งต่อและแจ้งไปยังหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ที่สำคัญยังมีระบบสรุปผลการปฏิบัติงานในโปรแกรมที่จัดเตรียมไว้ เพื่อการรายงานผลไปยังผู้บริหารของเทศบาล โดยอัตโนมัติอีกด้วย

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ให้บริการจนประชาชนยอมรับและพึงพอใจนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + การบริหารงานภายในศูนย์ควบคุมสั่งการจราจรและสารสนเทศเป็นการดำเนินการในลักษณะการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ เห็นได้จากการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คในการติดต่อสื่อสาร ปรึกษาปัญหา/แจ้งปัญหา แจ้งผลการดำเนินการผ่านทางกลุ่มแอปพลิเคชันไลน์

- + การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอื่นๆ เช่น สถานีตำรวจ โดยเทศบาลได้เชื่อมโยงข้อมูลภาพจากระบบกล้องวงจรปิดไปยังศูนย์รับโทรศัพท์ซึ่งตั้งอยู่ที่สถานีตำรวจ ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถใช้ข้อมูลจากกล้องวงจรปิดในการเฝ้าระวังความปลอดภัยของเมืองประสานการติดต่อผ่านทางศูนย์วิทยุสื่อสาร “ศรีเมือง” หรือศูนย์บริการข้อมูลทางโทรศัพท์ ทำให้การแก้ไขปัญหาหรือการระงับเหตุสามารถดำเนินการได้ทันที และทันต่อสถานการณ์

- + การมีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญในการดูแลบำรุงรักษาระบบสารสนเทศเป็นอย่างดีทำให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและพร้อมในการให้บริการตลอด ๒๔ ชั่วโมง

- + การมีธรรมเนียมกลางเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติงานในการให้บริการประชาชนด้วยความรับผิดชอบ สะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง บริการด้วยรอยยิ้ม สุภาพ และอัธยาศัยที่ดี

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางหทัยรัตน์ แสนธิ
กองวิชาการและแผนงาน
โทรศัพท์ ๐๔๒-๓๒๕๑๗๖-๘๕ ต่อ ๗๐๐๒
Email :aumiem@hotmail.com

เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่และสภามือง

เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วิสัยทัศน์

พัฒนาเมืองสู่สากล สร้างสังคมแห่งความสุข

พื้นที่

๔๖ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๑๒,๓๒๙ คน (ปี ๒๕๕๖)

ความหนาแน่น

๒,๔๔๒ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๙๐ ชุมชน

ที่อยู่

๑ ถ.ประชาสำราญ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๐๔๓-๒๒๑๒๐๒

www.kkmuni.go.th

นายกเทศมนตรี

นายธีระศักดิ์ ฑีฆายุพันธุ์

+ จุดริเริ่ม

การทำงานของเทศบาลนครขอนแก่นประกอบด้วยฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น เทศบาลทั่วไป โดยฝ่ายบริหารเป็นผู้วางแผนนโยบายและแผนต่างๆ ส่วนฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งก็คือสภาเทศบาลจะเป็นการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร เช่น การรับรองการออกเทศบัญญัติการจัดเก็บภาษีต่างๆ ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายบริหาร การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดที่ร้ายแรง ด้วยแนวคิดที่ว่าการบริหารจัดการต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ฝ่ายบริหารที่มีนายกเทศมนตรีเป็นผู้นำ จึงเปิดรับฟังความคิดเห็น เรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักวิชาการและประชาชนอยู่เสมอ นายกฯ และทีมงานมองว่าการบริหารงานและการให้บริการของเทศบาลในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและต้องให้บริการประชาชนอย่างดีที่สุด นอกจากนั้นต้องเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการ “ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และการกระจายอำนาจ” อีกด้วย

+ สภามืองก้าวหน้า

สภาเมือง ถือเป็นกลุ่มคนที่ร่วมตัวกันและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง ซึ่งริเริ่มขึ้นในปี ๒๕๔๒ โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เสนอกระบวนการวางแผนเพื่อพัฒนาเมืองอย่างมีส่วนร่วม เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถเสนอความคิดและความต้องการในการพัฒนาเมืองในแบบของตนเองให้เทศบาลรับฟัง และยังมีหน่วยงานภายใต้รัฐบาล

เดนมาร์ก (Danish Cooperation for Environment and Development : DANCED) มาช่วยวางแผนสร้างเมืองน่าอยู่เพื่อพัฒนาคน สร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับ รวมทั้งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วย โดยมีแนวทางในการดำเนินงานที่ต้องมีการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนก่อน

ปัจจุบัน เทศบาลนครขอนแก่นยังได้ร่วมมือกับหลายๆ หน่วยงานทั้งราชการและเอกชน ในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม และสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับเทศบาลฯ ในพัฒนาเมืองขอนแก่นให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยสภาเมืองได้ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เป็นอย่างดี ทำให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่ดำเนินการ ในขณะที่เทศบาลฯ ก็ได้รับทราบความเห็นของประชาชน การตัดสินใจใดๆ จึงมีความรอบคอบและเหมาะสมมากขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยในการวางนโยบายสาธารณะเกือบทุกเรื่องของเมือง

+ ความภาคภูมิใจ

ด้วยความเป็นอิสระของสภาเมืองที่ไม่ได้ขึ้นตรงต่อหน่วยงานใดๆ ไม่มีสำนักงานชัดเจน โดยเป็นการรวมตัวกันของประชาชนที่ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามวาระและโอกาส ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและสร้างสรรค์ รวมทั้งไม่มีผลประโยชน์ใดๆ แอบแฝง

โดยปกติแล้วจะมีการประชุมสภาเมืองทุกๆ ๓ เดือน หรือเมื่อมีความต้องการฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อรวบรวมปัญหาของประชาชนที่ได้จากการประชุมแล้วทีมงานของเทศบาลจะทำการศึกษาหาแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้ จากนั้นประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ แล้วก็รายงานแนวทางแก้ไขที่ได้ต่อที่ประชุมสภาเมืองอีก ผู้ดำเนินการมักจะเป็นเจ้าหน้าที่บริหารของเทศบาล ทุกคนที่เข้าร่วมจะแสดงความเห็นได้อย่างอิสระจนได้ข้อสรุป ซึ่งผู้บริหารจะนำไปพิจารณาวางแผน กรอบการทำงาน การติดตาม

การประเมินผล หากสภาเมืองไม่เห็นด้วยกับโครงการใดๆ โครงการนั้นต้องหยุดดำเนินการทันที สภาเมืองขอนแก่นนับเป็นความภูมิใจของชาวขอนแก่น เนื่องจากประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาหรือแก้ปัญหของเมือง ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

+ เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่

แนวคิดในการจัดรูปแบบเทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่ เป็นการกระจายอำนาจจากท้องถิ่นสู่ชุมชน โดยเทศบาลฯ ได้มอบหมายงาน ความรับผิดชอบ อำนาจการตัดสินใจและงบประมาณให้แก่ชุมชน อย่างเช่น การสร้างถนน การดูแลสวนสาธารณะ ระบบระบายน้ำ การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการเก็บค่าขยะในชุมชน โดยพบว่าชุมชนสามารถจัดเก็บค่าบริการขยะได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๕. ในขณะที่เทศบาลฯ เองก็ลดค่าใช้จ่ายพนักงานและวัสดุอุปกรณ์ลงมาก

หลังจากการดำเนินงานมาระยะหนึ่ง ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในการดำเนินงานดังกล่าว โดยมีโครงการนำร่องที่ใช้ระยะเวลาเพียงปีเดียวก็สามารถดำเนินโครงการถึง ๑๗ โครงการ ๑๙ กิจกรรม ส่วนใหญ่เป็นโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม นอกจากกิจกรรมจะประสบผลสำเร็จแล้ว ก็ยังได้ค้นพบบุคคลที่มีศักยภาพแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ และยังมีอาสาสมัครชุมชนและเยาวชนที่พร้อมทำงานช่วยเหลืออีกด้วย

เมื่อโครงการประสบความสำเร็จและเห็นผลชัดเจน เทศบาลฯ จึงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาเมือง ด้วยโครงการที่มีชื่อว่า “เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่” เป็นการกระจายอำนาจจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปสู่องค์กรประชาชนและชุมชน หลังจากโครงการนำร่องประสบความสำเร็จในชุมชนหนึ่ง ปัจจุบันได้ขยายโครงการออกไปสู่ชุมชนอีกถึง ๕๐ แห่ง

+ **ต้นแบบและผลงานการมีส่วนร่วม**

เทศบาลนครขอนแก่นให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเมืองอย่างมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบและกลไกที่หลากหลายที่น่าสนใจ

+ **สภาเมือง** ประชาชนและกลุ่มประชาสังคมต่างๆ สามารถมีส่วนร่วมโดยตรงกับสภาเมืองได้โดยการเข้าร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น ส่วนนักวิชาการก็สามารถเข้ามาช่วยศึกษาวิจัยและชี้แนะจุดบกพร่องเพื่อการแก้ไขให้ดีขึ้นได้

+ **ผลงานเด่นของสภาเมือง** ได้แก่ การอนุรักษ์และซ่อมแซมโบราณสถานและสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม การออกกฎระเบียบท้องถิ่น เช่น การติดป้าย การรักษาระบบนิเวศแหล่งน้ำ เป็นต้น การปรับปรุงสวนสาธารณะ การแก้ปัญหาหน้าท่วม การจัดการขยะ การจัดการตลาดสด การจัดการจราจร เป็นต้น

+ **เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่** บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าประชาชนมีศักยภาพในการพัฒนาและแก้ปัญหาของตนเองได้ จึงเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกแบบโครงการพัฒนาชุมชน การวางแผน การศึกษาวิจัย และกิจกรรมอื่นๆ โดยมีนักวิชาการช่วยศึกษาวิจัยและติดตามประเมินผล

+ **ผลงานเด่นของเทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่** ส่วนใหญ่รับผิดชอบต่อการพัฒนาชุมชนในด้านการรักษาความสะอาดและความปลอดภัยในชุมชน การสืบสานวัฒนธรรมประเพณี การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน จนกลายเป็นวิถีปกติ

+ **ส่วนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม** ตามสิทธิและความตระหนักในหน้าที่ โดยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาชุมชนและการพัฒนาเมือง ซึ่งจะส่งผลต่อการวางแผนงบประมาณ ทั้งยังได้ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมต่างๆ

+ **ก้าวสู่ความสำเร็จ**

ปัจจัยสำคัญซึ่งมีผลต่อการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของเทศบาลนครขอนแก่น มีดังนี้

+ การให้ความสำคัญของผู้บริหารท้องถิ่น ไปพร้อมๆ กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ทำให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

+ กลไกการรับฟังความเห็นของประชาชนก่อนการตัดสินใจโครงการต่างๆ ในรูปแบบสภาเมือง ทำให้ได้รับข้อมูลโดยตรงจากประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาก่อนตัดสินใจดำเนินโครงการใดๆ

+ การได้พบปะพูดคุยในเวทีสภาเมืองกันอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดโครงการพัฒนามากมาย ที่ตรงกับความต้องการของประชาชน รวมทั้งช่วยลดแรงเสียดทานและข้อขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นตามมา

กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการคิดออกแบบและวางแผนโครงการ พร้อมทั้งมีการเฝ้าระวังติดตามการดำเนินงานของเทศบาล นำไปสู่การพัฒนาเมืองอย่างราบรื่นและยั่งยืนได้

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
คุณวรพรรณ อูลีจันทร์
ผอ.กองวิชาการและแผนงาน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๒๒๑๖๖๗
E-mail: momon.2009@hotmail.com

ปรับปรุงภูมิทัศน์และผังเมืองเก่า

เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

วิสัยทัศน์

รวมคนทุกชนชั้น สร้างสรรค์ทุกชุมชน
ร่วมพัฒนานครอุบล สู่มหานคร

พื้นที่

๒๙.๐๔ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๘๒,๗๐๙ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๒,๘๔๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๐๖ ชุมชน

นายกเทศมนตรี

นางสาวสมปรารถนา วิกัยเจตเจริญญ์

ที่อยู่

๑๔๗ ถ.ศรีณรงค์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

๐-๔๕๒๔๖๐๖๐

www.cityub.go.th

+ ปรับปรุงสวนสาธารณะ

เมืองอุบลราชธานี เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ยาวนานและมีการพัฒนาเป็นลำดับ จากหมู่บ้านเล็ก ๆ จนเติบโตเป็นเมืองศูนย์กลางด้านต่างๆ ของภาคอีสานตอนบน ที่มีความพร้อมด้านบริการสาธารณะ มีความเจริญด้านการค้าการบริการ รวมถึงศูนย์กลางการคมนาคมของพื้นที่ใกล้เคียง จึงนำไปสู่การขยายตัวของเมืองจนทำให้เกิดความหนาแน่นมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ขาดแคลนพื้นที่สีเขียวและพื้นที่เพื่อนันทนาการ

เทศบาลนครอุบลราชธานี จึงให้ความสำคัญต่อการรักษาและฟื้นฟูพื้นที่สีเขียว โดยพัฒนาพื้นที่ว่างและปรับปรุงสวนสาธารณะ ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด ๖ แห่ง พื้นที่กว่า ๒๑๐ ไร่ ประกอบด้วย สวนสาธารณะทุ่งศรีเมือง สวนสาธารณะหนองบัว สวนสาธารณะห้วยม่วง สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ สวนสาธารณะบุรพาณอก และสวนสาธารณะหนองฮางอย่างไรก็ตาม พื้นที่ของสวนสาธารณะเหล่านี้ ส่วนใหญ่ยังอยู่ในสภาพที่ยังไม่เรียบร้อย ขาดการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม เทศบาลฯ มองว่าหากมีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ หรือมีการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้มากขึ้น ก็จะทำให้ทั้งประชาชนในเขตพื้นที่ได้อยู่ท่ามกลางอากาศบริสุทธิ์ เป็นการเพิ่มออกซิเจนและความเขียวขจีให้แก่เมือง และยังทำให้เมืองดูมีชีวิตชีวา นอกจากนี้ผู้คนยังได้ใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ ทำให้ผู้คนที่มีความสุขกายใจที่สมบูรณ์แข็งแรง และที่สำคัญยังทำให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีอีกด้วย

กิจกรรมสำคัญๆ เพื่อสร้างสรรค์ความสดชื่น เขียวขจีให้เมือง ก็คือ การปลูกต้นไม้บริเวณเกาะกลางถนน และปลูกต้นไม้ทั้งในสวนสาธารณะทั้ง ๖ แห่งและบริเวณโดยรอบ รวมถึง

การปรับปรุงทัศนียภาพในสวนสาธารณะและบริเวณโดยรอบ ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ พร้อม
ทั้งประดับตกแต่งไฟในสวนสาธารณะให้สวยงามยิ่งขึ้น

+ เชิดชู "อุบลเมืองแห่งดอกไม้งาม"

หลังจากการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะภายในเขตเทศบาลฯ ก็ทำให้เมืองมีความสวยงาม
เป็นระเบียบเรียบร้อย ประชาชนใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายแล้ว
เทศบาลฯ ก็ยังเดินหน้าสร้างสีสันให้แก่เมือง ด้วยการเพิ่มความเขียวขจี สดชื่น มีชีวิตชีวา และ
น่าอยู่ ด้วยโครงการร้อยใจร้อยบัว ๙,๙๙๙ กอ ถวายพ่อของแผ่นดิน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับ
ความหมายของชื่อและคำขวัญของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแปลว่า “เมืองแห่งดอกบัวงาม” นั่นเอง

เทศบาลนครอุบลราชธานีได้ร่วมกับส่วนราชการ ภาคเอกชน สื่อมวลชน กลุ่มพลังมวลชน และ
ประชาชนจัดกิจกรรมปลูกบัวในคลองรอบสวนสาธารณะทุ่งศรีเมือง เพื่อเป็นสัญลักษณ์
ของจังหวัดอุบลราชธานี และทำให้ภูมิทัศน์เมืองมีความสวยงาม มีสีสัน สบายตา ซึ่งได้รับ
การตอบรับจากประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยว และผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะทุ่งศรีเมือง
เป็นอย่างดี โดยมีแผนขยายการปลูกบัวประดับตกแต่งเมืองในพื้นที่อื่นๆ ต่อไปด้วย

+ อนุรักษ์ถนนปลอดถัง สร้างภูมิทัศน์ที่ดี

นอกจากการปรับปรุงทัศนียภาพในสวนสาธารณะของเมืองแล้ว เทศบาลฯ มองว่าภูมิทัศน์ของถนนหนทางในบริเวณที่มีชุมชน หรือย่านการค้าที่ค่อนข้างหนาแน่น ก็มีความสำคัญไม่น้อย เพราะในบริเวณดังกล่าวมีการจัดวางถังขยะบนถนน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ได้ใช้ประโยชน์ในการทิ้งขยะร่วมกัน ทำให้เกิดทัศนียภาพของเมืองที่ไม่สวยงาม จึงอยากให้เมืองมีความสะอาด สวยงามและน่าอยู่ และอยากเห็นการมีส่วนร่วมจากประชาชน โดยที่ให้มีวินัยในการทิ้งขยะให้เป็นเวลา เพื่อช่วยต่อการจัดการเก็บขน และนำไปสู่เมืองที่เป็นถนนปลอดถัง เพราะนอกจากเมืองจะมีความสะอาด ภูมิทัศน์สวยงามแล้ว ยังสามารถช่วยลดปริมาณขยะที่ต้องเก็บขนด้วย

เทศบาลนครอุบลราชธานีมีการประชุมทำความเข้าใจกับชุมชนในถนนสายหลักที่จะทำโครงการถนนปลอดถัง และกำหนดเวลาเก็บขยะ พร้อมกันนี้เทศบาลฯ ก็จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะและการทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากขยะรีไซเคิล รวมทั้งสอนการทำน้ำหมักชีวภาพให้กับชุมชนในเขตเทศบาลฯ และยังจัดกิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากขยะรีไซเคิลต่างๆ เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพเสริม เป็นการเพิ่มรายได้ และประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

ทุกวันนี้ประชาชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานีตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ร่วมมือร่วมใจกันรักษาความสะอาดทั้งหน้าบ้านตนเองและบริเวณชุมชน โครงการถนนปลอดถังประสบความสำเร็ด้วยดี มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้เมืองอุบลฯ มีความสะอาดและสวยงาม

+ พัฒนเศรษฐกิจเมืองเก่า

เมื่อภูมิทัศน์ของเมืองอุบลฯ มีความสวยงามแล้ว ก็สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชม เยือนได้มากขึ้น และด้วยความเป็นเมืองเก่า จึงมีศักยภาพในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ให้ดีขึ้นและมีสีสัน จึงมีแนวคิดในการส่งเสริมรายได้ และส่งเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนและ ประชาชน ซึ่งก็เป็นนโยบายที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการพัฒนาสภาพ ความเป็นอยู่ของประชาชนให้อยู่ดีกินดี มีรายได้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นปกติสุข

นั่นก็คือ หัวใจหลักที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต เทศบาลนครอุบลราชธานีจึงจัดกิจกรรม ถนนคนเดินขึ้น เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายให้เกิดความสำเร็จ นอกจากการส่งเสริมรายได้ สร้างอาชีพแล้ว ยังเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนได้มีโอกาสมาร่วมแสดงออก ในการแสดงดนตรี พื้นเมือง ดนตรีสากล และดนตรีร่วมสมัย ร่วมจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนแนวความคิด ทางศิลป วัฒนธรรมประเพณี การเผยแพร่วัฒนธรรมทางด้านความคิด การแสดงออก การอนุรักษ์มรดก ทางภูมิปัญญา ส่งเสริมสินค้าพื้นเมือง ส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียง ให้แก่จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมถนนคนเดิน ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากทั้งผู้ประกอบการและประชาชนที่ ต้องการมาจับจ่ายใช้สอย เทศบาลฯ จึงมีแนวคิดที่จะขยายถนนคนเดินในส่วนของตลาดนัด ทางการเกษตรไปยังสวนสาธารณะห้วยม่วง เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้มีการขยายตัวมากขึ้น

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

จากจุดเล็กๆ ที่เทศบาลฯ ต้องการสร้างสรรค์ความสดชื่น ความเขียวขจีให้แก่เมือง ทำให้เมืองมีชีวิตชีวาด้วยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่เมือง ผลที่ได้รับกลับมามากกว่านั้น ประชาชนในเขตเทศบาลฯ ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางอากาศที่บริสุทธิ์ ผู้คนมีสุขภาพดี มีความสุข เพราะใช้สถานที่ที่เป็นสวนสาธารณะในการออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นที่ที่ให้ผู้คนได้พบปะ พูดคุยกัน เมื่อสวนสาธารณะฯ ทั้งหมดได้รับการปรับปรุงแล้ว เทศบาลฯ มองว่าถนนหนทางก็ต้องมีความสะอาดและสวยงามด้วย จึงขยายการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้วยการรณรงค์เรื่องถนนปลอดถัง เพื่อสร้างภูมิทัศน์ที่ดี ซึ่งประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะเทศบาลฯ ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ในการคัดแยกขยะพร้อมสร้างความมีวินัยด้วยการนัดทิ้งนัดเก็บตรงเวลา ทำให้ถนนสายหลักเป็นถนนปลอดถังได้ในที่สุด

กล่าวได้ว่าการพัฒนาด้านการปรับภูมิทัศน์และการฟื้นฟูเมืองเก่าของเทศบาลนครอุบลราชธานี ได้มีความก้าวหน้าไปตามลำดับ ด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + ผลงานที่สัมผัสและเห็นได้เชิงประจักษ์ ทั้งในด้านความเป็นระเบียบ ความสวยงาม และควมมีชีวิตชีวาของพื้นที่ที่ได้รับการปรับภูมิทัศน์

- + ความเชื่อมโยงพื้นที่สวนสาธารณะกับเรื่องสุขภาพจิต และสุขภาพกาย เนื่องจากได้ใช้ประโยชน์พื้นที่ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย รวมถึงความเชื่อมโยงเรื่องเมืองเก่าและถนนคนเดินกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและการเพิ่มพูนรายได้ซึ่งประสบความสำเร็จด้วยดี จนสามารถขยายผลไปยังตลาดเกษตรได้

- + การสร้างโอกาสในการพัฒนาจากพื้นที่เล็กๆ เรื่องง่ายๆ แล้วค่อยๆ ขยายและต่อยอดไปจนครอบคลุมมิติอื่นๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไปและมั่นคง

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางสมลักษณ์ บุญพัฒน์
กองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลนครอุบลราชธานี
โทรศัพท์ ๐๔๕-๒๔๖๐๖๐ ต่อ ๑๓๓

จัดการขยะแบบผสมผสาน

เทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

วิสัยทัศน์

ศูนย์กลางการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคมดีมีความสุข
ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

พื้นที่

๓๕.๗ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๑๓๗,๕๘๔ คน (ปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๓,๘๕๔ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๘๘ ชุมชน

ที่อยู่

๖๓๕ ถ.โพธิ์กลาง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๔๐๐๐๐

๐๔๔-๒๔๓๖๐๐

www.koratscity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายสุรวุฒิ เชิดชัย

+ เริ่มต้นที่ต้นทาง

ปัญหาขยะในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและกิจกรรมเช่นเมืองใหญ่ต่างๆ ไป เนื่องจากมีผู้คนย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำกินอย่างหนาแน่น ซึ่งเทศบาลได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการลดและจัดการขยะหลากหลายรูปแบบมาต่อเนื่อง เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นการลดค่าใช้จ่ายของเทศบาลในการจัดการขยะ

เทศบาลมุ่งไปที่การสร้างความร่วมมือของประชาชนและภาคีเครือข่าย การสำรวจคุณลักษณะและองค์ประกอบของขยะ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและปลูกจิตสำนึก เพื่อให้เกิดการลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด โดยการคัดแยกขยะและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบการแปรรูปใช้ใหม่และใช้ซ้ำ เพื่อให้ขยะที่ต้องนำไปกำจัดลดให้เหลือน้อยที่สุดตลอดจนส่งเสริมให้เกิดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดี

+ ปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม

ภายหลังการสำรวจปัญหาขยะที่เทศบาลเก็บรวบรวมมาพบว่ามีสัดส่วนขยะอินทรีย์คิดเป็นครึ่งหนึ่งของปริมาณขยะทั้งหมด ซึ่งถือว่ามากที่สุด รองลงมาเป็นขยะรีไซเคิลได้ ขยะอันตราย และขยะทั่วไป ซึ่งมีแหล่งกำเนิดขยะชุมชนที่สำคัญ คือ ตลาดย่าโม ตลาดแม่กิมเฮง โรงเรียนอาคารร้านค้าและบ้านเรือน

ต่อจากนั้น ก็เริ่มปฏิบัติการโดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและภาคีเครือข่าย

+ **แต่งตั้งคณะทำงานชุมชนขึ้น** เพื่อกลุ่มส่งเสริมและคัดแยกขยะแต่ละประเภทอย่างครอบคลุม พร้อมติดตามและประเมินผล

+ **ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านสื่อและช่องทางต่างๆ** เช่น การประชุมประชาคม เสียงตามสาย แผ่นพับ จดหมาย รวมถึงการเคาะประตูบ้าน

+ **สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** ทั้งสถานศึกษา ผู้ประกอบการ มูลนิธิศูนย์แพทย์ องค์การชุมชนในเขตเทศบาล เพื่อดำเนินการจัดการขยะให้ลดลงและเหลือน้อยที่สุด

จากการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น ณรงค์คัดแยกขยะ ทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล รับบริจาคสิ่งของเหลือใช้ รวบรวมขยะพิษและกำจัดขยะติดเชื้ออย่างถูกวิธี ประกวดชุมชนปลอดขยะ ได้ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนและชุมชนกว่าร้อยละ ๖๐ เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมากขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจ ร้อยละ ๘๖

+ เส้นทางขยะ

จากแผนรณรงค์คัดแยกขยะประเภทต่างๆ ออกเป็น ๔ ประเภท ทำให้ขยะได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม

+ **ขยะรีไซเคิล** แต่ละครัวเรือนแยกเก็บไว้เพื่อขายให้กับร้านรับซื้อของเก่า โดยคณะทำงานจะประสานให้เข้ามาซื้อเดือนละ ๑ ครั้ง หรือบางครัวเรือนที่มีปริมาณขยะจำนวนมากก็ขายให้กับร้านรับซื้อโดยตรง นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมประจำปีในการทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล และบริจาคสิ่งของที่ไม่ได้ใช้แล้วแก่มูลนิธิวัดสวนแก้ว

+ **ขยะอินทรีย์** รณรงค์ให้มีการแยกเศษอาหาร เศษใบไม้และหญ้า ทั้งในถังรองรับขยะอินทรีย์ ซึ่งเทศบาลจะเข้ามาเก็บรวบรวมทุกวัน ในระหว่างเวลา ๑๖:๐๐-๑๙:๐๐ น. จากนั้นเทศบาลจะนำไปเข้าโรงงานผลิตปุ๋ยและไฟฟ้าของเทศบาล

+ **ขยะพิษ** ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงชนิดและผลกระทบจากขยะพิษที่ใกล้ตัว อาทิ หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย กระป๋องสเปรย์ ยาฆ่าแมลง เป็นต้น โดยคัดแยกและทิ้งในจุดรวบรวมของเสียอันตรายที่ตั้งกระจายอยู่ในบริเวณต่างๆ เพื่อให้กับเทศบาลนำไปกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

+ **ขยะทั่วไป** สนับสนุนให้ชุมชนเป็นตัวแทนรวบรวมสิ่งที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เพื่อส่งมอบให้กับมูลนิธิวัดสวนแก้ว รวมทั้งส่งเสริมลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม และวัสดุต่างๆ จากการดำเนินงาน ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดลดลง ขยะอินทรีย์ที่คัดแยกจากแหล่งกำเนิด ส่งไปยังศูนย์กำจัดขยะของเทศบาลนครนครราชสีมาไม่น้อยกว่า ๖ ตันต่อวัน

ทำให้การผลิตปุ๋ยหมักมีประสิทธิภาพและสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ตามแผน ส่วนการคัดแยกขยะอันตรายในพื้นที่เป้าหมายก็ช่วยลดอัตราเสี่ยงต่อการเกิดโรคและการเกิดมลพิษ ช่วยสร้างความสะอาดและเป็นระเบียบของเมือง จนปัจจุบัน การจัดการขยะของเทศบาลนครราชสีมา ได้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้สนใจ

+ ปลายทางของขยะ

เทศบาลนครนครราชสีมา ได้เปิดศูนย์การจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรที่มีความทันสมัย บนเนื้อที่กว่า 80 ไร่ เมื่อต้นปี ๒๕๕๕ เพื่อรองรับปริมาณขยะมูลฝอยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งภายในเขตเทศบาลนครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง ศูนย์ฯ นี้ประกอบด้วย ระบบการคัดแยกขยะโดยเครื่องจักรระบบหมักขยะอินทรีย์แบบไม่ใช้ออกซิเจน ระบบผลิตเชื้อเพลิงขยะแบบอัดแท่งและระบบกำจัดขยะที่เหลือจากการคัดแยกด้วยวิธีฝังกลบทำให้ได้ทั้งก๊าซชีวภาพใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนในการผลิตไฟฟ้า ปุ๋ยหมักอินทรีย์และเชื้อเพลิงขยะ จากวัสดุที่เผาไหม้ได้ สำหรับขยะประเภทอื่นๆ จะถูกนำไปเข้าสู่โรงคัดแยกเพื่อคัดแยกขยะรีไซเคิล ส่วนขยะที่ไม่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ แต่สามารถเผาไหม้ได้ จะถูกนำไปอัดเป็นแท่งเชื้อเพลิง RDF (Refuse-derived fuel) ซึ่งสามารถนำไปเป็นเชื้อเพลิงเสริมให้พลังงานความร้อนในอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์

ดังนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งที่ต้นทาง นับเป็นเรื่องที่สำคัญในการใช้เทคโนโลยีผลิตพลังงานจากขยะ ซึ่งหากมีการทิ้งเศษอาหารและขยะอินทรีย์ รวมกับขยะประเภทอื่น จะทำให้ขยะมีความชื้นสูงมากไม่เหมาะที่จะนำไปเผาในเตาและจะทำให้มีต้นทุนการกำจัดที่สูงมาก ส่วนขยะเศษอาหาร ซึ่งมีความชื้นสูงเมื่อจัดเก็บแยกประเภท จะทำให้ได้ขยะเปียกที่มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปเข้าสู่ระบบย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจนต่อไป

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การจัดการขยะของเทศบาลนครนครราชสีมาถือเป็นการบูรณาการทั้งด้านความร่วมมือและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เน้นถึงกระบวนการคัดแยกขยะจากต้นทางและออกแบบให้ระบบสามารถยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยในอนาคต การจัดการทั้งหมดนี้จะทำให้เหลือขยะที่จะต้องนำไปฝังกลบจำนวนน้อยและเป็นขยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่สิ้นเปลืองต้นทุน ทำให้เทศบาล สามารถประหยัดงบประมาณและนำไปใช้ดำเนินการในเรื่องเร่งด่วนอื่นๆ ได้อีกด้วย

ความก้าวหน้าในการดำเนินงานจนเกิดผลเป็นรูปธรรมและเป็นที่ยอมรับ มีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + การเผยแพร่และรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สื่อที่เหมาะสม เข้าใจง่าย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ไปพร้อมๆ กับการสื่อสารในการประชุมและการทำกิจกรรมต่างๆ
- + การพัฒนาทางการศึกษาให้เยาวชนเกิดความเข้าใจและมีความตระหนักในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนของตนเอง
- + การมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะ โดยเฉพาะมีชุมชนนำร่องจัดการขยะเหลือศูนย์ (Zero Waste) ที่มีการดำเนินงานอย่างชัดเจน
- + การสำรวจความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น
- + การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก รวมถึงการให้รางวัลอันเป็นกำลังใจสำคัญในการสานต่อกิจกรรมต่างๆ

ปัจจุบันการจัดการขยะของเทศบาลนครนครราชสีมา ได้รับการยกย่องจากหน่วยงานต่างๆ เช่น รางวัลชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื่องในโอกาสที่มีผลงานดีเด่นในรอบแรกติดต่อกัน 3 ปี ในช่วงปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕ และในปี ๒๕๕๖ ชุมชนเดชอุดม สามัคคี ได้รับรางวัลชมเชยในระดับประเทศ รางวัลโคราชเมืองสะอาดระดับดีเยี่ยม จากจังหวัดนครราชสีมา ในปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) จากกรมอนามัย ในปี ๒๕๕๗ ด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน การจัดการมูลฝอยทั่วไป และการจัดการสิ่งปฏิกูล

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางอริชา ร่มพล
ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ ๐๘๓-๑๐๑๑๑๔๙
นางสายชล มีขุนทด
นักวิชาการสุขาภิบาล
รักษาดำแหน่งผู้อำนวยการ
ส่วนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ ๐๔๔-๒๓๔๗๘๐
E-mail: saichon869@gmail.com

สร้างสรรค์คุณภาพชีวิต

เทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี

วิสัยทัศน์

นครรังสิต เป็นนครแห่งคุณภาพชีวิต ในปี ๒๕๖๒

พื้นที่

๒๐.๘๐ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๗๘,๘๒๖ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๓,๗๙๐ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๘๒ ชุมชน

ที่อยู่

๑๕๑ ถ.รังสิต-ปทุมธานี ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐

๐๒-๕๖๗๖๐๐๐-๖

www.rangsit.org

นายกเทศมนตรี

นายธีรฤทธิ กลิ่นกุสม

+ เมืองใหญ่ ใกล้เมืองหลวง

จากพื้นที่อันเคยอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ดังที่ปรากฏในดวงตราอันเป็นสัญลักษณ์ของเทศบาลเมืองรังสิต ด้วยรวงข้าวที่แสดงให้เห็นว่าจังหวัดปทุมธานีเคยเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวพันธุ์ดี “ข้าวหอมปทุมฯ” และพันธุ์ข้าวอื่นๆ ซึ่งได้รับการยอมรับ นอกจากนี้ยังมีภาพควายป่า ช้าง เสือ และสมัน ที่เคยพบเห็นได้ในเขตทุ่งหลวงรังสิตในครั้งอดีต ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นพื้นที่อยู่อาศัย การผลิตภาคอุตสาหกรรม และการค้าพาณิชยกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับสังคมและกิจกรรมในเขตกรุงเทพมหานครอย่างใกล้ชิด

จากการขยายตัวของเมืองที่ได้รับแรงขับเคลื่อนทั้งจากภายในและภายนอกพื้นที่ มีการเพิ่มขึ้นของประชากร และมีผู้คนต่างถิ่นย้ายเข้ามาอาศัยเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับกิจกรรมด้านเศรษฐกิจที่ขยายตัว ทำให้วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมกลายเป็นวิถีแบบสังคมเมือง ที่ความซับซ้อนและทำให้ปัญหาสังคมเริ่มก่อตัวและขยายมากขึ้น

พันธกิจประการแรกๆ ของเทศบาลนครรังสิต จึงได้มุ่งพัฒนานครรังสิตให้เป็นเมืองน่าอยู่ และส่งเสริมการศึกษา สุขภาพ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนพัฒนาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

+ บ้านมั่นคง ชุมชนน่าอยู่

แม้พื้นที่โดยส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทำให้บางพื้นที่ยังประสบปัญหาด้านถนน ทางเท้า ทางระบายน้ำ ความแออัด การบุกรุกที่สาธารณะ โดยเฉพาะการก่อสร้างที่พิกอาศัยตามแนวริมคลองต่างๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ จึงมีการรื้อถอนและย้ายผู้บุกรุกในบางพื้นที่ ซึ่งเทศบาลนครรังสิตก็ต้องมีภาระในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับกลุ่มคนเหล่านั้นหลังการรื้อถอน

เทศบาลนครรังสิต ได้ประสานกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่มีบทบาทในการจัดทำโครงการบ้านมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยมีลำดับการดำเนินงาน ดังนี้

- + สำรวจและขึ้นบัญชีกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการย้ายที่อยู่อาศัยตามแนวคลอง ๑-๓
- + ประชุมแนวทางดำเนินงานแก่กลุ่มเป้าหมาย
- + ตั้งคณะกรรมการร่วมพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าอยู่อาศัย กำหนดแนวทางการบริหารจัดการด้านต่างๆ
- + ริเริ่มตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อสร้างฐานที่มั่นคงก่อนมีบ้าน
- + กำหนดระบบสิทธิในการอยู่อาศัย บนพื้นฐานความเข้าใจและความเอื้ออาทร
- + ร่วมกำหนดผัง สร้างแปลน เพื่อปลูกบ้านตามใจผู้อยู่
- + เจริญขอซื้อที่ดินและดำเนินการปลูกสร้างที่อยู่อาศัย
- + ประสานหน่วยงานด้านการติดตั้งสาธารณูปโภค หลังจากที่อยู่อาศัยก่อสร้างแล้วเสร็จ
- + ประชาชนที่ได้รับการคัดเลือก เข้าอยู่อาศัยตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนดขึ้น

ผลจากการดำเนินงานข้างต้น ทำให้ประชาชนที่มีรายได้น้อยซึ่งบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองอย่างถาวร มีกระบวนการจัดการโดยชุมชนเป็นฐาน พร้อมได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากภาครัฐ ทำให้มีความน่าอยู่ ในขณะที่เทศบาลนครรังสิตสามารถดำเนินโครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับสภาพแวดล้อมในบริเวณที่ถูกบุกรุกให้ดีขึ้น และสามารถใช้เป็นเส้นทางสัญจรสายรอง นอกจากนี้ยังเอื้อให้มีการปรับภูมิทัศน์บริเวณริมคลองรังสิตประยูรศักดิ์ ซึ่งเป็นคลองประวัติศาสตร์ ให้มีความเป็นระเบียบและสวยงาม

+ ลีลาศ สร้างสุข

ประชาชนในเขตเทศบาลนครรังสิตกลุ่มหนึ่ง ยังได้ตระหนักในเรื่องการเสริมสร้างสุขภาพ จึงรวมตัวกันจัดตั้งชมรมลีลาศเพื่อสุขภาพขึ้น เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีผู้สนใจมากขึ้น จึงมีแนวคิดในการจัดการให้เป็นระบบ ได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการชมรมลีลาศ ขึ้นจำนวน ๑๘ คน เสนอรายชื่อไปยังเทศบาลนครรังสิต พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดตั้งชมรม ซึ่งได้สนับสนุนการดำเนินงานจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครรังสิต และมีรายได้อีกส่วนหนึ่งจากการสมทบของสมาชิก รายได้จากการจัดงานพบปะสังสรรค์ลีลาศ งานรื่นเริงปีใหม่ พร้อมกับการอนุเคราะห์สถานที่ในการจัดกิจกรรมในบริเวณอาคารสำนักงานเทศบาลฯ จึงสร้างขวัญกำลังใจแก่สมาชิกในชมรมได้เป็นอย่างมาก

ปัจจุบัน ชมรมฯ มีสมาชิกเพิ่มขึ้นกว่า ๒๕๐ คน มีกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิ การตรวจร่างกาย เบื้องต้นโดยพยาบาลวิชาชีพการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการลีลาศเพื่อสุขภาพในจังหวัดต่างๆ นอกจากนี้ มีการคอยดูแลซึ่งกันและกัน ผ่านการพบปะ การโทรศัพท์ ไลน์กลุ่ม การเป็นเพื่อน ในเฟซบุ๊ก เป็นต้น นอกจากนี้ทำให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีเพื่อนและมีสังคมที่ดีแล้วยังทำให้มีบุคลิกภาพที่ดีด้วย

+ บรรเทาทุกข์ ยามฉุกเฉิน

แต่ด้วยสภาพสังคมเมืองและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินชีวิตทั้งด้านสุขภาพและความปลอดภัย รวมถึงความเสี่ยงจากอุบัติเหตุการจราจร ซึ่งหากมีการช่วยเหลือที่ไม่ทันการณ์และไม่เหมาะสม จะนำไปสู่ความสูญเสียที่รุนแรงขึ้น

จึงมีก่อตั้งศูนย์รับส่งผู้ป่วยขึ้นเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว อยู่ในสังกัดกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยมีพยาบาลวิชาชีพเป็นผู้ควบคุมและดูแลการปฏิบัติงาน มีที่ตั้งศูนย์อยู่ในบริเวณศูนย์สาธารณสุข ๒ ต่อมาได้พัฒนาเป็นศูนย์กู้ชีพกู้ภัยเทศบาลนครรังสิต ให้บริการ ๒๔ ชั่วโมง เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของประชาชน ในกรณีเกิดการเจ็บป่วยฉุกเฉินหรือได้รับอุบัติเหตุ

+ เตรียมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และประสบการณ์ เข้าช่วยเหลือและปฐมพยาบาลก่อนส่งต่อไปยังสถานพยาบาลที่มีความพร้อมต่อไป

- + ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจะมีการประชุมวางแผนและมอบหมายงานกันอย่างชัดเจน
 - + จัดระเบียบการใช้รถพยาบาลในการรับส่งผู้ป่วย
 - + จัดหาบุคลากรด้านการแพทย์ (พยาบาล) มาปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ
 - + จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ วัสดุทางการแพทย์ เครื่องใช้และเครื่องแต่งกายของเจ้าหน้าที่
- ฯลฯ

ผลจากการปฏิบัติกรดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนในเขตเทศบาลที่เจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ ได้รับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเหมาะสม สามารถนำส่งสถานพยาบาลได้อย่างรวดเร็ว ลดการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะส่งต่อผู้ป่วย ทำให้เกิดความมั่นใจและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ ยังได้นำระบบ SOS-Save Our Sonls ซึ่งเป็นระบบความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน มาใช้ในการกู้ชีพ-กู้ภัย ผ่านเครือข่ายการสื่อสารที่มีความทันสมัย ให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว เกิดความปลอดภัย และสนับสนุนการดำรงชีวิตของผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิง ในการร้องขอความช่วยเหลือจากทีมกู้ชีพของเทศบาลนครรังสิต ทำให้ลดปัญหาผู้ป่วยที่ขาดญาติมิตรหรือทุนทรัพย์ในการเดินทางไปพบแพทย์

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต นับเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและท้าทาย เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคน โดยเฉพาะคนเมืองที่มีวิถีชีวิตต่างกัน รวมทั้งมีผู้ย้ายมาจากภูมิภาคต่างๆ ที่มีความเชื่อและวัฒนธรรมที่ฝังลึกติดตัวมาแตกต่างกัน

ความสำเร็จและความลงตัวที่เกิดขึ้นในการสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตของประชาชน มีปัจจัยสำคัญดังนี้

- + เกิดจากการริเริ่มด้วยกลุ่มคนที่มีเป้าหมายร่วมในการต้องการที่อยู่อาศัย ต้องการสังคมที่ดี มีสุขภาพแข็งแรง โดยเทศบาลนครรังสิตมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ทำให้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของประชาชน

- + ยึดเอาปัญหาของประชาชนและสภาพสังคมเมืองเป็นตัวตั้ง ในการบริการกู้ชีพ-กู้ภัย ด้วยการวางแผนและดำเนินงานที่ตอบสนองต่อประเด็นต่างๆ ได้อย่างครอบคลุม เข้าถึง และรวดเร็ว ทำให้ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในยามฉุกเฉิน และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสและคนพิการทุกกลุ่ม

- + การสนับสนุนจากคณะผู้บริหารเทศบาลเป็นอย่างดี ทำให้การดำเนินงานต่อเนื่องและสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ชัดเจน ประกอบกับความพร้อมด้านงบประมาณและศักยภาพของบุคลากรที่มีจิตอาสาในการช่วยพัฒนาชุมชนและสังคมให้น่าอยู่

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นางพิมพ์ประภา พลเอียร
พยาบาลวิชาชีพ เทศบาลนครรังสิต
โทร. ๐๒-๕๓๑๑๘๘๙ และ ๐๘๓-๑๘๘๘๙๐๗
E-mail: pimpimpt@hotmail.com
นายณรงค์ ปลื้มชัย
พยาบาลวิชาชีพ
โทร. ๐๘๘-๕๓๗๗๗๙๙
E-mail: pluem1669@hotmail.com

ประปาคุณภาพ เพียงพอและทั่วถึง

เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน อาหารปลอดภัย
ให้บริการสาธารณะ อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง
มุ่งสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่

พื้นที่

๑๙.๘๕ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๗๙,๓๔๘ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๓,๙๙๗ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๗๕ ชุมชน

ที่อยู่

(ชั่วคราว) โรงเรียนเทศบาล ๓ ถ.ราชวิถี ต.พระปฐมเจดีย์

อ.เมือง จ.นครปฐม ๗๓๐๐

๐๓๔-๒๕๓๘๐๕๐-๔

www.nakornpathomcity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายเอกพันธ์ คุปตวัช

+ ประปาของเมือง

ด้วยการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเพิ่มประชากรที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้เทศบาลนครนครปฐมต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานและอำนวยความสะดวกสำหรับประชาชนโดยมีการวางแผนล่วงหน้าและพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างปรับปรุงถนนทางเท้า สะพาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชนและการขนส่งสินค้า การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสวยงามของบ้านเมือง การปรับปรุงระบบไฟฟ้าสาธารณะ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงการให้บริการน้ำประปาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

สำหรับน้ำประปานั้นได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานของคนเมือง เนื่องจากความคุ้นเคยกับสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งน้ำธรรมชาติมีความเสื่อมโทรม ทำให้ไม่สามารถใช้น้ำได้อย่างเช่นในอดีต เทศบาลนครนครปฐมได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้จึงเริ่มดำเนินการประปามาตั้งแต่มีฐานะเป็นสุขาภิบาล เพื่อให้บริการน้ำที่มีคุณภาพได้อย่างตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงหน้าแล้ง ซึ่งมีักประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำและน้ำทะเลหนุนเข้ามาในแม่น้ำสายหลักและสายรอง ทำให้ประชาชนได้มีน้ำประปาที่สะอาด เพียงพอ และทั่วถึง

+ ประปาก้าวหน้า

เริ่มแรก กิจการประปาเทศบาลนครนครปฐมเป็นระบบน้ำประปาบาดาล ดำเนินให้บริการแก่ประชาชนจนกิจการเติบโตขยายตามสภาพของเมือง และได้ปรับเปลี่ยนเป็นระบบประปาผิวดิน เมื่อปี ๒๕๒๒ โดยอาศัยน้ำดิบจากเขื่อนท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ส่งผ่านคลองชลประทาน

ปัจจุบันมีโรงกรองน้ำจำนวน ๕ โรง สามารถผลิตน้ำประปาได้วันละ ๗๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร บริการประชาชนผู้ใช้น้ำเกือบ ๒๔,๐๐๐ ราย ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒๐ ตารางกิโลเมตร รวมถึงบริเวณรอยต่อเขตเทศบาล เนื่องจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของชุมชนในเขตเทศบาล ทำให้เมืองขยายตัวและมีความต้องการใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นจากเดิมมาก

เทศบาลได้ร่วมกับคณะกรรมการชุมชน ได้ทำการตรวจสอบประสิทธิภาพในการให้บริการน้ำประปาก็พบว่าความดันในท่อยังไม่ถึงเกณฑ์และไม่เสถียร โดยเฉพาะในเขตชุมชนที่อยู่ห่างไกลจากสถานีสูบน้ำและเป็นที่ตั้งของผู้ใช้น้ำรายใหญ่ จำเป็นต้องปรับปรุงระบบเพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตไม่เพียงพอ เตรียมรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จึงถือว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการปรับปรุงและขยายกำลังการผลิตน้ำประปา เพื่อยกระดับการให้บริการประปาให้มีคุณภาพ

+ ประปาเพื่อประชาชน

โครงการปรับปรุงและขยายกำลังการผลิตน้ำประปาบริเวณถนนเพชรเกษมฝั่งทิศใต้ ได้ถูกริเริ่มขึ้น เพื่อเพิ่มแรงดันของน้ำประปาให้ถึงเกณฑ์มาตรฐาน และให้บริการแก่ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

- + ประชุมประชาคม เพื่อสำรวจความเดือดร้อนและความคิดเห็นของประชาชน
- + จัดหาพื้นที่เพื่อปรับปรุงและขยายกำลังการผลิตน้ำประปา
- + คณะผู้บริหารประชุมพิจารณาแผนดำเนินโครงการ แล้วเสนอต่อสภาเทศบาลนครนครปฐมพิจารณาอนุมัติงบประมาณ

- + ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำดิบสำหรับเป็นแหล่งสำรองน้ำดิบเพื่อใช้ผลิตน้ำประปา
- + ก่อสร้างโรงกรองน้ำ เพื่อปรับปรุงและขยายกำลังผลิตน้ำประปา ขนาดกำลังการผลิต ๑๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน บริเวณถนนเพชรเกษมฝั่งทิศใต้
- + ติดตามและตรวจเยี่ยมการก่อสร้างจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามแผน

หลังการก่อสร้างโรงกรองน้ำเสร็จสิ้นตามแผน ทำให้สามารถผลิตน้ำประปาได้สูงกว่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นผลจากการปรับปรุงระบบบ่อกกรอง โดยการเพิ่มท่อกรองในแต่ละท่อ จาก ๖ คู่ เป็น ๘ คู่ ทำให้สามารถกรองน้ำได้สูงถึง ๑๕,๖๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

เมื่อรวมกำลังการผลิตจากโรงกรองน้ำทั้งหมด จำนวน ๖ โรง ทำให้มีกำลังการผลิตรวมถึง ๘๗,๖๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ส่งผลให้แรงดันและปริมาณน้ำที่จ่ายแก่ประชาชนสูงขึ้น ประชาชนผู้ใช้น้ำในพื้นที่เป้าหมายที่อาศัยอยู่อีกฟากของตัวเมือง จำนวน ๒,๗๑๐ ราย ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการขยายการผลิตน้ำประปาในครั้งนี้ ส่วนผู้ใช้น้ำที่อยู่ฝั่งทิศเหนือของถนนเพชรเกษม รวมด้านตะวันออกและตะวันตกของตัวเมือง ก็ได้รับประโยชน์ทางอ้อม เนื่องจากปริมาณน้ำที่ส่งมาจากบริเวณทำการประปาเดิม ไม่ต้องส่งข้ามฝั่งถนนเพชรเกษมมาฝั่งทิศใต้ ทำให้มีปริมาณน้ำและแรงดันสูงขึ้น สามารถให้บริการได้อย่างเพียงพอและทั่วถึงในเขตพื้นที่ให้บริการ โดยมีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี

+ ประปาเพื่ออนาคต เพื่อผู้คนทั้งมวล

การขยายบริการน้ำประปาในครั้งนี้ได้มีการศึกษาและวางแผนล่วงหน้า ๑๐ ปี (๒๕๕๔-๒๕๖๓) ตลอดจนเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยคาดการณ์อัตราการเพิ่มของประชาชนผู้ใช้น้ำและความต้องการใช้น้ำในอนาคต มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ ตามหลักธรรมาภิบาล

โดยได้คำนึงถึงการจัดให้บริการน้ำประปาสำหรับผู้คนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง ได้แก่ ผู้ใช้น้ำเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของบ้านและไม่ได้อยู่อาศัยในบ้านที่ถือกรรมสิทธิ์สถานที่ราชการและบ้านพักบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด รวมถึงผู้ใช้น้ำแฝงลอย โดยให้มีการยื่นคำร้องขอติดตั้งมาตรวัด ซึ่งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้สำหรับแต่ละกลุ่ม

จากการมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและทั่วถึงทุกบ้าน รวมทั้งยังได้ใช้น้ำประปาของเทศบาล ในราคาต่ำคิดเป็นครึ่งหนึ่งของอัตราค่าน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก

เทศบาลนครนครปฐม ยังได้ตระหนักถึงหลักการบริหารงบประมาณที่ดี ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนอย่างรอบคอบ ยึดถือระเบียบ ทำงานอย่างโปร่งใส สามารถรับการตรวจสอบจากองค์กรทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวคิดการพัฒนาท้องถิ่นที่ชัดเจนดังที่กำหนดไว้ว่า

“ประชาชนต้องอยู่ด้วยความผาสุก เมืองจะต้องมีบริการขั้นพื้นฐานที่สะดวกสบาย พอเพียง และทันต่อเวลา ประชาชนต้องมีสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน”

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

การให้บริการสาธารณะด้านน้ำประปาในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครปฐม อย่างมีคุณภาพ เพียงพอ และทั่วถึง มีปัจจัยสำคัญดังนี้

+ การมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านจัดเวทีประชาคมในการเสนอปัญหาและจัดลำดับความสำคัญความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ ผู้นำชุมชนยังมีส่วนร่วมกับเทศบาลฯ ในการสำรวจพื้นที่ คอยติดตามและเฝ้าระวังปัญหาอันก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

+ การสนับสนุนของคณะผู้บริหารและสภาเทศบาลฯ ในการวางแผนและตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและจัดบริการสาธารณะที่สนองต่อความต้องการของประชาชน รวมถึงการวางแผนโดยคาดการณ์ล่วงหน้าเพื่อรองรับการขยายตัวในอนาคต

+ การบริหารจัดการของหน่วยงานภายในเทศบาล ที่มีการจัดระบบการจัดการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการน้ำประปาที่มีคุณภาพในราคาต่ำ ให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายประดิษฐ์ อุ่นศิริไธย์
กองการประปา เทศบาลนครนครปฐม
โทร. ๐๙๓-๑๓๙๑๔๑๒
E-mail: pradit.u@gmail.com

จัดการน้ำแบบบูรณาการ

เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ทุ่งสงเมืองแห่งการเรียนรู้เมืองชุมชนน่าอยู่
สู่ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัยอย่างยั่งยืน

พื้นที่

๗.๑๗ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๒๙,๖๙๕ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๔,๑๔๒ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๙ ชุมชน

ที่อยู่

๑๐๓ ถ.ชนปรีดา ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง จ.กระบี่ ๘๐๑๙๐

๐๗๕-๔๑๑๓๔๒

www.tungsong.com

นายกเทศมนตรี

นายทรงชัย วงษ์วัชรดำรง

+ พื้นที่รับน้ำหลากจากที่สูง

เมืองทุ่งสงตั้งอยู่กลางที่ราบลุ่มเชิงเขา โดยมีภูเขาเตี้ยๆ ล้อมรอบ ทำให้มีลักษณะพื้นที่เป็นแอ่งกระทะ มีลำน้ำธรรมชาติไหลผ่าน ๔ สาย ได้แก่ คลองท่าแพ คลองวังหีบ คลองท่าโหลน และคลองท่าเสา แล้วไปรวมกันในลักษณะคอขวด จึงทำให้มีน้ำเอ่อล้นออกจากคลองต่างๆ ประกอบกับคลองธรรมชาติเหล่านั้นมีสภาพตื้นเขินและถูกบุกรุกทำลาย เมื่อน้ำหลากมาในช่วงฤดูฝนไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน ทำให้เมืองทุ่งสงต้องประสบปัญหาน้ำท่วมเกือบทุกปีๆ ละ ๑-๒ ครั้ง ส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินของประชาชนอย่างกว้างขวาง

ความเดือดร้อนมิได้เกิดขึ้นเฉพาะในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองทุ่งสงเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบไปยังพื้นที่โดยรอบและพื้นที่รับน้ำทางตอนใต้ ซึ่งอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ต่างก็ได้รับความเดือดร้อนตลอดทั้งสายน้ำ จนไปถึงปลายน้ำบริเวณพื้นที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

การเผชิญปัญหาร่วมกันทุกๆ ปี ได้เป็นแรงกดดันให้ชาวเมืองทุ่งสงต้องแสวงหาทางออกในการแก้ไขปัญหา อีกทั้งเมื่อต้องประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ เมื่อปลายปี ๒๕๔๘ และต้นปี ๒๕๔๙ ซึ่งได้สร้างความเสียหายมาก เทศบาลเมืองทุ่งสงได้มีบทบาทสำคัญในการประสานงานและขับเคลื่อนให้ภาคีที่เกี่ยวข้องมาประชุมปรึกษาหารือกันเกือบสิบครั้ง ทั้งรัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน

สถาบันการศึกษาประชาชน และภาคอื่นๆ อาทิ กรมชลประทาน กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นต้น โดยมีนายอำเภอทุ่งสงเป็นประธานในการประชุมเกือบทุกครั้ง

จนกระทั่ง ทุกฝ่ายเห็นร่วมกันว่าปัญหาน้ำท่วมเป็น “วาระท้องถิ่น” ที่ต้องร่วมมือกันแก้ไข จึงเกิดเป็นเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมแบบบูรณาการ ที่มีการตั้งคณะทำงานขึ้นมา ๒ คณะ ประกอบด้วย (๑) คณะทำงานด้านสังคม กฎหมาย แผนและผังเมือง และ (๒) คณะทำงานด้านกายภาพ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน

+ เริ่มปฏิบัติการ

คณะทำงานด้านกายภาพ เริ่มทำการสำรวจและปรับสภาพพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเฉพาะหน้า ได้แก่ การขุดลอกคลองธรรมชาติและคลองสาขา ตัดตะกอนทรายบางส่วนออกไป ขุดขยายส่วนที่แคบหรือเป็นคอขวด เก็บขยะ นำกิ่งไม้และสิ่งกีดขวางทางน้ำออก โดยได้รับการสนับสนุนจากแรงงานนักโทษในเรือนจำทุ่งสง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช นอกจากนี้ ยังได้มีการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นและผังเมืองรวม ศึกษาพื้นที่เพื่อพัฒนาเป็นอ่างเก็บน้ำ และแก้มลิง อันจะช่วยลดความรุนแรงของปัญหา

ในขณะที่คณะทำงานด้านสังคม ได้จัดการระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาระยะยาว ควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกในกาดูแลรักษาป่าต้นน้ำและสิ่งแวดล้อม เสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนในท้องถิ่นด้วย “หลักสูตรท้องถิ่น” และเรียนรู้ในแหล่งธรรมชาติด้วยขบวนจักรยาน มีการจัดทำแผนและผังชุมชนอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายอนุรักษ์คลองต่างๆ

ปัจจุบัน ยังมีการเฝ้าระวังและเตือนภัย โดยจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและดินถล่ม ระบบเตือนภัยล่วงหน้า เฝ้าระวังสภาพอากาศและปริมาณน้ำฝนตามสถานีต่างๆ และซักซ้อมแผนเพื่อรับมือกับภัยที่อาจเกิดขึ้น

+ ชุมชนขาบรับ

ชุมชนคลองท่าแพ เป็นชุมชนกลุ่มแรกๆ ที่นำกระบวนการข้างต้นมาปรับใช้ระดับชุมชน เมื่อกลางปี ๒๕๕๐ เพื่อร่วมกันรักษาสายน้ำแห่งชีวิตของชุมชนและของเมืองทุ่งสง นั่นก็คือคลองท่าแพ ซึ่งเป็นแหล่งอาศัยน้ำในการผลิตน้ำประปาสำหรับการอุปโภคของประชาชนในเขตอำเภอทุ่งสงและอำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประกอบกับคลองท่าแพมีสภาพดินเลน สัตว์น้ำลดลง และยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้น้ำระบายไม่ทันในช่วงน้ำหลาก จึงทำให้ทุกคนอยากเห็นคลองท่าแพมีสภาพดีขึ้น คลองสวย น้ำใส บรรเทาน้ำท่วม และมีน้ำใช้หน้าแล้ง ต่อจากนั้น มีการก่อตั้ง “เครือข่ายอนุรักษ์คลองท่าแพ” นำไปสู่บันทึกความร่วมมือ (MOU) ในการจัดการคลองท่าแพแบบบูรณาการ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานมีมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน อาทิ

- + เครือข่ายอนุรักษ์คลองท่าแพช่วยกันดูแลรักษาคลองท่าแพ
- + รักษาระบบนิเวศแหล่งน้ำด้วยน้ำหมักชีวภาพ (EM)
- + จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
- + จัดทำผังชุมชนคลองท่าแพ
- + ปลูกต้นไม้และรักษาพื้นที่สีเขียวริมคลองท่าแพ
- + เยาวชนนักสืบสายน้ำ เฝ้าระวังและรักษาป่าต้นน้ำ
- + สำรวจชนิดพันธุ์ปลาพื้นถิ่น ปล่อยปลา และเพาะขยายพันธุ์ชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ ฯลฯ

นอกจากนี้ เทศบาลเมืองทุ่งสงยังได้ร่วมกับชุมชนทำประชาคม เพื่อแก้ไขปัญหาสภาพลำคลองท่าแพที่มีสภาพแคบแค้ว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำ จนมีข้อสรุปที่คาดไม่ถึง เพราะตกลงร่วมกันว่าให้มีการปรับแต่งพื้นที่เพื่อปรับแนวลำคลองใหม่ ที่เรียกกันว่า “การจัดรูปที่ดิน” ซึ่งต้องทำการถอนหลักหมุดแนวเขตที่ดินของชาวบ้านถึง ๒๓ ราย แต่ทุกรายก็ยินดีให้ความร่วมมือ ซึ่งนับเป็นความสำเร็จที่หาได้ยาก

+ ก้าวรุกจัดการลุ่มน้ำ

อันที่จริงแล้ว พื้นที่เทศบาลเมืองทุ่งสงตั้งอยู่ช่วงต้นน้ำ-กลางน้ำ ของลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง อันมีต้นกำเนิดจากน้ำตกโยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขานครศรีธรรมราช มีคลองต่างๆ ไหลผ่านลงสู่แม่น้ำตรังบริเวณตอนบนของจังหวัดตรัง รวมความยาวลำน้ำ ๑๙๐ กิโลเมตร ออกสู่ทะเลอันดามันที่อำเภอกันตัง ทางตอนใต้ของจังหวัดตรังนับพื้นที่ลุ่มน้ำเกือบ ๔ พันตารางกิโลเมตร โดยส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดตรัง

หากย้อนกลับไปดูพื้นที่ต้นน้ำของลุ่มน้ำนี้ ซึ่งอยู่เหนือขึ้นไปจากเทศบาลเมืองทุ่งสง พบว่าสภาพป่าได้ถูกบุกรุกทำลายเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่ปลูกยางพารา ทำให้การดูดซับและชะลอน้ำลดลง เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ทับถมสู่แหล่งน้ำซึ่งทำให้มีสภาพตื้นเขินไปเรื่อยๆ

นายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง ได้เดินหน้าสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบลุ่มน้ำ ในการแก้ไขปัญหาเกิดความยั่งยืน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงและหน่วยงานในพื้นที่อย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยมี การเรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศเนเธอร์แลนด์ นักวิชาการจากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอกต่างๆ ใช้หลักคิด “การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบไร้พรมแดน” ซึ่งหมายถึง การจัดการโดยเอาระบบนิเวศเป็นตัวตั้ง ไม่ยึดติดกับขอบเขตการปกครอง จึงนำมาซึ่งความร่วมมือที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

+ ขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์และเครือข่าย

การประชุมเครือข่ายลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรังได้จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๕๔ โดยมีผู้เกี่ยวข้องในจังหวัดนครศรีธรรมราชและในจังหวัดตรัง เข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น ทำให้เกิดการเรียนรู้ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและจัดการพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยมีประกาศของผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์และแผนการบริหารจัดการลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรังแบบบูรณาการ อันประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทั้งสองจังหวัด โดยมีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นเลขานุการ

จนกระทั่งมีลงนามความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำ และยังได้ร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน ประชาสังคม และชุมชน จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการน้ำในลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำตรัง ประกอบด้วย ด้านการจัดการพื้นที่ต้นน้ำ ด้านการกำหนดผังการใช้ที่ดิน พื้นที่รับน้ำ และโครงข่ายน้ำ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วม และดินถล่ม ด้านการจัดการคุณภาพน้ำ และด้านการบริหารจัดการ

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

มาถึงทุกวันนี้ การจัดการน้ำของเทศบาลเมืองทุ่งสงและภาคีเครือข่าย ยังคงดำเนินต่อไป เพื่อต่อยอดและขยายผลให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ความก้าวหน้าเหล่านี้เกิดขึ้นด้วยปัจจัยสำคัญดังนี้

- + วิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นของผู้บริหารที่ต้องการให้เกิดการจัดการอย่างเป็นระบบ ใช้กลยุทธ์ในการประสานงานและให้บทบาทภาคส่วนต่างๆ อย่างเท่าเทียม
- + จัดการระบบนิเวศควบคู่ไปกับการจัดการทางสังคม โดยใช้หลักวิชาการผสมผสานกับหลักวัฒนธรรม ทำให้ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง นอกจากนี้ยังยึดการจัดการเชิงนิเวศ ขยายเครือข่ายความร่วมมือทั่วทั้งลุ่มน้ำ โดยไม่ยึดติดกับขอบเขตท้องถิ่น นับเป็นกรณีตัวอย่างหาได้ยาก
- + เน้นกิจกรรมเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติ ซึ่งได้คอยกระตุ้นให้มีการทำงานที่ต่อเนื่อง มีการจัดการความรู้และข้อมูลเพื่อถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น

... ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
... นางเตือนจิต จงคง
... รองปลัดเทศบาลเมืองทุ่งสง
... โทร. ๐๘๔-๓๐๙๓๑๖๘
... E-mail: taunjit2504@gmail.com

ประติมากรรมแต่งเมือง เล่าเรื่องกระบี่

เทศบาลเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

วิสัยทัศน์

กระบี่เมืองน่าอยู่ ผู้คนน่ารัก ศูนย์กลางการให้บริการ
เป็นประตูสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประวัติศาสตร์
พร้อมก้าวสู่เมือง คุณภาพ (Q-city) ในปี พ.ศ.๒๕๖๙

พื้นที่

๑๙ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๒๙,๓๐๐ คน (สิ้นปี ๒๕๕๖)

ความหนาแน่น

๑,๕๕๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๔ ชุมชน

ที่อยู่

๒๙๒ ถ.มหาราช ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.กระบี่ ๘๑๐๐๐

๐๗๕-๖๒๐๖๐๑

www.krabicity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายกิตติศักดิ์ ภูเก้าล้วน

+ ประตูด่านรับนักท่องเที่ยว

ด้วยความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดกระบี่และบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะธรรมชาติทางชายฝั่งทะเลอันดามัน ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเยือนจากทุกมุมโลก สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ท้องถิ่นและประเทศมาอย่างต่อเนื่อง

เทศบาลเมืองกระบี่มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวก รวมทั้งการให้บริการต่างๆ เปรียบเสมือนประตูต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ก้าวมาเยือน จึงได้มีแนวคิดในการตกแต่งเมืองให้มีเอกลักษณ์ พร้อมสร้างสรรค์กิจกรรมให้หลากหลาย โดยเฉพาะการนำเสนอวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างความสนใจที่จะไปเยี่ยมชมสถานที่จริง รวมทั้งสร้างความประทับใจ อันจะนำไปเผยแพร่และบอกต่อๆ กัน ผ่านการสื่อสารด้วยช่องทางต่างๆ

+ สัญลักษณ์ไฟจราจร สะท้อนเรื่องราว

สัญลักษณ์ไฟจราจรเมืองกระบี่ ซึ่งเป็นประติมากรรมที่ผสมผสานเข้ากับโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้สอยจริง สร้างความน่าสนใจและความเป็นเอกลักษณ์ของเมือง ได้ถูกกล่าวขานถึงอย่างกว้างขวาง ผู้มาเยือนส่วนใหญ่ไม่พลาดที่จะไปชมและถ่ายรูปเป็นที่ระลึก จึงกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นจุดนัดพบ และเป็นจุดเล่าเรื่องเมืองกระบี่ได้เป็นอย่างดี

+ สัญลักษณ์ไฟ “จระจกมนุษย์โบราณ” สะท้อนเรื่องราวประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่ของสายพันธุ์มนุษย์ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ เพราะได้มีการขุดพบซากฟอสซิลกระดูกมนุษย์โบราณ พร้อมฟันของมนุษย์โบราณ มีอายุถึง ๓๕ ล้านปี มีชื่อว่า “สยามโมฟิเทคัส อีโอซีนัส” จัดอยู่ในสายพันธุ์ “โฮมินิดส์ หรือ โฮมินอยด์” รวมทั้งการขุดพบโครงกระดูกมนุษย์ อายุ ๔๓,๐๐๐ ปี ที่บ้านทับปrik และโครงกระดูกมนุษย์อายุ ๒๕,๐๐๐ ปี ที่ถ้ำหมอบะเคียว

+ สัญลักษณ์ไฟจราจร “นกออก” หรือ “นกอินทรีทะเล” ซึ่งเป็นนกคู่เมืองกระบี่ มีลักษณะเด่นที่ถูกนำมาเป็นข้อคิดในการใช้ชีวิตและการทำงาน อาทิ การเป็นนกที่บินสูงมองไกล การเป็นนกสันโดษไม่รุกรานใครอาศัยอยู่อย่างสงบ

+ สัญลักษณ์ไฟจราจร “ช้างชูกระบี่” สะท้อนอดีตที่มีช้างป่าเป็นจำนวนมาก มีการตั้งเพนียดจับช้างของพระปลัดเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นที่มาของการตั้งเมืองกระบี่ขึ้น นอกจากนี้ จังหวัดกระบี่ยังได้เคยนำเอากล้าถวายช้างเผือกเชือกแรกให้แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อปี ๒๕๐๑ อันเป็นที่ภาคภูมิใจยิ่งของชาวเมืองกระบี่มาจนถึงทุกวันนี้

+ สัญลักษณ์ไฟจราจร “เสือเขี้ยวดาบ” ที่เป็นสัตว์ดึกดำบรรพ์ ที่เป็นตำนานความยิ่งใหญ่ของสายพันธุ์สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในยุคโบราณ มีการขุดพบซากเขี้ยวเสือเขี้ยวดาบ อายุกว่า ๔๐ ล้านปี ที่เหมืองลิคไนต์

+ เทวสถานองค์จตุคามรามเทพ อยู่คู่ความศรัทธา

รูปหล่อองค์จตุคามรามเทพเนื้อบронซ์นอกขนาด ความสูง ๔.๕ เมตร ความสูงรวมฐาน ๖ เมตร ยาว ๑๒ เมตร ตั้งอยู่บริเวณหน้าอาคารสำนักงานเทศบาลเมืองกระบี่แห่งใหม่ ถือเป็นรูปหล่อจตุคามรามเทพที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๕๕๐ เพื่อความเป็นมงคลสถานที่

ให้ชาวกระบี่และอาคันตุกะได้สักการะบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคลอีกทั้งเป็นการเสริมดวงเมืองให้แก่จังหวัดกระบี่ และยังเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ยุคโบราณ อันเป็นที่มาของเมืองกระบี่ ตามที่บอกเล่าต่อกันมาว่า “องค์พ่อจตุคามรามเทพ” ในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย-ศรีธรรมโศกราช เมื่อประมาณพันกว่าปีมาแล้ว มีพระนามว่า “พระเจ้าจันทรภาณุ” เป็นกษัตริย์องค์ที่ ๒ ของราชวงศ์ศรีธรรมโศกราช ปกครองเมืองตามพรลิงค์ หรือเมืองนครศรีธรรมราช ในปัจจุบัน มีพระวรกายเป็นสีเข้ม เป็นกษัตริย์นักรบที่เก่งกล้า จนได้สมัญญานามว่า “ราชันดำแห่งทะเลใต้” หรือ “พญาพิภพกาฬ” ปกครอง ๑๒ หัวเมืองต่างๆ ที่ขึ้นตรงต่อศรีธรรมโศกราช หนึ่งในนั้น คือ “เมืองบันไทยสมอ” ซึ่งมีตราประจำเมือง คือ “ปิวอก” จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบสันนิษฐานว่า คือ เมืองกระบี่ ในอดีตนั่นเอง

+ ปุดำ บอกเล่าความสมบูรณ์ของทรัพยากร

...อย่างที่กระบี่ ข้าพเจ้าไปพบกับชาวกระบี่ว่า ป่าไม้ชายเลนนี้อย่าทำลายเลย ขอให้ข้าพเจ้าเถอะ ขอให้ป่าไม้ชายเลนอย่างเดิม เพื่อความยั่งยืนของประเทศไทย...พระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ ณ ศาลาดุสิดาลัยกรุงเทพฯ

เทศบาลเมืองกระบี่ ได้สนองพระราชเสาวนีย์ดังกล่าว ด้วยการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลรักษาป่าชายเลน บริเวณปากแม่น้ำกระบี่ พื้นที่ ๑๓๓,๑๒๐ ไร่ ซึ่งมีความสำคัญเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำนานาชาติ (Ramsar site) ลำดับที่ ๔ ของประเทศไทย ต่อมาได้สร้างประติมากรรมปุดำทองเหลืองรมดำ ประกอบด้วยครอบครัวปู ๔ ตัว ตัวใหญ่กระดองกว้าง ๓ เมตร ตัวเล็กอีก ๓ ตัว เพื่อบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าชายเลนบริเวณเขาขนาน้ำหน้าเมืองกระบี่ อีกทั้งยังสร้างจิตสำนึกให้ชาวกระบี่ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ไว้ใช้อย่างพอเพียง

ประติมากรรมปุดำนี้ได้สื่อถึงความสัมพันธ์ของครอบครัว ตามในนิทานอีสปเรื่องแม่ปูกับลูกปู เพื่อให้สอดคล้องกับคำขวัญของจังหวัดกระบี่ “กระบี่เมืองน่าอยู่ ผู้คนน่ารัก” พ่อแม่ทุกคนจะต้องสอนให้ลูกอยู่ในระเบียบวินัย เคารพผู้ใหญ่ ประพฤติตนเป็นคนดี

บริเวณลานปุดำ ยังถูกพัฒนาให้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรม “กระบี่บาดเลนส์ : ๑๐๐ ภาพเด่นอันดามัน” ที่เทศบาลเมืองกระบี่ ร่วมกับสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ สมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว นำเสนอภาพแหล่งท่องเที่ยว และวิถีชีวิตชุมชนของจังหวัดกระบี่ ผ่านสายตาและมุมมองของศิลปินนักถ่ายภาพ จึงทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักจังหวัดกระบี่ในมุมมองใหม่ๆ สร้างความสนใจในการเข้ามาท่องเที่ยวให้กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ พื้นที่ดังกล่าวยังใช้เป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ

+ กำแพงประวัติศาสตร์ กระบี่ ๔๓,๐๐๐ ปี วิถีอันดามัน

กำแพงประวัติศาสตร์เมืองกระบี่ บอกเล่าเรื่องราวที่น่าสนใจตั้งแต่ยุคอดีตจนถึงปัจจุบัน ผ่านกรอบขนาดใหญ่ความกว้าง ๑.๕ เมตร x ๒.๕ เมตร จำนวน ๒๘ กรอบ ที่มีตัวอักษรทั้งภาษาไทยและอังกฤษติดตั้งบริเวณถนนเจ้าฟ้า เรียงร้อยเรื่องราวตั้งแต่กระบี่ในยุคแรก ซึ่งมีร่องรอยสิ่งมีชีวิตดึกดำบรรพ์ ตามหลักฐานที่มีการขุดพบ จนมาถึงยุคชุมชนคลองท่อมโบราณเริ่มมีคนเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้นมีการติดต่อสัมพันธ์กับโลกตะวันตกอินเดียอาหรับโรมัน มีท่าเรือขนถ่ายสินค้าเป็นแหล่งอุตสาหกรรมผลิตลูกปัดขนาดใหญ่จนถึงยุคที่มีความเจริญในช่วงรัชกาลที่ ๕ สร้างบ้านสร้างเมือง รวมถึงช่วงเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ เมื่อปี ๒๕๔๗ จนไปถึงการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาเมืองกระบี่ในอนาคต

ถนนสายประวัติศาสตร์แห่งนี้ ยังเป็นที่ตั้งของประติมากรรมรูรักสามัคคีอันสะท้อนถึงความแตกต่างในสังคม การอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคีกลมเกลียว สื่อผ่านโซนภาพรูปปั้นเด็กๆ ทั้งชาวไทยพุทธมุสลิม ชาวจีน และเด็กต่างชาติประสานมือแนบแน่นใบหน้ายิ้มแย้ม ต้อนรับผู้มาเยือนด้วยไมตรี

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ความมีชีวิตชีวาของเมืองถูกแสดงผ่านประติมากรรมที่หยิบยกเรื่องราวมาเล่าขานได้อ่านอย่างน่าสนใจ เกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- + วิสัยทัศน์ของผู้บริหารและความตระหนักของประชาชนในทุนทางประวัติศาสตร์และทุนทางธรรมชาติ ทำให้เกิดความร่วมมือในการดูแลรักษาทุนเหล่านั้นไว้ด้วยความหวงแหนมิให้เลือนหายไป
- + ใช้เป็นโอกาสในการพัฒนาเมือง ด้วยการหยิบยกเรื่องราวมาเล่าขานผ่านประติมากรรมได้อ่านอย่างน่าสนใจ สร้างชีวิตชีวาให้แก่เมือง
- + เชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประวัติศาสตร์ ส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้น

ในอนาคตเมืองกระบี่จะยังคงเป็นประตูสู่การท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ พร้อมเดินทางพัฒนาเมืองตามวิสัยทัศน์การพัฒนาที่กำหนดไว้คือ “ปี ๒๕๖๙ กระบี่จะเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน” สิ่งที่ยอยากจะทำให้เกิดขึ้นกับเมืองกระบี่ในอนาคตคือเมืองสะอาด (Clean City) เมืองสีเขียว (Green City) เมืองปลอดภัย (Safety City) เมืองสุขภาพ (Healthy City) และเมืองมั่งคั่งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Wealthy City) เมืองแห่งการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality Tourist Destination City)

ติดต่อประสานงาน
นายณพพรชัย อินทองคำ
สำนักการช่าง เทศบาลเมืองกระบี่
โทร ๐๘๑-๔๘๐๐๘๔๙
E-mail: nopvet58@gmail.com

เมืองมิชวิต มุ่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์

เทศบาลนครยะลาจังหวัดยะลา

วิสัยทัศน์

นครยะล่าน่าอยู่ เศรษฐกิจดี เทคโนโลยีก้าวหน้า การเมืองโปร่งใส
ประชาชนร่วมใจ มุ่งสู่อาเซียน มุ่งสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่

พื้นที่

๑๙.๔ ตารางกิโลเมตร

ประชากร

๖๒,๓๑๕ คน (สิ้นปี ๒๕๕๕)

ความหนาแน่น

๓,๒๑๒ คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน

๑๔๑ ชุมชน

ที่อยู่

๑๐ ถ.สุขยางค์ อ.เมือง อ.เมือง จ.ยะลา ๙๓๐๐๐

๐๗๓-๒๒๓๖๖๖

www.yalacity.go.th

นายกเทศมนตรี

นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ

+ นครแห่งสวน

เดิมเทศบาลนครยะลา เคยได้รับการคัดเลือกจากองค์การอนามัยโลก (WHO) ในการเป็นเมือง
นาร่อง ๑ ใน ๕ เมืองของประเทศไทย เพื่อพัฒนาสู่เมืองน่าอยู่ (Healthy City) เมื่อปี ๒๕๔๐
ทำให้มีการสืบสานการพัฒนาตามแนวทางดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบัน ก็ยังคงให้ความสำคัญในการดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว เพื่อให้ต้นไม้ได้ช่วยดูดซับ
คาร์บอนไดออกไซด์ช่วยสร้างความร่มรื่น ทำให้เกิดภูมิทัศน์ที่สวยงาม สร้างบรรยากาศ
ผ่อนคลาย ตลอดจนนำไปสู่เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ภายใต้แนวคิด “นครแห่งสวน” เพื่อได้จัด
ให้มีพื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะควบคู่ไปกับการจัดสถานที่ออกกำลังกายและกิจกรรม
เพื่อนันทนาการ ในสัดส่วนที่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในเมือง และการรองรับ
ประชาชนจากพื้นที่รอบนอกด้วย

กล่าวได้ว่าแนวคิด “นครแห่งสวน” ได้แปลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีวัตถุประสงค์
ดังนี้

+ มีพื้นที่สีเขียว สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมนันทนาการของประชาชนอย่าง
เพียงพอ

+ มีภูมิทัศน์เมือง ที่สวยงาม ร่มรื่น และสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย

+ มีส่วนร่วมลดภาวะโลกร้อน สร้างระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นแหล่งที่อยู่
ของพรรณพืชและสัตว์ท้องถิ่น

ปัจจุบัน เทศบาลนครยะลาสามารถจัดให้มีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพและนันทนาการ รวมจำนวน ๑๒ แห่ง พื้นที่ประมาณ ๔๙๑ ไร่ หรือ ๐.๘ ตารางกิโลเมตร โดยมีส่วนขนาดใหญ่ ๓ แห่ง ได้แก่

+ **สวนขวัญเมือง** เป็นพื้นที่ร่มรื่น มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ สามารถนั่งพักผ่อนหย่อนใจ มีสวนคณิตศาสตร์ จัดให้มีอุปกรณ์เครื่องเล่นสำหรับเด็ก มีลานออกกำลังกายและจัดกิจกรรมนันทนาการ

+ **สวนโรงพิธีช้างเผือก** มีการจัดภูมิทัศน์ไว้อย่างสวยงาม เหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย มีสวนน้ำ สนามเทนนิส สนามเอนกประสงค์

+ **สวนศรีเมืองริมแม่น้ำปัตตานี** ที่ได้รับการจัดภูมิทัศน์ไว้อย่างสวยงาม ร่มรื่นด้วยต้นไม้ และดอกไม้กลิ่นหอม มีลานกิจกรรม สวนสุขภาพสำหรับออกกำลังกาย นอกจากนี้ ยังมีการขยายสวนศรีเมืองออกไปรวม ๔ ระยะ เพื่อรองรับความต้องการของประชาชน

นอกจากนี้ ยังมีสวนสาธารณะอื่นๆ และจัดให้มีพื้นที่สีเขียวบริเวณเกาะกลางถนน สวนหย่อมต่างๆ โดยให้ความสำคัญในการปลูกต้นไม้ประจำถิ่นและต้นไม้หายาก มีการรณรงค์ให้มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับในพื้นที่เอกชนและตามอาคารบ้านเรือนของประชาชนในแต่ละปีเทศบาลนครยะลา ยังคงเดินหน้าปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกแก่บุคลากรเทศบาลและประชาชน ในการร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและร่วมพัฒนาเมืองให้น่าอยู่

+ นครแห่งเสียง...ออร์เคสตรา

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ได้ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลาและพื้นที่ใกล้เคียง เกิดความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจกัน มีการแบ่งแยกฝ่าย ทำให้เทศบาลนครยะลามีความห่วงใยถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเยาวชนคนรุ่นใหม่ ซึ่งมีความอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ เหล่านั้น จึงต้องสร้างทุนทางสังคมและบรรยากาศในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นมิตร ลดความเกลียดชังไม่ให้ถูกชักจูงและปลุกฝังไปในทางที่ผิด

ด้วยเหตุนี้ “วงดนตรีออร์เคสตราเทศบาลนครยะลา” จึงจัดตั้งขึ้น ในปี ๒๕๔๙ เพื่อสร้างเสียงดนตรีที่สื่อสารให้เห็นถึงความรักความเข้าใจอันดีระหว่างเยาวชนที่มีวิถีวัฒนธรรมแตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังช่วยกล่อมเกล่าให้เยาวชนมีสุนทรียภาพ มีจิตใจอ่อนโยน รู้จักการทำงานเป็นทีม มีกฎกติกาทางสังคม และสามารถนำความรู้ทักษะด้านดนตรีไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองในอนาคต

เทศบาลนครยะลา ได้หารือ วางแผน และดำเนินงานอย่างเป็นลำดับดังนี้

- + ประสานหน่วยงานต่างๆ และผู้รู้ในท้องถิ่น ร่วมกันวางแผนและหาแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงาน
- + จัดหาครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญด้านดนตรีออร์เคสตรา และจัดซื้อเครื่องดนตรีโดยใช้งบประมาณของเทศบาลฯ และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก
- + รับสมัครเด็กและเยาวชนจากโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดยะลาและจังหวัดใกล้เคียง
- + เปิดการเรียนการสอน ฝึกฝนทักษะด้านดนตรีออร์เคสตรา ฝึกซ้อมร่วมกับวงดนตรีอื่นๆ
- + ร่วมแสดงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นอกจากการเรียนรู้ด้านดนตรีแล้ว เยาวชนในวงดนตรีออร์เคสตราเทศบาลนครยะลา ยังได้เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เรียนรู้วัฒนธรรมของพี่น้องไทยพุทธและไทยมุสลิม เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ดังคำที่ว่า “ดนตรีสื่อสันติสุข” อันเป็นความภาคภูมิใจของชาวยะลา

+ สร้างสรรค์ Yala Bird City

นอกจากเสียงดนตรีจากเยาวชนแล้ว ยังมีเสียงจากธรรมชาติอันเป็นที่ชื่นชอบของชาวยะลานั้นก็คือ “เสียงนก” ที่แสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของสภาพป่า ภูเขา และแม่น้ำลำธารตามธรรมชาติ โดยที่ชาวบ้านได้เริ่มนำนกหลากหลายชนิดมาเลี้ยงจนเกิดความผูกพัน เกิดวัฒนธรรมพื้นบ้านการแข่งขันนกเขาชวา ที่ได้สานสัมพันธ์ระหว่างผู้คนทั้งในท้องถิ่นและประเทศเพื่อนบ้าน

งานมหกรรมแข่งขันนกเขาชวาอาเซียน เป็นกิจกรรมที่เทศบาลนครยะลาได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ จนปัจจุบัน มีหน่วยงานต่างๆ และชาวชวาจากหลายประเทศเข้าร่วม อาทิ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไน เป็นต้น ด้วยศักยภาพในการบริหารจัดการอย่างเป็นมืออาชีพและความพร้อมของสนามแข่งขัน ทำให้งานมหกรรมนี้ได้รับการบรรจุไว้ในปฏิทินการท่องเที่ยวของประเทศไทย และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปทั่วโลก รวมทั้งได้รับการบันทึกไว้ในกินเนสส์บุ๊ก ว่าเป็นมหกรรมที่มีจำนวนนกเข้าร่วมการแข่งขันมากที่สุดในโลก นกเขาชวาที่ชนะเลิศจากสนามนี้มีราคานับล้านบาท ทำให้วันนี้คุณค่าของนกเขาชวาและนกกรงหัวจุกได้มีส่วนช่วยในการกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นได้เป็นอย่างมาก

จากจุดเริ่มต้นอันเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างผลบวกต่อธุรกิจเกี่ยวเนื่องขยายเป็นวงจรเศรษฐกิจ ที่นำเม็ดเงินหมุนเวียนมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี

+ **ธุรกิจต้นน้ำ** การเพาะเลี้ยงนกเชิงเศรษฐกิจโดยไม่ทำลายสมดุลทางธรรมชาติ ช่วยสร้างรายได้สร้างอาชีพแก่คนในจังหวัดยะลา ตามมาด้วยธุรกิจฟาร์มเพาะเลี้ยงนก

+ **ธุรกิจกลางน้ำ** ครอบคลุมกลุ่มอาชีพทำกรงนก ฝักรังนก อาหารและอาหารเสริมสำหรับนก สอนนกกล้วยกินและนาค้าวนก อันเป็นการนำทุนทางปัญญาในท้องถิ่นและศิลปะอันมีค่ามาต่อยอด

+ **ธุรกิจปลายน้ำ** อันเป็นธุรกิจบริการ เช่น ร้านน้ำชากาแฟ ร้านอาหาร โรงแรมที่พัก การขนส่ง ซึ่งเป็นผลพวงจากกิจกรรมการแข่งขัน รวมถึงผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

กระทั่งในปี ๒๕๕๔ เทศบาลนครยะลาได้รับการคัดเลือกจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ให้เป็นเมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์: Yala Bird City เทศบาลนครยะลาจึงมีการต่อยอดและประสานภาคส่วนต่างๆ ร่วมผลักดันให้จังหวัดยะลาเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจนก โดยการนำเอาศิลปวัฒนธรรมมาประยุกต์ให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ เพิ่มมูลค่า สร้างงานสร้างรายได้ และ

กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมหลัก ได้แก่ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ การประชาสัมพันธ์และจัดทำเว็บไซต์

+ ก้าวสู่ความสำเร็จ

ท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ ซึ่งได้สร้างปัญหาทางสังคมและเป็นข้อจำกัดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ทัดเทียมพื้นที่อื่นๆ ทำให้เทศบาลนครยะลาต้องเพิ่มความพยายามและความทุ่มเทในการพัฒนาเมือง ด้วยการรักษาคุณค่าเดิมและเพิ่มคุณค่าใหม่ๆ ดังนี้

+ **สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี** จัดให้มีสวนสาธารณะและพื้นที่ออกกำลังกายสำหรับประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้พบปะพูดคุย สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดี

+ **ริเริ่มกิจกรรมดนตรีสำหรับเยาวชน** เพื่อให้เด็กเยาวชนมาทำกิจกรรมร่วมกัน ชัดเจนจิตใจด้วยดนตรี สอดแทรกความรักความสามัคคีให้เยาวชนสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณค่า

+ **ต่อยอดวัฒนธรรมท้องถิ่นการแข่งขัน** โดยนำวัตถุดิบพื้นบ้านและวิถีชุมชนมาสร้างเป็นนวัตกรรมใหม่ ในรูปของสินค้าและบริการ จนเกิดเป็นวงจรเศรษฐกิจที่สามารถกระจายรายได้สู่ประชาชนในระดับต่างๆ

เทศบาลนครยะลา ยังมีแผนในการขยายพื้นที่นันทนาการ อาทิ สนามฟุตบอล อุทยานเฉลิมพระเกียรติ ศูนย์กีฬาและนันทนาการบริเวณริมแม่น้ำ จัดตั้งโรงเรียนดนตรีและการแสดง รวมทั้งสร้างสวนศิลปะจินตนาถา เพื่อเป็นสถานที่แสดงดนตรีและคอนเสิร์ตขนาดใหญ่ รวมทั้งค้นหาและต่อยอดภูมิปัญญานำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม
นายปิยะพงษ์ อนุรัตน์
รท.ผอ. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลนครยะลา

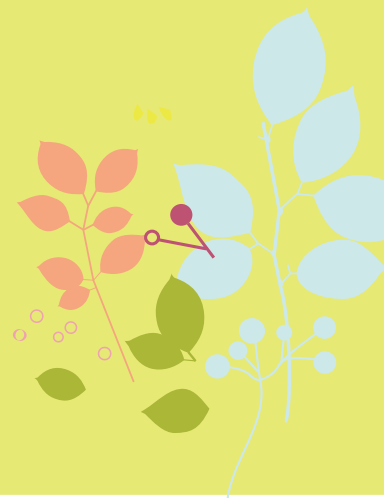

ภาคผนวก

รายชื่อคณะกรรมการ ที่ปรึกษาโครงการ

นายจตุพร บุรุษพัฒน์
นายสากล ฐินะกุล
นายวิชัย บรรดาศักดิ์
ศาสตราจารย์ ดร.สนิท อักษรแก้ว

นายภูเกียรตินันท์ นิ่มเนียม

ผู้แทนอธิบดีกรมอนามัย
นายยงยุทธ เพ็ญศรี

นายมนตรี บุญพาณิชย์

นายการณีย์ ศุภกิจวิเลขการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ พลายน้อย
นางมณฑิพย์ ศรีรัตน ทาบุญานอน
นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ
ดร.จำเนียร วรรัตน์ชัยพันธ์
นางรัชณี เอมะรุจิ

นางสาวไพฑูรย์ งามยิ่ง

นางสาวเบญจมาศ โชติทอง

อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
กรรมการมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กรมอนามัย
กรมโยธาธิการและผังเมือง
ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมและ
การมีส่วนร่วม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กรมอนามัย
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
ผู้อำนวยการสำนักงานแผนการเกษตร
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม
ปิดทองหลังพระ มูลนิธิปิดทองหลังพระ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้แทน IUCN ประจำประเทศไทย
ผู้ทรงคุณวุฒิ
นักวิชาการอิสระ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
นักวิชาการอิสระ
ผู้จัดการแผนงานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

รายชื่อคณะกรรมการประเมิน เอกสารระดับประเทศ (รอบคัดเลือก)

เทศบาลขนาดใหญ่

นางสาวสุทธินี สุริยกุล ณ อยุธยา

นางชุลีพร บุญยมาลิก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกายรัตน์ สุขุมลชาติ

นายอาธร อุดคคติ

นางสาวอุดมลักษณ์ ศรีทัศน์

นางผการัตน์ เพ็งสวัสดิ์

นางสาวเบญจมาศ โชติทอง

รองนายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

เทศบาลเมืองลำพูน จ.ลำพูน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลย่านตาขาว จ.ตรัง

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

ส่วนพัฒนาวิชาการและแผนงานศูนย์สารสนเทศ

สิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผู้จัดการแผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

เทศบาลขนาดกลาง

นายสุเมธ นภาพร

นายฐนพงศ์ ไชยงา

นายเอกลักษณ์ ญัตถุทธิ์

นายสายชล ประเสริฐกุล

ดร.สมศิริ ใจเปี่ยม

นางสาววิลาวรรณ น้อยภา

นายกเทศมนตรีตำบลบรรพตพิสัย

เทศบาลตำบลบรรพตพิสัย จ.นครสวรรค์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

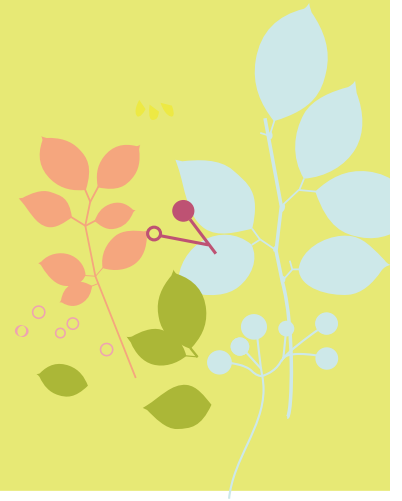
อาจารย์วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เจ้าพนักงานสุขาภิบาล 6 เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริม

การมีส่วนร่วมของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เจ้าหน้าที่วิชาการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

เทศบาลขนาดเล็ก

นายวิทยา พุฒินสุนทร

นางสาววิภา ศรีจำนงค์

นายวีรบูรณ์ วิจารณ์สกุล

นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์

นางธนวรรณ ทรงประกอบ

นางสาวกมลรัตน์ โพธิ์

อดีตรองนายกเทศมนตรีตำบลเมืองแก

เทศบาลตำบลเมืองแก จ.ระยอง

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สำนักพัฒนาสังคม
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

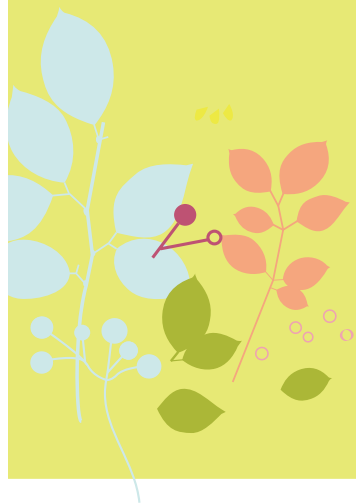
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
กรมอนามัย

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เจ้าหน้าที่วิชาการ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

รายชื่อคณะกรรมการ ประเมินเอกสารระดับภูมิภาค

ภาคเหนือ

นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์

นางสุทธิดา ไกล่ชิด

ดร.อภิสม อินทรลาวัณย์

นางสาวณัฐจิภาศ เหมภัทรสุวรรณ

นายนิพนธ์ ไตรสรณะกุล

นางธนวรรณ ทรงประกอบ

นางสาวเบญจมาศ โชติทอง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นายอภิชัย เขียวศิริกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ ธีระวิสิทธิ์

นางวาทีณี แจ่มใส

นางศิริเพ็ญ วิศิษฐ์พิทยา

นางสุนิทย อ่องพะ

ดร.สมศิริ ใจเปี่ยม

นางสาววิลาวรรณ น้อยภา

ภาคตะวันออก

นายพุฒิพงศ์ สุรพฤกษ์

นายบุญธรรม เตชะจินดารัตน์

นางสาวอุษณากร ทาวะรมภัก

นายกเทศมนตรีตำบลป่าบอน

เทศบาลตำบลป่าบอน จ.พัทลุง

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่

อาจารย์สถาบันการศึกษาและ

จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

นักวิจัย สถาบันการศึกษาและจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปลัดเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง เทศบาลตำบลโพธิ์ทอง จ.อ่างทอง

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ สำนักส่งเสริมการ

มีส่วนร่วมของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผู้จัดการแผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม จังหวัดอุดรธานี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ภาควิชามนุษยศาสตร์และสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ขอนแก่น

ปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลเพ จ.ระยอง

ปลัดเทศบาล เทศบาลนครเชียงราย จ.เชียงราย

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เจ้าหน้าที่วิชาการมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

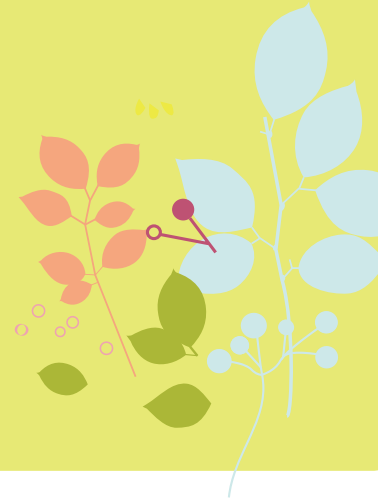
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมจังหวัดตาก

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ศูนย์อนามัยที่ ๓ ชลบุรี

อาจารย์วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

นายธนศักดิ์ มาคะสิระ
นายชัยพัชร สุขนิตย
นางผลการณ์ เพ็งสวัสดิ์

นางสาวกมลรัตน์ โพธิ

ภาคกลาง

นายศักดิ์ชัย เอี่ยมบุญญฤทธิ์
นายสมปอง ไม้สุพร
นางสาวพูนสุข จันทร์เพ็ญ
นายนิทัศน์ ต้นจันทน์
นางณรริน บุญเลิศ

ดร.สมศิริ ใจเปี่ยม

นางสาวกมลรัตน์ โพธิ

ภาคใต้

นายสรารุธ อินทะพันธ์
นายประพันธ์ จันทร์แก้ว
นางสาวอารีลักษณ์ พูลทรัพย์

นายสมโภชน์ จันทรวงษ์
นายสาคร คำชุม

ดร.สมศิริ ใจเปี่ยม

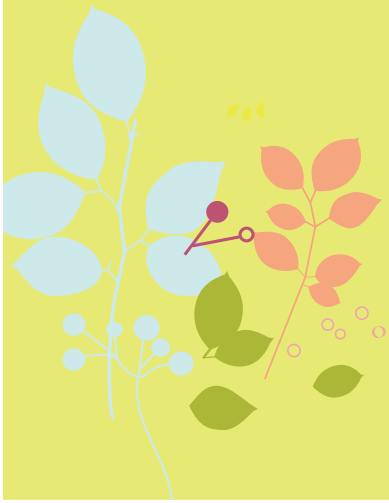
นางสาวเบญจมาศ โชติทอง

นายกเทศมนตรีตำบลวัดเพลง เทศบาลตำบลวัดเพลง จ.ราชบุรี
ปลัดเทศบาลตำบลป่าแดง เทศบาลตำบลป่าแดง จ.พิษณุโลก
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
เจ้าหน้าที่วิชาการ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ที่ปรึกษาประธานสันนิบาตภาคตะวันออก
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ปลัดเทศบาลเมือง เทศบาลเมืองบ้านบึง จ.ชลบุรี
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 7 สระบุรี
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
เจ้าหน้าที่วิชาการ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลพลับพลาณารายณ์ จ.จันทบุรี
ข้าราชการบำนาญ
อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
ปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองสีคิ้ว จ.นครราชสีมา
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสงขลา
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ผู้จัดการแผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

รายชื่อคณะกรรมการประเมิน เทศบาลด้านการตรวจเยี่ยม พื้นที่จริง (รอบตัดสิน)

เทศบาลขนาดใหญ่

คณะกรรมการ

นายศิริธัญญ์ ไพโรจน์บริบูรณ์
นายวิชัย อัมราลิขิต
นางรัชนี เอมะรุจิ
นายแพทย์พนัส พฤกษ์สุนันท์
นายพุฒิพงศ์ สุรพฤกษ์

นางวนิดา อังคสุวรรณ
นายพิชัย ชัยสัมฤทธิ์โชค

ที่ปรึกษา สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
นายกเทศบาลเมืองพนัสนิคม จ.ชลบุรี
ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมจังหวัดตาก
ผู้เชี่ยวชาญด้านวางผังสถาปัตยกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

เลขานุการคณะกรรมการ

นางทองใบ เวชพันธ์

นางผการัตน์ เพ็งสวัสดิ์
นางสร้อยนภา หาญเมตตา
นางสาวเบญจมาศ โชติทอง

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ผู้จัดการแผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

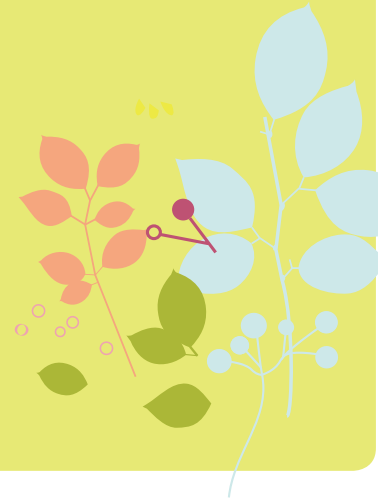
เทศบาลขนาดกลาง

คณะกรรมการ

นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ
นางสาวธีชัย บุญญะการกุล
ดร.พิริยุตม์ วรรณพฤกษ์
รองศาสตราจารย์ดร.สุวัฒนา ชาติานิติ
นายศักดิ์ชัย เอี่ยมบุญญฤทธิ์
นายภูเกียรติ นิมเนียม

ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
ประธานมูลนิธิเพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและพลังงาน
ที่ปรึกษาคณะสถาปัตยกรรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่ปรึกษาประธานสันนิบาตภาคตะวันออก
ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและ
การมีส่วนร่วม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ผู้แทนคณะกรรมการ

นางสุจิตรา ดาวเรือง

นางสาววณณา พรหมเพ็ญ

นายจุนพงศ์ ไชยงา

ดร.สมศิริ ใจเปี่ยม

นางสาววิลาวรรณ น้อยภา

หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

กรมส่งเสริมการปกครอง

ท้องถิ่น เลขาธิการคณะกรรมการ

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เจ้าหน้าที่วิชาการ มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

เทศบาลขนาดเล็ก

คณะกรรมการ

นางปราณีต ถาวร

รองศาสตราจารย์ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ

นางสาวพรสิณี อมรวิเชษฐ์

นางมาลี หุตะเจริญ

นางปิยะรัตน์ บุญเจริญ

นายอำนาจ จันทร์ช่วง

รองเลขาธิการสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

หัวหน้ากลุ่มการสนับสนุนงานศูนย์พัฒนาสังคม

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

นักวิชาการ มูลนิธิชุมชนไท

เลขาธิการคณะกรรมการ

นางธนวรรณ ทรงประกอบ

นางสาวกมลรัตน์ โพธิ์

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เจ้าหน้าที่วิชาการ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ตัวชี้วัดเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๕

พร้อมคำอธิบายความหมาย ความสำคัญ

องค์ประกอบที่ ๑ เมืองอยู่ดี

ตัวชี้วัด

คำอธิบายความหมาย

เมืองมีระเบียบ คนมีวินัย

๑. มีการกำหนดทิศทางการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือทิศทางการพัฒนาเมือง

“การกำหนดทิศทางการใช้ประโยชน์ที่ดิน” หรือการทำผังเมือง มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเมืองหรือเทศบาล คือ จะช่วยป้องกันปัญหาต่างๆ และชี้แนะในการพัฒนาได้ ทั้งในเรื่องของการกำหนดขนาดการเจริญเติบโตของเมือง และประชากรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และความสามารถในการบริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ รวมทั้งกำหนดทิศทางและรูปแบบของการขยายเมืองไปในทางที่เหมาะสม การแบ่งย่านการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ ก็เพื่อที่จะกำหนดระบบการคมนาคมขนส่ง และระบบสาธารณูปโภคให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ที่ดิน และสิ่งสุดท้ายคือ เป็นแนวทางในการดำเนินงานและประสานงานในการให้บริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ ให้มีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน และเอกชนสามารถทราบทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น

ดังนั้น การกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองจะสำเร็จลุล่วงได้ผลตามวัตถุประสงค์ได้นั้น จำเป็นจะต้องมีกฎหมายรองรับ ซึ่งได้มีพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายแม่บทที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้อำนาจแก่ผู้รับผิดชอบในการจัดทำผังเมือง ซึ่งมีอยู่ ๒ ประเภท คือ ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ผังเมืองรวมเป็นผังแม่ ซึ่งจะกำหนดนโยบายโครงการตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นแนวทางเพื่อควบคุมการพัฒนาเมืองให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในขณะที่ผังเมืองเฉพาะเป็นผังที่จัดทำขึ้นใช้ดำเนินการเพื่อพัฒนาเมืองและสนับสนุนผังเมืองรวม

๒. มีมาตรการในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดิน / พัฒนาเมืองให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด

เมื่อมีการกำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตเมืองแล้ว ถ้าจะให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จำเป็นจะต้องมีการควบคุมทิศทางที่กำหนด ซึ่งในด้านการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น เนื่องจากในกฎกระทรวงได้กำหนดประเภทการใช้ที่ดินไว้หลายประเภท และการใช้ประโยชน์แต่ละประเภทมีข้อกำหนดในรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป

ดังนั้น ท้องถิ่นควรจะต้องริเริ่มมาตรการในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดิน / พัฒนาเมืองให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด อาทิ “มีการจัดทำตารางควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวมทั้งหมด” เมื่อประชาชนมาขออนุญาต เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะทราบได้ทันทีว่าพื้นที่บริเวณต่าง ๆ ในเขตผังเมืองรวมได้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเต็มพื้นที่แล้วหรือยัง ใช้ไปแล้วกี่เปอร์เซ็นต์ ประเภทใดบ้าง

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	นอกจากนี้สามารถใช้มาตรการในการให้ “ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางผังเมืองนั้นตัวชี้วัด คำอธิบายความหมาย” เพราะในการพัฒนาเมืองแบบมีส่วนร่วมนั้นเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญอันหนึ่งในการที่จะทำให้เป้าหมายต่างๆ กลายเป็นจริงขึ้นมา หรืออาจจะสามารถ “จัดตั้งองค์กรอิสระ” ขึ้นมาเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง เป็นต้น
๓. มีโครงการ/กิจกรรม/มาตรการในการจัดระเบียบเมืองทางกายภาพ	“การจัดระเบียบเมือง” ในความหมายของการประเมินในครั้งนี้ คือ กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อควบคุมคนในเมืองให้มีความสัมพันธ์กันภายใต้แบบแผนและกฎเกณฑ์เดียวกันเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบเมืองในเชิงกายภาพเป็นพิเศษ เนื่องจาก เป็นปราการด่านแรกที่ทำให้ผู้อยู่อาศัยและผู้มาเยือนได้สัมผัสกับวิถีของเมืองนั้น ดังนั้น การปรับปรุงสภาพทางกายภาพและสิ่งปลูกสร้างให้เป็นระเบียบ ดูแลงามตา ไม่รกรุงรัง และสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิต รวมถึงการควบคุมพฤติกรรมของคนเมืองให้เป็นระเบียบ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกเมืองต้องให้ความสำคัญ ตัวอย่างความพยายามในการจัดระเบียบเมือง เช่น กรุงเทพมหานครได้ริเริ่มโครงการจัดระเบียบหาบเร่เส้นห์เมืองขึ้น โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และลักษณะของพื้นที่ค้าขายและพื้นที่ต้องห้าม ตลอดจนประกาศเขตนำร่องทดลองจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย จำนวน ๖ เขต เป็นต้น
๔. มีกิจกรรม/โครงการ/มาตรการ/กลไกในการเสริมสร้างวินัยและมารยาทที่ดีในสังคม	คำว่า “วินัย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ หมายถึง ระเบียบ แบบแผนและข้อบังคับ, ข้อปฏิบัติ “วินัย ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Discipline หมายถึง เครื่องควบคุมพฤติกรรมของคน วินัย มีลักษณะเป็นข้อบัญญัติ เพื่อควบคุมและส่งเสริมให้คนหม่อมกอยู่ในกรอบแห่งความประพฤติอันงดงาม ระเบียบวินัย โดยทั่วไปมีไว้เพื่อให้บุคคลในสังคมปฏิบัติร่วมกันในทิศทาง และแนวทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ สันติ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน ส่วน “มารยาทที่ดีในสังคม” นั้น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง กรอบหรือระเบียบแบบแผน ที่ควรประพฤติหรือควรละเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับผู้อื่น รวมทั้งชุมชนหรือคนหมู่มาก โดยเหตุที่มนุษย์เราไม่สามารถอยู่ลำพังคนเดียวในโลกได้ ต้องเกี่ยวข้องกับผู้อื่นไม่มากนักด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีกฎกติกา กำหนดแบบแผนในการอยู่ร่วมกัน ซึ่ง

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ทุกชาติทุกประเทศต่างก็มีแบบอย่างทางวัฒนธรรมที่เรียกกันว่า มารยาททางสังคมนี้ทั้งสิ้น เพียงแต่รายละเอียดอาจจะแตกต่างกันบ้าง อย่างไรก็ตาม ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีปัจจุบัน อาจทำให้คนสมัยนี้หันไปพึ่งพาเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ และมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นน้อยลงอันเป็นเหตุให้ละเลยหรือเพิกเฉยต่อมารยาทที่พึงมีต่อกัน แต่สิ่งเหล่านี้ ก็ยังจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในทุกสังคม ตัวอย่างโครงการส่งเสริมให้คนในเมืองประพฤติปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ทางสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่พึงมีของท้องถิ่น และมีมารยาททางสังคม เช่น โครงการสร้างวินัยการจราจร การหยุดรถให้คนข้ามถนน การส่งเสริมการให้บริการตามคิวก่อนหลัง การเข้าแถวรอรับบริการ ส่งเสริมมารยาททางสังคมในการใช้สมบัติสาธารณะร่วมกับผู้อื่น เหล่านี้เป็นต้น

เมืองมีโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐานและเอื้อต่อผู้พิการ/ด้อยโอกาส

๕. มีการปรับปรุง/พัฒนา เครือข่ายโครงสร้างพื้นฐาน ให้ครอบคลุมและได้ มาตรฐาน	“โครงสร้างพื้นฐาน” หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานแก่คนในเมืองที่เทศบาลพึงให้บริการแก่ประชาชน ได้แก่ ถนน สะพาน ทางเดินเท้า ชลประทาน ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา โทรคมนาคม ส่วน “การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน” หมายถึง การก่อสร้าง การปรับปรุง แก้ไข ซ่อมแซม เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่างๆ ที่อยู่ในขอบเขตภารกิจของเทศบาล ได้แก่ (๑) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ (มาตรา ๑๖ (๒) มาตรา ๕๐(๒) และมาตรา ๕๑ (๘)) (๒) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ (มาตรา ๑๖ (๔)) (๓) การสาธารณูปการ (มาตรา ๑๖ (๕)) (๔) การควบคุมอาคาร (มาตรา ๑๖ (๒๘)) (๕) การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดเรือ (มาตรา ๑๖) (๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร (มาตรา ๑๖ (๒๖)) (๗) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา (มาตรา ๕๑ (๑)) (๘) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีการอื่น (มาตรา ๕๑ (๗)) นอกจากเทศบาลจะคำนึงถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานข้างต้นเหล่านี้ให้เป็นโครงข่ายครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ ทุกชุมชนแล้ว ยังควรที่จะมีมาตรการในการป้องกัน และดูแลรักษาโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ดี ไม่ปล่อยทิ้งให้ชำรุดทรุดโทรม เพราะโครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยแรกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมือง เมืองที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี เพียงพอ และทั่วถึง เป็นปัจจัยชี้วัดคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนที่อาศัยในเมือง รวมทั้งมีผลต่อการดึงดูดนักลงทุนในการเข้ามาสร้างเศรษฐกิจที่ดีให้กับเมืองอีกด้วย
๖. มีมาตรการในการป้องกัน ดูแลรักษาโครงสร้างพื้นฐาน ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี	

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
๗. มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่คำนึงถึงเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และด้อยโอกาส	นโยบายของรัฐบาลสมัยปัจจุบัน ได้เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตั้งแต่ในช่วงตั้งครรภ์ วัยเด็ก วัยเจริญพันธุ์ วัยบรรลุนิติภาวะ วัยชรา และผู้พิการ โดยเฉพาะการเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการและด้อยโอกาสมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้วยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะต่างๆ สำหรับรองรับ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๐ (๑) (๒) และนโยบายของรัฐบาล เทศบาลควรคำนึงถึงการให้บริการแก่คนเหล่านี้ด้วย ทั้งในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเดิม และการพัฒนาใหม่ ตัวอย่างเช่น การสร้างทางลาดสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น, ทางเดินเท้าสำหรับคนตาบอด, ห้องน้ำที่เอื้อต่อผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก และมารดาที่มีเด็กอ่อน เป็นต้น

เมืองมีความปลอดภัย

๘. มีหลักฐานที่แสดงถึงความพร้อมในการจัดการภัยพิบัติหรือสาธารณภัย	“ภัยพิบัติหรือสาธารณภัย” (Disaster) คือสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วสร้างความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ โดยสามารถแบ่งประเภทของสาธารณภัยตามลักษณะของการเกิดได้ดังนี้ • สาธารณภัยจากธรรมชาติ (Natural Disaster) เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มักเกิดขึ้นตามฤดูกาลเป็นส่วนใหญ่ แต่บางครั้งอาจเกิดขึ้นเองอย่างกะทันหันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมต่างๆ อีกทั้งกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชาชน อาทิ เช่น อุทกภัย วาตภัย แผ่นดินถล่ม แผ่นดินไหว คลื่นยักษ์สึนามิ โรคระบาด ฯลฯ • สาธารณภัยจากการกระทำของมนุษย์ (Man -made Disaster) เป็นสาธารณภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ โดยอาจเกิดจากสิ่งประดิษฐ์ของมนุษย์ที่ประดิษฐ์เพื่อความสุขสบาย เพื่อทำลายล้างกัน หรือจากการดำเนินกิจกรรมที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ อาทิเช่น อัคคีภัย ภัยจากสารเคมี ภัยจากเทคโนโลยี อาครถล่ม ภัยจากการก่อการร้ายและวินาศกรรม เป็นต้น “การเตรียมความพร้อม (Preparedness)” หมายถึง มาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการล่วงหน้าก่อนเกิดภัยพิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากภัยพิบัติได้อย่างทันการณ์และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การเตรียมความพร้อมเป็นขั้นตอนที่ต้องดำเนินการก่อนภัยพิบัติจะเกิดขึ้น ตามรูปแบบของวัฏจักรการจัดการภัยพิบัติ ประกอบด้วย การเตรียมการ (Preparedness) การตอบสนอง (Response) การฟื้นฟู (Recovery) การประเมินผล (Assessment) การป้องกันและลดความเสียหาย (Prevention/ Reduction) และ การลดผลกระทบหรือการบรรเทา (Mitigation)
--	--

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	นอกจากนี้ จากประสบการณ์การจัดการภัยพิบัติที่ผ่านมา นอกจากการเตรียมความพร้อมที่ดีของท้องถิ่นเองแล้ว ยังพบว่าพื้นที่ที่สามารถจัดการปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติได้รวดเร็ว จะเป็นพื้นที่ที่เครือข่ายชุมชน ท้องที่ และท้องถิ่น สามารถนิเทศประสานการทำงานร่วมกันได้ดี รวมทั้งสามารถหนุนช่วยพื้นที่อื่นที่ประสบภัยได้อีกด้วย ดังนั้น การจัดการปัญหาภัยพิบัติให้บรรลุผล จำเป็นต้องมีระบบการแก้ไขปัญหาที่ครบวงจร โดยเครือข่ายต่างๆ ในท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญ ซึ่งการกระจายอำนาจการจัดการในรูปแบบเครือข่ายท้องถิ่น จะทำให้มีข้อมูล มีเวทีปรึกษาหารือ มีแผน ทั้งช่วงก่อน ระหว่างและหลังเกิดภัยพิบัติได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพอีกด้วย
๙. มีมาตรการ/กิจกรรมในการป้องกันและดูแลชีวิตและทรัพย์สินของคนในเมือง	“ความปลอดภัยในชีวิต” หมายถึง ทุกส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตทั้งในแง่มุมมอง สุขภาพอนามัย การปลอดจากโรคภัยไข้เจ็บ ปลอดภัยจากความรุนแรง การถูกทำร้าย ปลอดภัยจากอาชญากรรม ภัยพิบัติ/อุบัติเหตุ หรืออุบัติภัยต่างๆ ส่วน “ความปลอดภัยในทรัพย์สิน” หมายถึง การมีระบบดูแลรักษาทรัพย์สินไม่ให้ถูกล่วงละเมิดจากกรณีใดๆ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลนั้น มีความเชื่อมโยงกับระบบสังคมโดยรวม กล่าวคือ ความปลอดภัยเป็นความต้องการลำดับต้นและเป็นหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีสิทธิได้รับอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิของบุคคลจะถูกล่วงละเมิดมิได้ ดังนั้นการอยู่ร่วมกันในสังคมจึงต้องมีกฎเกณฑ์ มีกฎหมายที่เป็นหลักปฏิบัติและควบคุมสังคมในอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข เทศบาลแม้จะไม่มีหน้าที่ในการปราบปราม แต่สามารถดำเนินการในการป้องกันได้หลายรูปแบบ อาทิเช่น การแนะนำการปฏิบัติตัวส่วนบุคคลเพื่อลดความเสี่ยง การติดตั้งไฟส่องสว่างในจุดอันตรายเช่น สถานที่เปลี่ยว การจัดตั้งจุดตรวจยามค่าคืนในจุดเสี่ยงหรือสถานที่ท่องเที่ยว การมีระบบสายด่วน (Hotline) ในการแจ้งภัยในเมือง การส่งเสริมอาสาสมัครรักษาความปลอดภัยในชุมชน หรือแม้แต่การติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) เป็นต้น
เมืองมีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย	
๑๐. มีโครงการ/กิจกรรมในการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย	ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการถ่ายโอนภารกิจของการเคหะแห่งชาติ ในด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ภารกิจที่ถ่ายโอนได้แก่ การปรับปรุงชุมชนแออัด การจัดการที่อยู่อาศัย และการบริการสาธารณะ ซึ่งอปท. เริ่มรับโอนภารกิจนี้มาตั้งแต่ปี

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	พ.ศ. ๒๕๔๖ ทั้งนี้ “ชุมชนแออัด” หมายถึง บริเวณที่มีอาคารบ้านเรือนปลูกอยู่อย่างแออัด สภาพบ้านเรือนชำรุดผุพัง ไม่อยู่ในสภาพที่จะใช้เป็นที่อยู่อาศัย มีประชากรอาศัยอยู่อย่างแออัด และการเคหะแห่งชาติได้กำหนดนิยามของ “ชุมชนผู้มีรายได้น้อย” ว่าเป็นชุมชนที่มีลักษณะดังนี้ คือ บ้านเรือนตั้งอยู่อย่างหนาแน่นในที่ที่ไม่ใช่ของตนเอง สภาพบ้านเรือนไม่มั่นคง ถนนหรือทางเดินแคบ ไม่มีทางระบายน้ำ คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่ไม่เป็นทางการ และคนที่อยู่อาศัยรู้สึกว่าเป็นชุมชนเดียวกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่า ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ปลอดสลัมในปี พ.ศ.๒๕๕๓ และได้กำหนดนิยามของ “สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย” ว่าหมายถึง การที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยตามควรแก่สภาพ ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในตนเองเดียวกัน ประชาชนทุกคนควรจะได้มีที่อยู่อาศัยตามแต่กำลังความสามารถของบุคคลที่จะได้มา อย่างน้อยที่สุดที่อยู่อาศัยต้องให้ความปลอดภัย ความมั่นคง อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีสภาพเสื่อมโทรมแออัด แวดล้อมมลพิษหรือเสี่ยงต่อภัยพิบัติ เสี่ยงต่อความเสื่อมเสียทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ทั้งนี้เทศบาลสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางในคู่มือการปฏิบัติงานการแก้ไข ปัญหาชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ที่ทางสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจได้จัดทำขึ้นเผยแพร่ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งระบุว่าจัดการชุมชนแออัด และกลุ่มผู้มีรายได้น้อย สามารถดำเนินการได้ทั้งการปรับปรุงในที่เดิม (upgrading) เพื่อให้ประชาชนในชุมชนแออัดมีสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น โดยทำการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และสังคมไปพร้อมกัน และการย้ายจากที่อยู่เดิมไปอยู่ที่ใหม่ (relocation) เพื่อให้ประชาชนในชุมชนแออัดมีที่พัก อาศัยที่มั่นคงถาวรและถูกสุขลักษณะ รวมทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ ได้

เศรษฐกิจเมืองดี

๑๑. มีโครงการ/กิจกรรมในการส่งเสริมการมีงานทำและการเพิ่มรายได้	“ความมั่นคงด้านการมีรายได้และการมีงานทำ” หมายถึง การได้ทำงานเต็มเวลาที่มั่นคงและพึงพอใจ มีรายได้และเงินออมที่พอเพียงแก่การดำรงชีพโดยไม่มีหนี้สินที่ไม่มีคุณค่า ทั้งการมีงานทำและการมีรายได้ จะนำมาซึ่งปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในชีวิต เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่สะท้อนให้เห็นสถานภาพและความเป็นอยู่ วิธีการดำเนินชีวิต และในแง่มุมหนึ่งสามารถบ่งบอกได้ถึงคุณภาพชีวิตของบุคคล การที่เมืองมีคนว่างงานหรือครัวเรือนที่มีรายได้น้อยเพียงพอสอดคล้องกับชีวิตเป็นสัดส่วนที่มากย่อมไม่ส่งผลดีทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ตรงข้ามกับการที่คนในเมืองสามารถพึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจแล้ว จะสามารถลดภาระการช่วยเหลือจากภาครัฐลงและนำงบประมาณไปพัฒนาด้านอื่นๆ ได้อย่างเต็มที่
---	---

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ทั้งนี้ เทศบาลสามารถส่งเสริมการมีงานทำ อาทิเช่น การอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพต่างๆ ที่เหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรในท้องถิ่น การแสวงหาตำแหน่งงานมาประชาสัมพันธ์ การร่วมมือกับภาคเอกชนในการหาแรงงาน เป็นต้น
๑๒. มีโครงการ/กิจกรรมในการส่งเสริมการออมและลดรายจ่าย	นอกจากการส่งเสริมการมีงานทำแล้ว เทศบาลยังควรที่จะหามาตรการในการส่งเสริมการลดรายจ่ายระดับบุคคลและครัวเรือน ไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถ และการส่งเสริมการออมด้วย อาทิ โครงการทำบัญชีครัวเรือน โครงการส่งเสริมการออมในโรงเรียน การประกวดครัวเรือนพอเพียงที่มีวิถีชีวิตการกินอยู่ที่เหมาะสม การส่งเสริมการทำสวนครัวรั้วกินได้ เพื่อลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน เป็นต้น
๑๓. มีโครงการ/กิจกรรมในการกระตุ้นเศรษฐกิจเมืองโดยมีรายได้หมวดภาษีเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา	พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ นิยามคำว่า “เศรษฐกิจ (อังกฤษ: economy)” ว่า คือ งานอันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่าย แจกจ่าย และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่างๆ ของชุมชนเศรษฐกิจ อาจอธิบายได้ว่าเป็นเครือข่ายจำกัดโดยพื้นที่และเครือข่ายสังคมที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการตามอุปสงค์และอุปทานระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการแลกเปลี่ยนหรือสื่อกลางการแลกเปลี่ยนด้วยมูลค่าเครดิตหรือเดบิตที่ยอมรับกันภายในเครือข่าย การมีเศรษฐกิจดี ย่อมหมายถึงการมีเงินหมุนเวียนในระบบโดยไม่ขาดสภาพคล่อง เศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นจึงถือเป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจระดับประเทศ ซึ่งหมายถึงความอยู่ดี กินดีของประชาชน ดังนั้น การลงทุนในโครงการหรือกิจกรรมที่จะกระตุ้นให้คนในเมืองมีการผลิตและบริโภค จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่เทศบาลควรคำนึงถึง เพราะนอกจากจะเป็นการสร้างรายได้เข้าท้องถิ่นด้วยแล้ว ยังส่งผลให้เมืองมีชีวิตชีวา แต่อย่างไรก็ตาม การกระตุ้นเศรษฐกิจเมืองนั้นควรคำนึงถึงการมีเศรษฐกิจ การเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน หมายความว่า อิ่ม खुตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง ทำให้เกิดความเข้มแข็ง และความพอเพียงนั้นมีการแลกเปลี่ยนกันได้ระหว่างหมู่บ้าน เมือง และแม้กระทั่งระหว่างประเทศ ที่สำคัญคือการบริโภคนั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกที่จะอยู่ร่วมกับระบบ รักรักรชาติ ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง เพราะไม่ต้องทิ้งถิ่นไปหางานทำ เพื่อหารายได้มาเพื่อการบริโภคที่ไม่เพียงพอ ตามอำนาจหน้าที่ในกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล คือการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง ทั้งนี้การดำเนินการกิจดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการ ซึ่งตามพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้เทศบาลสามารถจัดเก็บภาษี อากร ค่าใบอนุญาต ค่าธรรมเนียม และค่าปรับเนื่องในกิจการต่างๆ ที่ตราไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว หากเทศบาลมีรายได้หมวดภาษีที่เทศบาลจัดเก็บเองเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดเศรษฐกิจของเมืองได้ประการหนึ่ง และเป็นการวัดความพยายามของเทศบาลในการทางงบประมาณดำเนินการจัดระบบบริการสาธารณะด้วยตัวเองเทศบาลควรมีการจัดเก็บรายได้ให้ครบตามที่ประมาณการไว้ และควรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากปีที่ผ่านมา

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
๑๔. มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริง	แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงนั้น แสดงถึงพระวิริยะอุตสาหะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทุ่มเทพระสติปัญญา ตรากตรำพระวรกาย เพื่อค้นคว้าหาแนวทางการพัฒนาให้พสกนิกรทั้งหลายได้มีความร่มเย็นเป็นสุขสภาพที่ยั่งยืนนานนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวงที่ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยตลอดเวลามากกว่า ๕๐ ปี จึงกล่าวได้ว่าพระราชกรณียกิจของพระองค์นั้นสมควรอย่างยิ่งที่ทวยราษฎร์จักได้เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ตามที่ทรงแนะนำ สั่งสอนอบรมและวางแนวทางไว้เพื่อให้เกิดการอยู่ดีมีสุขโดยถ้วนหน้าเช่นกัน โดยการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอนต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพร้อมพอสมควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริม ความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นไปตามลำดับ จะก่อให้เกิดความยั่งยืนและจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคม สุดท้ายเศรษฐกิจดี สังคมไม่มีปัญหา การพัฒนายั่งยืน ประการที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงที่เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนมาเป็นแนวทางปฏิบัติ คือ • ความพอมีพอกิน อาทิ ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน ๒-๓ ต้น พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขาย • ความพออยู่พอใช้ ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ไข้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ (เช่น ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำถูพื้นบ้าน จะสะอาดกว่าใช้น้ำยาเคมี) รายจ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น และยังประหยัดค่ารักษาพยาบาล • ความพออกพอใจ เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่ใคร่อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลงติดกับวัตถุ ปัญญาจะไม่เกิด

องค์ประกอบที่ ๒ คนมีสุข

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
เมืองมีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย	
๑๕. มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมโรค	“สุขภาพ” หมายถึง ภาวะแห่งความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและการใช้สติปัญญา ซึ่งสุขภาพประกอบด้วย ๔ ส่วน
๑๖. มีโครงการ/กิจกรรมในการส่งเสริมสุขภาพ	• สุขภาพกาย หมายถึง สภาพที่ดีของร่างกาย อวัยวะต่างๆ อยู่ในสภาพที่ดี มีความแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ร่างกายสามารถทำงานได้ตามปกติ และมีความสัมพันธ์กับทุกส่วนเป็นอย่างดี
๑๗. มีโครงการ/กิจกรรมในการรักษาพยาบาล	• สุขภาพใจ หมายถึง สภาพของจิตใจที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีจิตใจเบิกบานแจ่มใส มิให้เกิดความคับข้องใจหรือขัดแย้งในจิตใจ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข สามารถควบคุมอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ
๑๘. มีโครงการ/กิจกรรมในการฟื้นฟูสุขภาพ	• สุขภาพสังคม หมายถึง บุคคลที่มีสภาวะทางกายและจิตใจที่สุขสมบูรณ์ มีสภาพของความเป็นอยู่หรือการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่ทำให้ผู้อื่น หรือสังคมเดือดร้อน สามารถปฏิสัมพันธ์และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุข • สุขภาพจิตวิญญาณ หมายถึง สภาวะที่ดีของปัญญาที่มีความรู้ทั่ว รู้เท่าทัน และความเข้าใจอย่างแยกได้ในเหตุผลแห่งความดี ความชั่ว ความมีประโยชน์และความมีโทษ ซึ่งนำไปสู่ความมีจิตอันดีงามและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทั้งนี้ การดูแลให้คนมีสุขภาพที่ดีทั้ง ๔ ส่วนข้างต้น เทศบาลจำเป็นต้องมีดำเนินการให้ครบทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ • “การป้องกันและควบคุมโรค” ได้แก่ มาตรการลดความเสี่ยงในการเกิดโรครวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันเฉพาะโรค ด้วยวิธีการต่างๆ นานา เพื่อมิให้เกิดโรคภัยโรคจิต โรคสังคม และโรคจิตวิญญาณ อาทิ โครงการตรวจคัดกรองมะเร็ง เบาหวาน โครงการควบคุมโรคเอดส์ เป็นต้น • “การส่งเสริมสุขภาพ” เป็นกลไกการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพจิตวิญญาณ อาทิ โครงการออกกำลังกายวันละนิดต่อชีวิตของเรา โครงการพี่เลี้ยงแนะนำในการดำเนินชีวิต เป็นต้น • “การรักษาโรค” เมื่อเกิดโรคขึ้นแล้ว เราต้องเร่งวินิจฉัยโรคว่าเป็นโรคอะไร แล้วรีบให้การรักษาดูแลด้วยวิธีที่ได้ผลดีที่สุดและปลอดภัยที่สุดเท่าที่มนุษย์จะรู้และสามารถให้บริการรักษาได้ เพื่อลดความเสียหายแก่สุขภาพ หรือแม้แต่เพื่อป้องกันมิให้เสียชีวิต • “การฟื้นฟูสุขภาพ” หลายโรคเมื่อเป็นแล้วอาจเกิดความเสียหายต่อการทำงานของระบบอวัยวะหรือทำให้พิการ จึงต้องเริ่มมาตรการฟื้นฟูให้กลับมามีสภาพ

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ใกล้เคียงปกติที่สุดเท่าที่จะทำได้ อาทิ โครงการ อสม.น้อยช่วยกายภาพบำบัดให้กับผู้ป่วยที่บ้าน การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรังและผู้พิการ เป็นต้น โดยสรุปแล้ว การสร้างสุขภาพดีควรเริ่มที่การส่งเสริมและการป้องกันสุขภาพ รวมเรียกว่า การสร้างสุขภาพ โดยเป็นการทำก่อนเกิดโรคซึ่งจะมีประสิทธิผลดีกว่า และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการรักษา รวมทั้งประชาชนสามารถทำได้ด้วยตนเอง ส่วนการรักษา และฟื้นฟูสภาพ รวมเรียกว่า การซ่อมสุขภาพ ต้องอาศัยหน่วยงานด้านการแพทย์เป็นหลักและเสียค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า
๑๙. มีโครงการ/กิจกรรมในการคุ้มครองสุขภาพอนามัยผู้บริโภค	“ผู้บริโภค” หมายถึง คนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ผู้ชายหรือผู้หญิง คนมั่งมีหรือคนจน คนดีหรือคนเลว คนปกติ หรือ คนป่วยไข้ คนทุกอาชีพ ล้วนเป็นผู้บริโภคทั้งสิ้น นอกจากนี้นิติบุคคลเช่น บริษัท ห้างร้านต่างๆ ก็จัดว่าเป็นผู้บริโภค เพราะต้องซื้อสินค้าใช้สินค้า ซื้อบริการและใช้บริการเช่นเดียวกัน ส่วน “การคุ้มครองผู้บริโภค” หมายถึง การปกป้องดูแลผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัย เป็นธรรม และ ประหยัด จากการบริโภคสินค้าและบริการ ทั้งนี้ประชาชนทั่วไปจะได้รับการคุ้มครองตาม พรบ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีสาระสำคัญๆ ได้แก่ ผู้บริโภคมีสิทธิที่จะรับรู้ข่าวสาร สรรพคุณที่ถูกต้อง และพอเพียงเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ มีสิทธิอิสระในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ มีสิทธิได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าและบริการ มีสิทธิได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา และมีสิทธิได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย เพื่อเป็นการสร้างสุขภาพที่ดีทางหนึ่งนั้น เทศบาลควรมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการคุ้มครองสุขภาพอนามัยผู้บริโภค อาทิ โครงการให้ความรู้เรื่อง การอ่านฉลากสินค้า การติดตามตรวจสอบสารอันตรายปนเปื้อนในอาหาร ของเล่นเด็ก เป็นต้น
๒๐. มีการสร้างช่องทางให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ	พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะได้รับการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองซึ่งรวมทั้งด้านสุขภาพด้วย ดังนั้น การสร้างช่องทางให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ จึงเป็นมาตรการหนึ่งในการสร้างความเท่าเทียมและทั่วถึงในการให้บริการด้านสุขภาพ ซึ่งเทศบาลสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ การสร้างสื่อให้ความรู้ด้านสุขภาพ การขยายสถานที่บริการด้านสุขภาพ อาทิ โครงการคลินิกชุมชน โครงการหน่วยแพทย์อาสาเคลื่อนที่เร็ว เป็นต้น

ตัวชี้วัด

คำอธิบายความหมาย

คนทุกวัยได้รับการศึกษาอย่างหลากหลายและเท่าเทียม

๒๑. มีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาในระดับปฐมวัย

๒๒. มีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน

๒๓. มีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย

๒๔. มีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้พิการและด้อยโอกาสทางสังคม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับความหมายของ “การศึกษา” เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๐ ไว้ว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว”

การศึกษา สามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นทั้งในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียน ที่สำคัญคือ การส่งเสริมการศึกษา ควรคำนึงถึงคนทุกกลุ่ม ตั้งแต่ปฐมวัยขึ้นไป เพื่อให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

ทั้งนี้ ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อม ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แผน และมาตรการการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งพิจารณาการจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ทั้งระดับการศึกษาก่อนวัยเรียน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเทศบาลสามารถส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการได้ อาทิ การส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการบริหาร สำหรับเทศบาลที่ไม่มีโรงเรียนในสังกัด ก็สามารถส่งเสริมสนับสนุนแก่วรรพเรียนในเขตพื้นที่ที่สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ หรือการสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาได้เช่นกัน

นอกจากการส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียนแล้ว เทศบาลยังสามารถส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่ง ในมาตรา ๑๕ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๕๔๒ นิยามว่า “การศึกษาตามอัธยาศัย” เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

เทศบาลสามารถจัดโปรแกรมการส่งเสริมการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียนหรือตามอัธยาศัยได้หลายรูปแบบ อาทิ ๑. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Informal Learning Centre) เช่น พิพิธภัณฑ์ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ห้องฟาร์มจำลอง สวนสัตว์ ฯลฯ ๒. เรียนรู้จากพื้นที่ธรรมชาติและประวัติศาสตร์ เช่น ป่าดั้งเดิม สวนพฤกษศาสตร์ โบราณสถาน ฯลฯ ๓. เรียนรู้จากสื่อผสม เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์และวีดิโอ CD DVD เครื่องเล่นทางการศึกษา อินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ๔. การเรียนรู้จากห้องสมุด และ ๕. การเรียนรู้จากการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
-----------	------------------

ครอบครัวมีความอบอุ่นและชุมชนมีความเอื้ออาทร

๒๕. มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว	ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำว่า “ครอบครัว” หมายถึง สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามี ภรรยา และหมายรวมถึงลูกด้วย ซึ่งครอบครัวเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ เนื่องจากครอบครัวเป็นที่แรกที่ทำให้การศึกษาอบรมเลี้ยงดู ถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ ให้ความรักเมตตา เอาใจใส่ ห่วงใยให้กับสมาชิกในครอบครัว การที่สมาชิกครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการร่วมรับผิดชอบในภาระของครอบครัว ถือเป็นความมั่นคงด้านครอบครัว ซึ่งส่งผลต่อการอบรม ชัดเจนทำให้สมาชิกในครอบครัวมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม เทศบาล ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว โดยใช้โอกาสในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันผู้สูงอายุ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมให้คนในครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การรดน้ำผู้สูงอายุ กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมรับประทานอาหารร่วมกัน ของบุคคลภายในครอบครัว โครงการครอบครัวสุขสันต์ โครงการจูงลูกหลานร่วมทำกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น
๒๖. มีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี/เอื้ออาทรกันระหว่างคนในชุมชน	เมืองที่คนในเมืองมีความสามัคคี และความเอื้ออาทรต่อกันย่อมนำมาซึ่งสังคมที่น่าอยู่ ซึ่งคำว่า “สามัคคี” หมายถึง ความพร้อมเพรียง ความปรองดอง ส่วนคำว่า “เอื้ออาทร” หมายถึง ความเอื้อเฟื้อมีน้ำใจให้แก่กัน เทศบาลสามารถส่งเสริมให้คนในชุมชนเกิดความสามัคคี และมีความเอื้ออาทร โดยจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน เช่น โครงการกีฬาชุมชนสัมพันธ์ การส่งเสริมผู้ที่เข้มแข็งให้มีโอกาสได้ช่วยเหลือดูแลผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคม หรือโครงการสานสัมพันธ์ครอบครัวดูแลชุมชน เป็นต้น

ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข

๒๗. มีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการลด ละ เลิกอบายมุข	“อบายมุข” หมายถึง ทางแห่งความเสื่อม หรือเหตุแห่งความเสื่อม ซึ่งมี ๒ หมวดคือ อบายมุข ๔ ได้แก่ เป็นนักเลงหญิง เป็นนักเลงสุรา เป็นนักเลงพนัน และคบคนชั่วเป็นมิตร และอบายมุข ๖ ได้แก่ ดื่มน้ำเมา เที่ยวกลางคืน เที่ยวดูการเล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร และเกียจคร้านทำงาน ซึ่งหากประชาชนหลงมัวเมากับอบายมุขเหล่านี้จะเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงส่วนบุคคล และบั่นทอนการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้เทศบาลสามารถริเริ่มโครงการเพื่อเป็นการส่งเสริมการลด (การทำให้ลดลง) ละ (อาการที่แยกตัวให้พ้นจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องอยู่) และเลิก (หยุดงดกระทำสิ่งที่ทำอยู่) อบายมุข ได้ เช่น การออกเทศบัญญัติห้ามเล่นเกมพนันในงานการกุศล การรณรงค์งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณศาสนสถาน เป็นต้น
---	--

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
๒๘. มีโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ป้องกันและเฝ้าระวังเรื่องยาเสพติด	พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายของ “ยาเสพติด” หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ผิ่น กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา ดังนั้น หากในชุมชนหรือท้องถิ่นมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดขึ้นถือเป็นภัยคุกคามที่สำคัญของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อยู่ในละแวกนั้น เทศบาลสามารถจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเป็นการป้องกันและเฝ้าระวังเรื่องยาเสพติด อาทิเช่น โครงการขบวนการตาสับปะรดเพื่อคอยสอดส่องดูแลและแจ้งเรื่องยาเสพติด โครงการการแข่งขันกีฬาเยาวชนต้านยาเสพติด โครงการค่ายอาสาเพื่อนไม่พึ่งพายาเสพติด เป็นต้น
๒๙. มีโครงการ/กิจกรรมในการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด	พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้นิยามของคำว่า “บำบัด รักษา และฟื้นฟู” ไว้ว่า • “การบำบัด” หมายถึง ทำให้เสื่อมคลาย เช่น บำบัดทุกข์, ทำให้ทุเลาลง • “การรักษา” หมายถึง ระวัง ดูแล สงวนไว้ • “การฟื้นฟู” หมายถึง ทำให้กลับเจริญงอกงามขึ้นมาใหม่ ในกรณีที่ในท้องถิ่นมีผู้ติดยาเสพติด ทางเทศบาลก็ไม่ควรละเลย โดยสามารถมีส่วนร่วมในการบำบัดการติดยาเสพติด และฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพยาเสพติดให้กลับคืนสู่สภาพปกติ และสามารถกลับไปดำรงชีวิตในสังคมได้ตามปกติ อาทิ ร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำโครงการบำบัดกาย บำบัดใจ ฟื้นฟูผู้ติดยาสู่สังคม เป็นต้น

คนทุกกลุ่มได้รับสวัสดิการที่เหมาะสม

๓๐. มีสวัสดิการสำหรับเด็ก / เยาวชน	“สวัสดิการสังคม” หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันการแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองเหมาะสมและเป็นธรรมรวมถึงเป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ กิจกรรมนันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และการบริการสังคมทั่วไปโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับและมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ เป้าหมายงานสวัสดิการสังคม คือมุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนมีการกินดีอยู่ดี ซึ่งอาจอยู่ในรูปของสิ่งของ เงิน ทอง น้ำใจและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งเทศบาลควรคำนึงถึงการจัดสวัสดิการให้ทั่วถึงแก่คนทุกกลุ่ม ที่นอกเหนือจากการจ่ายเบี้ยยังชีพ อาทิ สวัสดิการแก่กลุ่มเด็ก/เยาวชน เช่น การสนับสนุนทุนในการทำกิจกรรมดีๆ แก่กลุ่มเด็ก/เยาวชน สวัสดิการสำหรับสตรี เช่น การจัดบริการพิเศษในการ
๓๑. มีสวัสดิการสำหรับสตรี	
๓๒. มีสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	
๓๓. มีสวัสดิการแก่ผู้พิการและด้อยโอกาส	

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ตรวจเต้านม หรือมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป สวัสดิการผู้สูงอายุ อาทิ โครงการบัตรพลเรือนอาวุโสที่ให้สิทธิพิเศษแก่ผู้สูงอายุในการใช้บริการต่างๆ สวัสดิการแก่ผู้พิการและด้อยโอกาส เช่น การสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นต้น
๓๔. มีโครงการ/กิจกรรม ที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม ของประชาชนในกิจกรรม เชิงสร้างสรรค์ทางสังคม	“กิจกรรมสร้างสรรค์ทางสังคม” หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อสังคม โดยให้ประชาชนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ อย่างอิสระ เพื่อเป็นการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น กิจกรรมเหล่านี้ ช่วยสร้างสังคม ให้มีความสุขจากการที่คนในท้องถิ่นได้ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกัน ดำเนินการ และร่วมกันได้รับผลประโยชน์ ก่อให้เกิดพลังความคิดสร้างสรรค์ การ เรียนรู้ร่วมกัน ความสามัคคี และการปะทะสังสรรค์ในเชิงบวกโดยปลอดจากการเมือง เทศบาลจึงสามารถเป็นหน่วยงานเจ้าภาพสำคัญในการส่งเสริมและ สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ อาทิเช่น การรวมพลคนอาสาสมัคร ในการตัดแต่งต้นไม้สาธารณะ การส่งเสริมกลุ่มคนจิตอาสาในการทำความสะดวก สมบัติสาธารณะ การสนับสนุนเยาวชนในการสอนการบ้านเด็กเล็กในชุมชน เป็นต้น

เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส และสัตว์ได้รับการพิทักษ์สิทธิ

๓๕. มีโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิ ของเยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและสัตว์	พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายของคำว่า “พิทักษ์” หมายถึง ดูแลคุ้มครอง และ “สิทธิ” หมายถึง อำนาจอันชอบธรรม เช่น บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น “การพิทักษ์สิทธิ” จึง หมายถึง การคุ้มครองดูแล อำนาจ หรือการกระทำที่ได้รับการรับรองจากกฎหมาย อย่างชอบธรรมของแต่ละบุคคล ปัจจุบันมักมีกรณีที่ได้แก่ สตรี ตกเป็นเหยื่อทางสังคม ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ถูกกระทำรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้น กับผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มแต่มีระดับ ความรุนแรงของปัญหาแตกต่างกัน เช่น เด็กเร่ร่อนและเด็กไร้สัญชาติ ถูกล่วง ละเมิดทางเพศ สตรีผู้พันโทฯ ถูกจำกัดสิทธิ ถูกกระทำรุนแรงทางจิตใจ บุตรของ คนยากจน บุตรและครอบครัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์อาศัย อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่มั่นคงและปลอดภัย เสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ได้ง่าย ซึ่งนอกจากคนแล้ว สัตว์ก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งมีชีวิตที่ควรได้รับการพิทักษ์สิทธิ โดยที่ผ่านมาสัตว์มักจะถูกมองข้าม โดยมีสัตว์จำนวนมากที่ได้รับบาดเจ็บ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ที่ทอดทิ้ง หรือทำทารุณกรรม ดังนั้น การพิทักษ์ สัตว์นอกจากจะช่วยให้สัตว์ดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้แล้ว ยังเป็นการหล่อหลอม จิตใจของคนในสังคมให้มีความอ่อนโยน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น รวมถึงเป็น การสร้างเมตตาจิตและจริยธรรมความเอื้ออาทรให้เกิดขึ้นในสังคม
---	--

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	เทศบาลสามารถดำเนินการในประเด็นนี้ได้เบื้องต้นตามกำลังและความสามารถ อาทิเช่น การจัดให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาและรับเรื่องร้องเรียน การรณรงค์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และการเสริมสร้างจิตสำนึกแห่งความเมตตาให้แก่สาธารณชนโดยทั่วไป การจัดตั้งกลุ่มสัตว์แพทย์อาสาช่วยทำหมันสัตว์เลี้ยง การออกเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองหรือพิทักษ์สัตว์ การจัดตั้งหน่วยช่วยเหลือสัตว์ที่ประสบภัย เป็นต้น

เมืองมีชีวิตชีวา

๓๖. มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เมืองมีชีวิตชีวา	ความหมายของคำว่า “ชีวิตชีวา” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง สดชื่น คึกคัก เมืองที่เต็มไปด้วยความสดชื่น คึกคัก เกิดจากคนในเมืองมีกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ อาทิ ในบางเมืองของต่างประเทศที่มีการจัดลานกิจกรรมคนเมืองในทุกวันเสาร์เพื่อเป็นพื้นที่ในการแสดงออกของคนทุกเพศทุกวัย เช่น การจัดงานศิลปะ ดนตรี การแสดงของกลุ่มวัยรุ่น เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ นอกจากจะทำให้คนที่อยู่อาศัยเกิดความสุขสนุกสนาน หรือมีโอกาสร่วมกลุ่มพบปะสังสรรค์ เพื่อร่วมคิดและทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกันแล้ว ยังเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมเหล่านี้ด้วย เทศบาลสามารถส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างควมมีชีวิตชีวาและสร้างควมรื่นรมย์ทางจิตวิญญาณอย่างเหมาะสมกับเพศและวัย อาทิ กิจกรรมฟังคนต่างวัย เล่าขานตำนานเมือง การจัดกิจกรรมเต้นรำ ดนตรี ในสวน กิจกรรมถนนคนเดิน ถนนเด็กเดิน ถนนศิลปะ ตลาดนัดสัตว์เลี้ยง การประกวดร้องเล่นเต้นรำ เวทีเด็ก การแสดงดนตรี งานประกวดภาพถ่าย ภาพศิลปะ เป็นต้น
---	---

องค์ประกอบที่ ๓ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ตัวชี้วัด

คำอธิบายความหมาย

ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองได้รับการดูแลรักษาให้คงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่ดี

๓๗. มีโครงการ/กิจกรรม ในการสร้างจิตสำนึก ให้ประชาชน/เยาวชนเกิด ความรักและหวงแหน ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลาย ทางชีวภาพที่มีอยู่ในเมือง

“จิตสำนึก (Consciousness)” หมายถึง ภาวะที่จิตตื่นและรู้ตัวสามารถ ตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้งห้า คำว่า “จิตสำนึก” เป็นคำที่มีความหมายและถูกใช้ในทางบวกเสมอ จิตสำนึกต้องการ “การปลูกฝัง” มากกว่า “การปลูก” หรือ “การกระตุ้น” เพราะว่าการปลูกฝังเปรียบเสมือนกับการขยาย พันธุ์พืชด้วยเมล็ด ให้น้ำรดน้ำใส่ปุ๋ยพรวนดินเป็นประจำ ก็จะทำให้ลำต้นมันคง แข็งแรง สามารถทรงตัวและต้านทานลมพายุได้ เพราะมีรากแก้วที่ยังลึกลงไป ในดิน ส่วนการปลูกรู้นั้น เหมือนการขยายพันธุ์พืชด้วยการตอนกิ่งหรือปักชำ ให้น้ำรดน้ำใส่ปุ๋ยพรวนดินเป็นประจำ ก็เจริญเติบโตงอกงามได้เช่นกัน แต่ไม่มั่นคง แข็งแรง โคนล้มได้ง่ายหากเจอลมพายุ เพราะไม่มีรากแก้ว ต้องทำค้ำยันไว้ ตลอดเวลา อุปมาอุปไมยเหมือนกับการให้การศึกษา ต้องให้การอบรมสั่งสอน แบบบูรณาการ สอนให้รู้จักคิดเป็นองค์รวม โดยจะต้องเริ่มปลูกฝังจิตสำนึกกัน ตั้งแต่ในวัยเด็ก นั่นก็หมายถึงการปรับกระบวนการทางการศึกษาหรือการปฏิรูป การศึกษานั้นเอง เช่น จิตสำนึกการอยู่ร่วมกันในสังคม จิตสำนึกการรักษา สภาพแวดล้อม จิตสำนึกการประหยัดพลังงาน ฯลฯ เป็นต้น

ดังนั้น การปลูกฝังจิตสำนึก จึงเป็นการสร้างความยั่งยืนของทรัพยากร ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ในเมืองให้คงอยู่ไปจนถึงรุ่นลูก รุ่นหลาน ทั้งนี้ ผลที่ได้อาจไม่ปรากฏได้รวดเร็วเหมือนการก่อสร้างทางกายภาพ หรือวัดได้ทันทีเหมือนการสอบ แต่เทศบาลควรจะดำเนินการ โดยอาจร่วมกับ สถานศึกษา หรือหน่วยงานต่างๆ จัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบให้แก่ ทั้งเยาวชน และคนในเมือง อาทิเช่น โครงการเยี่ยมยลต้นไม้ใหญ่ในเมือง โครงการค่ายศึกษานกและผีเสื้อในเมือง โครงการเยาวชนรักคลอง เป็นต้น

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
๓๘. มีโครงการ/กิจกรรม การดูแล อนุรักษ์ ใช้ประโยชน์และเฝ้าระวัง ทรัพยากรธรรมชาติและ/หรือความหลากหลายทางชีวภาพ	“ทรัพยากรธรรมชาติ” หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยแบ่งทรัพยากรธรรมชาติออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป คือ ทรัพยากรที่ใช้แล้ว ไม่สามารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ หรือใช้ระยะเวลายาวนานในการทดแทนขึ้นใหม่ เช่น แร่ธาตุ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถทดแทนใหม่ได้ คือ ทรัพยากรที่สามารถเกิดขึ้นหรือทดแทนขึ้นใหม่ได้ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า น้ำ แสงแดด ลม ส่วน “ความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายถึง การมีชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิดมาอยู่ร่วมกัน ณ สถานที่หนึ่ง หรือระบบนิเวศใด ระบบนิเวศหนึ่ง โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ความหลากหลายทางระบบนิเวศ ความหลากหลาย ทางพันธุกรรม และความหลากหลายทางชนิดพันธุ์ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์สามารถนำทรัพยากรเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในลักษณะต่างๆ โดยเฉพาะการใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับปัจจัย ๔ ในการดำรงชีวิต ดังนั้น เมืองจึงควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์ และเฝ้าระวังทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งการอนุรักษ์ หมายถึง การเก็บรักษา สงวน ซ่อมแซม ปรับปรุงและใช้ประโยชน์ตามความต้องการอย่างมีเหตุผล ตัวอย่างโครงการเพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพที่เทศบาลสามารถดำเนินการได้ เช่น จัดทำโครงการสำรวจเพื่อการอนุรักษ์พืชท้องถิ่น การรักษาคลอง และพันธุ์ปลาท้องถิ่นในแหล่งน้ำ หรือการอนุรักษ์นกในเมือง เป็นต้น
๓๙. มีโครงการ/กิจกรรม การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในการทำงาน อนุรักษ์แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ	“เครือข่าย” หมายถึง การรวมตัวของกลุ่ม องค์กรต่างๆ เพื่อประสานงาน หรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่ออนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้น บุคคล/องค์กรใดไม่สามารถดำเนินการเองได้ จำเป็นต้องมีเครือข่ายในการทำงาน ตัวอย่างการส่งเสริมเครือข่ายในท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่น ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่ทางเทศบาลสามารถเข้าไปส่งเสริม สนับสนุนหรือเป็นเจ้าภาพได้ เช่น เครือข่ายชุมชนคนรักคลอง เครือข่ายเฝ้าระวังป่าฯ ซึ่งการทำงานในลักษณะนี้นอกจากจะเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ หรือเงินทุน รวมถึงการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน จะทำให้องค์กรภาคประชาชน/ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้มากขึ้น

ตัวชี้วัด

คำอธิบายความหมาย

ของเสียหรือมลพิษถูกจัดการอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๔๐. มีมาตรการ/
โครงการ/กิจกรรมใน
การจัดการขยะครบ
ทุกประเภท (ได้แก่
ขยะทั่วไป ขยะอันตราย
และขยะติดเชื้อ) และ
ครบวงจร (ตั้งแต่ป้องกัน
ณ จุดกำเนิด ควบคุม
การทิ้งและการกำจัด)

ขยะในชุมชน แบ่งออกเป็น ๓ ประเภทหลักๆ คือ ขยะทั่วไป ขยะติดเชื้อ และ
ขยะอันตราย โดยมีคำจำกัดความง่ายๆ ของขยะทั้ง ๓ ประเภท ดังนี้

ขยะทั่วไป คือ ขยะมูลฝอยทั่วไปที่ไม่ใช่ขยะติดเชื้อ และขยะอันตราย
ซึ่งเกิดจากสำนักงาน บ้านเรือน หอพัก ชุมชน เช่น ถุงพลาสติก เปลือกผลไม้
กล่องโฟม ฯลฯ ขยะจากร้านอาหาร เช่น เศษอาหาร

ขยะติดเชื้อ คือ ขยะที่มีเชื้อโรค และเป็นสาเหตุของโรคติดต่อได้ ซึ่งเกิดจาก
การให้การดูแลรักษาผู้ป่วย มีดังนี้คือ

- วัสดุที่ได้จากร่างกายมนุษย์ เช่น เลือด และสิ่งคัดหลั่งจากมนุษย์ เช่น
ปัสสาวะ อุจจาระ
- วัสดุการแพทย์ที่ใช้กับผู้ป่วยที่ปนเปื้อนเลือด และสิ่งคัดหลั่งจากมนุษย์
- ขยะจากห้องปฏิบัติการ ได้แก่ เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบ
สิ่งส่งตรวจของผู้ป่วย
- ขวดวัคซีนต่างๆ ที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต ได้แก่ วัคซีนป้องกัน
วัณโรค หัด หัดเยอรมัน คางทูม ชนิดกัน เช่น โปลิโอ ไทพอยด์

ขยะอันตราย คือ ขยะมูลฝอยที่มีพิษ และไม่มีพิษ อาจก่อให้เกิดอันตราย
กับมนุษย์ เช่น ยาหมดอายุ ขยะปนเปื้อนเคมีบำบัด ขยะปนเปื้อนรังสี หรือ
โลหะหนัก เช่น พรอท

ดังนั้น เทศบาลควรพิจารณาจัดการให้ครบทั้ง ๓ ประเภทข้างต้นแล้ว
นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงการจัดการอย่างครบวงจรด้วย กล่าวคือ

- การป้องกันไม่ให้เกิดขยะ เป็นการจัดการ ณ จุดกำเนิดขยะ โดยรณรงค์
ให้ประชาชนลดการผลิตขยะ โดยการปฏิเสธ (Reject) และลดการใช้ (Reduce)
ซึ่งเป็นความพยายามที่จะให้ประชาชนคิดก่อนที่จะบริโภค โดยเลือกการบริโภค
สินค้าหรือบริการที่ก่อให้เกิดขยะน้อยที่สุด อาทิ โครงการนำปิ่นโตไปซื้ออาหาร
สำเร็จรูปเพื่อลดขยะจากถุงพลาสติก โครงการรณรงค์การปฏิเสธไม่รับถุงพลาสติก
ใส่ของ โครงการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายง่ายและเหลือเป็น
ขยะน้อยที่สุด โครงการลด ละ เลิกการเติมน้ำขวดพลาสติกในโรงเรียน เป็นต้น
- การควบคุมปริมาณขยะและการทิ้งขยะที่ผิดวิธี เป็นการจัดการระหว่าง
ทางก่อนที่จะถูกนำไปกำจัด เนื่องจากเราไม่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดขยะได้
แต่ควรควบคุมปริมาณ และวิธีการทิ้ง โดยส่งเสริมการคัดแยกขยะออกมาใช้
ประโยชน์ก่อนนำไปกำจัดให้ได้มากที่สุด เช่น โครงการธนาคารขยะรีไซเคิล
สร้างรายได้ โครงการกล่องวิเศษ การทำปุ๋ยหมักจากเศษขยะอินทรีย์ ฯลฯ หรือ
ควบคุมการทิ้งอย่างถูกวิธี อาทิ การใช้มาตรการทางกฎหมาย โดยการออก
เทศบัญญัติควบคุมการทิ้งขยะติดเชื้อและขยะอันตราย จากสถานประกอบการ
พยาบาลและโรงงาน โครงการกล่องรับแบตเตอรี่มือถือ หรือรับน้ำมันเครื่องใช้
แล้ว เป็นต้น

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	การกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล เป็นการจัดการ ณ ปลายทาง อาทิเช่น การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การเผาโดยใช้ความร้อนสูงโดยไม่ก่อมลพิษ หรือการเปลี่ยนขยะมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพ หรือไฟฟ้าจากหลุมฝังกลบขยะ เป็นต้น
๔๑. มีมาตรการ/โครงการ/กิจกรรมในการจัดการน้ำเสียอย่างครบวงจร	“น้ำเสีย” ตาม พ.ร.บ ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หมายถึง ของเสียที่อยู่ในสภาพที่เป็นของเหลว รวมทั้งมวลสารที่ปะปนหรือปนเปื้อนอยู่ในของเหลว นั้น ซึ่ง “น้ำเสียจากชุมชน” หมายถึง น้ำที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ และระบายน้ำทิ้งลงสู่ท่อระบายน้ำ แหล่งรองรับน้ำเสีย หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยไม่ได้ผ่านการบำบัด ทั้งนี้ แต่ละเทศบาลมีศักยภาพในการบำบัดน้ำเสียแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ควรมีการพิจารณาจัดการน้ำเสียอย่างครบวงจร ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้ - การรณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัด เพราะปริมาณการเกิดน้ำเสียแปรผันโดยตรงกับปริมาณน้ำที่ใช้ อาทิ โครงการรณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัดและเห็นคุณค่าในสำนักงาน และในโรงเรียน โครงการเติมน้ำหมักแก้ว ลดน้ำใช้ น้ำเสีย เป็นต้น - การส่งเสริมการบำบัดน้ำเสียขั้นต้น เมื่อมีการใช้น้ำ ย่อมมีน้ำเสียเกิดขึ้น ขั้นตอนนี้จึงเป็นการช่วยลดความสกปรกของน้ำเสียได้ในระดับหนึ่งและยังเป็นการลดภาระในการบำบัดน้ำเสียรวม อาทิเช่น โครงการออกเทศบัญญัติติดตั้งถังดักไขมันในครัวเรือนและร้านอาหาร โครงการกรองน้ำเสียจากบ้านเรือนโดยวิธีธรรมชาติ เป็นต้น - การบำบัดน้ำเสียขั้นปลาย การจัดการขั้นนี้อยู่กับงบประมาณที่มีอยู่ของเทศบาล บางเทศบาลอาจมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ และเริ่มมีการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle) แต่บางเทศบาลสามารถประยุกต์การบำบัดน้ำเสียรวมจากชุมชน โดยใช้วิธีธรรมชาติมาช่วยบำบัด เช่น บึงประดิษฐ์ มาดำเนินการระหว่างที่ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม เป็นต้น
๔๒. มีมาตรการ/โครงการ/กิจกรรมในการจัดการ (ป้องกัน/ควบคุม/กำจัด) มลพิษอื่นๆ (เช่น อากาศเสียง เหมรั้าคาญ)	“มลพิษ” ตามพ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หมายถึง ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอนหรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่นๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย ทั้งนี้ นอกจากขยะและน้ำเสียที่เป็นมลพิษหลักที่เทศบาลต้องจัดการแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการจัดการมลพิษอื่นๆ ที่ระบุไว้ข้างต้นด้วย โดยขึ้นอยู่กับปัญหาและสถานการณ์ที่ท้องถิ่นประสบ หรืออาจจะมีป้องกันไว้ล่วงหน้าแม้จะยังไม่ประสบปัญหา

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ดังกล่าว แต่มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้น อาทิ โครงการความงามในความเจียม เน้นการลดใช้เสียงดังในที่สาธารณะ โครงการดับเครื่องยนต์ขณะจอดรอ เป็นการรณรงค์ป้องกันและควบคุมมลพิษทางอากาศ เป็นต้น
๔๓. มีนวัตกรรมในการจัดการมลพิษจากภูมิปัญญาและ/หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม	“นวัตกรรม” หมายถึง การทำสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีใหม่ๆ และยังสามารถหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต กระบวนการ หรือองค์กร ไม่ว่าการเปลี่ยนนั้นจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ การเปลี่ยนอย่างถอนรากถอนโคน หรือการพัฒนาต่อยอด ทั้งนี้ มักมีการแยกแยะความแตกต่างอย่างชัดเจน ระหว่างการประดิษฐ์คิดค้น ความคิดริเริ่ม และนวัตกรรม อันหมายถึงความคิดริเริ่มที่นำมาประยุกต์ใช้อย่างสัมฤทธิ์ผล (Mckeown, ๒๐๐๘) เป้าหมายของนวัตกรรมคือการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก เพื่อให้สิ่งต่างๆ เกิดเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น นวัตกรรมก่อให้เกิดผลิตผลเพิ่มขึ้น และเป็นที่มาสำคัญของความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ “ภูมิปัญญา” หมายถึง พื้นฐานความรู้ความสามารถ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรม ความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัว และดำรงชีพในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัว และดำรงชีพในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมา อันเป็นผลของการใช้สติปัญญาปรับตัวให้เข้ากับสภาพต่างๆ ในพื้นที่ที่กลุ่มชนเหล่านั้นตั้งถิ่นฐานอยู่ รวมทั้งได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับกลุ่มอื่น “เทคโนโลยีที่เหมาะสม” มีความหมายคล้ายกันกับ “เทคโนโลยีชาวบ้าน” ในเมืองไทย ดังคำอธิบายในวิกิพีเดียที่กล่าวว่า “เทคโนโลยีที่เหมาะสม” หมายถึง เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของสังคมที่จะนำเทคโนโลยีนั้นไปใช้ เป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับใช้ในประเทศกำลังพัฒนา หรือชนบทที่ยังห่างไกลความเจริญในประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งอาจไม่มีทุนทรัพย์หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพียงพอที่จะใช้และบำรุงรักษาเทคโนโลยีที่ล้ำหน้ามากในทางปฏิบัติ นั้น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมักหมายถึงเทคโนโลยีที่ใช้ระดับเทคโนโลยีที่เรียบง่ายและอ่อนโยน (ต่อสิ่งแวดล้อม) ที่สุด ในการบรรลุจุดประสงค์ของชุมชนนั้นๆ ในทางกลับกัน เทคโนโลยีที่มีราคาแพงอาจเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดในชุมชนร่ำรวยที่สามารถซื้อและบำรุงรักษามันได้ เชื่อมโยงมาถึงการจัดการมลพิษหรือของเสียต่างๆ ที่เทศบาลอาจจะคิดว่าต้องพึ่งพาเทคโนโลยีขั้นสูง ที่ต้องลงทุนทั้งคนและเงินจำนวนมากทำให้ต้องรองจนกว่าจะมีความพร้อมจึงจะจัดการ แต่หากลองมีการส่งเสริมให้เกิดหรือออกแบบนวัตกรรมโดยใช้ภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการ ทั้งการป้องกัน ควบคุม และกำจัดมลพิษแล้ว น่าจะเป็นทางออกหนึ่งในการลดหรือบรรเทาปัญหาเหล่านี้ ทั้งนี้ นวัตกรรมที่บางเทศบาลทำหรือออกแบบแล้ว อาทิเช่น นวัตกรรมกำจัดขยะสดโดยใช้ไส้เดือน เครื่องกำจัดและลดปริมาณแมลงวัน ณ หลุมฝังกลบขยะ การใช้ฟิชน้ำ

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	เช่น ระบุภายในการบำบัดน้ำเสีย การใช้เครื่องพ่นน้ำในการลดปริมาณฝุ่นละอองในอากาศ เป็นต้น
๔๔. มีโครงการ/กิจกรรมการนำของเสียหรือสิ่งปฏิกูลที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์หรือส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการของเสียหรือมลพิษ	“ของเสีย” หมายถึง ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสารหรือวัตถุอันตราย ซึ่งถูกปล่อยทิ้ง หรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกากตะกอนหรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นมีทั้งที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ ส่วน “สิ่งปฏิกูล” คือ ของเสียที่ปล่อยออกมาจากร่างกายคน เช่น อุจจาระ การนำของเสียหรือสิ่งปฏิกูลที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์อย่างถูกสุขลักษณะนั้นถือเป็นการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าที่สุด ตัวอย่างเช่น การนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การนำไปรดต้นไม้ ใช้เป็นน้ำสำรองเพื่อการเกษตร การหมุนเวียนมาใช้โถชักโครกในห้องน้ำ เป็นต้น บางเทศบาลได้จัดตั้งโรงงานแปรรูปสิ่งปฏิกูลมนุษย์เป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่มีธาตุอาหารครบถ้วน การแปรรูปไขมันจากถังดักไขมันเป็นก้อนเชื้อเพลิงใช้ในโรงฆ่าสัตว์ การแปรรูปถุงพลาสติกเป็นพลาสติกเม็ดเพื่อนำมาหล่อใหม่เป็นกระถางต้นไม้พลาสติกใช้ในกิจการงานต่างๆ ของเทศบาล เป็นต้น
๔๕. มีโครงการ/กิจกรรมการติดตาม เฝ้าระวัง และรายงาน/เผยแพร่สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชนในพื้นที่	“การเฝ้าระวัง” คือ ระบบและกลไกที่สร้างขึ้นเพื่อติดตามสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น หรือนำไปใช้เพื่อการดำเนินการลดปัจจัยเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จากนิยามดังกล่าวสามารถจำแนกระบบของการเฝ้าระวัง ในความหมายของข้อกำหนดเชิงกิจกรรมว่าลำดับขั้นตอนของการเฝ้าระวังต้องทำอะไร และใช้ทรัพยากรจากแหล่งใด มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ • บุคลากรที่เป็นกลไกการเฝ้าระวัง ในที่นี้บุคลากรนั้นต้องมีความรู้ความสามารถ หรือได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ ซึ่งบุคลากรนั้นต้องมีหน้าที่เป็นการเฉพาะ และทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคลากรนั้นต้องทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีระบบการส่งข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ • สถานการณ์ที่ต้องเฝ้าระวัง หมายถึง ประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สำคัญ และสามารถบ่งชี้ถึงปัญหา หรือคาดว่าจะเกิดปัญหาหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม ในที่นี้คือสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น • เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ต้องมีลักษณะเป็นมาตรฐานเดียวกันง่ายต่อการใช้งาน เช่น แบบสำรวจความคิดเห็น เครื่องมือและชุดอุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ต้องการติดตาม เช่น น้ำ อากาศ • ระบบการประมวลผลที่ได้รับการพัฒนาอย่างสอดคล้องกับแต่ละสังคม โดยการแปลผลนั้นต้องเชื่อถือได้ • การรายงานผลที่เป็นระบบ โดยใช้ฐานข้อมูลที่จัดเก็บมาเป็นแหล่งอ้างอิงสำคัญ

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ทั้งนี้ เทศบาลสามารถริเริ่มโครงการ “ติดตามเฝ้าระวัง” คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อาทิ การตั้งกลุ่มนักสืบสายน้ำขึ้นในโรงเรียน หรือในชุมชน เพื่อทำหน้าที่การติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำในคลองที่ไหลผ่าน เมืองทุก ๓ เดือน หรือโครงการสำรวจไลเคนส์ในสวนสาธารณะของเทศบาลทุกปี โดยทีมครูและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อติดตามคุณภาพอากาศในเมือง เป็นต้น ซึ่งผลของการติดตามเฝ้าระวังเหล่านี้ ควรมีการ “รายงาน” สถานการณ์ ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบด้วย อาทิ เทศบาลจัดทำรายงานสถานการณ์ คุณภาพน้ำในคลองเผยแพร่แก่ประชาชนผ่านช่องทางวารสารหรือเว็บไซต์ของ เทศบาล เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นได้รับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

๔๖. มีโครงการ/กิจกรรม ในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและ พื้นที่นันทนาการ	“พื้นที่สีเขียว” ในที่นี้หมายถึง พื้นที่กลางแจ้งและกึ่งกลางแจ้งที่มีขอบเขตที่ดิน ทั้งหมดหรือบางส่วนปกคลุมด้วยพืชพรรณที่ปลูกบนดินที่ชื้นน้ำ หมายถึงพื้นที่ สีเขียวในเมืองและนอกเขตเมือง อาจเป็นพื้นที่สาธารณะหรือเอกชนที่สาธารณชน สามารถใช้ประโยชน์ ประกอบด้วยพื้นที่สีเขียวเพื่อนันทนาการและความงามทาง ภูมิทัศน์ พื้นที่จอดรถประโยชน์ เช่น พื้นที่เกษตรกรรมบริเวณพื้นที่แนวกันชน พื้นที่ สีเขียวในสถาบันต่างๆ พื้นที่ธรรมชาติและกึ่งธรรมชาติอันเป็นที่อยู่ของสิ่งมีชีวิต ได้แก่ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ รวมถึงพื้นที่ชายหาด พื้นที่ริมน้ำ พื้นที่ที่เป็นริ้วยาว ตามแนวเส้นทางคมนาคมทางบก ทางน้ำ และแนวทางสาธารณูปการต่างๆ หรือ พื้นที่อื่นๆ เช่นพื้นที่สีเขียวที่ปล่อยรกร้าง พื้นที่สีเขียวที่ถูกรบกวนสภาพธรรมชาติ และพื้นที่สีเขียวที่มีการใช้ประโยชน์ผสมผสานกัน ส่วน “นันทนาการ” นั้น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ ให้ความหมายของนันทนาการไว้ว่า “กิจกรรมที่ทำตามสมัครใจในยามว่างเพื่อให้ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด” ดังนั้น พื้นที่ นันทนาการ ย่อมหมายถึง สถานที่ที่มีไว้ให้ทำกิจกรรมตามความสมัครใจยามว่าง ทั้งนี้ การพัฒนาพื้นที่สีเขียวและนันทนาการ ถือเป็นภารกิจหนึ่งของเทศบาลที่ได้มี การกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ นอกจากนี้ พื้นที่สีเขียวใน ชุมชนยังถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่สามารถบ่งบอกถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของเมืองน่าอยู่ โดย สผ.ได้กำหนดไว้ในชุมชนเมือง ควรมีพื้นที่ สีเขียวอย่างน้อย ๕ ตารางเมตรต่อประชากร ๑ คน และให้แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ ประเภทต่างๆ ที่เทศบาลควรพิจารณาในการนำมาพัฒนาและการจัดการให้เป็น พื้นที่สีเขียวในเมือง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนี้ พื้นที่สีเขียวเพื่อนันทนาการและความงามทางภูมิทัศน์ เช่น พื้นที่ที่ใช้สำหรับ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งทั้งการออกกำลังกาย และการพักผ่อนหย่อนใจ รวม
--	--

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ถึงสวนสาธารณะระดับต่างๆ สวนหย่อม ลานคนเดิน ตลอดจนพื้นที่สีเขียวในที่ดินส่วนบุคคล เป็นต้น • พื้นที่สีเขียวหรือประโยชน์ เช่น พื้นที่จอดรถ พื้นที่ฝั่งกลบและทิ้งขยะ พื้นที่บำบัดน้ำเสีย พื้นที่ควบคุมน้ำท่วมและการระบายน้ำ พื้นที่สุสาน พื้นที่สีเขียวในบริเวณศาสนสถานทุกศาสนา บริเวณโบราณสถาน และพื้นที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ตลอดจนพื้นที่สีเขียวในสถาบันต่างๆ เป็นต้น • พื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ ได้แก่ พื้นที่ที่ควรอนุรักษ์เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศ เช่น หนองน้ำ ป่าในเมือง พื้นที่สีเขียวแนวกันชน/พื้นที่สีเขียวที่ป้องกันการขยายตัวของเมืองสู่พื้นที่ต่อเมือง (peri-urban) เป็นต้น • พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วทาง ซึ่งใช้ประโยชน์เป็นเขตสาธารณูปโภคของเมือง เส้นทางธรรมชาติ เส้นทางทิวทัศน์ พื้นที่สีเขียวตามแนวเขตทาง/แนวเชื่อมโยงถิ่นอาศัยของสัตว์ระหว่างชนบทและพื้นที่ขอบเมือง พื้นที่สีเขียวแนวเส้นทางคมนาคมทางบกและทางน้ำ ริ้วแนวทางเดิน/เขตทางเท้า แนวถอยร่นอาคาร ทางจักรยาน ริ้วแนวทางเดิน/เขตทางเท้า เป็นต้น • พื้นที่สีเขียวอื่นๆ อาทิ พื้นที่สีเขียวที่อาจพัฒนาได้บริเวณที่ดินที่ยังไม่มีการพัฒนา พื้นที่ ย่านการค้า/อุตสาหกรรม รกร้าง พื้นที่สีเขียวเพื่อการท่องเที่ยวและพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น • พื้นที่สีเขียวพิเศษ อาทิ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต แหล่งเรียนรู้พืชพรรณธรรมชาติ เป็นต้น • การวางแผนที่เป็นนวัตกรรมใหม่ของการพัฒนาพื้นที่สีเขียวประเภทต่างๆ ให้เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกัน เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์พื้นที่สีเขียว ดังนั้น เทศบาลควรมีโครงการพัฒนาและวางแผนพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อเพิ่มพื้นที่เหล่านี้ ตามศักยภาพและความเหมาะสมในบริบทของเมือง อาทิ โครงการสวนน้อยในเมือง โครงการ ๑ ชุมชน ๑ สวนสีเขียว โครงการสำนักงานเทศบาลร่มรื่นน่าอยู่ เป็นต้น

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
๔๗. มีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้สวยงามกลมกลืน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม	“ภูมิทัศน์เมือง” หมายถึง การรวมเข้าด้วยกันของสภาพทางธรรมชาติ และงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ โดยการออกแบบหรือปรับปรุงคุณภาพทางทัศนียภาพในสภาพแวดล้อมที่เป็นส่วนของเมืองเพื่อให้เกิดความร่มรื่น สวยงาม มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละเมือง ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนนั้น เทศบาลควรคำนึงถึงโครงการที่ส่งผลกระทบในทางลบที่มีต่อภูมิทัศน์เมืองที่ไม่ได้คำนึงเอกลักษณ์เฉพาะและวิถีชีวิตของเมือง หรือการทำลายบรรยากาศการรับรู้ทางสุนทรียภาพที่ส่งผลกระทบต่อภูมิทัศน์เมืองด้วย การปรับปรุงพัฒนาภูมิทัศน์เมืองควรคำนึงถึง ๓ ปัจจัย ได้แก่ • ความชัดเจนในการบริหารจัดการในเชิงแผนและนโยบายในการพัฒนาสภาพภูมิทัศน์เมือง มากกว่าการใช้งบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ • การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและให้ความสำคัญต่อสิทธิของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อสภาพภูมิทัศน์เมือง โดยควรให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและแผนงานที่ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์แก่ประชาชน • การบังคับใช้กฎหมายที่เป็นกลไกของรัฐเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาสภาพภูมิทัศน์เมือง
๔๘. มีโครงการ/กิจกรรมการอนุรักษ์ สืบสานฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น	ตามที่ได้กล่าวไปแล้วถึงความหมายของภูมิปัญญา ในคำอธิบายตัวชี้วัดที่ ๔๓ ทั้งนี้ การที่เทศบาลควรต้องอนุรักษ์ สืบสาน ฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นเสน่ห์ที่ช่วยสร้างอัตลักษณ์ของเมือง รวมทั้งยังช่วยเกื้อกูลให้ชุมชนเข้มแข็ง เพราะการสืบทอดรักษาและปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาต่อยอดให้เกิดเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์กับการผลิตและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีมากมายหลายแขนง และมักสืบทอดบอกกล่าวกันเป็นการภายใน เช่น สูตรทำอาหาร หรือตำรับตำราต่างๆ ทำให้ไม่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป อาจจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๑๐ ลักษณะ ดังนี้ • ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา • ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม • ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน • ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้าน • ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน • ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม • ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน • ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน • ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรม

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	• ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ตัวอย่างโครงการที่เทศบาลสามารถดำเนินการได้ เช่น โครงการสืบค้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้ง ๑๐ ประเภท เพื่อขึ้นทะเบียนและนำมาใช้ประโยชน์ โครงการ อัยสอนหลาน...สืบสานภูมิปัญญา โครงการอนุรักษ์เพลงอีแซว เป็นต้น ซึ่งโครงการ เหล่านี้นอกจากจะช่วยสร้างความภาคภูมิใจและความรักเมืองให้แก่ประชาชนแล้ว ยังทำให้ท้องถิ่นให้มีความโดดเด่นเป็นที่จดจำของผู้มาเยือนอีกด้วย
๔๙. มีโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นความพยายาม ในการสร้างลักษณะเฉพาะ หรืออัตลักษณ์ให้แก่เมือง/ ท้องถิ่นที่สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม	คำว่า “อัตลักษณ์” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า identity ซึ่งราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้นิยามว่า หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้น เป็นที่รู้จักหรือจำได้ ทั้งนี้ เป็นการยากที่จะบอกได้ว่าอัตลักษณ์สร้างหรือดูได้จาก อะไร แต่อัตลักษณ์มีความสำคัญในการสร้างความแตกต่างให้ท้องถิ่นเป็นที่จดจำได้ ซึ่งอาจจะเป็นการสร้างหรือพัฒนาวัตถุ สิ่งของ สถานที่ในเชิงกายภาพ หรือการนำ ภูมิปัญญาทั้ง ๑๐ ประเภทมาทำให้โดดเด่นเป็นที่รู้จักก็ย่อมถือว่าเป็นความพยายาม ในการสร้างอัตลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของเมืองได้เช่นกัน ตัวอย่างโครงการเทศบาลสามารถดำเนินการได้เพื่อสร้างอัตลักษณ์ เช่น โครงการพัฒนาและอนุรักษ์ผ้าหม้อห้อมให้เป็นอัตลักษณ์ของชาวแพร่ โครงการ รมรงค์อุ้งกาเมือง เพื่อคงอัตลักษณ์ชาวเหนือ โครงการรมรงค์ใช้ขามตราไก่ในร้าน ก๋วยเตี๋ยวเพื่อสร้างอัตลักษณ์ชาวลำปาง เป็นต้น

ประชาชนมีวิถีการใช้ชีวิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากร อย่างประหยัดและคุ้มค่า

๕๐. มีโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริม ให้ประชาชน/เยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจ และใช้ชีวิตอย่างเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม	ความหมายของ “การใช้ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” คือ การปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ จากกระแสการบริโภคแบบฟุ่มเฟือย สู่การบริโภคที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม หรือการบริโภคที่ยั่งยืนโดยมีมุมการปรับเปลี่ยนจากวิถีการบริโภค ที่แตกต่างตามวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาคของโลก ประเทศไทยใช้หลักการ เศรษฐกิจพอเพียงในการใช้ชีวิต การบริโภคที่พอดีพอประมาณ ตามความจำเป็น พื้นฐานและนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยคำนึงถึงความสามารถที่รองรับได้ของ ระบบนิเวศ ซึ่งก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความสุขในการดำเนินชีวิตที่สามารถ พึ่งตนเองได้มีการแบ่งปันให้กับสังคมรอบข้างและรักษาทรัพยากรให้สามารถใช้ ในกิจกรรมการผลิตและบริการอย่างต่อเนื่องไปถึงคนรุ่นอนาคต ทั้งนี้ ทุกช่วงชีวิตที่ผ่านมาเราได้ใช้ทรัพยากรอย่างมหาศาล สำหรับคนหนึ่งคน ตั้งแต่เกิดจนตาย โดยไม่คำนึงถึงคนในรุ่นลูกหลาน ดังนั้น การรณรงค์ให้ภาค ประชาชนที่เป็นผู้บริโภค ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่สังคมการบริโภคอย่างเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งจำเป็นสู่การมีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และต้องทำอย่าง
--	--

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ต่อเนื่อง ตั้งแต่เป็นเยาวชน ซึ่งหลักการพื้นฐานของการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้ชีวิตอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คือ การนำหลัก ๑AmR ได้แก่ การ หลีกเลี่ยง (Avoid) การลด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) มาประยุกต์ใช้ในทุกขั้นตอนของชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ตื่นนอน จนเข้านอน ตัวอย่างโครงการที่เทศบาลสามารถดำเนินการได้ เช่น โครงการรณรงค์ หลีกเลี่ยงการใช้สินค้าที่มีการเดินทางมาไกลๆ หรือมีบรรจุภัณฑ์ที่มากเกินไป (Avoid) โครงการค่ายการใช้ชีวิตพอเพียง โครงการเพิ่มเงินออมด้วยการใช้ของมือ สอง โครงการช่างอาสาซ่อมของมือสอง เป็นต้น
๕๑. มีโครงการ/ กิจกรรมที่พยายาม รณรงค์ให้เกิดการใช้ พลังงานอย่าง ประหยัด	พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้นิยาม "พลังงาน" หมายความว่า ความสามารถในการทำงานซึ่งมีอยู่ในตัวของสิ่งที่อาจให้ งานได้ ได้แก่ พลังงานหมุนเวียน และพลังงานสิ้นเปลือง และให้หมายความรวมถึง สิ่งที่สามารถให้งานได้ เช่น เชื้อเพลิง ความร้อนและไฟฟ้า เป็นต้น เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากความต้องการใช้ พลังงานเพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้เพิ่ม ขึ้นในอัตราที่สูง อันเป็นภาระแก่ประเทศในการลงทุนเพื่อจัดหาพลังงานทั้งในและ นอกประเทศไว้ใช้ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว และจะเห็นได้ว่าปัจจุบันการ ดำเนินการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้มีการผลิตและการใช้พลังงานอย่างประหยัดและมี ประสิทธิภาพ ตลอดจนก่อให้เกิดการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ และวัสดุที่ใช้ในการอนุรักษ์พลังงานขึ้นภายในประเทศนั้น ยังไม่สามารถเร่งรัดดำเนิน งานให้บรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้น เทศบาลจึงควรมีการรณรงค์การใช้พลังงานอย่าง ประหยัดในทุกๆ ภาคส่วน โดยเฉพาะในสถานที่ที่เทศบาลจะต้องเป็นผู้ชำระค่า พลังงานเอง ตัวอย่างโครงการรณรงค์ให้เกิดการใช้พลังงานอย่างประหยัด อาทิเช่น โครงการ ประกวตหน่วยงานเทศบาลประหยัดไฟฟ้า โครงการสายตรวจพลังงานในโรงเรียน โครงการลดค่าไฟ สบายกระเป๋าในบ้านของพนักงานเทศบาล เป็นต้น
๕๒. มีโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ประชาชน รู้จักและบริโภคสินค้าและ บริการที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม	กรมควบคุมมลพิษ ได้ให้นิยามของ “สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สินค้าที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากขั้นตอนการจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การขนส่ง การใช้งาน และการจัดการหลังหมดอายุการใช้งานน้อยกว่าเมื่อเทียบกับ สินค้าอื่นที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน ส่วน “บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” นั้น หมายถึง ธุรกิจบริการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากขั้นตอนการจัดหาวัตถุดิบ การใช้ทรัพยากรและพลังงานในช่วงการให้บริการและการจัดการของเสียที่เกิดขึ้น จากการให้บริการน้อยกว่าเมื่อเทียบกับการให้บริการอื่นที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน ดังนั้น เมื่อทุกคนไม่สามารถหยุดการบริโภคได้ การส่งเสริมให้มีการบริโภค สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยส่งเสริม

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย		
	การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และลดมลพิษ ทั้งนี้ เทศบาลสามารถเป็นผู้นำในการบริโภคสินค้าและบริการดังกล่าว โดยการมีนโยบายและหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ดูเพิ่มเติมในคู่มือการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ) หรือริเริ่มโครงการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักกับสินค้าดังกล่าว อาทิ การจัดงานแสดงสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในวันสิ่งแวดล้อม การประกวดร้านอาหารสีเขียว เป็นต้น ตัวอย่างตราสัญลักษณ์ที่แสดงว่า ผลิตภัณฑ์และบริการนี้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น		
	สัญลักษณ์ฉลากเขียว : ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและ ส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมน้อย		สัญลักษณ์ฉลากลดคาร์บอน : ผลิตภัณฑ์ที่มีการลด การปล่อย ก๊าซเรือนกระจกในกระบวนการ การผลิต
	สัญลักษณ์รีไซเคิล : ผลิตภัณฑ์ที่สามารถ นำไปรีไซเคิลได้		สัญลักษณ์ฉลากคาร์บอนฟุต พริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ : เพื่อบอกจำนวนก๊าซเรือน กระจกที่ผลิตภัณฑ์นั้นผลิตต่อ หนึ่งหน่วยสินค้า
	สัญลักษณ์รีไซเคิล : ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุ ที่ผ่านการรีไซเคิลมาแล้ว เช่น กระดาษรีไซเคิล		สัญลักษณ์ cool mode เสื้อผ้าลดโลกร้อน : แสดงถึง วัสดุ สิ่งทอ และการออกแบบ เครื่องนุ่งห่ม (โดยเฉพาะชุด ทำงาน) ที่สวมใส่แล้วไม่ร้อน อบอ้าวสามารถอยู่ในอาคาร หรือห้องที่ปรับอากาศอุณหภูมิ ๒๕ องศาเซลเซียสโดยไม่ติดแอร์
	สัญลักษณ์แสดงประเภท ของพลาสติกที่สามารถ นำกลับมารีไซเคิลได้		
	สัญลักษณ์ใบไม้เขียว : แสดงถึงธุรกิจการท่องเที่ยว และการโรงแรม ที่มุ่งเน้นการใช้พลังงาน และทรัพยากรอย่างรู้ คุณค่า และการประกอบ การมีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด		สัญลักษณ์ฉลากประหยัด ไฟเบอร์ ๕ : ผลิตภัณฑ์ ที่ประหยัดการใช้ไฟฟ้า
			สัญลักษณ์การผลิตสินค้า ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : แสดงถึงการผลิตสินค้าที่มี กระบวนการผลิตที่ส่งผล กระทบต่อสิ่งแวดล้อม น้อยที่สุด

องค์ประกอบที่ ๔ เทศบาลแห่งการเรียนรู้และพัฒนา

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลมีความรอบรู้และมีสำนึกที่ดีในการทำงาน	
๕๓. มีการส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรเพื่อให้ พนักงานมีความรอบรู้ เชี่ยวชาญในงานที่ตนเอง รับผิดชอบ	“การพัฒนาบุคลากร” คือ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความชำนาญ ในการทำงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรสามารถทำได้ด้วยวิธีการฝึกอบรม ปฐมนิเทศ ส่งไปดูงานต่างประเทศ ร่วมสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ ฯลฯ เพื่อ บุคลากรนั้นๆ จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตาม เป้าหมายขององค์กร การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับ ทุกองค์กร เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยหลักสำคัญในการขับเคลื่อนงาน ต่างๆ ภายในองค์กร การที่เทศบาลจะมีประสิทธิภาพในการทำงานให้ได้ตาม เป้าหมายจำเป็นต้องมีบุคลากรตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงพนักงานทุกระดับเป็น “บุคคลที่รอบรู้ (Personnel Mastery)” ซึ่งหมายถึง คนในองค์กรต้องให้ ความสำคัญกับการเรียนรู้ ฝึกฝน ปฏิบัติ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่ม ศักยภาพตนเองอยู่เสมอ ทั้งนี้ เทศบาลสามารถจัดโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพ ให้แก่พนักงานของเทศบาลทุกระดับ ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสม ของปัจจัยต่างๆ ทั้งการจัดกิจกรรมในองค์กร อาทิ โครงการเพื่อนสอนเพื่อน... เรียนรู้คอมพิวเตอร์ และการส่งบุคลากรไปร่วมกับหน่วยงานภายนอกองค์กร อาทิ การไปร่วมฝึกอบรม ศึกษาดูงาน หรือศึกษาต่อ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ได้มีโอกาส พัฒนาศักยภาพ ควรมีโอกาสในการกลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น ๆ ในองค์กร ด้วย (ดังตัวชี้วัดที่ ๕๘)
๕๔. มีโครงการ/กิจกรรมที่ ส่งเสริมการสร้างขวัญและ กำลังใจที่ดีในการทำงาน	“ขวัญกำลังใจในการทำงาน” เป็นเจตคติแห่งจิตใจ น้ำใจ ระดับความเป็นอยู่ และภาวะของอารมณ์ในแต่ละบุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งเกิดจากปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารโดยตรง อันจะส่งผลกระทบต่อความตั้งใจ ความร่วมมือ และความสนใจในการปฏิบัติงาน โดยเป็นสภาพที่เกิดขึ้นและสะท้อน ให้เห็นถึงสภาพของการทำงาน เช่น การกระตือรือร้น อารมณ์ คาดหวัง ความมั่นใจ หรือกล่าวได้ว่าเป็นทัศนคติของบุคคลหรือกลุ่มที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมของงาน ที่ปฏิบัติ ตลอดจนการให้ความร่วมมือด้วยสมัครใจในการที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็ม ความสามารถเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดขององค์กร ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานนี้ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล เป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงานบุคคล เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ในการที่จะทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงาน หากขวัญดีบุคคล ก็ย่อมมีความพอใจที่จะปฏิบัติงานสูงขึ้น หากขวัญไม่ดีบุคคลย่อมเกิดความท้อแท้

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	เป้าหมาย และไม่พอใจที่จะปฏิบัติงานอันส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน ในองค์กร ดังนั้นผู้บริหารควรรู้จักการบำรุงขวัญบุคลากรในองค์กร เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลดี ซึ่งขวัญกำลังใจในการทำงาน เกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ประกอบด้วย • ลักษณะท่าทางและบทบาทของผู้นำหรือหัวหน้าที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน • ความพอใจหน้าที่การทำงานที่ปฏิบัติอยู่ อันเกิดจากการมอบหมายงานให้บุคคลปฏิบัติหรือรับผิดชอบ • ความพอใจต่อวัตถุประสงค์หลักและนโยบายดำเนินงานขององค์กรของพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ร่วมงาน ตลอดจนการจัดองค์กรและระบบงาน • การให้บำเหน็จ รางวัล และการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานที่ดี • สภาพของการปฏิบัติงาน (working condition) • ระบบการวัดผลความสำเร็จในการทำงาน การสร้างขวัญและกำลังใจมีตัวอย่างและวิธีดังต่อไปนี้ เช่น การประกาศชมเชยพนักงานที่มาปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาด ไม่ลาป่วย ไม่ลาจิจ และไม่มาสายเลยในรอบเดือน โครงการสะสมไมล์ไร้อุบัติเหตุ เป็นโครงการพิจารณาให้รางวัลประกาศเกียรติคุณแก่พนักงานขับรถที่ไม่เกิดอุบัติเหตุโดยมีการพิจารณาให้รางวัลในระยะเวลา ๑ ปี ติดต่อกันไปทุกปีและมีระดับรางวัลตามที่ผู้บริหารเห็นสมควร การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การจัดสวัสดิการที่ดีให้แก่พนักงาน และการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี เป็นต้น

มีแนวปฏิบัติหรือวัฒนธรรมองค์กรที่ดี

๕๕. มีแนวปฏิบัติที่ทำตามๆ กันไปจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ดีของเทศบาล	“วัฒนธรรมองค์กร” คือ พฤติกรรมที่สร้างขึ้นจากคนในองค์กรโดยมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และยึดถือปฏิบัติกันมาจนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในองค์กรนั้นๆ วัฒนธรรมขององค์กรมีความสำคัญคือจะสะท้อนผู้นำ และมีผลต่อการสะท้อนภาพลักษณ์ขององค์กรด้วย ดังนั้นถ้าผู้นำในองค์กรมีลักษณะแบบใด องค์กรนั้นก็จะมีลักษณะแบบนั้น เช่น หากผู้นำในองค์กรมาทำงานเช้า พนักงานในองค์กรนั้นก็มาทำงานเช้า หรือถ้าผู้นำเป็นคนไม่กล้าตัดสินใจ ลูกน้องก็จะพลอยสับสนหวั่นไหวของการ “เอาตัวรอดเป็นยอดดี” หรือหากพนักงานในองค์กรเทศบาลขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่คิดที่จะพัฒนาบริการใหม่ๆ ออกมาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของประชาชน โดยจะรอให้ “เบื่องบน” สั่งมาเพียงอย่างเดียว คอยแต่จะปฏิบัติตามคำสั่ง (Reactive) ไม่เคยคิดที่จะพัฒนางานในแบบเชิงรุก (Proactive) จะทำให้ประชาชนมองว่าเทศบาลมีวัฒนธรรมองค์กรที่เฉื่อยชา เป็นต้น การสร้างวัฒนธรรมองค์กรเทศบาลที่ดีนั้น สามารถทำได้โดยผู้บริหารและพนักงานเทศบาลจะต้องช่วยกันค้นหาว่าในองค์กรของเรามีวัฒนธรรมอะไรที่ดีๆ อยู่บ้าง แล้วนำสิ่งที่ดีๆ เหล่านี้ออกมาประกาศแจ้งให้กับสมาชิกในองค์กรทุกระดับ
---	---

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	ทราบ และหาแนวทางในการกระตุ้น ส่งเสริม ในด้านต่างๆ เพื่อให้พนักงานยึดถือ และปฏิบัติให้เกิดการสืบทอดต่อๆ กันไป ตัวอย่างโครงการที่ช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ได้แก่ โครงการเทศบาล ยิ้ม โครงการรณรงค์การทำงานตรงเวลา โครงการศุภกัรรักษา..ผู้บริหารพบ พนักงานสร้างสรรค์งานที่ดีขึ้น เป็นต้น

มีวิสัยทัศน์และแผนการทำงานที่ชัดเจนส่งผลให้เกิดภาพพจน์ที่ดีแก่เทศบาล

๕๖. มีการกำหนด วิสัยทัศน์ในการทำงาน และมีการแปลงลงสู่ ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	“วิสัยทัศน์” หมายถึง การมองภาพอนาคตของผู้นำและสมาชิกในองค์กร และกำหนดจุดหมายปลายทางที่เชื่อมโยงกับภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อเข้าด้วยกัน แล้วมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ จุดหมายปลายทางดังกล่าวต้องชัดเจน ทำท่าย มีพลังและมีความเป็นไปได้ สมมุติว่า V คือ วิสัยทัศน์ (VISION) I คือ ภาพฝันในอนาคต (IMAGE) และ A คือ การกระทำ (ACTION) สามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า $V = I + A$ วิสัยทัศน์ในการทำงาน อยู่คนละระดับกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเมือง ซึ่งความสำคัญของวิสัยทัศน์ในการทำงานต่อองค์กร คือ • ช่วยกำหนดทิศทางที่จะดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมองค์กร โดยมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน • ช่วยให้สมาชิกทุกคนรู้ว่า แต่ละคนมีความสำคัญต่อการมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง และรู้ว่าทำอะไร (What) ทำไมต้องทำ (Why) ทำอย่างไร (How) และทำเมื่อใด (When) • ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีความรู้สึกน่าสนใจ มีความผูกพัน มุ่งมั่น ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ทำท่าย เกิดความหมายในชีวิตการทำงาน มีการทำงานและมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมายด้วยความภูมิใจ และทุ่มเทเพื่อคุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ • ช่วยกำหนดมาตรฐานของชีวิต องค์กร และสังคมที่แสดงถึงการมีชีวิตที่มีคุณภาพ องค์กรที่มีคุณภาพ และสังคมที่เจริญก้าวหน้ามีความเป็นเลิศในทุกด้าน ทั้งนี้ ทุกเทศบาลควรจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการทำงาน และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทุกๆ ปี โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรในระดับปฏิบัติงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานในด้านที่มีความถนัด หรือมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินโครงการร่วมกับผู้บริหาร/หัวหน้างาน หรือกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร/หัวหน้างานกับ ผู้ปฏิบัติ ให้บรรยากาศในการทำงานเป็นแบบกัลยาณมิตร อาทิ กิจกรรมระดมพลังสร้างฝันในการพัฒนาเทศบาลร่วมกันในทุกปีในวันเทศบาล เป็นต้น
---	--

ตัวชี้วัด

คำอธิบายความหมาย

มีทีมงานที่ดีและสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

๕๗. มีโครงการ / กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีมหรือบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกอง/สำนักอย่างเป็นระบบ

กระทรวงมหาดไทย ให้ความหมายของ “การทำงานเป็นทีม” ว่าหมายถึง การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่า ๑ คน โดยสมาชิกทุกคนจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน ทุกคนยอมรับ และมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน “การทำงานเป็นทีม” เป็นความร่วมมือร่วมใจของบุคคล เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญ ๓ ประการ (๓P) ได้แก่ มีวัตถุประสงค์ (Purpose) ต้องชัดเจน มีการจัดลำดับความสำคัญ (Priority) ในการทำงาน และมีผลการทำงาน (Performance)

การทำงานเป็นทีมจะมีประโยชน์ต่อองค์กรในด้านต่างๆ นอกเหนือจากการสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานแล้ว ยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับพนักงาน เพราะการทำงานเป็นทีมจะสร้างความไว้วางใจ ช่วยเหลือกัน และบรรยากาศการทำงานที่ดี นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในงาน และการเพิ่มพูนการยอมรับนับถือระหว่างกัน จากการที่สมาชิกในทีมงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์และความผูกพันในฐานะสมาชิกของทีม และการกำหนดและจัดสรรตำแหน่ง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิก เช่น หัวหน้าทีม นักวิเคราะห์ ผู้ประสานงานของทีม และสมาชิกอื่นๆ โดยสมาชิกที่ร่วมทีมจะรับรู้ ยอมรับ และมีความเข้าใจต่อกันว่าเขาจะต้องแสดงบทบาท (Roles) อย่างไร และในเวลาใดให้เหมาะสม

ตัวอย่างการส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีม เช่น โครงการจัดตั้งทีม โดยรวมคนจากสำนักหรือฝ่ายต่างๆ มาทำงานพัฒนาสังคมร่วมกัน โครงการทีมเคลื่อนที่เร็วในการจัดการข้อร้องเรียน เป็นต้น

๕๘. มีโครงการ/กิจกรรมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้ทำงานมีการสรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกัน (ระบุความถี่ในการจัดต่อปี)

“การแลกเปลี่ยนเรียนรู้” คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน มารวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสำคัญในการนำมาใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย ๓ ประการ คือ พัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนาองค์กร

ทั้งนี้ บุคคลสำคัญที่จะเป็นผู้ดำเนินการจัดการความรู้ คือ ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ซึ่งถ้าบุคคลนี้เห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก็จะทำให้งานนี้ประสบผลสำเร็จ

ตัวอย่างกิจกรรมการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปบทเรียนร่วมกันในองค์กรเทศบาล เช่น การออกนโยบายให้ทุกหน่วยงานจัดประชุมสรุปบทเรียนหลังเสร็จสิ้นการจัดงานใหญ่ๆ (AAR ; After Action Review) เพื่อสรุปบทเรียน และทบทวนวิธีการทำงาน ทั้งความสำเร็จและปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการจัดเวทีให้เจ้าหน้าที่ในกองหรือสำนักได้มีโอกาสนำเสนอผลการดำเนินงานของตนเองหรือของกลุ่มทุกเดือน เพื่อรับฟังการวิพากษ์และข้อเสนอแนะในเชิงสร้างสรรค์จากผู้ร่วมงาน เป็นต้น

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
-----------	------------------

มีการพัฒนาองค์ความรู้และระบบการทำงานอย่างต่อเนื่องภายในองค์กร

๕๙. มีการพัฒนาระบบรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้และข้อมูลข่าวสาร	ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายของ “ข้อมูล” ว่าหมายถึง ข้อเท็จจริง หรือสิ่งที่ถือหรือยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริงสำหรับใช้เป็นหลักอนุมานหาความจริง หรือการคำนวณ ส่วน “ข่าวสาร” หมายถึง ข้อความที่ส่งมาให้รู้เรื่องกัน ทั้งนี้ “องค์ความรู้” คือ ข้อมูล (Data) ข่าวสาร (Information) ที่สามารถอธิบายความได้ มีความสัมพันธ์กับปัญหา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็น องค์ความรู้จัดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่งขององค์กร สามารถแลกเปลี่ยนทรัพย์สินนี้ได้ระหว่างบุคคล และทรัพย์สินชนิดนี้สามารถเจริญเติบโตหรือพัฒนาให้เพิ่มพูนได้ ดังนั้นองค์ความรู้จึงจัดเป็นพลังพิเศษขององค์กร ที่จะสามารถเพิ่มผลกำไรให้กับองค์กรได้ในอนาคต จึงกล่าวได้ว่า องค์ความรู้ ข้อมูล และข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในการวางแผนงานให้สอดคล้องกับจุดอ่อน จุดแข็งและสถานการณ์ต่างๆ รอบด้าน ตัวอย่างการพัฒนาระบบรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่เทศบาลสามารถทำได้ อาทิ การจัดตั้งหน่วยงานรวบรวมองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาเมือง การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ห้องสมุดคลังความรู้เพื่อการพัฒนา ฯลฯ ซึ่งในปัจจุบัน เทศบาลสามารถพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลทั้งในรูปแบบเอกสาร และระบบสารสนเทศได้ เช่น การใช้ระบบเครือข่ายขนาดเล็ก (Local Area Network : LAN) แต่หัวใจสำคัญคือ การนำข้อมูลที่จัดเก็บนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๖๐. มีการพัฒนาระบบ/เทคโนโลยีในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้/ข้อมูลข่าวสารภายในองค์กร	“การสื่อสารในองค์กร” คือ การแบ่งปันข่าวสาร ความคิดและทัศนคติในองค์กร ระหว่างผู้บริหาร พนักงาน และทีมงาน โดยมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสารหรือสื่อสารมวลชนเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกัน (Lewis, ๑๙๘๗) การสื่อสารเป็นกระบวนการที่บุคคลแลกเปลี่ยน แบ่งปันข่าวสารกันโดยมุ่งให้เกิดความเข้าใจร่วมกันเพื่อที่จะผลักดันนโยบายขององค์กรไปสู่การปฏิบัติที่ไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุผลสำเร็จ หรือเพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นโดยผ่านสัญลักษณ์และระบบสารที่เข้าใจร่วมกัน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร การสื่อสารในองค์กรมีความสำคัญต่อการประสานงานและสร้างความเข้าใจต่อกัน ทั้งนี้ก็เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ฉะนั้น จุดมุ่งหมายในการสื่อสาร ไม่เพียงเพื่อการควบคุมการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น แต่ยังเป็นการให้ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ การจูงใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกันทำงานในองค์กร และการแสดงออกซึ่งความรู้สึกต่างๆ เพื่อให้หัวหน้าหรือพนักงานด้วยกันมีความเข้าใจกันอีกด้วย

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	เทศบาลสามารถพัฒนาการสื่อสารภายในองค์กร โดยใช้ทั้งระบบและเทคโนโลยีมาช่วย อาทิ การจัดระบบการรายงานผลการดำเนินงานภายในองค์กรให้สั้นและกระชับ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการสื่อสารให้รวดเร็วและประหยัดทรัพยากร เช่น การใช้จดหมายเวียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ในสำนักงาน หรือการแจ้งข้อมูลข่าวสารโดยใช้ระบบ Intranet ช่วยลดปริมาณกระดาษในการส่งจดหมายเวียน การส่งข้อความสั้นผ่านโทรศัพท์มือถือ (sms) หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ในการเตือนประชุม เป็นต้น
๖๑. มีการพัฒนาระบบประเมินและรายงานผลงาน	“การประเมินการทำงาน” คือ กระบวนการประเมินผลสิ่งที่พนักงานประพฤติ ปฏิบัติให้แก่องค์กร หรือสิ่งที่องค์กรได้รับจากพนักงาน โดยสะท้อนผลการปฏิบัติงานให้พนักงานได้ทราบว่าตนปฏิบัติงานได้ผลดีมาน้อยเพียงใด ซึ่งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลงาน คือเพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การประเมินผลงานจึงเป็นกระบวนการ ควบคุม การสร้างคุณภาพและเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาระดับคุณภาพให้ดีขึ้น ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพบุคลากร องค์กรที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากร มักจะมีระบบการประเมินผลงานที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับ และเปิดเผย อย่างไรก็ตามการประเมินผลการทำงานควรให้ความสำคัญกับการประเมินความประพฤติของบุคคลในองค์กรและให้ความสำคัญกับพฤติกรรมที่จะสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีผ่านระบบการประเมินผลงานด้วย นอกจากการประเมินผลงานแล้ว เทศบาลควรมีการคำนึงถึงการมีระบบรายงานผลการทำงานที่ง่าย ไม่ซับซ้อน หรือไม่บ่อยจนเกินไป เพื่อให้หัวหน้างาน และผู้บริหารเทศบาลสามารถติดตามผลงานและช่วยแก้ปัญหาได้ทันการณ์ รวมทั้งยังสามารถนำเสนอผลงานที่ทันสมัยอยู่เสมอต่อประชาชน ผู้มาเยี่ยมชม และ/หรือหน่วยงานต้นสังกัดได้อีกด้วย ทั้งนี้ นอกจากเทศบาลจะทำการประเมินและรายงานผลงานตามระบบของหน่วยงานต้นสังกัดที่ได้กำหนดไว้แล้ว ยังควรที่จะมีการพัฒนาระบบประเมินและรายงานผลงานแบบมีส่วนร่วม อาทิ โครงการให้ผู้รับบริการประเมินความพอใจแก่พนักงานที่ให้บริการโดยใช้แบบประเมินอย่างง่ายหลังการรับบริการ หรือการประเมินกันเองข้ามหน่วยงานภายในเทศบาล โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเป้าหมายในการประเมินขึ้นมาเองร่วมกัน เป็นต้น

องค์ประกอบที่ ๕ การบริการจัดการองค์กรโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
-----------	------------------

ยึดหลักนิติธรรมในการทำงาน

๖๒. มีเครื่องมือ มาตรการ วิธีการทำงาน ในการจัดการ หรือแก้ไข ปัญหาเพื่อให้เกิดการ ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร	“การยึดหลักนิติธรรมในการบริหารองค์กร” หมายถึง การบริหารงานตามกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ด้วยความถูกต้อง ความดีงาม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร ซึ่งกฎและข้อบังคับเหล่านั้น ต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในองค์กร รวมทั้งสร้างภาพเอื้อต่อการควบคุม และพัฒนาสังคมนั้น รวมทั้งมีการกระจายอำนาจการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ผนวกค้ำให้บุคลากรยึดถือหลักความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม เทศบาลในฐานะหน่วยงานราชการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เนื่องจากได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐให้ทำหน้าที่บริหารจัดการภารกิจภายในเขตพื้นที่ เทศบาลจึงควรให้ความสำคัญและนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งการบริหารงานของเทศบาลมีพระราชบัญญัติกำหนดไว้ ดังนั้น เพื่อให้การทำงาน หรือการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบาลจึงควรมีมาตรการ (หมายถึง วิธีการที่ตั้งเป็นกฎ ข้อกำหนด ระเบียบ หรือกฎหมาย) เครื่องมือ (สิ่งของสำหรับใช้ในงาน) หรือการจัดการเพื่อให้บุคลากรเทศบาลปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เทศบาลกำหนดขึ้น เพื่อไม่ให้บุคลากรของเทศบาลใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เช่น การจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่พนักงานในองค์กรเรื่อง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิเสรีภาพ บทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร หรือ การระดมสมองเพื่อกำหนดขอบเขตในการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบประชาธิปไตย เป็นต้น
---	--

ผู้บริหารและพนักงานมีคุณธรรม จริยธรรม

๖๓. มีมาตรการและ การปฏิบัติที่ส่งเสริม ให้ผู้บริหารและบุคลากร มีคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารและ การทำงานตามมาตรฐาน จริยธรรม คุณธรรม ของอปท.	“การยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงาน” หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร โดยยึดมั่นความถูกต้อง ดีงาม คุณธรรมที่ควรนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน คือ ซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ สัจจะ การรักษาความสัตย์ ทมะ การรู้จักข่มใจตนเอง ขันติ การอดทน อดกลั้นและการอดออม และจาคะ การรู้จักละวาง ความชั่ว ความทุจริต คุณธรรมจะช่วยสร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีเสถียรภาพ ทุกคนสามารถอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขด้วยความมีระเบียบวินัย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างเป็นหลักการและแนวปฏิบัติเพื่อเป็นเครื่องกำกับความประพฤติของตน ได้แก่ ๑. ดำรงตนให้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และมีความรับผิดชอบ ๒. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบ ๓. ให้บริการด้วยความเสมอภาค
--	---

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
	สะดวก รวดเร็ว มีอัตราค่าไม่ตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ๔.ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดผลสัมฤทธิ์ของงานอย่างคุ้มค่า และ ๕. พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้ เทศบาลสามารถส่งเสริมให้ผู้บริหารและบุคลากรเทศบาลทำงานตามมาตรฐานจริยธรรม คุณธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ การปรับปรุง/พัฒนาระบบหรือกลไกที่ทำให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ อปท. ว่าด้วยการพัสดุฯ และระเบียบบริหารว่าด้วยการใช้จ่ายเงินของ อปท. หรือการให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในและมีการจัดทำมาตรฐานการตรวจสอบภายในตามที่ สตง.กำหนด และมีคณะกรรมการติดตามประเมินผลระบบการควบคุมภายใน เป็นต้น

มีความรับผิดชอบต่องานและผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ

๖๔. มีกระบวนการตอบสนองต่อการให้บริการ/ขอรับบริการ/จัดการข้อร้องเรียนของประชาชนอย่างครบถ้วนทุกงานอย่างเป็นระบบ	“หลักความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน” หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรและผู้บริหารใส่ใจต่อปัญหาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผลของการปฏิบัติหน้าที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้และสร้างความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย ทั้งนี้ ผู้บริหารตลอดจนข้าราชการทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการต่อผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขในทันที การแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน เทศบาลสามารถแสดงออกได้โดยการตอบสนองต่อการให้บริการ หรือการขอรับบริการของประชาชน เช่น การประกาศขึ้นตอน และระยะเวลาการให้บริการที่ชัดเจน หรือการใช้ระบบเทคโนโลยีในการแจ้งกับผู้มาขอรับบริการ ว่าการดำเนินการนั้นๆ อยู่ในขั้นตอนใดและเจ้าหน้าที่ท่านใดเป็นผู้รับผิดชอบ หรือการตอบสนองต่อข้อร้องเรียนอย่างครบถ้วน ดังนี้ ๑. มีการจัดทำบัญชีร้องทุกข์ ร้องเรียน ๒. ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบโดยมีขั้นตอนและระยะเวลาที่ชัดเจน และ ๓. มีการแจ้งผลความคืบหน้าให้ประชาชนทราบตามกำหนด ทั้งนี้ต้องให้เป็นธรรมกับทั้งผู้ร้องเรียน และผู้ถูกร้องเรียน โดยใช้หลักเกณฑ์ข้อกำหนด มาตรการที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ และดำเนินการด้วยความเปิดเผย โปร่งใส เสมอภาค
๖๕. มีการประเมินผลสำเร็จและ/หรือผลกระทบของโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว	“การประเมินผลสำเร็จ หรือการประเมินผลกระทบของโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว” เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐ มักไม่มีการวางแผนหรือระบบใดๆ ที่จะประเมินผลหลังสิ้นสุดกิจกรรมหรือโครงการ ส่งผลให้เกิดปัญหาหรือข้อร้องเรียนตามมา หรือมีคำถามเรื่อง

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
รวมถึงกระบวนการแก้ไข เยียวยาหากมีผู้ได้รับ ผลกระทบจากการดำเนิน โครงการ/งานบริการ สาธารณะของเทศบาล	ความคุ้มค่าในการลงทุนในการจัดทำโครงการหรือบริการสาธารณะนั้นๆ การประเมินผลจึงเป็นการตรวจสอบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมา นั้น ตรงตามวัตถุประสงค์และแผนที่ได้วางไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง โครงการที่ทำตอบสนองความต้องการได้เพียงใด ควรปรับปรุงโครงการแล้วดำเนินการต่อยอดต่อไปหรือควรงดโครงการนั้น โดยในระหว่างการดำเนินโครงการอาจมีผลกระทบทั้งจากภายนอก และภายในโครงการเกิดขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อโครงการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ การประเมินโครงการก่อสร้างถนน ถึงผลกระทบทั้งบวกและลบต่อประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่สองฝั่งถนนนั้น หรือการประเมินผลหลังกิจกรรมอบรมวิชาชีพแก่คนในชุมชนว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่ เป็นต้น ตัวอย่างวิธีการประเมินผลสำเร็จหรือผลกระทบของโครงการ เช่น การสำรวจความคิดเห็น และความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการทำโครงการต่างๆ ของเทศบาล หรือการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นทั้งก่อนทำโครงการ ระหว่างทำโครงการ และหลังทำโครงการ เป็นต้น

มีความโปร่งใสในการบริหารงาน

๖๖. มีช่องทางประจำ สำหรับเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและผลงาน ของเทศบาล	“ความโปร่งใสในการบริหารงาน” หมายถึง กระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีการเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ บุคลากรและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง มีกระบวนการให้บุคลากรสามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ความโปร่งใสจากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนี้จะช่วยให้ประชาชนไว้วางใจเชื่อใจผู้บริหารและองค์กรเทศบาลมากขึ้น ทั้งนี้ วิธีการหนึ่งที่เทศบาลสามารถแสดงออกถึงความโปร่งใส คือ การจัดช่องทางประจำสำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาล อาทิเช่น การเปิดเผยข้อมูลด้านการเงิน การคลัง ได้แก่ การจัดซื้อ จัดจ้าง การรายงานงบการเงิน ฯลฯ ที่สามารถมีช่องทางการเปิดเผยที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่และการสร้างสรรค์ของเทศบาลนั้นๆ อาทิ มีบอร์ดประชาสัมพันธ์ หรือการปิดประกาศ การจัดทำเป็นรายงาน การพัฒนาระบบ e-auction ในการจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นต้น
๖๗. มีการจัดตั้งและ ดำเนินการศูนย์ข้อมูล ข่าวสารที่สามารถเข้าถึงได้ โดยง่ายและมีการประเมิน ผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความเข้าใจของ	“ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร” คือ สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารของราชการได้เอง ซึ่งตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ โดยในเบื้องต้นคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาให้ราชการส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
ประชาชนต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้เผยแพร่	และเมืองพัทยา ซึ่งเป็น หนึ่งในสามหน่วยงานของรัฐที่ต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร (นอกจากราชการส่วนท้องถิ่นแล้วยังมี หน่วยงานราชการส่วนกลาง คือ กรม หน่วยงานเทียบเท่า และราชการส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด อำเภอ ที่ต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร) องค์ประกอบของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย ๑.สถานที่ ๒.เจ้าหน้าที่ ๓.เอกสารข้อมูล ๔.การอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่/ประชาชนตาม พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการปี ๒๕๕๔ ๕.บริการอินเทอร์เน็ต ๖.การจัดเก็บสถิติผู้มารับบริการ ๗.การสรุปผลเสนอข้อผู้บริหาร และ ๘.การประเมินผลการรับรู้ ดังนั้นการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารจึง มีได้หมายถึงสถานที่ทางกายภาพ เช่น ห้องหรืออาคารเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงพื้นที่ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เอื้อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ อาทิ เว็บไซต์ บล็อก หรือช่องเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไว้อย่างไรก็ตาม เทศบาลควรมีการมอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อทำหน้าที่ปรับปรุง แก้ไขข้อมูลข่าวสารให้มีความถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ รวมถึงคอยให้บริการประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยการให้บริการของศูนย์ข้อมูลข่าวสารควรคำนึงถึงความสะดวกของประชาชน คือต้องมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หรือการชี้แจงวิธีการค้นหาข้อมูล เพื่อให้การค้นหาข้อมูลของผู้มาใช้บริการไม่ต้องพึ่งเจ้าหน้าที่มากนัก และต้องมีความเป็นส่วนตัวในการค้นหาข้อมูลด้วย ที่สำคัญการให้ข้อมูลข่าวสารออกไปยังกลุ่มเป้าหมาย จำเป็นต้องมีการประเมินผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความเข้าใจของประชาชนต่อข้อมูลข่าวสารที่เทศบาลได้เผยแพร่ไป เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รับไปปรับปรุงเนื้อหา ช่องทาง และวิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจการขับเคลื่อนงาน

๖๘. มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้คนในองค์กรมีส่วนร่วมในการบริหารและวางแผนงาน	“การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน” หมายถึง การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหา เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและมีพลังในการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ เทศบาลควรส่งเสริมให้คนในองค์กรเกิดการมีส่วนร่วมอย่างครบกระบวนการ คือ ๑.การรับฟังความคิดเห็นหรือการร่วมคิด ๒.การร่วมวางแผน ๓. ร่วมดำเนินการ ๔. ร่วมติดตามประเมินผล โดยผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ เว็บไซต์ เวทีประชาคม โทรศัพท์ โทรสาร จัดช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากพนักงาน การจัดการประชุมร่วมระหว่างผู้อำนวยการฝ่าย/กอง/สำนักเพื่อร่วมกันบูรณาการแผนงาน เป็นต้น
---	--

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
๖๙. มีโครงการ/กิจกรรมที่เข้าร่วมมือกับอปท. อื่นๆ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมต่างๆ	การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีภายนอก อาทิ อปท. หรือหน่วยงานอื่นๆ ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการทำงานส่วนใหญ่ในปัจจุบัน จำเป็นต้องอาศัยการทำงานแบบร่วมด้วยช่วยกัน ยกเว้นโครงการที่หน่วยงานของรัฐจัดสรรให้ อปท. ดำเนินการ และโครงการที่อปท. อุดหนุนให้ อปท. หรือหน่วยงานอื่น โดย อปท. ไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนั้น การสร้างการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียง หรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนา จะสามารถทำให้งานในระดับใหญ่ๆ สำเร็จลงได้ เช่น ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในลุ่มน้ำเดียวกันเพื่อป้องกันการเกิดอุทกภัยหรือการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำหรือการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบข้างในการจัดการภัยพิบัติ เป็นต้น

คำนึงถึงคุณค่าในการบริหารงาน คือ เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๗๐. มีความพยายามในการจัดเก็บรายได้ให้ได้ตามเป้าหมายหรือลดรายจ่ายเพื่อเพิ่มรายได้ / มีความพยายามในการหารายได้อื่นๆ	“คุณค่าในการบริหารงาน” หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้งการรักษาทรัพยากรให้มีความยั่งยืน ทั้งนี้แนวทางการดำเนินการตามหลักคุณค่าค่านั้น ประการแรกผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต้องให้ความสำคัญในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียว เพื่อให้สะดวก รวดเร็ว ประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลาและบรรลุวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังควรกำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน สร้างระบบคุณค่าและรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับเพื่อการตรวจสอบ ซึ่งอาจจะต้องอาศัยเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้วย ในที่นี้ เราคำนึงว่าปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการบริหารจัดการคือ งบประมาณ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพนั้น สามารถชี้วัดได้จากการที่เทศบาลสามารถจัดเก็บรายได้ได้ครบถ้วน หรือใกล้เคียงตามที่ประมาณการไว้ รวมทั้งการพยายามที่จะหารายได้จากแหล่งอื่นๆ นอกเหนือจากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของรายได้ให้เพียงพอต่อการนำมาใช้พัฒนาด้วยตนเอง อันเป็นการลดการพึ่งพิงเงินอุดหนุนจากรัฐส่วนกลาง และยังแสดงถึงประสิทธิภาพทางด้านการเงินการคลัง รวมทั้งเทศบาลควรแสดงข้อมูลเชิงปริมาณของ ๒ ตัวชี้วัดนี้ ได้แก่
---	---

ตัวชี้วัด	คำอธิบายความหมาย
ประชาชนต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้เผยแพร่	- รายได้ที่จัดเก็บได้จริงเทียบกับรายได้ที่ประมาณการไว้ (สำหรับปีงบฯ ๕๔-๕๕) - อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่จัดเก็บได้จริงในปี ๕๓-๕๔ เทียบกับ ๒ ปีที่ผ่านมา
๗๑. มีความพยายามในการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ให้มากที่สุด และมีเหตุผลอันควรในการโอนงบประมาณ	ประสิทธิภาพในการทำงานนั้น สามารถดูได้จากการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ให้มากที่สุด โดยไม่ควรมีการโอนงบประมาณตั้งแต่ไตรมาสต้นๆ หรือโอนงบจำนวนมากไปใช้ในปีต่อไป โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งสามารถดูได้จากการโอนงบประมาณข้ามหมวดรายจ่าย รวมถึงโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณได้ตามแผนที่ตั้งไว้ เมื่อเทียบกับจำนวนโครงการทั้งหมดในปีนั้น ทั้งนี้เทศบาลควรแสดงข้อมูลประกอบตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้ - ช่วงเวลาในการโอนงบประมาณ - การโอนงบประมาณข้ามหมวดรายจ่าย และ - จำนวนโครงการในปี ๒๕๕๔ – ๒๕๕๕ ในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๓-๕๕) ที่สามารถดำเนินการได้ตามแผนฯ ในปี ๒๕๕๔ – ๒๕๕๕

